דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
דבר
עתון פועלי ארץ ישראל
מייסדו ועורכו הראשון ברל כצנלסון ז"ל
מאוחד עם למרחב

היום בדבר

● הלביא וחלופותיו / תגי אשר, אריה ארד
● למרות הכל פיחות / טדי פרויס
● השקט שלפני החקירה / אמיר אורן
● סליחה, תקלה / יצחק בן־נר
● הלב במערב / פרופ' נתן רוטנשטרייך
● בורסה וכלכלה (עמ' 4־5); ספורט (עמ' 11); בידור (עמ' 12)

מזג האויר
מעונן חלקית.
הטמפרטורות הצפויות: ירושלים: 9–12, תל־אביב: 10–18, חיפה: 9–16, רמת־הגולן: 6–11, נהריה: 7–17, צפת: 7–10, טבריה: 7–17, נצרת: 6–12, עפולה: 5–16, השומרון: 9–13, נמל התעופה: 9–18, יריחו: 9–20, עזה: 9–19, באר־שבע: 8–18, אילת: 10–23.

יום שני, ד' בטבת תשמ"ז, 5 בינואר 1987 ● גליון 19008
היום 12 עמודים ● המחיר 75 אג', באילת 65 אג'

השלמה בליכוד עם התפטרות פרץ מחר
לא ברור אם יירשם היום סעיף הלאום בתעודה של שושנה מילר

מאת עליזה ולך, יוסי מלמן, טובה צימוקי ויעל ארמוני, סופרי „דבר"

בצמרת הליכוד גוברת ההשלמה עם פרישתו של השר יצחק פרץ מהממשלה מחר, כשיוקפו 48 השעות מהודעת ההתפטרות שלו בממשלה אתמול.

אישים שהיו מעורבים בחיפושי פתרון שימנע את התפטרות השר פרץ אמרו אמש ל„דבר", ש„לאף אחד אין כרגע נוסחה סבירה". אישים בכירים בליכוד אמרו אמש ל„דבר", כי אילו היתה התפטרות פרץ מהממשלה גוררת פירוק הממשלה, היו המעורבים בסוגיה „שוברים את ראשם בחיפוש אחר פתרון, אבל המצב אינו קריטי והוא אינו מחייב פתרון מיידי, גם אם יש צער על פרישת השר פרץ מהממשלה".

בפגישתו עם חברי סיעת המפד"ל אמש אמר ראש הממשלה יצחק שמיר, כי שמע הסתייגויות רבות כן ההצעה למחוק את סעיף הלאום

(המשך בעמ' 2)

הרב פרץ בצאתו אתמול מלשכת רה"מ. (צילום: יצחק הררי)

הנשיא הרצוג נפגש עם אוקונור. (צילום: יצחק הררי)

יתרות מטבע החוץ ירדו בדצמבר ב־109 מיליון ד'
גידול של עשרות אחוזים ביבוא מכוניות, טלוויזיות צבעוניות מקררים ווידיאו

מאת סופרו הכלכלי של „דבר" בירושלים

יתרות מטבע החוץ של ישראל ירדו בדצמבר ב־109 מיליון דולר. היתרות מסתכמות בעת ב־4,153 מיליארד דולר. היתרות כוללות את הסיוע האמריקאי השנתי שהועבר לישראל בחודש שעבר בסך 1.2 מיליארד דולר.

בדצמבר ספגה הממשלה 93 מיליון שקל. ממשרד האוצר נמסר, כי הוצאות הממשלה בדצמבר היו גבוהות כ־4 אחוזים מהרמה החודשית הממוצעת מתחילת שנת התקציב, זאת בשל תשלום תוספת היוקר ותשלומים עונתיים של סוף השנה. לעומת זאת, גדלו הכנסות המדינה ממסים עקיפים כתוצאה מגידול ברכישת מוצרי צריכה.

בדצמבר חל גידול של עשרות אחוזים ביבוא כלי־רכב: מספר כלי־הרכב שיובאו ארצה בדצמבר הגיע ל־8,332, עליה של 36 אחוז לעומת נובמבר ו־53 אחוז לעומת דצמבר אשתקד. יבוא הטלוויזיות הצבעוניות היה בדצמבר כפול כמעט מזה של דצמבר 1985 וגבוה ב־9 אחוז מזה של נובמבר. גם יבוא המקררים ומכשירי הווידיאו עלו בשיעור ניכר על היבוא בדצמבר 1985.

משרד האוצר מסר, כי הכנסות המדינה לשנת המס אפריל־דצמבר 1986 הסתכמו ב־12.4 מיליארד שקל, עליה ריאלית של 11 אחוז בהשוואה לתקופה המקבילה ב־1985. העליה ביבוא מוצרי בני־קיימא בשיעור של 44 אחוז הגדילה את הכנסות המדינה ממסים על יבוא. הגידול בצריכה הפרטית הביא לעליה ריאלית של 8.5 אחוזים בהכנסות המדינה ממס ערך מוסף. הכנסות המדינה ממס הכנסה עלו ריאלית ב־10.5 אחוז בתקופה אפריל־דצמבר. משרד האוצר מסביר זאת בעליה בהכנסות מהמגזר העסקי, גידול בפעילות הכלכלית במשק ומאמצי הגביה של אגף מס הכנסה.

ג'ון אוקונור ייפגש היום עם פרס לאחר פגישה עם הנשיא אתמול
מאמץ בצמרת להפשיר המתיחות שנוצרה באמצעות „פגישות פרטיות"

מאת יוסי מלמן, הסופר המדיני של „דבר"

ממלא־מקום ראש הממשלה שמעון פרס ייפגש הבוקר עם הקרדינל ג'ון אוקונור מניו־יורק. פגישה זו נקבעה בתיווכו של השר עזר וייצמן, אשר היה מעורב גם בזימון פגישתו של הקרדינל אמש בירושלים עם נשיא המדינה במשכנו.

הפגישות נערכות בידיעת ראש הממשלה יצחק שמיר ובתמיכתו המלאה, מתוך כוונה לשים קץ ליחסים המתוחים, שהתעוררו על רקע ביקורו של הקרדינל בארץ וסירובו הקודם להפגש רשמית עם מנהיגי ישראל.

השר וייצמן ומנכ"ל־משרד־החוץ אברהם תמיר, השתתפו במוצאי שבת בארוחת ערב בביתו של שגריר ארה"ב בישראל, תומאס פיקרינג, בהרצליה. במהלך הסעודה הביע הקרדינל את רצונו להפשיר את המתיחות שנוצרה.

השגריר פיקרינג והשר וייצמן הציעו לו להיפגש עם נשיא המדינה חיים הרצוג, על־פי מסורת קודמת, שלפיה נהגו גם ראשי הכנסיה הקאתולית. הקרדינאל אוקונור נענה להזמנה ובעקבות היענותו, יזם השר וייצמן פנייה טלפונית לשר החוץ שמעון פרס ולראש הממשלה יצחק שמיר. אשר קבעו את פגישת פרס־אוקונור, שתתקיים הבוקר במעונו של פרס.

יעל ארמוני, סופרת „דבר" בירושלים מוסיפה:

הקרדינאל ג'ון אוקונור ביקר אמש בבית הנשיא בירושלים. אוקונור שינה ממנהגו והגיע לבית הנשיא בחליפה שחורה של חולין ללא גלימת הכמורה והכיפה האדומה, אליה הורגלנו בשאר סיוריו בבירה.

הוא בחר במכוון בתלבושת בלתי־רשמית בביקורו אצל נשיא המדינה, כדי לשוות לביקור מימד ידידותי יותר.

בתום שעה של שיחה עם נשיא המדינה חיים הרצוג יצא אוקונור אל העתונאים, שהמתינו בחוץ, ובתשובות לשאלות חזר והדגיש, כי לא שינה את דעתו על קיום ביקורים רשמיים. „הוזמנתי הבוקר לקיים ביקור בלתי־רשמי אצל הנשיא בביתו. לפי מיטב הבנתי זהו ביתו של הנשיא. אם אין זה ביתו, הרי שנפלה כאן טעות", אמר אוקונור.

כשנשאל הקרדינאל אם לא היה ידוע לו שבמקום שוכנים גם משרדיו של נשיא המדינה השיב, כי הדבר לא היה ידוע לו והביע תקווה כי לא הוטעה. אוקונור הדגיש, כי הגיע לפגישה בתלבושת לא רשמית, משום שהפגישה אינה רשמית.

(המשך בעמ' 2)

חיל־האוויר תקף מבני מגורים של חיזבאללה
כנראה בתגובה על תקיפת מוצב צד"ל

מאת מלי ולינגר, הסופרת הצבאית של „דבר"

מסוקי קרב של חיל־האוויר פגעו אתמול במבני מגורים של אנשי הארגון השיעי „חיזבאללה" בדרום־לבנון. התקיפה אתמול נראית כתגובה ישראלית להתקפת מחבלי „חיזבאללה" על מוצב של צד"ל והריגת חייליו ביום חמישי בלילה, במקום שכבר הותקף בעבר.

אתמול בצהריים תקפו מסוקי קרב של חיל האוויר מבני מגורים של אנשי „חיזבאללה" בכפרים כבריחא וחירבת־סאלים בגיזרה המרכזית בדרום־לבנון. לדברי דובר צה"ל, דיווחו הטייסים על פגיעות מדוייקות.

השימוש במסוקי קרב לתקיפות מהסוג הזה נועד לאפשר דיוק מרבי בפגיעות במטרות נקודה, בעיקר בבקרים של יעדים בקרב האוכלוסיה האזרחית.

שמעון וייס, סופר „דבר" בצפון מוסר:

מקורות צבאיים בצפון אמרו אתמול, כי הבתים שהותקפו בכפרים כבריחא וחירבת־סאלים שימשו כמוקדי יציאה לפעולות חבלניות, להתקפות על מוצבי צד"ל וכמקומות ללימוד דת לפעילי ה„חיזבאללה". היה קושי להזהות בתים אלה מכיון שהיו בתי מגורים רגילים.

המקורות ציינו, כי באחרונה ניכרת בכפרים השיעיים שמצפון לרצועת הבטחון התעוררות גוברת והולכת של מחבלים שיעים, בעיקר מארגון ה„חיזבאללה" בתוך האוכלוסיה המקומית.

מאז חודש מאי '85 נהרגו 97 חיילי צד"ל בפעילויות חבלניות שונות ובכללן התקפות מרוכזות של שיעים. כמו זו שאירעה בשבוע שעבר. בהתקלויות אלה נפצעו 197 חיילי צד"ל. נרשמו 14 נסיונות פיגוע, באמצעות מכוניות תופת, ושני נסיונות באמצעות „חמורי תופת".

מאז החלו המחבלים לתקוף בהתנחלויות מוצבים של צד"ל על גבול רצועת הבטחון, נרשמו שבע התקפות בסיביות שכאלה, במהלכן נהרגו עשרים חיילי צד"ל. בכל התקפה השתתפו בין חמישים למאה מחבלים ורבים מהם נפגעו.

כתבי סוכנויות הידיעות בצור מסרו, כי 15 איש נפצעו ו־5 בתים נהרסו בתקיפה.

ההסתדרות סיכמה 2 תנאים להשתתפותה בהסדר במשק

מאת סופר „דבר" לענייני עבודה

הוועדה המרכזת של ההסתדרות החליטה אתמול, בישיבתה השבועית, להתנות את המשך השתתפותה בשיחות על הסדר כולל במשק בשני תנאים עיקריים: הקמת ועדה ציבורית, לגיבוש הרפורמה במיסוי, ואי־פגיעה בפטורים ובהנחות לעובדים ולקבוצות נחשלות באוכלוסיה.

בהחלטת הוועדה המרכזת נאמר, כי ההסתדרות נכונה לאפשר גיבוש תוכנית רפורמה אלטרנטיבית, שבמסגרתה ישופר השכר נטו ויוקל הנטל מעל המעסיקים, אך ללא ביטול הפטורים וההנחות.

בקבוצות האחרות באוכלוסייה נכוליים נכי צה"ל, נכי תאונות־עבודה, אלמנות, גימלאים, שארים והורים לילדים משותקים.

יצויין, כי משרד האוצר מתנגד בשלב זה להקמת ועדה ציבורית. ההסתדרות מתנה את הסכמתה בשיתוף נציגיה בוועדה הציבורית.

לגבי התוכנית החלופית מציעה ההסתדרות, לגבש רפורמה, אשר תוריד את עלות העבודה והייצור, ללא פגיעה בשכר העובדים ובצד זאת היא תובעת הקפאת מחירים.

מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר, שסיכם את הדיון אמר, כי רק כאשר תאמת הממשלה את אחת משתי האפשרויות יהיה אפשר להתקדם בשיחות על הסדר כולל במשק.

מרפי פותח היום הסבב במזה"ת

מאת סופר „דבר" בארה"ב

עוזר מזכיר המדינה האמריקאי ריצ'ארד מרפי פותח היום בסבב של ביקורים בירדן, ישראל, מצרים וערב־הסעודית. לא ברור כמה זמן ישהה מרפי באיזור ומקורות במחלקת המדינה אמרו, כי לוח הזמנים שלו יהיה גמיש, ויותאם להתפתחויות, אם יהיו כאלה. מרפי צפוי להגיע לירושלים מחרתיים.

לדעת משקיפים בוואשינגטון, אין לצפות להתפתחויות חשובות, כתוצאה מביקורו של מרפי.

מבקר המדינה ממליץ להקים ועדה לבדיקת מצב התחבורה הציבורית
תשלומי שכר חורגים מן המקובל – בממצאי הדו"ח

מאת אריה אורד, סופר „דבר"

מבקר המדינה ממליץ להקים ועדה ציבורית חושה, שתבחון את מצבה של התחבורה הציבורית ואת בעיותיה וכן את היחסים בין הקואופרטיבים לבין הממשלה. המלצה כלולה בדו"ח ראשון מסוגו של המבקר על קואופרטיב „אגד" המתפרסם הבוקר.

הדו"ח תוסף שורה של ליקויים בהתחשבנות בין „אגד" והממשלה, בין האגודה ולקוחותיה ובין האגודה וחבריה והחברות שבבעלותם. עם זאת לוקה הדו"ח בשורה של כפילויות, מקן בחיסור ובחיסור ולמכל בעמוד 18). הדו"ח מתייחס לשנים 1981־1984.

מבקר המדינה קובע, כי הדו"חות הכספיים של „אגד" אינם משקפים את מצבה האמיתי, מפני שלא הותאמו לאינפלציה. אולם המבקר אינו מזכיר, כי החוק פוטר אגודות שיתופיות, כדוגמת „אגד", מהתאמה לאינפלציה.

עוד קובע המבקר, כי „אגד" לא הגיש נתונים על ההתייעלות הפנימית, שעליה התחייב, בשיעור של 13.6 אחוז ב־41 חודשי החוזה האחרון, בינו ובין הממשלה. עם זאת התעלם המבקר מכך, שהממשלה מפחיתה למעשה את שווי ההתייעלות המתחייבת באורח שוטף מהסובסידיה, הניתנת לקואופרטיב.

המבקר קובע, כי הממשלה פרעה חלק מחובות „אגד" על הצטיידותו, בלי שהקואופרטיב הגיש מיסמכים שיראו איזה חלק מהחובות נובע

(המשך בעמ' 2)

הוועדים ברפא"ל: המשך הפיטורים – פגיעה לאומית

מאת מלי ולינגר, הסופרת הצבאית של „דבר"

ועדי העובדים של הרשות לפיתוח אמצעי לחימה (רפא"ל) יצאו אתמול בפנייה אל העיתונות, באמצעות הכתבים הצבאיים, במטרה להבהיר את חומרת המצב בקונסטלציה לאומי, אם יימשכו הקיצוצים במשאבי רפא"ל ופיטורי העובדים שם.

מערכת הבטחון, לטענתם, לא מיטיבה לראות לטווח הארוך, אם איננה מתייצבת חד־משמעית לימין המאבק נגד הפיטורים ברפא"ל ומאפשרת המשך הקיצוץ בתקציבי הרשות.

ועד עובדי רפא"ל מפנה את הטענה גם אל ראשי האגפים בצה"ל, שמאז השינוי הארגוני בצבא (בין השאר, עם הקמת המפח"ש מ.נ.) אחראים כל אחד לתקציבו, ב„קופה ישירה", ומעדיפים להשקיע פחות במחקר ופיתוח ויותר בהוצאות שוטפות.

גורם צבאי בכיר שלל מכל וכל את הטענה הזאת והצביע על יתר ארגון וסדר בחלוקת „עוגת המחקר והפיתוח" בשנים האחרונות ועל הצורך הטבעי שנוצר, לחסל תיקי פיתוח של פרוייקטים, שאינם ריאליים לשלב ההצטיידות, ועליכן היו בזבזת. אותו גורם הצביע

(המשך בעמ' 2)

„פיתון־3" של רפא"ל הפיל המיג־25 הסורי

מאת מלי ולינגר

חיל־האוויר הפעיל כבר בסוף שנת 1982 בקרבות אוויר בלבנון טילי אוויר־אוויר מסוג פיתון־3 של רפא"ל. בטיל מתוחכם זה הופל מיג 25 סורי מעל ביירות.

אנשי ועד עובדי רפא"ל, שביקשו להדגיש את חשיבות העבודה שעושה רפא"ל להצלחת הצבא במשימותיו ואת המשמעות החמורה של קיצוץ היקף העבודות ברשות, חשפו אתמול במסיבת הכתבים הצבאיים את סיפור המעשה. הגרסה הרשמית, שמסרה ישראל, אחרי הפלת המיג 25 הסורי מעל ביירות, אמרה כי טילי קרקע־אוויר „הוק" אמריקאיים משופרים הם שפגעו אז במטוס הסורי והביאו להפלתו. האמת היתה כי טילי אוויר־אוויר, „פיתון־3" בתוצרת רפא"ל, המשוגרים ממטוסי אף־15 הם שהפילו את המטוס הסורי

בנק ישראל יבדוק תנאי הפרישה של ארנסט יפת ושל צמרת בל"ל
ביקורת על שיתופם בוועדות של דירקטורים בעלי עניין

מאת יואב יצחק

בנק ישראל החליט להעמיק את בדיקתו, בעניין תנאי הפרישה של ארנסט יפת, ובעניין שכר הצמרת הניהולית הבכירה של בנק לאומי, כדי שיוכל לנקוט עמדה בנדון. כך נמסר בתגובה מבנק ישראל.

החלטה ברוח זו התקבלה אתמול בבנק המרכזי בישיבה השבועית של ההנהלה המצומצמת של הבנק, בראשות הנגיד – הפרופ' מיכאל ברונו. בנוסף לנגיד, חברים בוועדה, מנהל המחלקה הכלכלית, מנהל מחלקת המחקר, מנכ"ל בנק ישראל, המפקח על הבנקים ואישים נוספים.

בבנק ישראל מציינים, כי הסדר פיצויי הפרישה של ארנסט יפת נבחן על־ידי בנק ישראל זה זמן; ההחלטה להעמיק את הבדיקה התקבלה בעקבות המידע שנאסף במהלך בחינת הסדר הפיצויים, והגילויים האחרונים על קיומם, לכאורה, של תנאי פנסיה חריגים, לצד הסדרי פיצויים ליפת ולצמרת הניהולית של הבנק.

שר התקשורת אמנון רובינשטיין הודיע כי יעלה בממשלה הצעה שתחייב חברות ציבוריות – שמניותיהן רשומות למסחר בבורסה, לפרסם את משכורותיהם ואת תנאי הפרישה. השר כבר פנה לשר האוצר בעניין זה, כדי שיורה על תיקון מיידי של התקנות, כך שהחברות ובכלל זה הבנקים – יפרסמו באופן מיידי את משכורות בכירי הבנקים. בוועדת הכספים של הכנסת קמה הרעומת, וחברי הוועדה כבר הודיעו כי לא ידונו בשום עניין הקשור בבקשות של בנק לאומי – עד לדיון מחודש בעניין תנאי הפרישה, ושכרם של הצמרת הניהולית של בנק לאומי. באחרונה נמתחה על הנהלת בנק לאומי ביקורת נוקבת על אופן קביעת תנאי הפרישה והשכר של הצמרת הניהולית בבל"ל וארנסט יפת בפרט. אחת הטענות שהועלו, היתה לגבי הרכב הוועדה, שבה נכלל גם יוסף פקר – שהינו דירקטור בבנק לאומי מצד אחד, ולו קשרים עיסקיים עם הבנק, מצד שני. יוסף פקר היה אחד מחברי הוועדה, שקבעה את שכרו של יפת ואת פיצויי

(המשך בעמ' 2)

פרס יוצא לרומא
סבור כי פרשת וענונו לא מעיבה על היחסים; ייפגש עם קראקסי ואנדריאוטי

מאת יוסי מלמן, הסופר המדיני של „דבר"

ממלא־מקום ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס, הגיע למסקנה, כי פרשת ועננו איננה מעיבה על יחסי ישראל ואיטליה, והחליט כי הוא יכול לבקר ברומא. הממשלה אישרה אתמול את בקשתו לצאת לביקור קצר באיטליה, כאורח של המפלגה הסוציאל־דמוקרטית שם.

שמעון פרס ייצא בסוף השבוע לרומא במטוס מיוחד, שיעמידו לרשותו מארגני הוועידה השנתית של המפלגה וישהה שם כ־48 שעות. לפי שעה לא ברור, אם שר החוץ ינצל את הביקור כדי להיפגש גם עם ראש הממשלה הסוציאליסטי בטינו קראקסי ועם שר החוץ ג'וליו אנדריאוטי.

בנוסף על ביקורו באיטליה יבקר החודש שמעון פרס גם בבלגיה, בריטניה וצרפת וייפגש עם שרי החוץ של 12 מדינות השוק האירופי המשותף, ראש ממשלת בריטניה מרגרט תאצ'ר ונשיא צרפת פרנסוא מיטראן.

אחרי הצגת החלופות של זקהיים עשוי רבין להעביר ההכרעה לקבינט

מאת מלי ולינגר, הסופרת הצבאית של „דבר"

נציג הממשל האמריקני לבדיקת המשך פרוייקט מטוס „לביא", ד"ר דב זקהיים, הגיע אתמול אחר־הצהריים לישראל. הוא יציג בפני שר הבטחון יצחק רבין את החלופות שגיבש הממשל, במקום המשך פרוייקט „לביא".

היום יקיימו זקהיים ואנשי צוותו שורה של פגישות עם ראשי הפרוייקט, שלאחריהן יציגו בפני שר הבטחון את הצעותיהם לחלופות, ברוח התנאים והדרישות, שהציג שר הבטחון כשהסכים לבחינת חלופות.

מצפים, כי לאחר הצגת החלופות ישקול שר הבטחון את העברת הנושא לעיון הקבינט. מגמה זו מסתמנת בעקבות התגברות קשרי התיקצוב של הפרוייקט בשלב הייצור והתנגדות האמריקאים לשיתוף־פעולה במסגרת הנוכחית.

במערכת הבטחון נמשכות במקביל הבדיקות להתארגנות לקראת קיצוץ נוסף בתקציב. בין יתר הפעילויות התקיים בסוף השבוע שעבר דיון על צרכי חיל האוויר ומידת הנכונות של החיל, להמשיך לתת גיבוי לרעיון מטוס „לביא", לאור הקשיים התקציביים.

בימים האחרונים ניכר מתח סביב ביקורו של זקהיים בישראל והוא משתלב במתיחות הכללית סביב ענייני תקציב הבטחון. במערכת הבטחון היו שהאשימו בזמן האחרון את זקהיים, כי הוא פועל משיקולים פוליטיים אישיים ורואה בחיסול פרוייקט ה„לביא" את דרכו, להטביע את חותמו הפוליטי על מערכת הממשל בארה"ב.

גורמים אחרים במערכת הבטחון הביעו מצידם תקווה, כי עקשנותו של זקהיים תביא לביטול הפרוייקט היקר והמיותר.

סופר „דבר" בארה"ב מוסר:

עוזר שר ההגנה האמריקאי, דב זקהיים, יציע לישראל לייצר של 300 מטוסים אמריקאיים, כולל מטוסי „אף 16", שלהם תותאם טכנולוגיה חדישה מייצור ישראלי, שתאפשר להם לחדור את מערכות ההגנה האנטי־אווירית, מתוצרת סובייטית, שבידי הסורים.

אף־על־פי שחיל האוויר הישראלי מתייחס ל„אף 16" כאל חלופה ראויה ל„לביא", אין ממשלת ישראל רוצה לנטוש את ייצור המטוס הישראלי. זאת כותב השבועון „ניוזוויק", בגיליונו המתפרסם היום. עם זאת, מוסר השבועון, כי גורמים ישראליים אומרים, שהעיסקה להחלפת ה„לביא" ב„אף 16" עשוייה להצליח, אם תסכים ארה"ב לשלם 500 מיליון דולאר, שישראל כבר התחייבה להם, בעבודות של קבלני־משנה.

ישראל לא תוכל לפתוח שגרירויות באפריקה בשל היעדר תקציב

מאת יוסי מלמן, הסופר המדיני של „דבר"

מסיבות של היעדר תקציב מתאים, ההחלטה ישראל שאין באפשרותה, גם אם יוצע לה, לפתוח שגרירויות ברוב מדינות אפריקה. ההחלטה המהווה שינוי לעומת המדיניות הקודמת, התקבלה בתום שורה של דיונים פנימיים במשרד החוץ בראשות השר שמעון פרס ומנכ"ל המשרד אברהם תמיר.

יצויין כי המנכ"ל הפורש, דוד קמחי, הקדיש חלק ניכר מעבודתו לניסיונות לטפח את קשרי ישראל ביבשת אפריקה ולשם כך היה אף מרבה לטוס בחשאי ולהיוועד שם עם ראשי השלטון כדי לשכנע אותם לחדש את קשריהם הדיפלומאטיים עם ישראל. לפי המגמה החדשה נקבע, כי ישראל לא „תחזר" אחר רוב מדינות היבשת לא תבטיח להם הבטחות כלכליות, כספיות ולא תבטיח להשפיע למענן אצל ידידיה בארה"ב. לעומת זאת, נקבע כי יש לעשות מאמץ עיקרי לנסות לשפר את היחסים ובכלל זה לחדש את הקשרים הדיפלומאטיים עם שלוש־ארבע מדינות הנחשבות „למדינות מפתח" באפריקה כולל קניה וניגריה.

פקיד בכיר במשרד אמר ל„דבר", כי ההחלטה נתקבלה, בין השאר, כדי למנוע מצב שבו מדינות קטנות וחסרות־חשיבות באפריקה „יסחטו" מישראל הבטחות תמורת נכונותן לחדש את הקשרים הדיפלומאטיים האחר־כך לא תוכל ישראל לקיים את הבטחתה ואף לא לפתוח שגרירות בגלל סיבות תקציביות.

זוג ישראלים מתל־אביב בין הנספים בהתרסק המטוס בחוף השנהב

מאת יוסי מלמן, הסופר המדיני של „דבר"

זוג ישראלים תושבי תל־אביב מאיר חריש ורעייתו, היו בין הנספים בהתרסקות מטוס חברת „וואריג" הברזילאית, שלשום בחוף השנהב. דיווח על כך התקבל במשרד החוץ בירושלים.

נודע, כי שני בני־הזוג נסעו לבקר את בתם, המתגוררת במונרוביה בירת ליבריה.

הבת נשואה לאילן מור, המשמש מזכיר שני בשגרירות ישראל שם. לאחר הפגישה המשפחתית בליבריה, טסו בני הזוג לאבידג'אן בירת חוף השנהב, ושם עלו על המטוס הברזילאי, כדי להמשיך בטיול פרטי לריו דה־ז'אנירו.

כל 51 נוסעי המטוס מדגם „בואינג 707" ואנשי צוותו נספו בתאונה, שאירעה דקות אחדות לאחר שהמריא מנמל־התעופה הבין־לאומי של אבידג'אן.

מוח־עצם הושתל למיכאל שירמן

(ע). – חולה הסרטן, מיכאל שירמן, עבר אתמול השתלת מוח־עצם מאחותו. רק בעוד מספר ימים יוכלו הרופאים לדעת האם הצליחה ההשתלה.

ההשתלה בוצעה בביה"ח הדסה עין־כרם בירושלים, שם אושפז שירמן לפני עשרה ימים.

ההחלטה לבצע השתלת מוח־עצם בגופו של שירמן התקבלה לאחר שהתברר כי הטיפולים הכימיים אינם מועילים והמחלה אינה נסוגה.

חדשות ● חדשות ● חדשות ● חדשות ● חדשות ● חדשות ● חדשות ● חדשות ●

הנכים נערכים לכינוס־חירום נגד הכוונה לקצץ הכנסותיהם

„כדי שיראו על חשבון מי בונים תוכנית כלכלית"

(עו). – ארגון הגג של הנכים החליט לקרוא לכינוס־חירום ביום ד', בבית הוועד־הפועל בתל־אביב. לכינוס הוזמנו כל ארגוני הנכים המשתייכים לארגון־הגג והוא יתקיים בשעה 6 אחה"צ ויסתיים במצעד מחאה בתל־אביב, „כדי שהקהל יראה על חשבון מי בונים תוכנית כלכלית חדשה". על המצעד יוחלט בכינוס־החירום.

פרטים אלה מסרה אתמול יו"ר ארגון־הגג עו"ד צפורה ברון במסיבת עיתונאים במשרדי הארגון בתל־אביב. הכינוס נקרא כדי לדון בידיעות כי התוכנית הכלכלית החדשה תפגע בהכנסותיהם של הנכים.

עו"ד ברון מסרה, כי כאשר התפרסמה ההודעה הראשונה על התוכנית הכלכלית החדשה שתפגע בשכבות החלשות שהנכים נמנים עימן, פנה ארגון־הגג לשרים העוסקים בתוכנית הכלכלית במברקים, במכתבים ובשיחות טלפון, אולם נציגי 400 אלף הנכים בארץ לא זכו לקבל תשובה מהשרים.

עו"ד ברון הוסיפה, כי נכה בנכות כללית, אשר דרגת נכותו היא מעל 40 אחוז, מקבל קיצבה של 25 אחוז מהשכר הממוצע במשק, שהוא היום 1,165 ש"ח, ויחד עם תוספות בסו־מות מגיע הסכר ל־311 ש"ח לחודש. „האם על זה עוד יהיה מיסוי", הקשתה הדוברת.

ברון הדגישה, כי הנכים ייזקקו לפיצוי אפילו אם התוכנית החדשה לא תפגע בהם. על כן, חשב ארגון־הגג על דרכים להילחם בגזירות.

העיתון המערב־גרמני „די וולט":

מטוסי די.סי. 8 מוסווים עומדים להטיס מחבלים לביירות מצנעא

מאת דן אבידן, סופר „דבר" לענייני ערבים

העיתון המערב־גרמני „די וולט", מסר באתמול כי ארגון פת"ח מטעיל מטוסי די.סי. 8 שטסו תחת דגל ניקראגואה, אך נצבעו בצבעי המזרח־האדום – כדי לקיים רכבת אווירית של מחבלים ואמצעי לחימה מצפון תימן ללבנון. על־פי העיתון, עומדים מטוסי די.סי. 8 לטוס מצנעא לביירות דרך המרחב האווירי של סעודיה, תוך העלמת מטענם האמיתי של המטוסים מידיעת השלטונות הסעודיים.

העיתון „די וולט" הזכיר אדם בשם ג'ורג' חלאק, הקרוי גם אליאס ג'ורג' אנדריאוס, כדמות מרכזית העומדת מאחורי הפעלת המטוסים הללו, השייכים לכוח האווירי של פת"ח הקרוי גם „כוח 14". „די וולט" גילה, כי פת"ח זייף את סמל הסהר האדום על גבי המטוסים, כדי להטעות הן את השלטונות הסעודיים והן את הסורים בשדה התעופה בביירות.

כזכור, מסרו עיתונים בסקנדינביה, כי מטוסי הדי.סי. 8 חונים בצנעא ונצבעו בצבע לבן, שהעלים את סמלי הזיהוי הניקראגואים שנשאו המטוסים קודם־לכן.

ההבנה על תוספת תקציב לבריאות מנעה משבר אחיות – אך לא שיבושים

מאת רנקה הרציג, סופרת „דבר"

ההבנה שהושגה אתמול בין שרת הבריאות ושר האוצר, מנעה את משבר האחיות, אך לא שיבושים קשים בחמישה בתי־החולים ממשלתיים, בהם אזל מלאי המזון והתרופות. הבוקר אמור צוות משותף של שני המשרדים לתרגם את הבנת השרים לתוספת תקציבית, שתסתכם, כנראה, בסך 24 מיליון ש"ח, ולאחר אישורה על־ידי ועדת הכספים בכנסת יועברו הכספים ליעדם.

מטה הסיבת האחיות והאחים בבתי החולים הסכים להשהות הנהגה הדרגתית של סידורי עבודה חדשים, שהיו מעמידים את מערכת האישפוז בפני מחסור חמור בכוח עבודה סיעודי. עם זאת, בפגישה עם יו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד אתמול תבעו האחיות מימוש מיידי של סעיפי ההסכם בעניין התנאים הפיזיים. עלות ביצוע ההסכם נעה בסביבות תשע וחצי מיליון ש"ח.

בחמישה בתי החולים הממשלתיים גרם אתמול המחסור בתקציבים לביטול חלק מהפעילויות. בתי־החולים בנהריה ובאשקלון עברו לעבודה במסגרת שבת וחגים ולא בוצעו כל ניתוחים מתוכננים. בשני בתי־החולים, וגם בבתי־החולים רוטשילד, פוריה וצפת, נתקבלו לאישפוז רק חולים במצב קשה. בכל חמישה בתי־החולים אזלו לפני כחודש כל התקציבים לשנה זו ואין באפשרותם להמשיך ולפעול במסגרת הרגילה.

לסופרת „דבר" נודע, כי אם אומנם יאושר למערכת הבריאות סכום של 24 מיליון ש"ח, המיועד למימון הסכם האחיות ותוספת תקציבית לבתי־החולים שנמצאים במשבר כספי, יחסרו למשרד הבריאות עוד כשלושה מיליון ש"ח, והמשרד מתכוון לסגור את הסכום על־ידי פעולות ייעול שונות במערכת. כן נודע, כי שרת הבריאות שושנה ארבלי־אלמוזלינו דורשת מהאוצר לצרף תוספת זו של 24 מיליון ש"ח לבסיס התקציב לשנה הבאה כדי למנוע שיבושים חוזרים. שר האוצר משה נסים הבטיח לבדוק עניין זה בחיוב.

הישגה של שרת הבריאות במאבקה על תקציב משרדה הוא בהסכמתו של שר האוצר לממן את כל 1100 התקנים החדשים לאחיות במערכת הממשלתית והבטחתו לסייע במימון 400 התקנים שאושרו לקופת־חולים ול„הדסה". בזמנו הסכים שר הבריאות לשעבר מרדכי גור לשאת במימון של 750 תקנים חדשים לאחיות, אבל שושנה ארבלי־אלמוזלינו סירבה לקבל את ההתחייבות וטענה, כי המערכת אינה מסוגלת לכך.

בנק ישראל יבדוק

(המשך מעמ' 1)

הפרישה שקיבל, ועתה הוא חבר בוועדה הקובעת את שכרם של ראשי הצמרת הבנקאית של בנק לאומי.

יצויין, כי לפני יותר משבועיים רכש בנק לאומי (מבנוסי דנות) חבילת מניות המהווה כ־14.5% מהון המניות ומזכויות ההצבעה בחברת פקר פלדה, בסכום של כ־1.3 מיליון דולר, זאת בניגוד למדיניותו המוצהרת – למכור החזקות שאינן בנקאיות. פקר פלדה נשלטת כידוע על ידי יוסף פקר ומשפחתו. הועלה חשש, כי הוא"ל ויוסף פקר מכהן כדירקטור בבנק לאומי – יש בעיסקה זו טעם לפגם. כן הועלה חשש כי עיסקה זו פסולה על־פי הנחיות של המפקח על הבנקים בבנק ישראל. לא ניתן היה להשיג את תגובת יוסף פקר.

עיסקה זו לא היתה היחידה המעוררת שאלות: באוקטובר 1983 רכש בנק לאומי מידי משפחת קליר 7.5% מהון המניות ומזכויות ההצבעה בחברה, תמורת סכום של 2.3 מיליון דולר. המחיר ששילם אז בנק לאומי (באמצעות בל"ל השקעות) היה גבוה בהרבה מזה שהיה בבורסה. אברהם קליר (ז"ל), היה חבר באותה עת בדירקטוריון של בנק לאומי, ומטבע הדברים – אחד האישים שקבעו או יכלו להשפיע על גובה שכרם שלה צמרת הניהולית בבנק. בתחילת נובמבר 1986, מכר בנק לאומי (באמצעות בל"ל השקעות) 25% מהון המניות המונפקות ו־20.6% מזכויות ההצבעה בחברת ארגמן, תמורת סכום של 3.5 מיליון דולר. עיסקה אלה עוררו כמובן שאלות רבות. בעת ביצוע העיסקאות נמסר מבנק לאומי, כי העיסקות התבצעו על פי שיקולים עיסקיים טהורים.

מבנק ישראל נמסר בתגובה, כי בנק ישראל פירסם עוד בספטמבר 1985 הנחיות בנושא „דירקטוריון, ביקורת פנימית רואה חשבון של תאגיד בנקאי", המלל גם הוראות ברורות בכל הקשור לעסקות של בעלי עניין עם הבנק. בדצמבר 1986 פורסמו תיקונים נוספים לחוזר זה, הכוללים הוראות ומגבלות נוספות על עסקות כנ"ל של הבנק עם בעלי עניין. אשר למידע בעניין פקר פלדה ומניות ארגמן, נמסר בתגובה – כי „בנק ישראל יבדוק כל מידע מבוסס ומפורט שיוגש לנו".

מבנק לאומי נמסר בתגובה, כי הוא"ל והעיסקאות האמורות התבצעו באמצעות בל"ל השקעות, לא חלות עליהן הוראות החלות על תאגיד בנקאי. כמו כן נמסר, כי עיסקה רכישת מניות פקר־פלדה נעשתה בפיקוח בית המשפט לעניינים כלכליים, במסגרת פומבית ואושרה על ידי בית המשפט.

מבקר המדינה

(המשך מעמ' 1)

באמת מהצטיידות ומה נעשה בקרן לחידוש צי האוטובוסים. עם זאת התעלם המבקר מכך, ש„אגד" תבע לדין את הממשלה על פרעון החובות הללו, שנגרמו לדעת הקואופרטיב באשמת הממשלה.

המבקר חושף גם „תשלומי שכר חורגים בהרבה מהמקובל לעובדים, המועסקים על־פי חוזים אישיים". עם זאת מציין המבקר, כי הנהלת הקואופרטיב התחייב לצמצם בקרוב את מספר בעלי החוזים הללו מ־120 ל־100.

המבקר מגלה, כי שכרו הממוצע של חבר קואופרטיב גדל ב־41 אחוז משכרו הממוצע של שכיר. עם זאת לא צויין בדו"ח, כי הוותק של חבר ממוצע גדול ב־11 שנה מן הוותק של שכיר ממוצע וכי מן הוותק נובעת גם תוספת על שלב מקצועי גבוה יותר.

המבקר קובע, כי נסיעות שליחים של „אגד" לחו"ל לא אושרו באורח מפורט וכי ההתחשבנות על הוצאות השליחים לא נוהלו כהלכה. אולם המבקר נמנע מלציין, כי מדובר בחברה עסקית, שהפרוטוקול שלה פומבי ומשום כך אינו יכול לרשום פירוט כל נסיעה מחשש לחשיפת סודות מסחריים.

המבקר ממליץ, לקיים פיקוח ממשלתי הולם על ערבויות, שנותן הקואופרטיב לחברות שבבעלות חבריו. כן ממליץ המבקר, שספרי החברות הללו יהיו פתוחים בפני הממשלה.

עם קבלת הדו"ח נפגשו אתמול כמה מחברי האופוזיציה עם יו"ר „אגד" שלמה לוין ודרשו את התפטרותו נוכח ממצאי הדו"ח. כן פנתה האופוזיציה לחברי ההנהלה ומעמידה אותם על אחריותם האישית לליקויים שנחשפו.

(עו). – יו"ר מזכירות „אגד" שלמה לוין, שהגיב אתמול במסיבת עתונאים על ביקורת מבקר המדינה, טען, כי הגרעונות הכבדים של הקואופרטיב נגרמו ברובם בשל חובות של משרדי הממשלה. כן דחה את הטענות על רמת השכר של חברי הקואופרטיב.

לוין ציין, כי אף ש„אגד" הינו גוף כלכלי פרטי, רוב הסמכויות לגבי ההחלטות כלכליות, כגון קביעת תעריפי הנסיעה, מועדי השירות, תדירות הנסיעות, פרישת הקווים ומספר האוטובוסים של הקואופרטיב – נקבעו על־ידי הממשלה, עפ"י חוזה שנחתם עמה ב־1983.

לוין אמר, כי הממשלה לא קיימה את מחויבותה, באשר למתן מימון אשראי לאגודה, תמורת החברים השכירים של הקואופרטיב שיצאו ממעגל העבודה בפרישה מוקדמת. בהתייחסו להאשמה, כי ניתנו לחברים פיצויי פרישה מוגזמים, טען, כי הדבר סייע ליצור מוטיבציה לפרישה אצל החברים.

באשר לגרעונות הכבדים, בהם שקועה האגודה, טען לוין, כי האגודה נתקלת בקשיים בגביית חובות ממקבלי שירותיה. יו"ר מזכירות „אגד" ציין, כי האגודה מילאה את חלקה בהתחייבותה להתייעל, בהתאם לחוזה שחתמה עם הממשלה באפריל 1983. לדבריו, הקואופרטיב צמצם את מצבת כוח האדם בכאלף עובדים. עוד הוסיף אודות ההתייעלות, כי הם עברו לחמישה ימי עבודה בכל מגזרי התיפעול של האגודה.

בהתייחסו לביקורת על השכר הגבוה המשולם ב„אגד" אמר לוין, כי בתקופת תוקפו של החוזה עם הממשלה (1.4.83 – 31.8.86) שכר חברי אגד לא רק נשחק, אלא „נפל". אודות הביקורת, שהוטחה כלפי גובה המשכורות המשולמות בחוזה מיוחד ליועצים, ציטט לוין חוות־דעת של פרופ' נסים ארניה, מומחה בתחום זה, שקבע, כי סכומים אלו – 15,100 שקל לחודש – עומדים ברמת השכר המקובלת במשק לגבי יועצים.

השלמה בליכוד עם התפטרות פרץ

(המשך מעמ' 1)

בתעודת־הזהות ולכן הוא סבור שאין להצעה סיכוי.

חברי המפד"ל הציעו לבדוק, אם יש אפשרות לקבל אורכה, לגבי ביצוע פסיקת הבג"ץ ולהזהות את הוצאת תעודת־הזהות לסוחן מילר, ובה רישומה כיהודיה. שר הדתות זבולון המר הציע בישיבה שתוקם ועדת שרים, בראשות ראש הממשלה, לבחינת האפשרות שיקום בארצות־הברית בית־דין גבוה לגיור, שישתתפו בו נציגי כל הזרמים ביהדות. הצעה זו, אם תיושם, לא תפתור את בעייתו המיידית של השר פרץ והיא יכולה להישקל במסגרת הצעות נוספות למציאת פתרון לבעיית הגיור, כל עוד אין בכנסת רוב לתיקון חוק „מיהו יהודי".

כך או כך, אם לא יבואו מועצת חכמי התורה ונציגי ש"ס בהצעה בעלת סיכוי בתוך הזמן שנותר עד מלאת 48 השעות, יש להניח שבליכוד ובקרב היועצים המשפטיים למיניהם לא תימצא הנוסחה הגואלת. עם זאת, לא ייפסק המאמץ להחזיר את פרץ לממשלה, בלי להחיש של זמן.

אין זה ברור כלל אם היום יידרש סעיף הלאום בתעודת הזהות של שושנה מילר. כפי שפורסם כבר ב„דבר", סבורים משפטנים שונים מהליכוד וגם במשרד ראש הממשלה, כי בהחלטת בית־המשפט הגבוה לצדק, בעניין זה, אין משום הוראת „עשה" כי תאריך יעד, אלא המלצה בלבד שיש לבצעה, בלי שתוגבל בזמן.

נראה כי אם תתקבל עמדתם של המשפטנים האלה לא יחתום היום ראש הממשלה יצחק שמיר על תעודת־הזהות של הגיורת. לעומת זאת אם תתקבל הפרשנות הגורסת, כי החלטת הבג"ץ מחייבת לרשום היום, בתום מועד 30 הימים, שעליהם דיבר הבג"ץ, יעשה זאת ראש הממשלה יצחק שמיר. בליכוד וגם במערך מעריכים, כי הדיונים והבירורים, כדי למצוא פשרה שתאפשר את שובו של השר פרץ לממשלה תימשך עוד זמן רב.

המוצא הנראה לעין הוא, כפי שהעלה אותו עוד בסוף השבוע ראש הממשלה יצחק שמיר, חילופי תיקים בין השרים בממשלה וניצול המשבר, כדי לא־יש גם את משרד המשפטים, אולם לפי שעה אין עדיין הצעה מגובשת לעניין זה.

שר הפנים הרב יצחק פרץ מינה אתמול את עוזרו אלי סוויסה, כממונה בפועל על מחוז ירושלים במשרד הפנים. סוויסה התמנה במקומו של רפי לוי, העצור זה כחודשיים בחשד לקבלת טובות הנאה וחשדות חמורים אחרים למעשים שעשה, בעת שכיהן בתפקיד הממונה על מחוז ירושלים.

מחוז תכנון מקומי רחובות
הודעה לפי סעיף 149
מחוק התכנון והבנייה
בקשה למתן הקלה.

בהתאם לסעיפים 146–150 מחוק התכנון והבנייה, תשכ"ה – 1965 ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה למתן הקלה של 11% בניה בבנין על חלקה 361,360 בגוש 3704 רח' סירני פינת בעש"ט רחובות, כך שאחוזי הבניה בבנין יגיעו למה"כ של 101% במקום 90% המותרים. כל המעונין יוכל לעיין בתכנית הבנין, ללא תשלום, במשרדי הועדה המקומית, קומה ד', כל יום בשעות העבודה הרגילות, ולהגיש התנגדות לתכנית, תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעתון.

יחזקאל הרמלך
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה רחובות

דבר
DAVAR
מאוחד עם למרחב
העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פרדהצור
מנהל מערכת מרדכי ברקאי
עורך „דבר־השבוע" טוביה מנדלסון
מנהל כללי אהרון קראוס
המו"ל – „דבר" בע"מ
נדפס בדפוס „דבר" בע"מ
המערכת והמנהלה: תל־אביב, רח' שינקין 45, ת.ד. 199, מיקוד 61001
טלפון 286141 (6 קווים)
מחלקת המודעות: טלפונים ישירים 286156, 281860, 298032
סניפים: ת"א, בית „דבר" רח' שינקין 45 טלפון 286141, מיקוד 65233
ירושלים: המערכת: רח' המלך ג'ורג' 16 בית מאוריה קומה ב' טלפון 242203 מיקוד 94229
חיפה: רח' הנביאים 27 טלפונים 3־2־642111, מ. 33104

המצעד הצבאי – להחלטת ממשלה

מאת יוסי מלמן, סופר המדיני של „דבר"

„הממשלה היא שתחליט, אם בעוד חמישה חודשים יתקיים מצעד צבאי במסגרת חגיגות ארבעים שנה למדינת ישראל", כך הבטיח אתמול ראש הממשלה יצחק שמיר בישיבה השבועית של הממשלה.

הוא הגיב בכך על טענות של כמה שרים ובהם יוסף שפירא, אריק נחמקין ויצחק נבון, שקבלו כי ההחלטה נגד המצעד התקבלה בהתייעצות של ראש הממשלה, ממלא־מקומו, שר הבטחון ושר האוצר.

הקובלים טענו, כי הגוף היחיד המוסמך לקבל החלטה כזו היא מליאת הממשלה, וראש הממשלה קיבל את עמדתם.

ד"ר מוס – בראש הצוות הישראלי בארה"ב של פרויקט „מלחמת הכוכבים"

מאת מלי זלינגר, הסופרת הצבאית של „דבר"

ד"ר אהרון מוס, שהיה ראש הצוות הישראלי לפרויקט „מלחמת הכוכבים" האמריקאי, מונה לראש צוות הישראלי בפרויקט בוואשינגטון ויצא בסוף השבוע למקום כהונתו.

אף שלא גובשו עדיין סוגי והיקפי השיתוף הישראלי, בשלב המחקר של „יוזמת ההגנה האסטרטגית" האמריקאית, נותנים בינתיים מיזכר הבנה להשתתפות ישראל בכמה התמחויות בשלב המחקר. נמסר כי הופנו כבר משאבים לטובת תכניות הפיתוח.

הרמטכ"ל: בכל פעם שיודעים על ספינת מחבלים – משתדלים לעצור

מאת אמיר רוזנבליט, סופר „דבר"

„אנו מבצעים פעולות שונות כדי למנוע התארגנויות של מחבלים ועוצרים מדי פעם ספינות שיש ידיעות לגביהן כי הן עומדות להביא על סיפונן נשק ולוחמים. בכל פעם שאנו יודעים על ספינה כזו המגיעה מקפריסין, אנו משתדלים לעצור אותה".

כך אמר אתמול הרמטכ"ל, רב־אלוף משה לוי, בהתייחסו למדיניות שנוקט חיל־הים כלפי ספינות הנושאות על סיפונן מחבלים ונשק ונמצאות בדרכן מקפריסין ללבנון.

לדברי הרמטכ"ל, „הפיגוע הקשה ביותר שהיה עד כה בישראל בוצע דרך הים והמדיניות שלנו היא להילחם במחבלים, בין היתר, על־ידי כך שאנו מונעים מהם הזדמנויות ומאבטחים מקומות שהם ירצו לפגוע בהם, בכלל זה במסגרת הפעילות השוטפת בים".

2 ישראלים ו־2 גרמנים זכו בטורניר השחמט הבינ"ל בחולון

מאת אליהו סער

בתום משחקי הסיבוב התשיעי והאחרון ביום א' בבוקר, שנמשכו 10 שעות רצופות, זכו במקום הראשון 4 עם 7 נקודות כל אחד. הישראלים רב־אמן יהודה גרינפלד והאמן הבין־לאומי יעקב מוריי, שתוצאה זו מקנה לו את התואר של רב־אמן, ובן שני האמנים הבין־לאומיים ממערב־גרמניה גיראלד הרטנק וגודרי היקל.

גם למקום השני הגיעו ארבעה: רב־האמנים מארה"ב שמואל רשבסקי וליאוניד שמקוביץ, אלוף ספרד מיגואל אליסקאס והאמן הבין־לאומי אליהו שוחולו.

גם במקום השלישי עם 6 נקודות יש ארבעה: שלושה הצעירים המוכשרים מישראל יצחק בירנבום, רונן לב ועמי גל והאמן הבין־לאומי ולדימיר ליברזון.

בין מקבלי הפרסים יהיו גם צוברי 5.5 נקודות והם 10 במספר: נציין את רב־האמנים יאיר קריידמן, אלוף פולין אדם קליגובסקי, אלוף הארץ נתן בירנבוים והנער ינון בוים.

את פרס היופי על המשחק היפה קיבלה יהודה גרינפלד עבור נצחונו על ליאון פליסטר מהולנד ואת הפרס על הסיום היפה קיבל רב־אמן רשבסקי בן ה־75 על משחקו נגד הישראלי אברהם מגן.

טקס חלוקת הפרסים נערך במעמד חגיגי בהשתתפות ראש העיר פנחס אילון ושר האנרגיה והתשתית משה שחל.

אמש בקונצרט

בסימן צבעי תיזמור

מאת יהודה כהן

אמש בתוכנית השניה לקונצרט החמישי, הגישה התזמורת הפילהרמונית בביצוע בכורה עולמי יצירה שהוזמנה במיוחד לרגל יובלה, את הסימפוניה הרביעית מאת יוסף טל, שהיא, לדבריו, תגובתו הרגשית לאירועי היובל, והם שקבעו את הרקע שרידבן את דמיונו.

כמו הסימפוניות הקודמות של טל, היא בת פרק אחד בלבד, מעין פואמה שתוכנה אופטימיות ושמחה. נדמה, שבמתכוון ניסח את הסימפוניה בלשון מוסיקלית שיבין הקהל משמיעה ראשונה, ובולט בה התיזמור הרבגוני. הביצוע בניצוח זובין מהטה היה מרתק והקהל קיבל את היצירה באהדה.

הקונצרט היה, בכלל, בסימן צבעי תיזמור. היצירה השניה היתה „שירים על מות ילדים", מאת מאהלר, מפי זמרת המצוסופרן, פלורנס קאיזואר בעלת הקול החם ותרבות זימרה גבוהה. אמנם אמש, שרה תהילה ברעדוד (טרמולו) שהשפיע לא לטובה על האזמרה (אינטונציה) ובתזמורת הורגשה טיפת עצבנות. בהמשך הביצוע שופר הדבר, והשמעת השיר האחרון היתה ללא דופי.

בסיום, ניגנה התזמורת את הסוויטה הסימפונית „שחרזדה" מאת רימסקי־קורסקוב, שערכה המוסיקלי בתיזמור המקסים בלבד. יש בה הרבה קטעי סולו לכלים שונים, ובעיקר כתוב נושא „שחרזדה" בניסוחים שונים לכינור סולו, שנוגן באורח מבריק בידי הנגן הראשי, אורי פיאנקה. וזובין מהטה עיצב את היצירה בתנופה.

ועדת משנה לתכנון ולבניה – חולון
הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965

תיק בנין 4732/192

ניתנת בזה הודעה, שהוגשה לועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 274 בגוש 6750 רח' ים הכפורים מס' 25 חולון, הכוללת מתן הקלה ב־א. אחוזי בניה 6% משטח המגרש 989 מ"ר, ג. מעלית 5% עבור התקנת מעלית. 3 תוספת קומות 2.5% עבור הקומה הנוספת חמישית החלקה הנ"ל נמצאת באיזור מגורים 3.

את התכנית אפשר לראות במשרדי הוע־דה בעיריית חולון, רח' ויצמן 58 בשעות ובימים של קבלת קהל.

התנגדויות לבקשה להקלה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו. התנגדות שתוגש חייבת להיות בכתב ומנומקת.

עו"ד חיים שרון
מ"מ ראש העיר
ויו"ר ועדת משנה
לתכנון ולבניה – חולון

היום הלוויית יצחק יאיר, עירית ואתי ארואסטי

ליקויי בטיחות הגדילו ממדי האסון בגבעתיים

מאת נתן רוזי ורנקה הרציג סופרי „דבר"

מצבה של דפנה ארואסטי, שבעלה ושלושת ילדיה נספו בדליקה שפרצה במוצאי שבת בבית דירות ברחוב הרצוג בגבעתיים, ממשיך להיות קשה – כך נמסר אתמול מבית־החולים שיבא בתל־השומר.

דפנה ארואסטי, שנפגעה קשה, בעיקר מן העשן הסמיך, מאושפזת ביחידה לטיפול נמרץ. היא מקבלת, בין היתר, חמצן ועירויים.

היום תערך הלווייתם של בעלה יצחק והילדים יאיר, עירית ואתי.

רמי כחלון, קצין הכבאות הארצי אמר אתמול בתוכנית „ערב חדש", כי בית הדירות ברחוב הרצוג 23 בגבעתיים, שבו נספו ביום שבת ארבעה מבני משפחת ארואסטי, לא היה מקבל אישור אם היה נבנה לאחר שנת 1980, כיוון שלא עמד בתקן, המקובל מאז שנה זו.

רמי כחלון אמר, כי הבניין ברחוב הרצוג בגבעתיים נבנה בשנת 1972 ועל כן לא היו ארונות החשמל בבניין עשויים מתכת מגולוונת, כנהוג בבניינים שנבנו לאחר 1980 גם המעבר בפיר החשמל לא היה חסום בכל אחת מן הקומות, כמקובל בבניינים שנבנו אחרי שנת 1980.

כל אדם הרוכש דירה חייב ליטול בחשבון את העובדה, שהבניין שהוא קונה איננו עומד בכל התקנים המקובלים, במידה והבית שרכש נבנה לפני שנת 1980".

רמי כחלון הוסיף עוד כי אתמול בבוקר חתם שר הפנים על צו, המורה להקים ועדת בדיקה לעניין האסון בגבעתיים ורק בעוד כמה ימים יהיה אפשר לדעת מה היו הדברים החורגים בבניין שברחוב הרצוג, אשר גרמו לנזק החמור.

עיריית גבעתיים גייסה פסיכולוגית צמוד לביה"ס בו למדו ילדי משפחת ארואסטי, והוא יעמוד בימים הקרובים משעות 4 – 8 אחה"צ לרשות ילדים והורים, שיזדקקו ליעוצו. על כך מסר אתמול יצחק ירון, ראש עירית גבעתיים.

ראש העיריה מסר כי החל מאתמול בבוקר נעשית בביה"ס עבודה מוגברת של צוות פסיכולוגים שאותו העמידה העיריה. עוד הוסיף מר ירון, כי בבוקר האסון סייר בליווי פסיכולוגיה, עובדים סוציאליים ואנשים טכניים מדירה לדירה בבית הפגוע, על מנת לאתר מקרים דחופים ולספק להם סיוע מיידי.

עד כה ניקתה העיריה את חדר המדרגות והתקינה בו תאורת חירום מלאה. כן חסמה בקרשים את הבור שנפגע כתוצאה משריפת המעלית וארונות החשמל על מנת למנוע סכנת חיים. עדיין נותרו לשיקום מערכות החשמל, הגז והטלפון. ולהערכת ראש העיר יימשך הדבר שבוע ימים לפחות.

חרף ההרס הרב שנגרם לחדר המדרגות, רוב דירות הבניין לא ניזוקו מבפנים, חוץ מהדירה של משפחת ארואסטי ודירה אחת נוספת.

הועדה המרכזת התייחדה אתמול עם אבלם של משפחות ארואסטי ותושבי גבעתיים, על האסון, שפקד אותם. שוגרו תנחומי ההסתדרות למשפחה השכולה, למועצת פועלי גבעתיים ולתושבי העיר.

לקבלן יגאל גינדי אין הסדר עם המשטרה והוא יוזמן לחקירה

מאת נתן רוזי, סופר „דבר"

הקבלן יגאל גינדי לא עשה כל הסדר עם היחידה הארצית לחקירת פשעים חמורים, והוא יוזמן לחקירה, על־פי הנחיית מפקד היחידה החוקרת את פרשת הקרקעות ביהודה ושומרון.

מן המשטרה נמסר אתמול כי היחידה הארצית לחקירת פשעים חמורים ידעה על בואו של הקבלן יגאל גינדי ועל בואו הצפוי של אחיו משה גינדי, ולא נערך עימם כל הסדר בקשר לחקירתם האפשרית בעתיד.

יגאל גינדי הגיע לישראל, לאחר שפרקליטו, עורך־הדין דוד ליבאי, בדק ביחידה הארצית לחקירת פשעים חמורים את כל הנתונים הנוגעים לאחים.

החשדות נגד האחים משה ויגאל גינדי מתרכזים רק בקשר לפעילותם העסקית מעבר לקו הירוק. שניהם נחקרו בנוגע לחשדות אלה לפני צאתם מהארץ. פרקליטם, מסר לעתונאים, כי אם האחים יוזמנו לחקירה הם ישתפו עימה פעולה.

הוועדים ברפא"ל

(המשך מעמ' 1)

גם על חוסר ארגון בהיערכות רפא"ל לתקופה של קיצוצים.

המאבק שמנהלים ועדי העובדים של הרשות אינו מתואם עם ההנהלה או עם ראשי מערכת הבטחון ונראה, כי חל נתק מסויים בין העובדים וההנהלה סביב שאלת הפיטורים, הנובעת מן הקיצוצים. „הולכת להיות פגיעה חמורה ביותר בבטחון ישראל", הזהיר זלמן סגל, הדובר הראשי, והוסיף: „יש תשובות לאיומים של הנשק המתוחכם הערבי, השאלה אם אפשר יהיה לתת אותן".

לדעתו ולדעת חבריו בוועדי העובדים, המשך הפיטורים והקטנת התקציב, שאיננו מאפשר עבודה על פרוייקטים חדשים, תותיר את מערכת הבטחון בלי התשובות המתוחכמות שצה"ל נזקק להן.

בשנה שעברה פוטרו ברפא"ל כ־400 עובדים ועל־פי התכנון יפוטרו עד מרץ 300 אחרים ואחרי אפריל יפוטרו 250 נוספים. לדבריהם מדובר בסכום נוסף של יותר מ־30 מיליון דולרים, שאמנם לא ישיב את המצב לקדמותו, אך יהווה שיפור שיפטור את רפא"ל מן הצורך לפטר עובדים.

את פרויקט „לביא" יש, לדבריהם, לממן מכספי המדינה ולא מכספי הבטחון, כי „זהו פרוייקט לאומי". בין שאר פעולות המניעה של ועדי העובדים של רפא"ל, הם כוללים את הקמת „קרן רפא"ל", אשר תגייס תרומות בחו"ל, כדי להמשיך את ההשקעה בפיתוח אמצעי לחימה, החיוניים לדבריהם להכרעת המלחמה במינימום נפגעים.

במערכת הבטחון הגיבו אתמול על טענות ועד עובדי רפא"ל בהפניה אל נאומו של שר הבטחון יצחק רבין בכנסת בשבוע שעבר. שר הבטחון הבהיר אז, כי אם יימשך הקיצוץ בתקציב הבטחון הוא ייאלץ להמשיך ולקצץ גם ברפא"ל. מערכת הבטחון, הטעים השר רבין, אינה יכולה לממן פרוייקטים ומפעלים שאינם רווחיים ורפא"ל עומדת בגרעון. שר הבטחון גילה, כי בניגוד לכל ההמלצות של גורמי הבטחון־שרה למיניהם, הוחלט במהלך השנה לחשוף פרוייקטים סודיים ביותר ומתוחכמים, שעושה רפא"ל, על מנת לאפשר פריצה כלשהי לשוק הבין־לאומי ולהביא לשיפור מסויים במאזן הרשות.

התיק בפרשת ח"כ עמר הועבר ליועץ המשפטי

מאת נתן רוזי ומיכה צימוקי, סופרי „דבר"

ראש אגף החקירות במטה הארצי, ניצב יגאל מרכוס, סיים לעיין בתיק החקירה הנוגע לפגישה הלילית, שנערכה במהלך חקירת השתמטותו של חבר־הכנסת שלמה עמר והעביר את התיק ליועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש.

גורמים משפטיים אמרו אתמול, כי יש לתמוה על כך, שתיק החקירה הועבר ליועץ המשפטי לממשלה, יוסף חריש, שהוא ידידם הקרוב של עורך־הדין רם כספי ועורך־הדין יגאל ארנון, שהגישו לו תצהיר במהלך החקירה והיו מעורבים, לכאורה, בפרשת שיבוש הליכי חקירת השתמטותו של חבר הכנסת שלמה עמר ממלואים בלבנון.

אותם גורמים טענו אתמול, כי על היועץ המשפטי לממשלה לפסול את עצמו מלבדוק את התיק ועליו להעביר את הבדיקה לידי אחת מעוזרותיו במשרד המשפטים, כדי שתבדוק את התיק ללא פניות זרות.

מן המשטרה נמסר אתמול, שלא כמו במקרים אחרים בעבר, כי אין בכוונתם להודיע על המלצת ראש אגף החקירות, לגבי העמדתם לדין של המעורבים בפרשה.

סופר „דבר" לענייני משטרה מציין, כי בידי המשטרה הצבאית החוקרת ומשטרת ישראל ראיות להעמדתם לדין של כל משתתפי הפגישה הלילית במשרדו של עורך־הדין יגאל ארנון.

היועץ המשפטי לממשלה יחליט בתוך כמה ימים, האם להגיש כתב אישום בפרשה.

נימוק חדש לנקש: בצרפת יש איידס!

(עו). – עשרה אחוזים מבין האסירים בצרפת נגועים באיידס. הסגרתו של ויליאם נקש לצרפת עלולה, אם כן, להרע את תנאיו הבריאותיים ובכך להתנגש באמנת ההסגרה האירופאית. על כן אין להעביר את נקש לצרפת.

דברים אלה טען אתמול בא־כוחו של ויליאם נקש, עורך־הדין רולאנד רוס, במהלך הדיון המשפטי בבג"ץ בעתירות נגד החלטת שר המשפטים, שלא להסגיר את נקש לצרפת.

אתמול סיימו באי־כוח המשיבים את טיעוניהם בבג"ץ. טיעוני העותרים, חברי הכנסת והפרופסורים יושלמו בישיבה הבאה של בג"ץ, במועד שלא נקבע עדיין.

טענתו של עורך־הדין רוס בעניין מחלת האיידס התבססה על תצהיר של אסיר ישראלי משוחרר, שריצה עונש של שבע שנות מאסר בבית־כלא בצרפת וחזר ארצה לאחרונה.

במלאות שלושים לפטירת יקירנו
אליהו עצמוני ז"ל
נעלה לקברו ונקיים אזכרה וגילוי המצבה היום יום שני ד' בטבת תשמ"ז 5.1.87 בשעה 3.00 אחה"צ בבית העלמין סגולה פתח־תקוה
אוטובוס יצא ממכוניות כפר מעש בשעה 2.30
אנו מודים לכל מנחמינו
המשפחה

להברתנו מרים מור
אתך באבלך במות
אביך ז"ל
בנק הפועלים בע"מ
סניף קרית אתא
ההנהלה והעובדים

קו־אופ רשת הרבוע הכחול
משתתפים באבלה הכבד של
משפחת בן־סימון
בהלקח מהם יקירם
דניאל ז"ל
ההנהלה וועד העובדים

יחד עם המשפחה
אנו אבלים על מותו של חברנו
יוסף עטר ז"ל
בנק הפועלים בע"מ
ההנהלה והעובדים

תאונה

שגריר ישראל בקולומביה, אליעזר ויתנב ושני ילדיו, גלי בן ה־14 ואייל בן ה־16 נפצעו קלות בשבת בתאונת דרכים, כאשר מכוניתם פגעה בצידה האחורי של משאית. כך נמסר ממשטרת קולומביה. רעיית השגריר, רחל, לא נפצעה. התאונה אירעה בשעה שהשגריר ומשפחתו בילו חופשה קצרה בחוף האטלנטי של קולומביה. לאחר שקיבלו טיפול ראשוני במרפאה מקומית נסעו לביתם בבוגוטה, ומשם נמסר כי פציעותיהם אינן קשות (ע"צ).

שיר לרחם

יהודי מנוחין (בתמונה) טוען כי על הרחם להתמלא בצלילי המוסיקה – בשירתה של האם, ליתר דיוק. הכנר המפורסם נאם בלונדון בכינוס „החברה הבריטית לפסיכולוגיה טרום־לידתית". ייתכן, אמר, כי כשרונו המוסיקאלי נובע מן העובדה שהוריו שרו לו עוד לפני שנולד. „אני בטוח שתינוק אשר לא מקבל את הוויברציות המלודיות באמצעות קולה של אמו סובל מחנק רגשי, ממש כמו שחסר במזון מוביל למוות פיזי".

המאה המכוערת

הסופר ג'יימס מיצ'נר (בתמונה) מצא כינוי לשנות ה־80: „המאה המכוערת", תקופה המצטיינת ב„חוסר דעת שבה התמקמות מבעיות קריסיות היא תחליף להתמודדות אתן". במאמר שפרסם ב„ניו יורק טיימס" אומר מיצ'נר, שכיום שמים דגש רב מדי על התשעים ומאשים את הבית הלבן ברבות מבעיות התקופה. „בפעם הראשונה, ככל שאני זוכר מעבודתי בחו"ל, עמים אחרים צוחקים לנו", כתב.

פרס משולש

זו השנה החמישית ברציפות שמועצת פועלי חולון מעניקה „אות עיטורי יקיר ההסתדרות" לפעילים אשר תרמו לעיצוב החברה והמשק במסגרת מוסדות ההסתדרות – השנה במלאות יובל לעיר חולון, נערכה מסיבה גדולה במיוחד למשתתפים באולם „מופת" בעיר. בין מקבלי העיטורים: זאב ויינר יוזם ומקים מרכז „משען" – בתי אבות לקשישים ומרכזי יום סיעודיים, לויינר (בתמונה) זוהי חגיגה משולשת: השנה הוא חוגג מלאות 50 שנה למרכז „משען" אותו הוא מלווה מאז הקמתו ועל כך הוענק לו פרס מטעם האגודה הישראלית לגרונטולוגיה, יקיר העיר תל־אביב על פעילותו במוסדות העיר ויקיר ההסתדרות בחולון על יוזמתו בהקמת בית האבות הראשון בארץ בחולון, אשר שימש לימים דגם לחיקוי בכל רחבי הארץ. לויינר אף זכות ראשונים ליישור חולות העיר בעת הקמתה. את הטקס הנחה עמנואל אהרוני, ומזכיר המועצה, משה רינת, בירך את המעוטרים והעניק להם את מגילת הקלף.

(ע.ג.)

אורחים

ביקור רשמי ראשון: אתמול הגיע לארץ לביקור רשמי דיוויד טריפר, תת שר לענייני התעסוקה ותיירות של בריטניה, בליווי רעייתו ושניים מפקידי המשרד הבכירים. טריפר יהיה בשבעת ימי ביקורו כאן, אורחו של שר התיירות והמשפטים אברהם שריר והשניים ידונו בנושאים כמו עידוד התיירות לשתי המדינות, שיתוף פעולה בנושאים מקצועיים ובנושאי השקעות בתיירות. מציינים כי ביקור רשמי ראשון זה של שר תיירות בריטי מצביע על החשיבות שרואה ממשלת בריטניה בהגברת קשרי התיירות בין שתי המדינות.

★

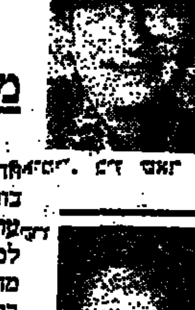

הגיעה לארץ גם הי שרה לסחר חוץ בממשלת שוודיה, אניטה גראדין (בתמונה) כאורחת ויצ"ו. גראדין היא מראשי הפעילים בשוודיה למען זכויותיהם של יהודי ברה"מ.

מינויים

הנהלת משרד החוץ אישרה מינויים חדשים: אשר נעים, מן השגרירות בוואשינגטון, התמנה לשגריר בצ'ילה, חנן עינור, לשגריר בוונצואלה, ויקטור הראל, למנהל מחלקת תביעות ויצחק שלף, מנהל מחלקת העובדים. המינויים ייכנסו לתוקף בשבועות ובחודשים הקרובים וחלקם טעון אישור הממשלה.

יוסי מלמן

לא חוזר לשם

הבמאי פרנקו זפירלי (בתמונה) יצא מרומא לריו דה ז'נרו בהישבעו שלא יעבוד לעולם בבירת איטליה. הסיבה: „הקרירות המרגיזה" שמפגין כלפיו הציבור האיטלקי. זפירלי, בן ה־63, אמר כי במיוחד מרגיזה האדישות באיטליה כלפי זכיית סרטו „אותלו" בפרס „המועצה הלאומית האמריקאית של כתבי־עת" בקטגוריית הסרט הזר הטוב ביותר (טקס הענקת הפרס יתקיים בפברואר בניו־יורק). בברזיל, אגב, יעבוד זפירלי עם המפיק הטוניסאי טאראק בן עמר על סרט אודות תחילת הקריירה של ארתורו טוסקניני, בבירת ברזיל בשנת 1886, בהפקת האופרה „אאידה".

מחווה

ביום שישי ה־16 בחודש זה יתקיים בתיאטרון „הבימה" מופע פומבי חד־פעמי: מחווה לזמר ולתיאטרון האידי. ישתתפו בו זמרים ושחקנים רבים, צעירים ומבוגרים, כולם בהתנדבות. ביניהם: שושנה דמארי, רפאל קלצ'קין, ירדנה ארזי, חוה אלברשטיין, ליאה קניג וצבי שטולפר, שלושת השמוליקים, דודו פישר, שושי קשת, שרי צוריאל, חנה רוט, יפה ירקוני, נחמה ליפשיץ, יעקב בודו, צילה דגן ועוד ועוד. ינחה: דן אלמגור. המופע יוקלט וישודר בגלי צה"ל.

לישראל רכטמן היקר

שא ברכות בהגיעך לגבורות

מזל טוב

ביום הולדתך ה־80

באהבה, **מהמשפחה**

מזג האוויר ביעדי הטיסה החשובים של סוויסאיר

אוסלו	-8 – -6	מעונן
אמסטרדם	4 – -2	מעונן
בואנוס איירס	27 – 4	בהיר
הלסינקי	-8 – -2	בהיר
הונג קונג	7 – 7	גשום
וינה	-2 – -4	בהיר
ז'נבה	לא נמסר	
טוקיו	12 – 3	בהיר
טורונטו	0 – -4	בהיר
יוהנסבורג	27 – 5	בהיר
לונדון	0 – 2	גשום
ליסבון	4 – 9	בהיר
מאדריד	1 – -3	בהיר
מונטריאול	0 – -6	מעונן
ניו יורק	4 – -0	בהיר
סאן פאולו	29 – 20	
פאריס	2 – 0	מעונן
פרנקפורט	0 – -0	מעונן
ציריך	-1 – -3	שלג
ריו דה זנרו	35 – 20	מעונן
שטוקהולם	-0 – -5	שלג
שיקאגו	4 – -0	מעונן

תל־אביב: רחוב בן יהודה 41, טל' 243350
ירושלים: רחוב יפו 30, טל' 225233
חיפה: דרך הים 2, טל' 384655
באר שבע: רחוב האבות 38, טל' 35282

swissair

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי רחובות
הודעה בדבר אישור
שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, אישרה, באישור שר הפנים, שינוי תכנית בצורת תכנית הנקראת „שינוי תכנית מפורטת מס' רח/1200/6".

ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 3705 חלקה 462, 463 חלק 32 חלק.

עיקרי הוראות שינוי התכנית:
קביעת מגרש באיזור מגורים ב' קביעת שטח ציבורי פתוח והרחבת דרך.

הודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליו, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3295 התשמ"ו, עמ' 1260 ובעיתון בוקר דבר מתאריך 14.1.85 ובעיתון ערב חדשות מתאריך 14.1.86 בשפה העברית והעיתון בוקר נוסף שער בשפה העברית.

שינוי התכנית האמור בצורה שבה אישרה הועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה וכל המעוניין רשאי לעיין בו, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

ד. שיש
יו"ר הועדה המחוזית
לתכנון ולבניה מחוז המרכז

מרחב תכנון מקומי רחובות
הודעה לפי סעיף 149
לחוק התכנון והבניה
בקשה לשימוש חורג

בהתאם לסעיפים 146–150 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965, ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדה המקומית בקשה לאישור שימוש חורג לגבי חלקה: 485 בגוש: 3703.

השימוש החורג מתבטא בכך שהועדה המקומית תתיר את השימוש למבנה הנ"ל לחנות ספורט הלבשה והנעלה. למתן הקלה לקו בנין צדדי 2.70 מ' עם קיר אטום לתוספת בניה בבנין על חלקה 82 בגוש 3698 רח' גבאיה רחובות, כך שקו בנין צדדי בבנין יגיע לסה"כ של 2.70 מ' במקום 4.0 מ' המותרים.

למתן הקלה של 8.5% לתוספת בניה בבנין על חלקה 285 בגוש 3705 רח' מנשה קפרא רחובות, כך שאחוזי הבניה בבנין יגיעו לסה"כ של 23.5% במקום 15% המותרים. והקלה לקווי בנין צדדיים 2.50 מ' ו־3.10 מ' בקיר אטום במקום 4.0 מ' המותרים.

למתן הקלה של 6% לתוספת בניה בבנין על חלקה 261 בגוש 3705 רח' אברבנאל רחובות, כך שאחוזי הבניה בבנין יגיעו לסה"כ של 56% במקום 50% המותרים. והקלה לקו בנין צדדי 2.90 מ' בקיר אטום במקום 4.0 מ' המותרים, הקלה לקו בנין קידמי בהתאם לבניינים הסמוכים.

כל המעונין יוכל לעיין בתכנית הבנין, ללא תשלום, במשרדי הועדה המקומית, קומה ד', כל יום בשעות העבודה הרגילות, ולהגיש התנגדות לתכנית, תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעתון.

יחזקאל הרמלך
יו"ר
הועדה המקומית
לתכנון ולבניה
רחובות

השלישיה הליבראלית משיבה מלחמה:

שריר־פת־ונסים מכנסים המועצה 3 ימים לפני המועד שקבע מודעי

פת: המפלגה הגיעה לתחתית שאין מתחתיה תחתית נוספת

מאת עליזה ולך, סופרת „דבר" לענייני מפלגות

השרים שריר, פת ונסים משיבים מלחמה לעברו של מודעי: אתמול כינס אברהם שריר את הנהלת המפלגה הליבראלית, שהוא היו"ר שלה, וזו החליטה על כינוס המועצה הארצית ביום חמישי השבוע, שלושה ימים לפני המועד שבחר מודעי לכינוס.

במקביל, עתרו אתמול ארבעה חברי המועצה הארצית לבית־הדין של המפלגה הליבראלית והם תובעים את ביטול זימון המועצה הארצית ב־11 בינואר, על־פי החתימות שאספו אנשי מחנהו של מודעי בכינוס שלהם בשבוע שעבר, וכן הם תובעים שיוצא פסק הצהרתי על אי־חוקיות הנושאים העומדים לדיון במושב שבו מדובר.

מקורבי יצחק מודעי ביקשו אתמול להביא לביטולה של ישיבת ההנהלה, ואחד מהם אף הגיע לישיבה במאמץ אחרון לטרפד אותה. אלא שהישיבה התקיימה כסדרה, בהיעדרות מופגנת של מודעי ואנשיו.

בסיכום הישיבה החליטה ההנהלה שסדר־היום בכינוס המועצה הארצית ביום חמישי יכלול סקירה של שר האוצר, משה נסים, החלטה על בחירת ועדות להפעלת המפלגה, בחירת צוות לניהול המפלגה שלא ישתתפו בו שרים וח"כים, החלטה לזמן את המועצה לדיון בהסדרים לכינוס ועידה חדשה והקמת ועדה להצעות על דרך צירוף אנשים חדשים למוסדות במקום אלה שפרשו או מתו.

נסים: הצעתי לשמיר להחזיר את מודעי לאוצר

בישיבת ההנהלה אתמול, שבה השתתפו שלושת השרים הליבראלים, חוץ ממודעי, ורוב חברי־הכנסת, הדף שר האוצר משה נסים את האשמותיו של מודעי, מן הכינוס שלו בשבוע שעבר, כי השרים הליבראלים עשו יד אחת עם המערך למניעת החזרת מודעי לממשלה. נסים סיפר, כי באוקטובר של השנה שעברה בא אל יצחק שמיר, הציע לו להחזיר את מודעי למשרד האוצר אחרי הרוטציה הבהיר כי הוא לא יראה פגיעה יוקרתית במעמדו בעקבות הצעד הזה. שמיר דחה את ההצעה.

את המהלך שיזם מודעי, כדי להשתלט על מוסדות המפלגה, הגדיר נסים כ„פגיעה באופיה הדמוקרטי של המפלגה" והבהיר ש„המפלגה אינה נחלת איש אחד". אברהם שריר, יו"ר ההנהלה, הגדיר גם אתמול את מזימותיו של מודעי כ„פוטש".

גדעון פת אמר בדיון ש„המפלגה הגיעה לתחתית שאין מתחתיה תחתית נוספת. אלה הרגעים האחרונים של המפלגה ולכן נאלצנו לקחת את העניינים לידיים ולהפסיק להיות רוב דומם בפני צעקנות ומצח נחושה". גם ח"כ פסח גרופר אמר בדיון, ש„אי־אפשר להשאיר לאדם אחד את היוזמות במפלגה ובכל פעם להתגונן בפניו".

העתירה: נגד חוקיות ההליך והחלטות הוועידה

בעתירה שהגישו אתמול בצהריים עורכי־הדין ידידיה באר, משה מירון, אברהם ציון וח"כ אוריאל לין, הם טוענים שמארגני ההחתמה, ביניהם יו"ר המועצה הארצית יצחק קעטבי, לא איפשרו בדיקת זהותם של החותמים (20 אחוז מחברי המועצה) ויש חשש שחלק מהם אינם חברי המועצה.

עוד הם טוענים, כי הבאת התיקונים בתקנון למועצה ישירות נועדה לעקוף את סמכות ועדת התקנון, כי יוזמי הכינוס, כלומר מודעי ומקורביו, מתכוונים לשנות את יחסי־הכוחות במוסדות, כפי שנקבעו בוועידה, ולהביא להאדרת כוחם בדרכים לא דמוקרטיות.

סקר המחלקה לעליית נוער בסוכנות

כ־50 אחוז מהציבור סבורים: הזכויות לעולים – מוגזמות!

כ־60 אחוז מהציבור סבורים: המנהיגות הפוליטית המדברת על עליה – אינה מאמינה בה בפועל

כמחצית מהציבור בישראל (49.7%) סבורה שהזכויות המוענקות כיום לעולים מוגזמות. לפיכך, יש לדעת 54.1% מן הסבורים כך, להפנות חלק מתקציבי העליה לסיוע למשוחררי צה"ל; 28.6% רוצים כי התקציבים יועברו למשפחות ברוכות ילדים ו־11.4% לעידוד עליית סנים – נתונים אלה עולים מסקר דעת קהל בנושא עליה וציונות שערך אורי גורדון ראש עליית הנוער, בדצמבר 1986. הסקר מקיף 1200 איש מכל רחבי הארץ.

אורי גורדון הטעים, כי ככל שמצבם הכלכלי של הנשאלים טוב יותר, גוברת פתיחותם לעליה. לדוגמה: בירושלים סבורים 11.1% שזכויות המוענקות לעולים מוגזמות, בעוד שבאופקים סבורים כך 75%. מצב דברים זה מתבטא גם בייחס לשאלה: „האם היית מוכן למלווה לאומי מרצון אם וכאשר יפתחו השערים מברה"מ"? רק 32% מן הנשאלים בחיפה השיבו בשלילה, לעומת 81.8% ששללו אפשרות כזאת בנתיבות.

אורי גורדון ציין עוד, כי התנכרות לעולים ניכרת במיוחד בשכונות מצוקה ובפרברי הערים הגדולות. הערות שהושמעו כלפי עורכי הסקר היו: „הישראלים לא מגיעים לכלום. העולים רק מגיעים וכבר עוטפים אותם בכסף...", „כשהגענו לארץ לא ידענו לבקש. העולים של היום רוצים רק לקבל...", „העולים המוצלחים עושים פה כסף ומסתלקים, בעוד שהעולים הקשישים והחלשים נותרים מאחור כמעמסה נוספת על החברה הישראלית..."

אורי גורדון הדגיש, כי 62.4% מן הנשאלים סבורים כי בישראל אוהבים את העליה, אך לא את העולה. הסיבה העיקרית לכך, לדעת 33.1%, הן ההטבות המופלגות שלהן זוכה העולה. 10.4% סבורים כי מקור העוינות לעולה הוא בכך שהוא תופס מקום עבודה של ישראלי ותיק. 10.2% מתרצים את התנגדותם בכך שהעולה תופס דיור של ישראלי ותיק.

רבים מן הנשאלים אמרו, כי „מי שבאמת ובתמים רוצה לעלות – ברוך הבא. אבל שיבוא בכוחות עצמו כמו שבאו עולי תימן". תשובה נפוצה נוספת היתה, כי „החברה הישראלית מסוגרת ולכן נוצרת עוינות כלפי עולים. כל אדם הוא זר וחשוד בעיני ותיקים". היו שטענו, כי „הקנאה מכרסמת בלב הישראלים שכל חייהם לא יגיעו למה שהעולים מקבלים ביום באם". נשאלים אחרים אמרו: „מדרך הטבע אין מחבבים את השונה, והעולה הוא השונה בהגדרה זו".

אורי גורדון ציין כי 59% מן הציבור בארץ סבורים כי המנהיגות הפוליטית מדברת על עליה המונית, אך בפועל אינה מאמינה בה. 86.3% סבורים כי לא תהיה עליה המונית בתקופה הנראית לעין של יהודים מארצות המערב. הסיבות שניתנו לכך היו: המצב הכלכלי העדיף בחו"ל: 34.8%; הבירוקרטיה המקומית: 25.4%; הפחד ממלחמה: 21.7%; היהודים הנותנים תחושת צידוק לאי־עליה: 10.9%.

גורדון הטעים כי הנתון המעודד ביותר בסקר הוא התשובה לשאלה „האם אתה ציוני?" 79.3% השיבו בחיוב. 8.5% השיבו בשלילה. 9.8% טענו כי על המושג אבד הכלח. לשאלה „במה אתה מתחייב בהיותך ציוני?" השיבו 49.6%: לאזרחות טובה ולנאמנות למדינה; 20.6% לסייע לעולה חדש בתהליך הקליטה שלו ו־15% למגורים בישובי ספר או להתיישבות בשטחים.

לדעת אורי גורדון, נתוני הסקר מחייבים מאמץ הסברתי וחינוכי נרחב על חשיבות העליה, ובראש ובראשונה יש להחדיר את ההכרה כי בשלושה וחצי מיליון נפש אין קיומנו כאן מובטח לאורך ימים.

משה פיטוסי יודע להחלים מהר

הצעיר בן ה־29 מבאר־שבע שנדקר בגבו בשנה שעברה ונכווה בכל חלקי גופו בשבוע שעבר – נאנק עתה מכאבים אך הרופאים אופטימיים

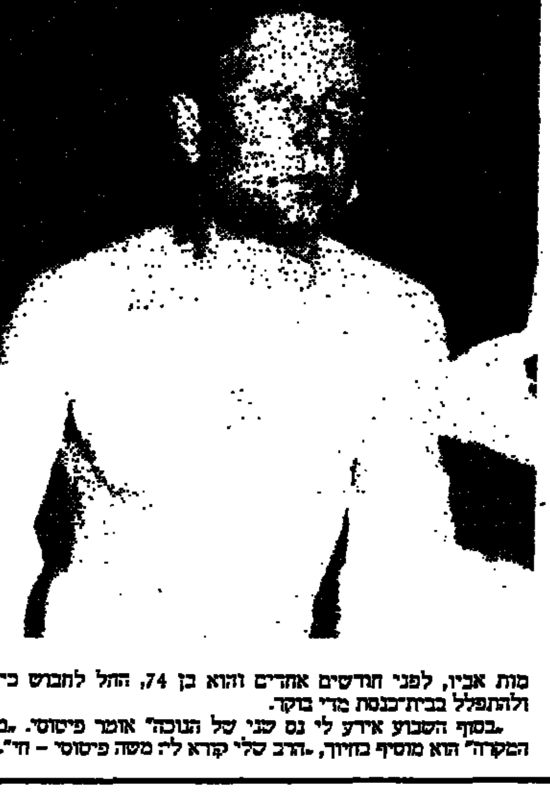

מאת אמיר רוזנבליט, סופר „דבר"

המזל הביש ממשיך לרדוף את נהג מיכלית הדלק משה פיטוסי (29) מבאר־שבע. כשנה לאחר שנדקר בסכין על־ידי שני אלמונים בבוקר במרכז עזה, נכווה בכל חלקי גופו, לאחר שמיכלית הדלק שבה נהג התפוצצה ועלתה בלהבות.

המקרה אירע ביום חמישי שעבר, סמוך לשעה 7 בערב. משה, עובד החברה להובלת דלק, הגיע לחניון חברה בבאר־שבע וביקש לנעול את תאי המיכלית, כמקובל בסיום יום העבודה. הוא נטל את המפתחות, אולם התקשה למצוא את המפתח המתאים לתאים. שומר החניון שביקש לסייע לו עלה למעלה המיכלית והדליק מצית. הניצוץ שבא במגע עם הדלק גרם לפיצוץ עז. המיכלית עלתה בלהבות. ושני העובדים שהיו עליה נכוו באורח בינוני, והחשו לביה"ח סורוקה בבאר־שבע.

זה היום השלישי שוכב משה במיטתו במחלקת הפלסטיקה בביה"ח ונאנק מכאבים. הכוויות שלו מוגדרות בינוניות אולם הרופאים מעריכים כי גם הפעם, כמו לאחר שנדקר בעזה, תהליך ההחלמה יהיה מהיר. משה עדיין חי תחת רישומו של האירוע הטראומטי שחווה לפני יותר משנה בעזה, ערב נישואיו לרעייתו, סילביה כהן.

זה היה ב־5.9.85 בעת שתדלק את מיכליתו במרכז עזה. „אחד משני הצעירים התנפלו עליי", הוא נזכר, „תפס אותי מלפנים והשני החל לתקוע סכין בגבי. העוברים והשבים הסתכלו ולא התערבו. אחרי שהם דקרו אותי שלוש פעמים ונמלטו, הסכין נשארה תקועה בגב. התחננתי שמישהו יסיע אותי לביה"ח, אבל אף אחד לא זז. בסוף ניגש אליי צעיר ערבי והסיע אותי במכונית לביה"ח בעזה".

בביה"ח סורוקה בבאר־שבע תיארו את החלמתו מן הפציעה כנס משמיים. הסכין פגעה כסנטימטר מהעורק הראשי ולמזלו הרב היא נותרה נעוצה בגבו עד הגעתו לבית־החולים, דבר שמנע איבוד דם רב. לאחר שבועות אחדים השתחרר פיטוסי מביה"ח ונשא את סילביה לאשה.

אולם הפציעה בעזה גרמה לו נזק בריאותי קשה שנותן את אותותיו עד היום. „הפרופיל שלי ירד מ־97 ל־45. חודשים רבים לא עבדתי, התקשיתי לחזור למסלול החיים הרגיל. אני סובל מבעיות נשימה, יש לי ליקויי תיפקוד בידי השמאלית ואני מתקשה להתרגל לעבודה". לפני 40 יום ילדה אשתו תינוק פג, בחודש השביעי להריונה. הוא מביט על עצמו בראי. כוויות אדומות מכסות את כל חלקי גופו. מאז הפציעה, הנטיה לכיוון המסורת הלכה והתחזקה. תחילה הלך לבית־הכנסת רק בחגים. אך בעקבות מות אביו, לפני חודשים אחדים והוא בן 74, החל לחבוש כיפה ולהתפלל בבית־כנסת מדי בוקר.

„בסוף השבוע אירע לי נס כפי של הנוכח" אומר פיטוסי. „מאז המקרה" הוא מוסיף בחיוך, „הרב שלי קורא לי: משה פיטוסי – חי".

פחתו מפגשי תלמידים יהודים וערבים בשנת לימודים זו

אין צורך להמשיך במפגשים לאורך זמן – סבורים מנהלי בתי־הספר

מאת יעל פישביין, סופרת „דבר" לענייני חינוך

מספר מפגשי תלמידים ופגישות בתי־ספר יהודיים וערביים פחתו בשנת הלימודים הנוכחית בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.

כך עולה מדיווחים שנמסרו לשר החינוך, יצחק נבון, על־ידי הגופים היוזמים מפגשים כאלה בין בתי־הספר. הסיבה לירידה במספר התלמידים נעוצה, בין היתר, בכך שבתי־ספר מסויכים לא הצליחו לקיים מפגשים טובים מסוג זה. אחד הגופים הבקיים מפגשים כאלה „המכון לדו־קיום יהודי־ערבי" מסר, כי מנהלי בתי־ספר רבים סוברים, כי די לקיים מפגשים בין תלמידים יהודים וערבים במשך שנה אחת ואין צורך להמשיך בכך לאורך זמן.

ביריד שנערך בשבוע שעבר במכון ואן־ליר הוצגו תוכניות לימודים לחינוך לדמוקרטיה ולדו־קיום יהודי ערבי. המארגנת, ד"ר רות פירר, מסרה שריבוי הגופים המארגנים מפגשי תלמידים יהודים־ערבים במסגרת החינוך לדו־קיום וריבוי הגופים המפיקים תוכניות לימודים לדמוקרטיה ולדו־קיום, יוצר בעיה חמורה של ניוון התוכניות במערכת החינוך. מנהלי בתי־ספר רבים אינם יודעים על קיומן של תוכניות רבות בנושא זה.

שר החינוך, יצחק נבון, מסר בתגובה כי הירידה במספר המפגשים נובעת, לדעתו, מכך שבעבר היו מפגשים שנכשלו, חלק מפני ששיטת הארגון שלהם היתה בלתי־נכונה וחלק מפני שהכנת התלמידים והמורים לא היתה מספקת. השר הוסיף שאינו מתכוון לנגוע בתוכנית המפגשים בין תלמידים יהודים וערבים במערכת החינוך והנושא מוסיף להיות „חשוב וחיוני לקיומנו כמס".

בימים אלה מעבדת היחידה לחינוך לדמוקרטיה במשרד החינוך, בראשות יצחק ספירא, תוכנית מרכזית מקיפה להפגשת בתי־ספר יהודיים וערביים שתופעל בהדרגה החל מהשנה הבאה, מכיוון שלפי הניסיון שהצטבר במשרד החינוך אין לכפות מפגשי יהודים־ערבים והם צריכים להיערך באופן התנדבותי. יציע משרד החינוך תוכנית מגוונת של מפגשים בין בתי־ספר דתיים ולא־דתיים ובין בני־קיבוצים ועיירות פיתוח, והתוכנית לא תתמקד בהפגשת יהודים וערבים בלבד.

הרמטכ"ל: בכל פעם שיודעים על ספינת מחבלים – משתדלים לעצור

מאת אמיר רוזנבליט, סופר „דבר"

„אנו מבצעים פעולות שונות כדי למנוע התארגנויות של מחבלים ועוצרים מדי פעם ספינות שיש ידיעות לגביהן כי הן עומדות להביא על סיפונן נשק ולוחמים. בכל פעם שאנו יודעים על ספינה כזו המגיעה מקפריסין, אנו משתדלים לעצור אותה".

כך אמר אתמול הרמטכ"ל, רב־אלוף משה לוי, בהתייחסו למדיניות שנוקט חיל־הים כלפי ספינות הנושאות על סיפונן מחבלים ונשק ונמצאות בדרכן מקפריסין ללבנון.

לדברי הרמטכ"ל, „הפיגוע הקשה ביותר שהיה עד כה בישראל בוצע דרך הים והמדיניות שלנו היא להילחם במחבלים, בין היתר, על־ידי כך שאנו מונעים מהם הזדמנויות ומאבטחים מקומות שהם ירצו לפגוע בהם, בכלל זה במסגרת הפעילות השוטפת בים".

הרמטכ"ל, שסייר אתמול בגזרת הערבה, נפגש עם חיילים צ'רקסים ובדווים המשרתים כגששים באיזור ונועד עם מפקדם, קצין דרוזי בדרגת אלוף־משנה. „אני שמח שהפעילות כאן שגרתית" ציין רב־אלוף לוי באוזני החיילים. „על־פי התרשמותי הירדנים עושים כל מאמץ למנוע פעילות עוינת בשטחם והמאמץ הזה מתבטא בשטח", אמר.

משרד החינוך: איננו ממליצים ללמד את שירי פדואה טוקאן

(עתים). – משרד החינוך והתרבות אינו ממליץ ללמד בבתי־הספר את שירי המשוררת הפלסטינית פדואה טוקאן ומכל מקום גם אינו מחייב את בתי־הספר לעשות כן – כך הודיע אתמול דובר המשרד, ישראל כהן, בתגובה לידיעה שפורסמה באחד העיתונים, כאילו המשרד ממליץ ללמד שירים אלה.

הדובר ציין כי מדובר בהמלצה אישית של מורה ותיקה ומנוסה להוראת השפה הערבית, זהבה קיסטר שכתבה סקירה על ספרה האוטוביוגרפי של טוקאן „מסע הררי מסע קשה", במסגרת מדור על ספרים חדשים, בבטאון למורים לערבית שהופיע בימים אלה מטעם משרד החינוך והתרבות. קיסטר כתבה שהספר מעניין וממליץ, לדעתה, לקריאה למורים יודעי ערבית וכן אפשר, לדבריה, להביא קטעים ממנו לתלמידים הלומדים ערבית ברמה גבוהה.

דובר משרד החינוך הדגיש כי אין לראות בדעתה האישית של קיסטר המלצה של משרד החינוך.

החמרה ביחס לזוג מסורבי העליה ברילובסקי

מאת שמעון וייס, סופר „דבר" בצפון

יחסם של השלטונות הסובייטיים לשני מסורבי העליה, ויקטור ואירנה ברילובסקי, ושני ילדיהם הקטנים החמיר באחרונה ובין השאר אין הם מקבלים עוד דברי דואר, חבילות שי ומכתבים מהארץ ומחו"ל. לפני ימים אחדים הודיעו השלטונות הסובייטיים למשפחת ברילובסקי כי בקשתם לעליה נדחתה והיא תידון מחדש רק בעוד תשע שנים.

חברי קיבוץ יפתח שבגליל, המאמצים את משפחת ברילובסקי, שיגרו בשבוע שעבר עשרות מכתבים וחבילות־שי לויקטור ואירנה ולשני ילדיהם – דן וליאורה – במטרה לשבור את המצור התקשורתי בו הם נמצאים, באמצעות משלוח מאסה גדולה של דברי דואר. ביפתח מקווים, שלפחות מקצת המכתבים והחבילות יגיעו לתעודתן.

משפחת ברילובסקי נתקבלו כחברים של כבוד בקיבוץ וזה העמיד לרשותם תקציב כמו לכל חבר. בתקציב זה מממנים חברי המשק את הפעילות למען המשפחה.

מינהל האוכלוסין לבג"ץ:

מתן מעמד עולה לאתיופים לא־יהודים – פתח לאלפי תביעות

(ע). – ראש מינהל האוכלוסין במשרד הפנים טוען בתצהיר לבג"ץ, כי מתן מעמד של עולה לאתיופים שאינם יהודים יפתח פתח לתביעות דומות עד לממדים של אלפי תביעות ועל כן, על משרד הפנים להקפיד שלא לתת מעמד כזה למי שאינו זכאי לכך לפי חוק.

ראש המינהל, יהושע כהנא, הגיש את תצהירו בתשובה לעתירתה של עולה מאתיופיה, דרגי רססה, שטענה כי למרות שנולדה לאם יהודיה, מסרב משרד הפנים לתת לה תעודת עולה ולרשום אותה כיהודיה בסעיף הלאום.

בתצהיר נאמר כי במשרד הפנים קיים יסוד סביר להניח, שהעותרת אינה יהודיה ולכן אין אפשרות לרשום אותה כיהודיה ולהעניק לה תעודת עולה. אך עם זאת, אין עומדים על יציאתה של העותרת מהארץ בשל היותה בהריון מתקדם וכדי לאפשר לה שהות נוספת להוכיח את טענתה כי היא יהודיה. על כן העניקו לעותרת אשרת „תייר" לשנה נוספת.

ראש מינהל האוכלוסין טוען עוד, כי המאמץ שישראל עשתה ועושה להעלות את יהודי אתיופיה לארץ, משמש תמריץ גם לאתיופים שאינם יהודים ומעוניינים לעזוב את ארצם.

עקב חששה מפלישה ישראלית לירדן

בריטניה עמדה לצאת למלחמה נגד ישראל לפני מבצע סיני

לונדון (א.פ.). – בכוונת בריטניה היה לצאת למלחמה נגד ישראל בשנת 1956 לפני מבצע סיני עקב חששה מפני פלישה ישראלית לירדן, נכתב במאמר שהתפרסם אתמול בעתון הבריטי „מייל און סאנדיי" בהסתמך על מסמכי ממשלה בריטיים שהותרו לפרסום בשבוע שעבר.

לדברי העתון הכינו ראשי הצבא הבריטי בסוף שנת 1955 ובתחילת שנת 1956 תכנית מפורטת לתקיפת ישראל מן הים, מן האוויר ומן היבשה. שם הצופן שנבחר לתכנית היה „מפגש". חששה של בריטניה מפלישה ישראלית לירדן נבע מפעולות הגמול הישראליות לפיגועי המחבלים, פעולות שנתבצעו בתוך שטח ירדן ושהיו עלולות לגרום להתלקחות מלחמה כוללת בין שתי המדינות.

העתון מוסיף וכותב, כי התכנית, הנראית כיום „מטופשת להדהים", נתקבלה על דעתם של בכירי המנהיגים הבריטיים מימי מלחמת העולם הראשונה, אישים כלורד מונטבאטן, מפקד חיל הים הבריטי באותם הימים, כמפקד חילות היבשה סר ג'ראלד טמפלר וכסר ג'ון הארדינג, מושל האי קפריסין. התכנית אף זכתה לאישורו של ראש ממשלת בריטניה אנטוני אידן, אך היא לא יצאה מעולם אל הפועל מפני שהמצב המדיני באיזור השתנה זמן מה לאחר מכן, כך שבריטניה וישראל נדחפו לשיתוף פעולה במבצע קדש.

העתון מצטט מסמכי ממשלה שמהם עולה, כי בישיבה שהתקיימה ב־24 בינואר 1956 ושבה ישב בראש הלורד מונטבאטן הוחלט לשגר גלי מפציצים לישראל כדי להשמיד את חיל האוויר שלה בה בשעה שספינות תותחים של חיל הים הבריטי יפגיזו מן הים וכוח קומנדו יונחת על חוף ים סוף.

במסמך נוסף מאותה התקופה מוערך משך הזמן שיידרש למטוסים הבריטיים להשמיד את חיל האוויר הישראלי בשלושה ימים ומצויין, כי הכוחות שייטלו חלק בפלישה היבשתית לשטח ישראל יכללו יחידת צנחנים אחת, יחידת חיל רגלים אחת וגדוד משוריין אחד. פרק הזמן שיידרש לכוחות אלה להשלים את הכנעתו של הצבא הישראלי הוערך במסמך בשבוע ימים. קפריסין אמורה הייתה לשמש בסיס יציאה לכוחות התקיפה וכן בסיסים בירדן שאמורים היו להיות מחוזקים לקראת מועד המבצע ושאליהם הוחל כבר במשלוח האספקה הדרושה.

1987 נפתחה בעליית שערים

מאת שמואל רוזנבלום

יום המסחר הראשון בשנת 1987 נפתח במגמת מסחר סלקטיבית-חיובית. במניות הכבדות נרשמו עודפי ביקוש ועליות שערים סבירות, בבנקאיות שבהסדר נרשמו ירידות שערים מתונות, בקלילות נרשמה מגמה חיובית למדי. פעילות סלקטיבית זו מוסברת בנטיות להגדיל פוזיציות בנ"ע כבדים המוערכים כטובים מחד, ומאידך גיסא בהססנות מסוימת בפעילות במניות הקלילות שמצבן הכלכלי נתון בסימני שאלה. הפעילות בבנקאיות מוסברת בהסרת החששות המיידיים לביצוע פיחות אפשרי במשק. עפ"י הלך הרוחות במערכת הפוליטית מסתבר שהחשש לפיחות הולך ומתבדה אט אט, בעיקר לאור האפשרות שהפיחות לא יהיה צורך חיוני עקב הקלות שונות במיסוי ובשכר העבודה כחילופין לפיחות. במהלך המסחר בלטה הנכונות לרכוש סחורה מול הצעים בירידות שערים קלות בדרי"כ. מומחי ופרשני בורסה למיניהם מעריכים ששנת 1987 תהיה שנה חיובית ביותר בשוק המניות. לדעת אותם פרשנים עשויה הבורסה להוות אלטרנטיבת השקעה כמעט יחידה במידה ותנאי המשק מההיבט הפוליטי יאפשרו שקט ותנאי מחיה סבירים לשוק. אין ספק שרמת האינפלאציה עשויה לעלות בחודשים הקרובים במידה ויתבצע קיצוץ משמעותי בסובסידיות אך נראה שבסיכום שנתי עשויה האינפלאציה לנוע שוב סביב כ־20% לערך. נתון עיקרי זה בצירוף הקפאת שער החליפין עשויים להוות את הבסיס לפעילות בורסאית חיובית למדי.

ירידות ניכרות בבנקאיות

מניות הבנקים שבהסדר ירדו בסביבות 1.6% לערך בממוצע. ההצעים שנרשמו בבנקים היו ניכרים והקליטה הייתה הססנית למדי. עיקר הרכישות בשבוע הקודם בבנקאיות נבע מהרצון שלא להשאר ביתרות שקליות לאור אפשרות ביצוע פיחות בסוף השנה. נראה שהחשש לפיחות היה אחד מהגורמים העיקריים לעליות השערים בבנקאיות, פועל יוצא מחשיבה זו הינו שהבנקאיות צפויות לירידה קלה במידה והחשש לפיחות פג. נראה שאנו צפויים לפיכך לתנודות שערים חריפות למדי בסקטור זה, כל עוד נושא הפיחות מצוי בכותרות אמצעי התקשורת.

פעילות מוגברת במניות דרוקר

חברת הבניה זכריה דרוקר מצויה כידוע בקשיים כלכליים קשים. החברה המצויה בשליטת קונצרן סולל בונה הפסידה בשנים האחרונות הפסדים כבדים ביותר ששחקו חלק גדול מההון העצמי. יתר על כן, עפ"י החלטת הנהלת דרוקר הפסיקה החברה לקבל חלק מהעבודות בענף, מנכ"ל החברה התפטר, ומצבה כאמור רחוק מלהזהיר. למרות נתונים ידועים אלה עלתה אתמול מניית דרוקר ב־9.9% ובמניית דרוקר 5 נרשמה בקונים בלבד. אולי חברת דרוקר מצאה מכרה זהב, שמא החרם לחברה כסף ע"י הבעלים: הקונצרן ההסתדרותי המצוי בקשיים כספיים (דרוקר וזכריה) המצוי בתיק"ל?

קרמני - הצעים בכבדים

למניית קרמני 5 נרשם עודף היצע של כ־77000 ע.נ. זאת לאחר עליית שערים חדה בתקופת חודש דצמבר. עליות השערים בקרמני באו לאחר חלוקת 80% מניות הטבה ופירסום מאזן חיובי לאחר הפסדים ארוכים.

חירון - עיסקת מקרקעין גדולה

עפ"י פירסומים שונים שותפה חברת ההשקעות חירון ברכישת 50% מקרקעות אתא בכורדאני. סך העיסקה מסתכם בכ־4.6 מיליון דולר לערך. עפ"י המתוכנן עשויה חירון ושותפתה בפרוייקט לבנות מרכז מסחרי גדול (מסוג הקניון בר"ג) ואיזור מגורים מפותח. אם אכן הביצוע יהיה מושלם הרשויות תאפשרנה בינוי מאסיבי בשטח כורדאני עשויה חירון להיהפך לחברה "מעניינת" ביותר בשוק. אתמול נרשמו למניות חירון ביקושים ועליות שערים תוך פעילות סבירה.

שינויי שער במסחר

מניות פולגת 0.4 עלו ב־3.2% תוך ביקוש ער של כ־9200 ע.נ. ומחזור של כ־5400 ע.נ. עליות וביקושים נרשמו בדלק, אזורים, פריון, דיסקונט השקעות וכלל תעשיות. מגמה חיובית שררה במרבית המניות הכבדות מלווה בעליות שערים ממוצעות של כ־3%. פעילות ערה המשיכה להירשם במניות החברה לישראל על רקע שמועות על גיוס הון מחו"ל להשקעה בארץ באמצעות החברה לישראל. הצעים וירידות נרשמו במניות הקלילות מסוג אנדין, מרכז הקבלנים, לורינשטיין ונוספות.

ריביות בפיקדונות שיקליים

שם הבנק	סך כספי	ריבית שנתית בתנאים	ריבית שבועית בנקים	ריבית אפקטיבית שנתית
בל"ל	10,000 ש"ח	17.25%	0.37%	19.25%
בל"ל	50,000 ש"ח	17.75%	0.38%	19.75%
פועלים	10,000 ש"ח	15.5%	0.31%	16%
פועלים	50,000 ש"ח	16%	0.32%	16.5%
דיסקונט	10,000 ש"ח	15.5%	0.31%	16%
דיסקונט	50,000 ש"ח	16%	0.32%	16.5%
המזרחי	10,000 ש"ח	16.5%	0.32%	17%
המזרחי	50,000 ש"ח	17%	0.33%	17.2%
הבינלאומי	10,000 ש"ח	17%	0.32%	16.7%
הבינלאומי	50,000 ש"ח	18%	0.33%	17.2%
ריבית ג'מבו	100,000 ש"ח ויותר	21%-22%		

הערות: באחרונה הועלתה הריבית המשולמת למפקידים בפיקדונות שיקליים, וזאת בעיקר עקב נזילות גדולות של סוף השנה במערכת הבנקאית. גורמים בבנקאים מעריכים שהריבית לפיקדונות עשויה לרדת במהלך השבועיים הקרובים ולנוע סביב כ־17% בחישוב שנתי. בפיקדונות ג'מבו שהגיעו בשבוע שעבר לריבית של כ־23% לערך מורגשת ירידה, וכיום הריבית המקסימלית בפיקדונות מסוג זה נעה סביב כ־21%, תוך מגמת ירידה צפויה בקרוב.

• הכותב הינו יועץ השקעות.

שערי המניות

בנקים מסחריים

שאינם בהסדר ההצמדה

א.ה.ה. ש	19950				+25.0
הספנות 0.1	1280 תב	6581	+100	+8.5	+8460
הספנות א 0.5	847	5150	+40	+5.0	+6487
הספנות אופ ב	885 תב	7977	+55	+6.6	+10323
כללי לא בהסדר	22201	33.0	+284	+1.3	+6.0
בנק צפ' אמריק 1.	— הפסקת מסחר —				
בנק צפ' אמריק 5.	— הפסקת מסחר —				
הבינלאומי 5.0	3511	2478	+78	+2.3	+4524
פ.י.ב.י. 0.5	4750	2506	+120	+2.6	+2274

כלולים בהסדר הצמדה

אידיבי רג 100.0	82650	585	−1581	−1.9	−1339
אידיבי ב 100.0	82700	14.0	−2200	−2.6	−15.0
אידיבי בכ א 2.0	511000	1.0	−5000	−1.0	−1.0
אגוד 1שח	61400	281	−1500	−2.4	−604
דיסקונט ב	110300	33.0	−1200	−1.1	−20.0
דיסקונט א	105760	232	−1500	−1.4	−478
דיסקונט שה ב	12575	101			+31.0
המזרחי ש	34120	1055	−480	−1.4	−1786
המזרחי מ	34500	157	−680	−1.9	−318
המזרחי שה 9	16040	1.0	−40	−3	−1.0
הפועלים מבב	101000	1.0			+4
הפועלים ש	56200	1089	−980	−1.7	−3387
הפועלים מ	56200	197	−400	−.7	−340
כללי א 1.0	142300	20.0	−4000	−2.7	−36.0
כללי שה 5	115000	45.0	+5000	+4.6	+48.0
כללי שה 7	6990	15.0	−150	−2.1	−100
בלל סמוק 100.0	35690	2187	−650	−1.8	−4871
בלל שה 11	13450	589	−286	−2.1	−192
מימון וסחר 1.0	47000	2.0	−2000	−4.1	−2.0
מימון וסחר 5.0	24440				

בנקים למשכנתאות

אדנים 0.1	28301	71.0			+13.0
לאומי משכנתא' ש	7250	257	+135	+1.9	+572
לאומי משכנתא' מ	7372	195	+200	+2.8	+185
כרמל ש	4410	43.0	+210	+5.0	+370
כרמל שה 1	3535	327			−1127
בנין ב 5.0	7543	76.0	+201	+2.7	+320
פת משכ ש	2500	161	+20	+.8	+91.0
משכן ב ש	2482	623	+32	+1.3	+659
עצמאות 0.1	10000	21.0	+400	+4.2	+16.0
טפחות מבוב ש	16700				
טפחות רג ש	15870	20.0	+170	+1.1	+58.0
טפחות שה 1	8681				
טפחות שה 2	4570	290			−230
יעסוד 1.0	2570	867			+102
יעסוד 5.0	1440 תב	1217	−90	−5.9	−1216
מידב 1.0	6620 תב	61.0	+320	+5.1	+47.0

מוסדות מימון

קלטון א ש	535	5194			+328
חקלאות מבוב א	— לא נסחר —				
חקלאות מבוב ב	— לא נסחר —				
לאומי תעשיה א ש	9360	100	+150	+1.6	+160
פתוח תעשיה בבב	— לא נסחר —				
פת תעש בב ג	— לא נסחר —				
פת תעש בב גג	— לא נסחר —				
פת תעש בב גגג	— לא נסחר —				
פת תעש בב ד	— לא נסחר —				
פת תעש בב דד	— לא נסחר —				
מרכז קבלנים 5.0	1425	24576	−20	−1.4	−16727
תיירות בב	— לא נסחר —				
כלל ליסינג 0.1א	16726 תב	38.0	−1859	−10.0	−54.0
כלל ליסינג 0.5ב	13600	82.0	−200	−1.5	−286
כלל ליסינג אג"ח1	12260		−88	−.7	−145

ביטוח

איתן ביטוח 1שח	290	11209	+1	+4	+550
אריס 0.1	1500	860			+515
אריס א 0.5	760	2745	+19	+2.6	+2320
בטוח משנה 0.1	540	625			−25.0
בטוח משנה 0.5	179.0	8494			−6564
הדר 1שח	375	1774	+6	+1.6	+974
הדר 5שח	215	5434	−5	−2.3	−7520
הסנה ש	340	22493			+2686
המניקס 0.1	800 תב	9479	+39	+5.1	+19788
המניקס 0.5	638	424			−176
המסחר-הראל 1.0	6870				
המסחר-הראל 5.0	3510	548	+130	+3.9	+613
מנורה 1.0	2085	129	−100	−4.6	−139
מנורה 5.0	1150	70.0	+50	+4.6	+90.0
סהר פיתוח ג	5420	124			−53.0
סקוריטס 1שח	880	440	−4	−.5	−440
צור ש	329	1706	−2	−.6	−2626
ציון החזקות 1.0	9586	25.0	−70	−.7	−25.0
ציון החזקות 5.0	2660	178	+10	+.4	+85.0

מסחר ושרותים

מסחר

אינטרגאמא 1.0	5435	198			+17.0
אינטרגאמא 5.0	3155	1533			+56.0
מאיר עזרא 1.0	— הפסקת מסחר —				
כלל סחר 1שח	247	8195	−3	−1.2	−12670
כלל סחר אופ ד	169.0	17906	−4.0	−2.3	−4387
כלל סחר אג"ח 2	97.5	42631			+971
קיסטל 1.0	847 תב	2235	+77	+10.0	+4592
רפק 0.1	31310		+310	+1.0	+10.0
רפק 0.5	9950	11.0			+89.0
שופרסל א 2.0	7860	573			−87.0
שופרסל ב 10.0	6487	1807	+127	+2.0	+2936

שרותים

דלק ג 0.1שח	3715	7258	+95	+2.6	+6615
הראל 1.0	— הפסקת מסחר —				
הראל 5.0	— הפסקת מסחר —				
ספנות הספקה 0.1	13880	37.0	−400	−2.8	−10.0
ספנות הספ' 0.5א	5600	150	+221	+4.1	+190
קרור 0.1	1649	553			+740
קרור 1.0	216 תב	76508	+20	+10.2	+122256
חברת החשמל 0.1	— הפסקת מסחר —				
מוסכי ערוצה 0.1	2737	191			−91.0
מוסכי ערוצה 0.5	1134 תב	864	+103	+10.0	+1125
קונטרסים 0.1	4620 תב	387	+420	+10.0	+355
קונטרסים 0.5	3630 תב	1186	+186	+5.4	+2633
קסל 1.0	2663	56.0	−27	−1.0	−2.0
קסל אופ 1	1512 תב	110	−220	−12.7	−67.0

מלונות ושרותי תיירות

גלי זהר 1.0	— הפסקת מסחר —				
גלי זהר 5.0	— הפסקת מסחר —				
מלונות דן 1.0	1550	140	+30	+2.0	+56.0
מלונות דן 5.0	1065				
חוף האלמוג 0.1	5300	102			+2.0
כנס 1.0	2400				
מלונות ירדן 1.0	2926 תב	701	+266	+10.0	+788

מחשבים ושרותי מחשב

איכות 1שח	1770	666	+7	+.4	+397
דטה מיכון 1.0	7900	242			+118
ת.י.ל.ן. 1.0	24701	35.0	+1200	+5.1	+24.0
יעצא 1.0	9450 קו		+450	+5.0	+642
כלל מחשבים 1.0	14080 תב	179	+1280	+10.0	+293
מ.ל.ל. 1.0	23651	34.0	+800	+3.5	+17.0
מ.ל.ל. 5.0	7500	130			−38.0
משוב 1.0	* 787	675	+60	+8.3	+1869
* ביצוע חלקי 93.80%					
משוב אופ 1	667 תב	960	+73	+12.3	+660
ניקוב 1שח	* 14821	85.0	+500	+3.5	+273
* ביצוע חלקי 93.40%					
ניקוב 5שח	7061	235			−74.0
תים מחשבים 1.0	1070 תב	1952	+70	+7.0	+1577

מקרקעין ופיתוח

נדל"ן בינוי ופיתוח

אברהם גינדי 1.0	— הפסקת מסחר —				
אברהם גינדי 5.0	— הפסקת מסחר —				
אורן מבנים 1.0	878	1349			+401
אורן מבנים 5.0	429	8851	+6	+1.4	+11639
אזורים 1שח	871	13832	+12	+1.4	+14841
אזורים אופ 7	579	6927	+10	+1.8	+9587
אזורים אגח 3	110.5	16939			−16180
אילון 1.0	559	13972	+7	+1.3	+12342
אל-רוב 1.0	* 1390	1965	+80	+6.1	+2508
* ביצוע חלקי 99.00%					
אמנוים 1.0	3275	205	−5	−.2	−118
אמריקה 0.1שח	— הפסקת מסחר —				
אמריקה 1שח	— הפסקת מסחר —				
אמריקה אופ 5	— הפסקת מסחר —				
אדרים 1.0	2230	653	−100	−4.3	−843
ארזים 1שח	2484 תב	1844	−276	−10.0	−4801
ארזים 5שח	1395	4744	−50	−3.5	−6837
בן-יקר גת 1.0	4763	340	+93	+2.0	+348
ברגמנים 1שח	* 5171	625	+31	+1.0	+164
* ביצוע חלקי 94.50%					
ברגמנים 5שח	2251	636			−111
דנקנר 1.0	4250	175	−150	−3.4	−362
דרוקר 1.0	387 תב	930	+35	+9.9	+810
דרוקר 5.0	309 קו		+15	+5.1	+1000
וודער 0.1	8600 תב	54.0	+535	+6.6	+54.0
וודער 0.5	5650	234	+160	+2.9	+272
המסלול 1.0	1769	220	−8	−.5	−325
המסלול 5.0	1295	216			−199
ת.ל.ב. 0.1	— הפסקת מסחר —				
ת.ל.ב. 0.5	— הפסקת מסחר —				
נכסים ובנין 1.0	3755	1729	+55	+1.5	+2431

(המשך)

בב-ים 0.1	4920	697	+82	+1.7	+810
בב-ים 0.5	3465	1470	+130	+3.9	+4002
הכשרת הישוב 1.0	62700	257	+1000	+1.6	+318
ישפרו 1שח	5512	222	+15	+4	+424
ישראלום 1.0	1334 קו		+64	+5.0	+12728
ישרס 10.0	14799	136			−139
כנה פיתוח 1.0	9400	70.0			+60.0
כלל בנין 0.1	486	7003			+4531
לוביד 1.0	5214 תב	973	+474	+10.0	+1345
לוביד 5.0	1659 קו		+79	+5.0	+13738
ב.ת.ב. 1.0	439	17650	+13	+3.1	+12822
ב.ת.ב. אופ 2	265	8122	+10	+3.9	+10299
מ.ת.ב. אגח א	100.0	50174			−41372
מאמיר בניה 1.0	849	7870	+15	+1.8	+5106
מיכאל 5.0	384 תב	18924	+35	+10.0	+24530
מגדל 5.0	1736	1536			−747
מר-לו 1.0	869 תב	5267	+79	+10.0	+8860
לורנשטיין 1.0	434				−215
לורנשטיין 5.0	150.0	12928	−2.0	−1.3	−6282
ליפשיץ 1.0	1786	737	+85	+5.0	+1496
ליפשיץ 5.0	1030	1850	−22	−2.1	−3960
נאות אביב 0.5	8160	417	+280	+3.5	+391
גבעי אחדים 1.0	545	921	+18	+3.2	+2860
כהן החזקות 1.0	14250	66.0	−200	−1.4	−76.0
כהן השקעות 5.0	10223	59.0	+320	+3.2	+63.0
כוף 1.0	6405 קו		+305	+5.0	+19.0
כוף 5.0	3383	25.0			−35.0
עמי וכלע 1.0	770 תב	2842	−61	−7.3	−4031
ציר 3.0	— הפסקת מסחר —				
קיסריה 0.1	2899	36.0	−100	−3.5	−140
קיסריה 0.5	1660	236			−787
רוגובין 1שח בניה	430	2770			−888
רוגובין 5שח בניה	185.0	4029			−3644
רוגובין אופ 2	1101	1500	+36	+3.4	+2100
רוגובין אגח א	160.0	12050	−1.0	−1.0	−17930
רסקו בבנה	8020	98.0			+36.0
רסקו ה.ב	6835 תב	406	−765	−10.0	−538

חקלאות

משקי הדר 0.1	* 3055	759	+30	+1.0	+367
* ביצוע חלקי 98.00%					
משקי הדר 0.5	2130	813	+50	+2.4	+1814
כיהדין 0.1	6000	194	+150	+1.9	+195
גבעי הדרים 1.0	1565	1142			+1545
פרי אור 0.5	3100	405	+40	+1.3	+167
שמרי 0.1שח	11750	122	−250	−2.1	−103

תעשיה

מזון וטבק

אביגם 1.0	1278 תב	340	−142	−10.0	−490
גולדפרוסט 1.0	3135 תב	66.0	−165	−5.0	−293
גולדפרוסט 5.0	1920 תב	499	−150	−7.3	−569
גולדפרוסט אופ 1	1241 תב	46.0	−131	−9.6	−46.0
דובק בב ב	4700	2101			−90.0
דובק בב מ	4700	2754			−274
הכלל 1.0	1110	1597			+405
הכלל 5.0	766	300	+16	+2.1	+2080
פרי-זה 1.0	— הפסקת מסחר —				
פרי-זה 5.0	— הפסקת מסחר —				
טמפו בירה 1.0	20800 תב	33.0	+1800	+9.5	+33.0
טמפו בירה 5.0	16040	25.0	−360	−2.2	−57.0
יטבתה 1שח	1450	561			+123
יצהר א 5שח	1022	1627	+8	+.8	+1538
מן 1שח	692 תב	795	−40	−5.5	−795
מן 5שח	384 תב	3060	+35	+10.0	+4566
כרמיטס 1.0	12100	200	+300	+2.5	+163
עלית 0.1	— הפסקת מסחר —				
עסיס ב 0.5	359	11304	+2	+.6	+2105
שלמה אבגל 1.0	2609	180			−108
סמן מבוע ש	5260	192			−78.0

טקסטיל והלבשה

אירגו 1.0	570 תב	6159	+25	+4.6	+9567
אופים 1.0	1275	570	−45	−3.2	−601
אופנת ברוך 1 שח	708	1452	+10	+1.4	+1240
אופנת ברוך 5 שח	413	2300			−290
ארגמן רג ש	18000	45.0			−25.0
דלתא-גליל 1.0	3055	1051	+20	+.7	+5761
דלתא-גליל א 5.0	2355	905	+65	+2.8	+2291
מטוית באותר 1.	1763 תב	305	+160	+10.0	+388
מטוית באותר 5.	900	480	+19	+2.2	+480
רוסלט 1.0	1500	400	−40	−2.9	−300
רוסלט 5.0	920	170	−25	−2.7	−170
הדרנוך 1.0	7400	284	−330	−4.3	−580
זקית 1.0	2000	623	−10	−.5	−305
זקית 5.0	1341	1398	+64	+5.0	+2177
להדוה 0.1	2806 תב	423	+180	+6.9	+468
להדוה 0.4	1520 תב	2927	+95	+6.7	+9610
ילינת 1.0	755	2681			+208
כיס גליקו 1.0	600	270	−21	−5.4	−370
מקט 0.1	— הפסקת מסחר —				
מקט 0.5	— הפסקת מסחר —				
עים 1.0	— הפסקת מסחר —				
עים 5.0	— הפסקת מסחר —				
עמק 1.0	1571	4368	−19	−1.2	−2957
פולגת א 0.1	3590	426	+25	+.7	+774
פולגת ב 0.4	2550	5425	+80	+3.2	+9291
פוליגון א 0.5	9290 תב	366	+500	+5.7	+701
פרגוד 1.0	3466	100	+1		+20.0
גיבור סברינה	15300	59.0			−71.0
תעש רוגוזין 1.0	2650	554			−212

מתכת ומכונה

איקוגון 5.0	— הפסקת מסחר —				
אורדן 10.0	6980	249	−160	−2.3	−254
אורדן 50.0	6140	16.0	+120	+2.0	+17.0
אלומית 1.0	6190	37.0	−60	−1.0	−37.0
אלומית 5.0	4530 תב	23.0	−274	−5.7	−223
כבלים ש	25000	17.0	−324	−1.3	−9.0
התכוף 1.0	7322 תב	198	−500	−6.4	−467
התכוף 5.0	4399 תב	156	−400	−8.3	−276
התכוף אופציה	4100	450			+246
זיקה 1.0	5450	23.0	+249	+4.8	+107
זיקה 5.0	2350 תב	640	+130	+5.9	+260
קופסאות פח 1.0	2974	4400	+54	+1.9	+4736
קופסאות פח 5.0	2951	438	+71	+2.5	+460
מתכת סרום 1.0	5070	2144	−140	−4.4	−2247
כבלי ביזן 1.0	2325	682	+4	+.2	+326
כבלי ביזן 5.0	1260	2341	+25	+2.0	+3932
כבלי ביזן אופ 3	590	703			−363
מודגן 1.0	— הפסקת מסחר —				
מודגן אופ א	— הפסקת מסחר —				
מתכת קרמני 1 שח	225	21788			+2479
מתכת קרמני 5 שח	* 128.5	27113	−14.5	−10.1	−77081
* ביצוע חלקי 95.70%					
נחושתן 0.1	— הפסקת מסחר —				
נחושתן 0.5	— הפסקת מסחר —				
פקר פלדה 1.0	13350	121	−250	−1.8	−123
קינג 1.0	1000 תב	390	−56	−5.3	−1885
קינג 5.0	593	250	−6	−1.0	−1250
קליל 1.0	7150 תב	188	+400	+5.9	+269
קליל 5.0	4200	426	−44	−1.0	−236
שלודה 5.0	5890 תב	337	+350	+6.3	+1703
תעשיות לביש 1.0	— הפסקת מסחר —				
תעשיות לביש 5.0	— הפסקת מסחר —				

חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה

אלביט 3.0	368500	18.0	+3000	+.8	+13.0
אלקו 0.1	* 7126	26.0	+30	+.4	+41.0
* ביצוע חלקי 81.30%					
אלקו 0.25 ש	5950	180	+100	+2.6	+118
אלקו 0.25 מ	3900	85.0	+45	+1.2	+33.0
אלקטרה 0.1שח	3380	489	+80	+2.4	+498
אלקטרה א 0.5שח	2152	1012	+2	+.1	+1294
אלרון 3.0	291000	16.0	+12000	+4.3	+26.0
אורית 0.02שח	32400	49.0			−59.0
כליל העש אלקטר	1500	1516	−20	−1.1	−1677
סייטקטרוניקס 1.0	2150	3414	+40	+1.9	+3121
סייטקטרוניקס 5.0	1580	1500	+15	+1.0	+806
מיכרובג 1שח	547	2935	+1	+.2	+826
מיכרובג 5שח	360	1645	+5	+1.4	+1255
ציקלון 1שח	2100	163			−36.0
ציקלון 5שח	1001 תב	859	+91	+10.0	+814
קבוצת אדלר 1.	4800	130	+150	+3.2	+102
קבוצת אדלר 5.	3580				
ת.א.ת. 1.0	* 5499	1529	+200	+3.8	+595
* ביצוע חלקי 96.30%					
ת.א.ת. 5.0	2368	6171			−574
ת.א.ת. אופ 1	19780	189			+92.0
תדאה 1.0	8945 תב	631	+750	+9.2	+1457

מוצרי בניה

אי.פי.כלל בנין 1.0	1006	629	−1	−.1	−1049
אי.פי.בנין אופ א	505	3765	+5	+1.0	+2020
אי.פי.בנין אגח א	106.0	23000			+22000
אלקל 5.0	8999	58.0	+149	+1.7	+10.0
אקרשטיין 1שח	— הפסקת מסחר —				
אקרשטיין 5שח	— הפסקת מסחר —				
אקרשטיין אופ א	— הפסקת מסחר —				
אקרשטיין אג"ח 1	— הפסקת מסחר —				
בסון תריד 1.0	— הפסקת מסחר —				
בסון תריד 5.0	— הפסקת מסחר —				
בר-שן 1.0	1940	1039	+50	+2.7	+444
בר-שן 5.0	740	6550	+33	+4.7	+6650
כרמאכבסט 1.0	6750	6.0	−150	−2.2	−30.6
כרמאכבסט 5.0	2602	96.0	+102	+4.1	+259
מ.ל.מ. 1.0	820	501	−31	−3.6	−678
מ.ל.מ. 5.0	553		−2	−.4	−400
נדולל השק בתעש	5630	294	+230	+4.3	+341
מוזאיקה ולפמן 1	— לא נסחר —				
מוזאיקה ולפמן 5	12600				

כימיה, גומי ופלסטיק

אגן 5.0	16270	48.0	+150	+.9	+48.0
אליאנס ב 0.100	* 2304	61.0	+25	+1.0	+26.0
* ביצוע חלקי 86.90%					
גל תעשיות 1.0	12500	44.0	+310	+2.6	+61.0
גל תעשיות 5.0	7580	63.0			+37.0
דקסטר 1.0	2745 תב	162	−200	−6.8	−352
דשנים 0.1	4320 תב	126	−480	−10.0	−126
דשנים 0.5	1520	182			−160
חיפה כימיקל 10.0	454	11000	+1	+.2	+2793
טבע 0.01 ש"ח	8950	1257	+50	+.6	+835
ליפסקי 1.0	2550	420			−331
ים המלח 0.1	3972	5043			−2634
פטרוכימיים 10.0	530	16270			+9839
מקסימה 1.0	6650	7.0			−23.0
מקסימה 5.0	3385				
נקה 1שח	6480	261	−190	−2.9	−209
סנו 1.0	18050	161			+58.0
סנו 5.0	13350	138			+45.0
פריקלאס 1 ש"ח	500	17517			−1377
פריקלאס אופ 1	216	14086			+6110
קים כימיקל 1.0	8970	174	−280	−3.0	−202
ת.ג.ל. 1.0	3750	67.0			−17.0
ת.ג.ל. 5.0	3100	133	+60	+2.0	+167
תיא 5.0	10711	128	+211	+2.0	+79.0
פרוטארום 10.0	13410 תב	30.0	−1490	−10.0	−27.0
תרו א 5.0	12255 מב		−645	−5.0	−912

עץ ומוצריו, נייר ודפוס

דפרון 1.0	6950	26.0	−50	−.7	−26.0
דפרון 5.0	4370	38.0	−30	−.7	−38.0
ת.מ.ן. 1.0	8251	70.0	−250	−2.9	−85.0
יאה 1.0	5000	117	+50	+1.0	+117
לבידי אשקלון 1.	499	2527			+274
לבידאשקלון אופ1	756 תב	172	−92	−10.9	−172
מולט ב 0.5	40500	15.0	+355	+.9	+1.0
מפעלי ניר 10.0	278500	53.0	+5500	+2.0	+72.0
סקאנדיה 1.0	3800	262	+4	+.1	+118
רים 0.1	2429	60.0			−60.0
רים 0.4	1478	678			−202
תעל ב 0.2	14900	57.0	−350	−2.3	−64.0

תעשיות שונות

אגרין 1.0	8120	63.0	−110	−1.3	−40.0
אגרין 5.0	3842	610	−150	−3.8	−1354
חמישה יוד 1.0	10650	91.0	+350	+3.4	+101
ה.נ.פולק 1שח	1830	390			−30.0
ה.נ.פולק 5שח	1175	280			−126

השקעות תעשיה

מרכזית ב 0.1	8450	722	+50	+.6	+637
כור בב 1.0	7098000	.1			+.2
כלל תעשיות 1.0	1583	8652	+14	+.9	+15932
מאגרי טכנולוגיה	528 תב	13173	+48	+10.0	+16633

חברות להשקעה

השקעה ואחזקות

אגניקו ש	6160	119	−70	−1.1	−238
אידיבי פתוח 2.0	5300	1766	+50	+1.0	+2403
אינקובה 1שח	126.0	115410			+15031
אלגר ש	11800	53.0	−250	−2.1	−58.0
אלגר מ	11200 תב	68.0	−800	−6.7	−64.0
אלרן ש	3791	2076			+2045
אלרן מ	3815 תב	204	+200	+5.5	+842
אמישר בב 1.0	— הפסקת מסחר —				
אפיק 1.0	230	2524			−1608
אפיק 5.0	180.0	5285	+6.0	+3.5	+2145
גולת השקעות 1שח	1350	336	−50	−3.6	−258
חברה לישראל 1שח	12500	1050	+400	+3.3	+1779
חברה לישראל 5שח	10050 תב	902	+600	+6.4	+2123
וולפסון 0.1	113000	.3			−.3
וולפסון 1.0 ש	25900	36.0			−26.0
אמפא א 0.5	17550 תב	164	+850	+5.1	+166
פועלים השק ש	6840	1080	+70	+1.0	+1723
דיסקונט השק ש	3285	4495	+35	+1.1	+6408
מזרחי השק ש	22600	53.0	−400	−1.7	−31.0
מור השק אגח 124	12200		−310	−2.5	−5.0
חירון 1.0	— הפסקת מסחר —				
חירון 5.0	— הפסקת מסחר —				
ישום החזקות 1שח	250	6675	−8	−3.1	−7217
יצוא ש	— הפסקת מסחר —				
ירדן א 0.1	3410	430	−30	−.9	−332
כלל ישראל 10.0	951	11070			−5887
כלל ישראל 50.0	860	1066	−16	−1.8	−1750
לנדיק 1שח	3960 תב	331	+360	+10.0	+331
לנדיק 5שח	1082	229			−29.0
מגור 1שח	716	1322	+16	+2.3	+1768
מגור א 5שח	421	1700	+6	+1.5	+600
מגור אופ ב	323	1691			−2191
מגור אג"ח 1	101.5	1700			−5245
עוז השק ב 0.1	3610	94.0	−40	−1.1	−87.0
עוז השק ב 0.5	2002	332			−132
מז השק ש	6285	734			−320
פמה א 0.1	* 11000	188	+1000	+10.0	+406
* ביצוע חלקי 72.80%					
פמה 0.5	6200	367			−33.0
פריון ב 0.2שח	5660 תב	807	+280	+5.2	+1012
צים אמר נפט 1.	3515 תב	371	+26	+7.5	+7489
צים אמר נפט .5	2895 קב		+14	+5.1	+13484
קרדן 1שח	859 תב	2686	+62	+7.8	+3629
קרדן 5שח	602	2205	+5	+.8	+679

מחקר ופיתוח

כליל טכנולוגיות	448	5954			+1283

דלק ונפט

דלק חיפושיםפט1.	3640 תב	733	+190	+5.5	+1094
דלק חיפושיםפט5.	2150	845			−2.0
דלק נפט אופ 2	1385	4595			−4525
מז חיפושי נפט	* 21160	61.0	+330	+1.6	+83.0
* ביצוע חלקי 93.00%					
י.ו.א.ל. 5.0	4200 תב	1844	+205	+5.1	+3091
מ.נ.ן. 1.0	7000	461			−238
מ.נ.ן. 5.0	2479 תב	3931	+120	+5.1	+8139
פזאיל ב 0.03	7480	214			−15.0
נפטא	176000		+1000	+6.7	+5

נסחרות במט"ח

גזית מ	231	100	+2	+.9	+200

שערי קרנות נאמנות

הקרן	מחיר היחידה	הפדיון
אב	4391.92	4351.30
אבוקה	394.92	387.25
אגוז	209.33	205.26
אדיר	1402.08	1374.55
אדום	2076.19	2036.66
אפיר	1701.03	1680.11
אור	391.95	383.88
אורין	144.18	141.30
אורלי	229.08	227.44
אורן	673.93	660.77
אייל	3368.40	3302.18
איילת	4250.61	4158.64
אירים	4403.82	4308.57
איתן	629.47	616.73
אלון	530.20	519.16
אלמוג	617.12	605.13
ארז	645.45	532.97
אש	131.76	128.89
אשל	171.36	168.02
אתרוג	203.52	201.52
ברולה	2053.87	2014.31
ברוש	442.85	434.27
ברק	437.90	429.16
בריקת	764.99	761.40
גביש	1255.62	1231.29
גבע	919.12	905.44
גורן	632.03	629.14
גיא	8349.51	8225.65
גיל	2680.80	2629.82
גלית	534.85	529.60
דובדבן	337.73	334.50
דוכיפת	594.84	583.18
דולב	197.47	193.50
דורון	1311.69	1286.24
דורן	228.00	223.63
דליה	455.42	447.22
דרור	375.57	368.46
דקל	342.33	335.72
הדס	331.97	328.80
ורד	449.11	440.68
זהבית	2679.15	2623.45
זהר	17656.88	17394.91
זיו	16397.95	16154.77
זמיר	808.91	793.24
זמרת	130.98	128.15
חליפין	119.68	119.15
חלמיש •	578.94	576.10
חן	120.40	119.92
טופז	1222.75	1194.89
טל	4672.04	4616.96
יבול	724.88	711.09
יהלום	1889.27	1852.34
יסודות	364.60	361.28
יערה	601.98	589.06
כוכב	955.38	936.81
כחל	117.90	115.60
כלנית	506.49	497.36
כספית	638.53	635.20
כרמל	125.86	123.28
כתר	987.08	967.87
להט	3895.98	3821.01
למשקיע	104265.8	102351.00
לפיד	522.49	516.26
ליה	1567.00	1535.31
לשם	881.70	877.19
מבטח	1076.62	1055.37
מגמה	3098.98	3069.48
מגן	203.35	200.34
מגוון	2891.41	2863.52
מגל	679.58	667.00
מור	1463.70	1442.83
מורן	769.39	762.11
מטה	25236.24	24735.03
מיטר	796.06	780.23
מעוז	3515.91	3447.35
מעין •	679.74	666.50
מקשה	911.20	906.94
מרגלית	1131.04	1109.02
מרווה	101.31	100.91
מרום	1052.65	1051.85
נוגה	23446.05	23098.28
נסיך	763.82	760.57
נטע	429.44	420.66
נילי	5179.53	5103.62
סביון	510.35	500.89
סגולה	123.11	121.58
סלע	896.13	891.65
סנונית	632.73	620.34
סער	688.04	675.03
ספיר •	494.65	494.65
עדיף	749.06	740.41
עידית	1978.74	1960.90
עדן	6414.68	6322.32
ענבר •	1118.21	1094.18
ענת	2146.98	2125.72
עשרוני	584.35	576.67
ערמון	134.47	131.88
פיא	1360.02	1333.29
צבר	505.89	495.92
צופית	570.94	563.90
צוק	107.18	107.18
צביר	907.57	895.27
צמיחה	7044.64	6943.76
צמרת	1577.85	1546.85
קלע	1886.18	1876.75
רווחית	16053.90	15906.68
רימון	109.41	109.17
רקפת	615.52	602.62
רשף	675.51	661.25
שביט	706.28	697.71
שחם	838.58	831.10
שירה	353.18	350.60
שמיר	329.11	325.06
שנהב	720.67	710.46
שסק	710.00	692.82
שקד	167.43	164.13
תאנה	208.58	206.38
תדהר	450.28	448.04
תירוש	450.90	446.52
תמר	200.53	196.44
תפוח	183.55	182.29
תרשיש •	1309.28	1295.4
תשרי	423.09	417.13

שערי אגרות חוב

הסידרה	השער	השינוי בנקי
4% מלוות (100% הצמדה)		
ש4001	632822.0	
ש4002	560000.0	
ש4003	552200.0	
ש4004	545000.0	
4.25% מלווה מדינה (שגיא)		
ק-301 תשואה 3.30%		
4101	331.9	+2.7
ק-302 תשואה 3.81%		
4102	131.6	−.4
4103	126.4	−.3
ק-303 תשואה 3.84%		
4104	122.2	+.3
4301	122.2	+.3
4302	116.3	+.3
4303	115.5	+.3
4304	113.6	+.4
ק-304 תשואה 4.53%		
4105	98.4	+.2
4106	95.8	+.2
4107	92.8	+.2
ק-321 תשואה 4.57%		
4201	109.8	
4202	111.0	+.3
4203	108.8	+.3
4204	105.0	+.3
4205	102.9	+.3
4206	100.9	+.3
4207	100.5	+.3
4208	99.0	+.2
4209	96.8	+.2
4210	94.2	+.2
ק-322 תשואה 4.57%		
4211	91.2	+.2
ק-342 תשואה 4.37%		
4305	101.4	+.5
7%		
ק-201א' תשואה 3.00%		
ש3601	36275.0	+61.0
ק-201ב' תשואה 3.50%		
ש3602	32873.0	+406.0
ק-202א' תשואה 3.30%		
ש3603	30766.0	−677.0
ק-202ב' תשואה 3.30%		
3604	27610.0	−725.0
ק-203א' תשואה 3.60%		
ש3605	24919.0	+211.0
ק-203ב' תשואה 3.60%		
ש3606	23459.0	+143.0
ק-203 ג' תשואה 2.78%		
ש3607	22464.0	+61.0
ק-203ד' תשואה 2.52%		
ש3608	21469.0	−40.0
ק-204 א' תשואה 2.80%		
ש3609	20631.0	+24.0
ק-204 ב' תשואה 2.69%		
ש3610	18683.0	+29.0
ק-204 ג' תשואה 2.72%		
ש3611	18023.0	+42.0
ק-204 תשואה 2.40%		
ש3612	17728.0	+114.0
ק-205 תשואה 2.38%		
ש3613	16696.0	+52.0
ש3614	16027.0	+50.0
ש3615	14800.0	+47.0
ש3616	13550.0	+43.0
ק-206 תשואה 2.37%		
ש3617	12787.0	+76.0
ש3618	12135.0	+72.0
ש3619	11168.0	+67.0
ק-207 תשואה 2.38%		
ש3620	10552.0	+21.0
ש3621	10225.0	+23.0
ש3622	9222.0	+21.0
ק-208 תשואה 2.47%		
ש3623	8622.0	+58.0
ש3624	8119.0	+55.0
ק-209 תשואה 2.43%		
ש3625	7435.0	+62.0
ש3626	6878.0	+58.0
ש3627	6380.0	+55.0
ק-210 תשואה 2.51%		
ש3628	5649.0	+44.0
ש3629	5481.0	+42.0
ש3630	5183.0	+41.0
ק-211 תשואה 2.66%		
ש3631	4722.0	−31.0
ש3632	4447.0	−31.0
ש3633	4286.0	−29.0
ק-212 תשואה 2.40%		
3634	3832.0	+65.0
ש3635	3625.0	+63.0
ש3636	3492.0	+61.0
ק-213 תשואה 2.66%		
ש3637	3230.0	+2.0
ש3638	5007.0	+2.0
ש3639	2753.0	+1.0
ק-214 תשואה 2.71%		
ש3640	2261.0	
ש3641	1959.0	−1.0
ק-215 תשואה 2.71%		
3642	1752.0	+4.0
ש3643	1520.0	+4.0
ק-216 תשואה 2.69%		
3644	1357.0	−15.0
3645	1249.0	−13.0
4.25% מלווה מדינה (גליל)		
ק-231 תשואה 4.03%		
3701	1008.0	+8.3
ק-232 תשואה 4.03%		
3702	771.3	+4.8
ק-233 תשואה 4.32%		
3703	670.2	+3.4
3704	573.7	+2.9
ק-251 תשואה 4.60%		
3751	296.3	−2.1
ק-252 תשואה 4.62%		
3752	118.8	−3.2
3753	114.0	−3.2
ק-253 תשואה 4.57%		
3754	103.7	
3755	102.9	+.3
3756	99.2	+.2
3757	97.3	+.3
3758	95.4	+.3
3759	95.0	+.3
3760	93.6	+.2
3761	91.5	+.2
3762	89.0	+.2
3763	86.3	+.3
ק-261 תשואה 4.55%		
3791	67.6	+.3
ק-271 תשואה 4.75%		
3826	106.6	−.9
3827	104.5	−.9
3828	100.8	−.9
3829	98.8	−.9
3830	96.9	−.8
3831	96.5	−.9
3832	95.1	−.9
3833	92.9	−.9
3834	90.4	−.9
ק-290 תשואה 4.68%		
3901	109.8	−.6
3902	104.5	−.5
3903	103.7	−.5
3904	101.9	−.4
ק-281 תשואה 4.47%		
3861	95.4	+.5
4%-6%-7% מלווה פיתוח ומדינה (80% הצמדה)		
ש3203	209200.0	
ש3204	205700.0	+2000.0
ש3205	204200.0	+2000.0
ש3206	202000.0	+2400.0
ש3210	199500.0	+2000.0
ש3211	191800.0	+1800.0
ש3212	192000.0	
ש3213	182999.0	−2001.0
ש3214	177541.0	
6%		
ש3501	177100.0	+100.0
ש3502	170000.0	+1000.0
ש3503	181416.0	
ש3504	154230.0	
ש3505	146500.0	−940.0
7%		
ש3521	148300.0	+150.0
ש3522	142020.0	+50.0
ש3523	133859.0	
ש3524	133870.0	
ש3525	131101.0	+395.0
ש3526	130501.0	
ש3527	127750.0	
ש3528	124010.0	
ש3529	124900.0	+1000.0
ק-704 תשואה 2.88%		
ש3530	122580.0	+414.0
ש3531	122294.0	+420.0
ש3532	118715.0	+408.0
ש3533	118578.0	+413.0
ש3534	111806.0	+392.0
ק-705 תשואה 2.90%		
ש3535	111972.0	+609.0
ש3539	105521.0	+585.0
ק-706 תשואה 2.90%		
ש3536	111838.0	+397.0
ש3537	111705.0	+397.0
ש3538	105142.0	+373.0
ש3540	104958.0	+379.0
ש3541	101410.0	+366.0
ש3542	101292.0	+370.0
ש3543	96342.0	+353.0
ק-707 תשואה 2.90%		
ש3544	96517.0	+271.0
ש3546	98318.0	+307.0
ש3547	98084.0	+306.0
ש3548	97967.0	+306.0
ש3550	92885.0	+292.0
ש3551	92499.0	+292.0
ק-708 תשואה 2.90%		
ש3545	93882.0	+155.0
ש3549	92607.0	+180.0
ש3552	85011.0	+164.0
ש3554	84861.0	+162.0
ש3555	84861.0	+162.0
ק-709 תשואה 2.90%		
ש3553	84507.0	+357.0
ש3371	73312.0	+325.0
ק-710 תשואה 2.90%		
ש3556	80860.0	+345.0
ש3558	80766.0	+350.0
ש3559	77904.0	+338.0
ש3560	73750.0	+325.0
ש3561	73530.0	+325.0
ק-711 תשואה 2.90%		
ש3557	81441.0	+332.0
ש3572	74059.0	+312.0
ק-712 תשואה 2.79%		
ש3573	73813.0	+522.0
ש3574	68061.0	+482.0
ש3577	68027.0	+491.0
ש3578	62838.0	+456.0
ק-713 תשואה 2.90%		
ש3575	67641.0	+368.0
ש3576	67440.0	+369.0
ש3579	62259.0	+347.0
ק-714 תשואה 2.80%		
ש3580	58133.0	+135.0
ש3581	52885.0	+123.0
ש3582	48782.0	+114.0
ש3583	45347.0	+106.0
ק-715 תשואה 2.90%		
ש3584	43017.0	−322.0
ש3585	42563.0	−301.0
ש3586	38552.0	−283.0
ש3588	38507.0	−292.0
ק-716 תשואה 2.64%		
ש3587	38968.0	+90.0
ש3591	35523.0	+82.0
ש3592	35481.0	+82.0
ש3593	35418.0	+82.0
ק-717 תשואה 2.90%		
ש3589	35157.0	−289.0
ש3594	33524.0	−285.0
ש3596	32043.0	−281.0
ש3597	31929.0	−282.0
ק-718 תשואה 2.90%		
ש3590	35011.0	+103.0
ש3595	33364.0	+98.0
2 מ	111.4	
3 .	112.6	+1
סדרה 4 .	108.6	
מימון 157	121.4	+.2
מימון 160	111.7	+.4
ת רן 2	112.9	+.3
מ 82	111.0	+.4
מ 85	115.9	+.1
בנין סר א	106.8	+.5
1 1	107.7	
סדרה 2	107.0	+.2
5% מלווה פיתוח ומדינה (בירידה בסולה צמודה)		
ש2001	143500.0	
ש2002	143500.0	+900.0
ש2003	137500.0	+200.0
ש2004	138300.0	+100.0
ש2005	130000.0	
ש2006	129500.0	+100.0
ש2007	127700.0	
ש2008	125500.0	+200.0
ש2009	127520.0	+120.0
ש2010	126650.0	
ש2011	124700.0	+750.0
ש2012	122650.0	+300.0
ש2013	124300.0	+200.0
ש2014	121100.0	+600.0
ש2015	120000.0	+750.0
ש2016	121940.0	−900.0
ק-108 תשואה 2.80%		
ש2017	119764.0	+1264.0
ש2019	119492.0	+1313.0
ש2020	115995.0	+1277.0
ק-109 תשואה 2.80%		
ש2018	120559.0	+653.0
ש2021	116696.0	+652.0
ק-110 תשואה 2.30%		
ש2022	110170.0	+251.0
ק-111 תשואה 2.82%		
ש2023	110069.0	+632.0
ק-112 תשואה 2.54%		
ש2024	* 103250.0	+1671.0
ש2027	* 99614.0	+1675.0
ש2031	* 92274.0	+1639.0
ק-113 תשואה 2.99%		
ש2025	103115.0	+243.0
ש2026	102745.0	+241.0
ק-114 תשואה 2.22%		
ש2028	100830.0	+229.0
ש2030	95957.0	+194.0
ק-115 תשואה 3.01%		
ש2029	93819.0	+221.0
ש2033	89151.0	+210.0
ש2035	81830.0	+192.0
ק-116 תשואה 2.73%		
ש2032	95516.0	+222.0
ש2034	90250.0	+210.0
ש2036	82858.0	+192.0
ק-117 תשואה 2.01%		
ש2037	79542.0	−472.0
ש2052	66920.0	−457.0
ק-118 תשואה 2.74%		
ש2038	78900.0	+671.0
ש2040	75981.0	+664.0
2051	71895.0	+643.0
ק-119 תשואה 2.96%		
ש2039	75060.0	+176.0
ש2041	71054.0	+166.0
ק-120 תשואה 2.52%		
ש2053	66544.0	−176.0
ק-121 תשואה 2.05%		
ש2054	61763.0	+972.0
ש2056	57188.0	+924.0
ש2058	52056.0	+863.0
ש2060	48047.0	+818.0
ק-122 תשואה 2.20%		
ש2055	61990.0	+1081.0
ש2057	57391.0	+1028.0
ש2059	52204.0	+960.0
ק-123א תשואה 2.00%		
ש2061	37776.0	+432.0
ק-123ב תשואה 2.03%		
ש2062	34461.0	+679.0
ק-123ג תשואה 2.25%		
ש2063	32632.0	+699.0
[illegible]		
מ 18	103.4	31/12/86
מ 19	101.4	−1.6
מ 20	101.7	−.1
מ 21	* 103.8	+3.0
מ 22	103.5	31/12/86
מ 23	91.0	−2.7
ש24	89.2	−.1
ש25	88.7	+.2
ש26	89.1	
ש27	92.1	+1.1
ש28	88.3	+.3
ש29	91.0	+2.4
ש30	97.7	31/12/86
ש31	95.5	−1.5
תית 15	89.5	11/12/86
32	* 92.0	−1.0
33	ק 96.8	+2.8
מימון 12	94.2	
2	87.1	+1.2
מד"ג 34	99.5	+1.0
מד"ג 35	99.7	+.2
מד"ש 36	106.0	
אגרות חוב בלתי מוגבלות במסם		
אשמל מ	98.0	11/12/86
ישראל 11	98.4	11/12/86
ישראל 12	98.4	11/12/86
ישראל 13	96.5	11/12/86
ישראל 14	95.8	28/12/86
מניב 24 ש	86.1	28/12/86
מניב 25 ש	88.0	11/12/86
מניב 26 ש	88.0	11/12/86
מניב 28 ש	86.2	+.6
מניב 30 ש	86.4	11/12/86
ה מימון 1	89.0	−.5
אגרות חוב צמודות לדולר (100% הצמדה)		
סר' 2501	158.0	−3.9
סר' 2502	155.3	−3.9
סר' 2503	149.1	
סר' 2504	148.5	−.3
סר' 2505	143.5	+1.0
סר' 2506	139.5	−1.0
סר' 2507	137.5	+1.0
ק-604 תשואה 5.82%		
סר' 2508	109.7	+3.0
ימימון - צמוד דולר ריבית קבועה		
ק-901 תשואה 9.65%		
7001	223.7	−3.9
7002	216.7	−3.9
ק-902 תשואה 9.10%		
7003	210.0	−.2
7004	200.1	
ק-903 תשואה 9.72%		
7005	184.0	−5.4
ק-904 תשואה 9.00%		
7006	176.6	
ק-905 תשואה 9.60%		
7007	162.0	−3.9
7008	153.8	−3.8
ק-906 תשואה 9.73%		
7009	148.4	−3.3
ק-907 תשואה 9.75%		
7010	140.3	−1.2
ק-908 תשואה 9.73%		
7011	132.6	−1.2
7012	127.9	−1.1
ק-909 תשואה 9.75%		
7013	120.6	−2.0
ק-910 תשואה 9.77%		
7014	104.9	−1.5
ק-911 תשואה 9.50%		
7015	90.6	
7016	89.8	
7017	88.9	
7018	88.7	
7019	89.1	
7020	88.9	
7021	88.1	
7022	87.8	
ק-951 תשואה 9.50%		
7201	85.9	−.4
7202	87.2	−.3
7203	86.9	−.4
7204	87.3	−.4
7205	87.4	−.4
ילבוניק צמוד דולר ריבית משתנה		
ק-801 תשואה 3.65%		
ש6101	11635.0	−428.0
ק-802 תשואה 4.25%		
ש6102	6856.0	−149.0
ק-803 תשואה 4.23%		
ש6103	6156.0	−170.0
ק-804 תשואה 3.90%		
ש6104	5763.0	+2.0
ש6105	5459.0	+2.0
ק-805 תשואה 4.15%		
ש6106	5226.0	+2.0
ש6107	5021.0	−5.0
ק-806 תשואה 4.36%		
ש6108	3563.0	−4.0
ש6109	3386.0	−3.0
ש6110	3354.0	+2.0
ק-807 תשואה 4.42%		
ש6111	2774.0	+1.0
ש6112	2689.0	+1.0
ק-808 תשואה 4.47%		
ש6113	1819.0	−10.0
ק-821 תשואה 4.68%		
ש6151	מ 731.4	−21.4
ש6152	מ 700.3	−20.5
ק-822 תשואה 4.93%		
ש6153	598.5	−17.3
ש6154	587.5	−17.0
ק-823 תשואה 4.46%		
ש6155	394.2	+6.7
ק-824 תשואה 4.88%		
ש6156	309.5	−5.5
ק-825 תשואה 4.60%		
ש6157	234.7	+.1
ש6158	222.3	+.1
ק-826 תשואה 4.84%		
6159	184.3	−5.4
ק-827 תשואה 4.80%		
6160	173.6	−4.9
6161	167.1	−5.5
ק-828 תשואה 4.98%		
6162	150.2	−3.7
ק-829 תשואה 4.87%		
6163	140.7	−3.1
6164	135.2	−3.0
ק-830 תשואה 4.95%		
6165	126.3	−3.7
ק-831 תשואה 4.93%		
6166	119.6	−3.4
6167	117.0	−3.2
6168	115.1	−3.2
ק-832 תשואה 4.66%		
סד 6169	110.5	+.1
ק-833 תשואה 4.74%		
6170	103.3	+.1
ק-834 תשואה 4.88%		
6171	72.7	−2.0
6172	71.5	−1.9
ק-851 תשואה 4.57%		
6801	81.2	−.1
אל-אוס 86	1030.0	+3.0
אי.בי.ס 85	188.7	−3.0
אדנוא 85	1120.0	
אל-טס 83	— הפסקת מסחר —	
כאיטס 85	667.0	
תרידאן 84	113.8	−3.2
תרידאן 85	433.0	+2.0

שערי מטבע חוץ ביום 4.1.87

המטבע	השיעור	בנקנוטים לאומי קניה	בנקנוטים לאומי מכירה	בנקנוטים הפועלים קניה	בנקנוטים הפועלים מכירה	בנקנוטים דיסקונט קניה	בנקנוטים דיסקונט מכירה	העברות והמחאות לאומי קניה	העברות והמחאות לאומי מכירה	העברות והמחאות הפועלים קניה	העברות והמחאות הפועלים מכירה	העברות והמחאות דיסקונט קניה	העברות והמחאות דיסקונט מכירה	שער יציג
1 דולר ארה"ב		1.44	1.50	1.44	1.51	1.44	1.50	1.4748	1.4932	1.4758	1.4942	1.4758	1.4944	1.4848
1 מארק גרמני		0.75	0.78	0.75	0.79	0.75	0.79	0.7673	0.7769	0.7670	0.7766	0.7690	0.7787	0.7733
1 לישט"ג		2.13	2.22	2.15	2.25	2.15	2.26	2.1886	2.2159	2.1893	2.2167	2.1937	2.2213	2.2039
1 פרנק צרפתי		0.22	0.24	0.23	0.24	0.22	0.24	0.2316	0.2345	0.2321	0.2350	0.2316	0.2345	0.2334
100 ין יפאני		0.91	0.95	0.91	0.96	0.91	0.96	0.9311	0.9427	0.9304	0.9420	0.9328	0.9445	0.9383
1 גולדן הולנדי		0.66	0.69	0.67	0.70	0.66	0.70	0.6795	0.6878	0.6809	0.6894	0.6802	0.6888	0.6845
1 פרנק שוויצרי		0.89	0.93	0.90	0.94	0.90	0.94	0.9140	0.9254	0.9172	0.9287	0.9174	0.9290	0.9227
1 כתר שוודי		0.21	0.22	0.22	0.23	0.21	0.23	0.2187	0.2215	0.2190	0.2217	0.2187	0.2215	0.2202
1 כתר נורבגי		0.20	0.21	0.20	0.21	0.19	0.21	0.2011	0.2036	0.2012	0.2037	0.2012	0.2037	0.2025
1 כתר דני		0.20	0.21	0.20	0.21	0.19	0.21	0.2028	0.2053	0.2031	0.2057	0.2025	0.2051	0.2042
1 מארק פיני		0.30	0.32	0.30	0.32	0.30	0.32	0.3102	0.3141	0.3101	0.3139	0.3103	0.3142	0.3124
1 דולר קנדי		1.04	1.09	1.05	1.10	1.05	1.10	1.0679	1.0812	1.0685	1.0818	1.0691	1.0826	1.0761
1 דולר אוסטרלי		0.91	1.00	0.95	1.02	0.95	1.02	0.9822	0.9945	0.9832	0.9955	0.9840	0.9964	0.9854
1 ראנד דרא"פ		0.44	0.53	0.46	0.69	0.47	0.64	0.6821	0.6906	0.6833	0.6918	0.6850	0.6936	0.6871
10 פרנקים בלגיים		0.36	0.37	0.36	0.38	0.35	0.37	0.3637	0.3682	0.3690	0.3736	0.3683	0.3730	0.3712
10 שילינגים אוסטריים		1.06	1.11	1.07	1.12	1.07	1.12	1.0896	1.1032	1.0910	1.1046	1.0927	1.1065	1.0986
1000 לירטות איטלקיות		1.07	1.13	1.08	1.15	1.08	1.15	1.1008	1.1145	1.1040	1.1178	1.1038	1.1176	1.1093
1 "סל" (ECU)		—	—	—	—	—	—	1.5920	1.6119	1.5956	1.6155	—	—	1.6040
1 דינר ירדני		4.04	4.30	4.02	4.28	4.00	4.23	—	—	—	—	—	—	4.1277
10 לירות לבנוניות		—	—	0.15	0.16	0.15	0.18	—	—	—	—	—	—	0.1789
1 לירה מצרית		0.73	0.77	0.72	0.76	0.74	0.79	—	—	—	—	—	—	0.7869

40 עובדים כבר פרשו מקרן פועלי הבניין

מאת חיים ביאור

ארבעים מתוך 240 העובדים בקרן הפנסיה של פועלי הבניין פרשו מעבודתם במסגרת צעדים שיזם האגף לבטחון סוציאלי בהסתדרות לצמצום בהוצאות הקרן.

קרן הפנסיה של פועלי הבניין היא אחת השלוש שבין שבע קרנות הפנסיה ההסתדרותיות והיא מיועדת, לפי תכנית האגף לבטחון סוציאלי, להתמזג עם אחת הקרנות המבוססות.

תכנית ההתייעלות לקרן, שגובשה בידי סגן יו"ר האגף לבטחון סוציאלי, אברהם אחיעזרא, כוללת גם צמצום במספרם של כלי הרכב הצמודים שלרשות ממלאי תפקידים בקרן פועלי הבניין. עד כה קיצץ המספר מ־42 לכדי שישה כלי רכב.

יצויין, שאחד הראשונים שוויתרו על הרכב הצמוד הוא מנכ"ל הקרן, אברהם צאלה. כלי הרכב שנותרו משמשים לעגייני גבייה ברחבי הארץ.

בשנה האחרונה סגרה קרן פועלי הבניין במחצית מ־28 סניפיה בישובים שונים. על־פי ההתייעלות צפוי שמספר סניפי הקרן יקטן לעשרה.

שירות חדש בדיסקונט: אשראי צרכני עד לתקרה של 15 אלף ש"ח בחשבון צ'קים

להב: התופעה שהבנקים, ולא מתווכי כספים יתנו אשראי צרכני – חיובית

מאת יואב יצחק

בנק דיסקונט מגדיל את מקורות האשראי ללקוחותיו. מעתה יספק הבנק ללקוחותיו אשראי מוגדל במסלול מיוחד, שייקרא דיסקונט אקסטרה.

מנכ"ל הבנק, גדעון להב, מסר, כי באחרונה חל גידול משמעותי בצריכת אשראי חופשי, וירידה באשראי המוכוון. הגידול באשראי החפשי נובע מגידול ניכר באשראי הצרכני, בנק דיסקונט יקצה ללקוחותיו אשראי צרכני במסלול מיוחד, עד לתקרה של 15 אלף ש"ח, בריבית אפקטיבית כ־49% לשנה.

גדעון להב, ציין, כי הגידול באשראי הצרכני באמצעות הבנק הינו תופעה מבורכת. עד לפני זמן לא רב מומן האשראי הצרכני על ידי ספקי ומתווכי כספים. באחרונה גדל היקף האשראי הצרכני הממומן על ידי הבנקים, דבר אשר לדעת גדעון להב מהווה תופעה מבורכת, המאפשרת לבנק לעסוק בתחום התמחותו.

במסגרת השירות החדש יתן הבנק מימון כספי לרכישות אישיות ומשפחתיות בהיקף כספי של 2500 ש"ח עד 15 אלף ש"ח. אשראי זה יועמד לטובת הלקוח בחשבון מיוחד (דיסקונט אקסטרה) וישולם על ידי הלקוח ב־10 תשלומים.

ניצול האשראי ומשיכת הכספים מהחשבון לצרכי תשלום בבתי עסק ולכל צורך אחר, יהיו באמצעות צ'קים מיוחדים שיונפקו במיוחד לחשבון זה. שיעור הריבית על אשראי זה יעמוד על 1.58% (פריים) פלוס ריבית בשיעור של 1.75% עד 2.25% לחודש. הלקוח ישלם בחשבון זה עמלת הקצאת אשראי בשיעור של 1%.

חיים כהן, ראש מנהל הסניפים של הבנק, אמר, כי בנק דיסקונט מספק ללקוחות שירותים עסקיים, באמצעות 50 מחלקות עסקיות שהוקמו בסניפי הבנקים. בשנת 1987 יקים דיסקונט עוד 20 מחלקות עסקיות, ובסה"כ יהיו לדיסקונט 70 מחלקות עסקיות מתוך 170 סניפים.

לוג מאשדות יעקב מבקש לפרוץ השנה לשוק האמריקאי

מאת סופרו הכלכלי של "דבר"

מפעל "לוג" לייצור מוצרים פלסטיים מקיבוץ אשדות יעקב מתכנן במהלך שנת 1987 נסיונות פריצה לשוק האמריקאי. המפעל מתכוון להשקיע בקרוב בהקמת מבנה חדש במסגרת מאמצי פיתוח. היקף המכירות הממוצע בשנים האחרונות נע סביב 2 מיליון דולר בשנה. המפעל מתכוון להגדיל השנה את היקף היצוא שלו לאחר שעד אשתקד היוו 97% מכלל המכירות לשוק המקומי, כמחצית תפוקתו מיועדת לתעשיית הקוסמטיקה ו־35% לתעשיית התרופות, השאר מתחלק בענפים אחרים. כיום נמצא בתהליך פיתוח מתקדם במפעל בקבוק רב שכבתי שאת תכולתו ניתן לשמור בטמפרטורה של עד 100 מעלות צלסיוס.

את הפריצה לשוק האמריקאי כמו גם לזה האירופי מתכננים בעיקר באמצעות בקבוקי תינוקות. החברה אף חתמה באחרונה חוזה רב שנתי לייצור פקק בטיחותי לתעשיית התרופות בארה"ב וכן לייצור בקבוקים.

RGM של רפא"ל – הזמנות יצוא ב־3 מיליון דולר

חברת RGM שהיא אחת משלוש החברות בבעלות גלרם שהוא הזרוע הביצועית של רפא"ל (הרשות לפיתוח אמצעי לחימה) הצליחה לקבל כבר כיום הזמנות בהיקף של 3 מיליון דולר לשנת 1986/7.

החברה היא שותפות בין יזמים פרטיים מישראל וארה"ב. ב־RGM שותפים כ־70% בעלי חברת אפסק מפלורידה. החברה האמריקאית עוסקת בייצור רכיבים מיקרואלקטרוניים לתחום התקשורת. היא השקיעה בחברה הישראלית בכוונה ליהנות מהסכמים שיש לישראל עם ארצות השוק המשותף ועם ארה"ב במסגרת הסכם הסחר החפשי. מוצרים כאלה המיוצרים בארה"ב ומגיעים לאירופה חייבים במכס בשיעור 41%.

האוצר דורש לחסל קרטל השמן ומאשים את משרד התעשייה בחיזוקו

המפעלים קיבלו אישור לייבא פול סויה

מאת סופרו הכלכלי של "דבר" בירושלים

מחלוקת חריפה קיימת בין משרדי האוצר והתעשייה והמסחר בשאלת יבוא פולי סויה לישראל. המחלוקת היא חלק מחילוקי דיעות הקיימים בין המשרדים לגבי ענף השמן בכללותו. משרד האוצר דורש לחסל את קרטל השמן במדינה המורכב מחמישה מפעלים. עד כה בוצע יבוא פולי הסויה, חומר הגלם בייצור השמן על ידי הממשלה והמחיר לצרכן של השמן נקבע על ידי הממשלה. המחיר נקבע בהתאם לעלויות הממוצעות של כל המפעלים. משרד האוצר קובע כי שיטה זו פוגעת בצרכן הישראלי הנאלץ לשלם עבור השמן עשרות אחוזים יותר מהמחיר האמיתי.

משרד האוצר דורש לפיכך לפתוח את ענף השמן לתחרות. הוא הציע לאפשר יבוא חופשי של פולי סויה לישראל על ידי גופים פרטיים, ולבטל את הפיקוח הממשלתי על מחיר השמן. לדעת כלכלני האוצר צעד זה יביא להוזלת המחיר לצרכן ויחייב את המפעלים להתחרות ולהתייעל. משרד התעשייה והמסחר העביר בינתיים את יבוא פולי הסויה מידיו אל המפעלים עצמם, וזאת בטענה כי בכך הוא מבצע את הליברליזציה בענף. במשרד האוצר תוקפים בחריפות צעד זה של משרד התעשייה והמסחר וקובעים כי במסווה של ליברליזציה מחזק המשרד, למעשה, את קרטל השמן. מחלוקת זו תתברר, ככל הנראה, רק לאחר שיסתיימו הדיונים על התוכנית הכלכלית.

שינוי ארגוני נרחב בי.ב.מ. מתכוונת לצמצם הוצאותיה

מאת סופרו הכלכלי של "דבר"

חברת המחשבים י.ב.מ. מתכוונת לבצע במהלך החודשים הקרובים שינוי ארגוני מקיף שיכלול בין השאר צמצום ההוצאות בישראל. בין השאר מדובר כנראה בפירוק מחלקת מערכות מידע ללקוחות ומיזוגה בחטיבות הבנקים והתעשייה.

החברה, כך נמסר, לא תפטר עובדים אך תנהיג את הסדר הפרישה כפי שהוצע לעובדי החברה בארה"ב. עלות תכנית הפרישה אמורה להסתכם בסך של כ־250 מיליון דולר.

החברה הישראלית תעמוד השנה ככל הנראה רק ב־80% מהמכסות שהוקצבו לה על ידי י.ב.מ. אירופה למרות שגם אלה קוצצו כבר לפני חודשיים. זו השנה השנייה ברציפות ש־י.ב.מ. אירופה נאלצת לקצץ במכסות של י.ב.מ. ישראל. חטיבות התעשייה ובטחון לא עמדו במכסות ואילו חטיבות הפ.ס.י., חטיבת הממשלה וחטיבת הלקוחות הקטנים והחטיבה הפיננסית עמדו במכסות.

אופגל תשווק מערכות אזרחיות לראיית לילה

מאת סופרו הכלכלי של "דבר"

חברת "אופגל" המשותפת לגלרם (רפא"ל) ול"אל־אופ" תנסה לשווק לשוק האזרחי מערכת חדשה לראיית לילה.

מדובר במערכת של הדמאה תרמית לראיית לילה המאפשרת זיהוי בני אדם ממרחק של 5 ק"מ וממרחק של כ־3 ק"מ כלי רכב שונים. המערכת אמורה להיות משווקת למערכות אבטחה במפעלים, בניני משרדים, מכרות, שדות נפט, נמלים וכד'.

מחירה של מערכת אחת לראיית לילה נע בין 80 ל־120 אלף דולר. השותפות בין שתי החברות היא בחלקים שווים ומונעת תחרות מיותרת בין שתי חברות ישראליות המייצרות מוצר זהה כמעט הטוענות כי הוא מהטובים בעולם.

משק עולמי / ביל כספי

בסיום 86 – ירידה תלולה לדולר

היפנים חוזרים בהם מכוונתם לסייע לגידול היצוא האמריקאי

המסחר בשוקי הכספים בשבוע שעבר, שבוע המסחר האחרון של שנת 1986, היה עצבני הדולר ירד בצורה תלולה. הדולר ירד בשבוע החמישים ושניים של השנה כפי שהוא ירד במרבית 51 השבועות הקודמים של שנת 1986.

אף שלא נרשמו ירידות בשערי הריבית, המודדים הכלכליים שהתפרסמו השבוע היו חיוביים ירד הדולר. הירידה נבעה מביקושים למטבעות אחרים – ין, מרקים, פרנקים שוויציים ולירות סטרלינג.

סוחרי מטבע בניו יורק מיעצים ללקוחותיהם לא להתחשב מדי במגמות של שוקי הכספים בשבועיים האחרונים, שכן בדרך כלל, המסחר המצומצם עקב החגים מעוות את המגמות האמיתיות בשווקים. עם זאת יש לקחת בחשבון שעם פתיחת השוק למסחר רגיל בשבוע הראשון של השנה החדשה עשוי הדולר לרדת, שכן שר האוצר היפני ונגיד הבנק המרכזי ביפן סבורים, ששערו של המטבע האמריקאי גבוה מדי ביחס לין. הצהרת האישים היפניים מדהימה, שכן עד לפני חודש התנגדה יפן לירידה נוספת בשער הדולר. בניו יורק ובוושינגטון חוששים, שיפן החליטה לחזור בה מהבטחתה לארה"ב, לפעול כדי להגדיל את הצריכה ביפן גם במחיר של ין חזק יותר שכן הצעת התקציב היפני לשנה הכספית הקרובה אינה כוללת סכומים גדולים לדרבון הצמיחה.

8–5 מפעלים חדשים יתוספו השנה למערך התעשייה הקיבוצית

לפי הערכות הנהלת איגוד התעשייה הקיבוצית יתוספו במהלך 1987 בין חמישה לשמונה מפעלים קיבוציים חדשים למערך התעשייה הקיבוצית. עוד מעריכים באיגוד כי בכמה מפעלים קיימים תבוצע הרחבה של קווי הייצור הקיימים.

המדיניות המסתמנת בהנהלת האיגוד היא להקים להבא מפעלים קיבוציים חדשים, שהיקף ההשקעה בהם יהיה לא פחות מ־10 מיליון דולר ולזנוח את המדיניות של הקמת מפעל תעשייתי בהשקעה של רק 2 מיליון דולר כמקובל בעבר. עוד אומרים בהנהלת האיגוד כי יש לשאוף לפיתוח מפעלים קיבוציים ללא עבודה שכירה וכדי לעמוד במשימה זו יש לפעול לאיחוד של כמה מפעלים קיבוציים ביחד, בין אם על בסיס גיאוגרפי ובין אם על בסיס של ייצור אותו מוצר או מוצרים זהים.

ביקוש תעסוקתי גדול בתעשייה למומחים בכימיה

מנתונים שריכזה אוניברסיטת ת"א עולה כי מקצוע הכימיה נמצא בהתפתחות והביקוש התעסוקתי בו הוא מהגדולים בארץ כיום. בעלי השכלה בכימיה מבוקשים לא רק בתעשיות הכימיות המובהקות והתעשיות הפרמצבטיות אלא גם בתעשיות המזון, הקוסמטיקה, ההדברה, התעשייה האלקטרונית (ציפויים), תעשיות וטרינריות ואחרות.

התופעה המאפיינת את נתוני 1986 היא הירידה בביקוש למהנדסי כימיה ועלייה בביקוש לכימאים בהשוואה לשנים קודמות.

התחומים המבוקשים בכימיה הינם כימיה אנליטית וכימיה אורגנית.

בידי האוניברסיטה ריכוז של הצעות תעסוקה בענפי הכימיה ב־37 מפעלים ובהם: אגן כימיקלים, אינדיגו, ארומר, אוניכור, אי.אר.סי, בקטוכם, דובר, טרבינול, טבע, כימאגים, כימתכת, מכתשים, מקור כימיקלים, מפעלי נייר, ניתוב מערכות, ספקטרום, עמגל, צה"ל, קופולק, ראד כימיקלים, שמנן, תדיראן, תרכובות ברום ועוד.

אין עוד נהלים להוצאת רשיונות יבוא

מאת סופרו הכלכלי של "דבר"

תביעתו של איגוד לשכות המסחר להנהגת נהלים חדשים להוצאת רשיונות יבוא טרם נענתה. הלשכה תבעה כי משרד התעשייה והמסחר יפרסם נהלים וקריטריונים למתן רישיונות יבוא, התביעה טרם נענתה והטיפול, כך נמסר לסופר דבר, נמשך.

במקביל ממשיכה הלשכה בטיפול בסיוע להשגת רשיונות יבוא ספציפיים במוצרים ובענפים שונים.

פדיון יריד התעשיה הקיבוצית – 1.8 מיליון דולר

הפדיון הכללי של יריד התעשייה הקיבוצית השביעי, שנסתיים בסוף השבוע החולף, הגיע ל־1.8 מיליון דולר, כולל מכירות ועיסקות שנערכו במזומנים ביריד עצמו והזמנות ועיסקות שנחתמו במשך 6 ימי אירוע עם סוחרים, קניינים וסיטונאים מהארץ ומחו"ל. ביריד התעשיה השתתפו 100 מפעלי תעשיה קיבוציים, אזוריים וענפים קיבוציים שונים שאינם ענפים חקלאיים. מרבית הפדיון היה למפעלי הטקסטיל, הפלסטיקה ומוצרי הבית השונים.

לפי הערכות של הנהלת היריד ביקרו השנה ביריד התעשיה הקיבוצית למעלה מ־250,000 איש.

המלונאים דורשים פיצוי על פעולות טירור

מאת דויד מושיוב

תביעה משר האוצר, משה נסים, כי יתקין לאלתר תקנות, אשר יאפשרו מתן פיצוי למלונאים, אשר יכסה את ההפסדים שנגרמו להם כתוצאה ממלחמה או מפעולות טירור בדרכי הים והאוויר – העביר נשיא התאחדות המלונות אלי פפושדו.

לדברי פפושאדו מאורעות חיצוניים, שאינם בשליטת גורמי התיירות בישראל ואין להם כל קשר לפעילות המסחרית והשיווקית של המלונות בישראל, מסכנים את פעילותם הכלכלית עד כדי הפסקה טוטאלית. בגלל מצבה המיוחד של ישראל יש לפעולות הטירור או למלחמה השפעה מיידית וחריפה לגבי תנועת התיירות. עובדה זו משתקפת היטב בירידה החדה בשיעור 42 אחוז בתיירים מארה"ב שבאו השנה לישראל בהשוואה לשנת 1985.

המלונאים דורשים משר האוצר, כי התקנות שיותקנו יהיו בנוהל דומה של תקנות מס רכוש וקרן פיצויים המפצות עסקים שנפגעו מפעולות לחימה ישירות בעיקר באזורי ספר. המלונאים מציעים, כי הפיצוי יכסה נזק שנגרם כתוצאה מאורחים ששהו ועזבו, ביטול הזמנות וכן הפסד שנגרם למלון – אם מתגלה בגלל האירוע ירידה דרסטית מוכחת במספר התיירים שיבואו לישראל.

סך כל מכירות התעשייה הקיבוצית השנה כ־1.1 מיליארד דולר

מאת סופרו הכלכלי של "דבר"

לפי הערכות ראשי התעשייה הקיבוצית יסתכמו מכירות איגוד זה בשנת 1986 ב־1.1 מיליארד דולר. מתוך סך זה יהיו 350 מיליון דולר יצוא. עד סוף העשור מתכוונים בתעשייה הקיבוצית להגיע ליצוא של 450 מיליון דולר יצוא.

היקף ההשקעה בתעשייה הקיבוצית במהלך 1986 יסתכם, לפי הערכות אחרונות, ב־40 מיליון דולר, שהם כ־8% מכלל ההשקעות בתעשייה. יצוא התעשייה הקיבוצית יסתכם ב־1986 בכ־6% מכלל יצוא התעשייה הישראלית (ללא יהלומים). התעשייה הקיבוצית כוללת כיום 375 מפעלים, לרבות בתי הארחה. שני הענפים העיקריים הם פלסטיקה ומתכת, הכוללים כל אחד 80 מפעלים. הענף השלישי בגודלו במגזר זה הוא ענף המזון, שבו 20 מפעלים.

"לגין" מתכוון לכבוש שווקים לאריזות פח בארצות ערב

מאת סופרו הכלכלי של "דבר"

מפעל האריזה "לגין" מבקש לתפוס לעצמו נתח שוק דווקא במדינות ערב השכנות ביצוא מוצר מסוים מפס הייצור שלו – קופסאות פח לאריזת משקאות קלים. המפעל מקיבוץ יגור מצוי בשותפות עם החברה האמריקאית "אמריקן קאן קומפאני" ומייצר כ־100 מיליון קופסאות פח ו־15 מיליון שפופרות בשנה.

ב"לגין" מבקשים לנגוס בנתח שוק מקומי נוסף בתחום אריזות משקאות קלים במקביל לניסיון לפרוץ לשווקים הערביים.

כן ייעשה ניסיון שיווקי רציני בכיבוש שווקים בחו"ל, בעיקר כאלה הרוכשים מוצרי מזון משומרים מישראל שיארזו באריזות הפח של המפעל.

בנק ישראל

חדש

הודעה על הוצאת מילווה קצר מועד

ביום 7.1.1987 תונפקנה סדרות מילווה קצר מועד לפי הפירוט הבא: –

מספר הסדרה	כמות מוצעת במליוני שקלים חדשים שווי נקוב	מועד הפדיון	ימים לפדיון
0217 א'	10	4.2.87	28
0317 ב'	40	4.3.87	56
0417 ג'	50	1.4.87	84

בקשות לרכישה של הסדרות תוגשנה באמצעות הבנקים וחברי הבורסה לניירות ערך, במחירים שיהיו נמוכים משווין הנקוב. יום המכירה הראשון בבורסה לניירות ערך יהיה יום ג' 6.1.87 (ערך יום ד', 7.1.87).

ביום המכירה הראשון בבורסה ימכור בנק ישראל את מלוא הסכום המוצע או חלק ממנו כפי שייקבע על ידו.

הסדרות תסחרנה בבורסה לניירות ערך ביחידות של 100 שקל חדש שווי נקוב ותפדינה על ידי בנק ישראל בשווין הנקוב (100%), בתאריך הנקוב לעיל.

התנאים המחייבים לסדרות הנ"ל פורסמו בתקנות מילווה קצר מועד (סדרות מסוג א', ב' רג') התשמ"ד 1984 – קובץ תקנות מספר 4615.

פרטים נוספים אצל הבנקים וחברי הבורסה לניירות ערך.

הלוח הכללי הלוח הנפוץ ביותר

דבר ראשון בבוקר

שרותים

הכרזות

ירושלים

שוק המציאות

ריפוי והרדיה

חיות

מכוניות

ריפוי והרדיה

דיפות גגות

פוליש ונקיון

ציפוי אמבטיות

שרותי מעליות

חוק הידיעות שירות התעסוקה, תשמ"א 1981

לפי חוק זה אסור לסרב לקבל אדם לעבודה מחמת מינו או מעמדו האישי ...

ריפוי והרדיה

מכוניות

רוצים לקנות

מקררים

וילות ובתים

חדרים מרוהטים

עסקים

חנויות

הצעות עבודה

עירית רמלה

למחלקת הרווחה דרושים

עו"ס לקשיש (2 משרות)

עו"ס למשפחה (2 משרות)

תנאים טובים והדרכה מובטחות

בדבר פרטים לפנות למירון

טל' 08-226423

רשות הנמלים בישראל נמל חיפה

ת.ד. 33539

מכרז להובלת מכולות

נמל חיפה מעוניין בקבלת הצעות להובלת מכולות 20 רגל ו/או 40 רגל, מנמל חיפה לאזור קישון ו/או למפרץ העמקי.

את נוסח חוזה ההתקשרות ניתן לקבל אצל מר דוד עמר, בנין המחלקות קומה ב' בנמל חיפה.

את ההצעות יש להכניס לתיבת המכרזים אשר במחלקת כספים (בנין המחלקות קומה ב' חדר 8) עד יום ב' 19.1.87 בשעה 13.00.

אין נמל חיפה מתחייב לקבל את ההצעה הזולה ביותר ו/או כל הצעה אחרת.

ת. בן־אליהו

מנהל הנמל

לעוגיסטי קינג וידאו

דרושה

קלדנית

עם נסיון

טל. 657101־(03)

שופט מציע לתביעה לבקש התחיבות להבטיח חיי שטרן

(ע). – עשרות חוקרים, שוטרים, בלשים וקציני משטרה הגיעו אתמול לבית המשפט המחוזי בבאר שבע כדי להאזין לדיון הטני בבקשה לעצור עד תום ההליכים המשפטיים את ראש משרד הבילוש של משטרת אילת, רס"ר אלי שטרן (33) ואת קצין הביטחון של מלון "המלך שלמה" בעיר, עמיד בוסנד (25). השניים נאשמים בפריצה לכספת של בית המלון וגניבת מט"ח מתוכה בשווי 37 אלף דולר וגניבת תכשיטים שערכם נאמד ב־5,000 דולר.

עו"ד שמואל זילברמן, שהיה עד לפני ארבעה ימים סגן פרקליט מחוז הדרום וייצג את התביעה במרבית תיקי הפשיעה החמורה במחוז, התייצב לראשונה באולם המשפטים כסניגור והגן על רס"ר המשטרה. עו"ד ד"ר יהודה בן יהודה לימור סניגוריה על בוסנרו. סגן בכיר לפרקליט מחוז הדרום, עו"ד אלן לואיס, ייצג את התביעה.

עו"ד זילברמן טען, כי התביעה אינה מציגה בפניו את חומר הראיות שאותו הוא זכאי לראות כדי ללמוד את החומר בתיק. כן טען כי נדחתה פנייתו למפקד מרחב הנגב במשטרה לקבל עדויות של אנשי משטרה. עדויות אלה, טען, חשובות להוכחת הטענה שאין להחזיק את שטרן במעצר בשל החשש לחייו מפני עצירים אחרים. לדברי הסניגור קיים החשש הזה מפני שבמשך כ־13 שנה הילך עליהם שטרן אימים והביא למעצרם ולהרשעתם של רבים מהם.

לעומתו טען עו"ד לואיס שלא יהיה זה השוטר הראשון שיוחזק במעצר. על טענה זו השיב זילברמן שמעולם לא נעצר אדם שהפעיל סוכני משטרה מוסתרים. עוד ביקש זילברמן להביא עדויות על תרומתו של שטרן למדינת ישראל במילוי תפקידיו במשטרה, כשם שהתביעה רשאית להביא לבית המשפט תיק הרשעות קודמות של הנאשם וחומר הראיות נגדו.

השופט יוסף לוין הציע לתביעה שתביא התחייבות מגורם מוסמך כמו שירות בתי הסוהר שבטחונו של שטרן יובטח במתקן כליאה כלשהו. המשך הדיון היום.

„מצב בלתי נסבל" בביה"ח בנהריה

מאת יצחק מירידור, סופר „דבר"

בית החולים הממשלתי בנהריה המשיך אתמול לשחרר חולים „המסוגלים עדיין לעמוד על רגליהם", לדחות כל ניתוח שאינו ניתוח חירום ולהיערך לעבודה במתכונת של שעת חירום. המוסד, המשרת את כל הגליל המערבי, מיצה למעשה את כל התקציב שהיה אמור להספיק לו עד סוף שנת הכספים. מלאי התרופות, התחבושות ואפילו מצרכי המזון הולכים ואוזלים במהירות.

ד"ר אליצור חזני, מנהל בית החולים, אמר אמש ל„דבר", כי „בית החולים נקלע למצב כספי בלתי אפשי ובלי תקצוב מתאים ומידי לא נוכל להמשיך ולתפקד".

„מה שקורה", אמר אמש ל„דבר" חיים לבב, ראש עיריית נהריה, „זאת שערוריה מאין כמוה: המוסד משרת את כל ישובי קו העימות בגבול הצפוני ואינני רוצה להעלות על הדעת מה עלול לקרות אם יקרה פיגוע המוני. ביקשתי מראש הממשלה, משר האוצר ומשרת הבריאות סיוע מידי, אך עד עכשיו לא קיבלתי אפילו תגובה אחת".

„תושבי הגליל המערבי לא יסכימו להיות אזרחים ממדרגה שניה", אמר אמש ל„דבר" דוד קורן, יו"ר אגודת בית החולים, „אסור שהמצב הבלתי נסבל הזה יימשך אפילו לא יום נוסף".

מפרק זמני למת"מ

מאת נתן רועי, סופר „דבר"

עו"ד אילן שביט מונה אתמול על ידי בית המשפט המחוזי למפרק הזמני של מת"מ בעקבות דרישה של חברת „שרותי אשראי מסחרי ישראלי", המיוצגת על ידי משרד עורכי הדין חיים צדוק ושל בנק הספנות ובנק חקלאות.

לבית המשפט המחוזי בתל־אביב הוגשה ב־30 בדצמבר 1986, על ידי בא כוחם של חברת „שרותי אשראי מסחרי ישראלי" בקשה להורות על פירוק מת"מ בהתאם להוראות פקודת החברות. בהחלטתו טוען השופט כי מת"מ חבה לחברה 1.4 מיליון דולר ולאחר שהוגשה בקשת החברה ביקש בנק חקלאות למנות כונס נכסים. ב־2 בינואר 1987 מונה עורך הדין גורני להיות כונס נכסים זמני של מת"מ. המבקשים לפרק את מת"מ ביקשו מהשופט להסמיך את המפרק הזמני כדי שיתפוס את רכוש החברה וידאג לפירוקה.

בא כוח מת"מ, עו"ד רנאי, אמר בדיון כי אין מקום בשלב זה למנות מפרק זמני והדי בכך שימונה כונס זמני כדי להבטיח בשלב זה את הנושים. השופט טען לעומת זאת בהחלטתו כי יש טעם במינוי מפרק זמני. מפרק זה לא יטפל בתפיסת רכוש החברה – תפקיד שהוטל על הכונס הזמני – אלא רק יבדוק את תקפות אגרות החוב של מת"מ. בתוקף תפקידו רשאי המפרק הזמני לקבל מידע מכל עובדי ומנהלי החברה וכן מכונס הנכסים הזמני.

כפוף לכך יגיש המפרק שביט דו"ח לבית המשפט תוך 21 יום על נכסי החברה.

חממה חקלאית ישראלית בקהיר

מאת דוד מרשיוב, סופר „דבר" לענייני חקלאות

יצרנים ישראליים יקימו חממה על כל ציודה החקלאי ביריד קהיר, שייערך במארס 1987.

לאחר היריד תינתן החממה לקניין מצרי כדי שישתמש בה להדגמה ולקידום מכירות הציוד החקלאי מישראל במצרים.

ליריד בקהיר נרשמו 60 חברות ישראליות לעומת 40 שהשתתפו ביריד אשתקד. הגידול בהרשמה נובע, כפי הנראה, מהקלות של שלטונות מצרים על הסחר עם ישראל מאז חידוש תהליך הנורמליזציה בין שתי המדינות.

הביתן הישראלי ישתרע על שטח של 500 מ"ר.

15 מומחי חקלאות מצריים: אגרונומים ומנהלי חוות חקלאיות מאחדים שונים במצרים, בקרו בישראל בשתי קבוצות למטרות סיור ולימוד.

קבוצה אחת באה כדי לבחון אפשרות רכישה של ציוד השקייה ממוחשב וכן חממות חדיש. הם בקרו במפעלים המייצרים ציוד זה ועמדו מקרוב על דרכי פעולתו והפעלתו.

קבוצת מומחים שניה באה ללמוד הפעלת שיטות השקייה מודרניות וחקלאות אינטנסיבית. בעוד הקבוצה הראשונה חזרה אתמול למצרים, נשארת הקבוצה השניה עוד כמה ימים והיא מסיירת באזורים שונים, רואה את ציוד ההשקייה בפעולה וכן שומעת הרצאות בנושאי חקלאות אינטנסיבית.

רפי לוי מובא לבית המשפט אתמול. (צילום: יצחק הררי)

„אחד ממקבלי התעודות מלוי העביר ברכבו נשק מירדן"

(ע). – בקשתה של פרקליטות מחוז ירושלים להאריך עד תום ההליכים את מעצרו של הממונה על המחוז במשרד הפנים, רפי לוי, הועלתה אתמול בדיון בבית המשפט המחוזי בבירה.

התביעה ביקשה לדון בדלתיים סגורות בשניים מסעיפי כתב האישום: פרשת הברחת הזהב על ידי איש המכונה „א", ופרשת פרוייקט בית לחם, בו מעורב איש כמורה „ב". התביעה נימקה את בקשתה בכך שהדיון עלול להביא לפגיעה ביחסי החוץ של ישראל וביכולתם של עדים להעיד באורח חופשי בבית המשפט. הסניגוריה דרשה, שהדיון יהיה פתוח לגמרי או חסוי לגמרי, אך לבסוף התקבלה עמדת התביעה והחל הדיון.

התובע, עו"ד שמעון דולן אמר, כי הבקשה להארכת המעצר עד תום ההליכים מסתמכת על שני נימוקים: חומרת העבירות המיוחסות ללוי ונסיונותיו להדיח עדים ולשבש הליכי משפט.

דולן גילה כי באחד המקרים השתמש אדם מסויים בתעודת „אורחים רמי מעלה", שקיבל מלוי, כדי להעביר במכוניתו כלי נשק מירדן לישראל. עוד טען כי לוי גרם במעשיו שאנשים אחרים מלבדו יעברו עבירות. כך למשל, נאלצה מזכירתו למלא תעודות „אורחים רמי מעלה" על פי דרישתו של איש כמורה למרות שלא היתה לה סמכות לכך.

הדיון הופסק בצהרים והתחדש אחרי הצהרים בישיבה סגורה, שבה נדונו שני הסעיפים שעליהם הוחלט לדון בדלתיים סגורות. המשך הדיון נקבע למחר והסניגור, עו"ד שלמה תוסיה כהן, ישמיע טענותיו נגד הארכת המעצר עד תום ההליכים. כן ידון בית המשפט בבקשתו של לוי להיבדק על ידי רופא פרטי, משום שלדבריו איבד כ־15 ק"ג מאז נעצר.

עו"ד מאיר ברטל הובא למנוחות

(ע). – אלפים מתושבי אשקלון ליוו אתמול למנוחות את עו"ד מאיר ברטל (54), שמת בשבוע שעבר מהתקף לב בעת סיור ברומניה.

המנוח היה פעיל בארגונים ציבוריים בעיר. ספדו לו ראש העיריה, עו"ד אלי דיין, מזכיר מועצת הפועלים באשקלון אריה עוזר, עמיתו למקצוע עו"ד קלמן ברגמן ובשם מפלגת העבודה משה ולינגר.

שרה שוודית מבקרת כאן

מאת דני צדקוני, סופר „דבר" בדרום

שרת המסחר השוודית, אניטה גרדין, מבקרת בימים אלה בארץ כאורחת „ויצ"ו" העולמית. השרה, אחת המנהיגות הבכירות של המפלגה הסוציאליסטית בארצה, ידועה במאבקה למען יהודי ברה"מ. לארץ הוזמנה לאחר שקיבלה מהסניף השוודי של ויצ"ו את תואר „אשת השנה". היא באה עם בעלה ברטיג קרספלד שהוא אל"מ בצבא השוודי ובחברת יו"ר ויצ"ו שרלוט אטלינגר.

לשרה, שביקרה אתמול במקלט לנשים מוכות של ויצ"ו, בבית הורים של הארגון ובקריית חינוך שלו, לא נקבעו פגישות עם עמיתה הישראלי השר שרון. גרדין עומדת להפגש עם נציגי האהגונים הישראליים הפועלים למען יהודי ברה"מ.

כהנא נחקר במשרד „כך"

מאת אוריאל בן־עמי, סופר „דבר"

ח"כ מאיר כהנא נחקר אתמול על דבריו בטלויזיה „הלואי שתהיה עוד מחתרת".

אתמול לפני הצהרים הגיע חוקר ממשטרת ירושלים, רס"ר דוד חיים למשרדי תנועת „כך" וחקר את כהנא על דבריו. כהנא אמר בחקירתו שאמר את הדברים מפני שהמשטרה אינה מסוגלת או אינה מוכנה למלא את תפקידה. במצב כזה, אמר כהנא זכותו וחובתו של כל יהודי להגן על עצמו ועל אחיו.

דברי כהנא בחקירתו הועברו לבדיקת משפטנים במשטרה ותוך ימים אחדים יועברו המלצותיהם למחוז הדרומי ולמטה הארצי שם יוחלט אם יש בדברי כהנא הסתה.

בתום החקירה יובא העניין ליועץ המשפטי לממשלה, יוסף חריש, והוא שיחליט אם לפעול להסרת חסינות כהנא ולהעמדתו למשפט.

דורי קבל על איומים

(ע). – לטיף דורי, שעמד בראש משלחת השמאל לרומניה, התלונן אתמול במשטרה על איומים ברצח שקיבל מאלמונים שהתקשרו אליו בטלפון. לטענתו הזדהו המאיימים כשייכים לתנועת „כך".

מבקש תקציב לצלם ארכיון פושעי המלחמה

מאת סופר „דבר" בכנסת

ח"כ שבח וייס (מערך) פנה לשר האוצר משה נסים בתביעה להקצות סכום של 150,000 ש"ח ל„יד ושם" כדי לאפשר למוסד לצלם את ארכיון פושעי המלחמה המצוי באו"ם ושבו מופיעים, בין השאר, פרטים על עברו הנאצי של נשיא אוסטריה קורט ואלדהיים.

ח"כ וייס מזהיר מפני האפשרות, שגורמים כלשהם ינסו בינתיים לשבש את ארכיון האו"ם חשוב מאד, איפוא, לצלמו בהקדם. ח"כ וייס אומר, ש"יד ושם" נקלע למצוקה כספית חמורה ואין ביכולתו לקיים את השירותים הבסיסיים ביותר.

יונצח זכר משה ברעם

הוועדה המרכזת של ההסתדרות החליטה אתמול (יום א') להנציח את שמו של משה ברעם ז"ל, שהיה מזכיר מועצת פועלי ירושלים ומראשי ההסתדרות עשרות בשנים. מזכ"ל ההסתדרות, ח"כ ישראל קיסר, הודיע כי מחר, במלאות שלושים למותו של משה ברעם, ייקרא בית הספר המקצועי „אונים" בכפר סבא, מייסודו של „משען" על שמו.

כן קיבלה הוועדה המרכזת את הצעתו של מזכיר מועצת פועלי ירושלים, ניסן הרפז, להכריז על „פרס ההסתדרות בירושלים על שם משה ברעם" שיוענק כל שנה לאישיות שתרמה לפיתוחה של ירושלים וקידומה.

מסקנות ועדת מועצת העיתונות על תלונת ד"ר עמנואל ולד

(ע). – הוועד הפועל של מועצת העיתונות אישר בישיבתו ביום ששי מסקנות ועדה לבירור תלונת ד"ר עמנואל ולד נגד „ידיעות אחרונות" וכתבו הצבאי יאיר עמיקם.

התלונה התיחסה לכתבה (9.6.86) תחת הכותרת „אלוף עינן יגיב על הדו"ח של ואלד". הכתבה כוללת את הקטע הבא:

„בתוך כך נודע כי לפני מספר שנים נתפס אל"מ (מיל.) ואלד בפריצה ללשכתו של מי שכיהן כסגן הרמטכ"ל אלוף דוד עברי".

ד"ר ולד טוען בתלונתו, כי בקטע זה לא היה שמץ של אמת. כן טען שלא עמיקם ולא שום גורם אחר מטעם העיתון התקשרו אליו לפני פרסום הכתבה כדי לבדוק את נכונות הידיעה. נשיאות מועצת העיתונות קבעה ועדה בהרכב ד"ר ש. פלד (יו"ר), דוד פאיאנס ואהרון קראוס לבירור התלונה.

מדברי עמיקם בפני הוועדה מסתבר, כי הוא הסתמך על דברי אלוף בצה"ל, שלדעתו היה קרוב לעניין ובקיא בנושא וזה השתמש בביטוי „פריצה". עוד אמר עמיקם כי לא פנה לוולד לפני פרסום הכתבה כדי לקבל את תגובתו כי לא היה לו ספק, לאור נסיונו של תשע שנות עבודה ככתב צבאי במהימנות אותו אלוף. כמו כן התברר לעמיקם, למחרת הפרסום, משיחתו עם מקור מוסמך בצה"ל, כי הוא (המקור) מסתייג מהביטוי „פריצה" ואישר רק כי ולד נכנס ללשכה ללא רשות לאחר שכבר לא מילא כל תפקיד בלשכה.

הוועדה קבעה, אחרי עיון בחומר, כי הביטוי „פריצה" יש לו משמעות פלילית מובהקת ואינו דומה כלל ל„כניסה ללא רשות", מה גם שהרשויות הנוגעות בדבר בצה"ל השאירו בידי ולד את מפתחות הלשכה כאשר עבר לתפקיד אחר ובמספר מקרים היה נוכח מישהו בעת שוולד נכנס ללשכה.

„לא מקובל עלינו ההסבר של מר עמיקם לאי־אימות הידיעה אצל ד"ר ולד לפני הפרסום. לדעתנו חייבים היו מר עמיקם ו„ידיעות אחרונות", והיו יכולים, לברר לפני הפרסום את העובדות, ממקור יותר קרוב ללשכת סגן הרמטכ"ל ומכל מקום, לקבל לפני הפרסום את גרסתו של ד"ר ולד.

„לפיכך אנו בדעה כי מר עמיקם ו„ידיעות אחרונות" לא קיימו את שתי החובות המוטלות על פי סעיף 3 לתקנות האתיקה המקצועית, כלומר לא בדקו את נכונות הידיעה במקור המהימן ביותר כדי להשיג את ההוכחה הטובה ביותר ולא אמתו את הידיעה עם ד"ר ולד, אשר הצהיר כי אין בה שמץ של אמת".

מכסות מים יקוצצו ב־250 מיליון מ"ק

מאת דוד מרשיוב, סופר „דבר" לענייני חקלאות

בשנת הכספים הקרובה יימשך הקיצוץ במכסות המים. הכמות המוצעת לקיצוץ היא 250 מיליון ממ"ע מים, מזה 205 מיליון ממ"ע במגזר החקלאי וה־40 מיליון ממ"ע במגזר העירוני. פרטים אלה נמסרו במועצת המים, שדנה בסוף השבוע החולף בהמשך קיצוץ מכסות המים.

שר החקלאות אריק נחמקין אמר, כי המדינה עומדת בפני שנה קשה נוספת במשק המים. הוא הביע תקווה, כי תקציבי המים של השנה הקרובה לא יקוצצו ואלה המיועדים לפיתוח מקורות מים יהיו זהים להקציב של השנה החולפת.

השר אמר, כי החקלאות עמדה השנה בקיצוץ שנקבע לה וקיצצה 200 מיליון ממ"ע מים – מעבר למכסה שנקבעה לה. המגזר העירוני לעומת זאת חסך 4 אחוזים, ולא 10 אחוזים כפי שנדרש. השר אמר, כי תהליך המלחת הבארות התמיד השנה וב־50 בארות ירדו מפלס המים מתחת למשאבות.

3 חשודים ברצח אברהם בן זקן

(ע). – משטרת מרחב חיפה לכדה שלושה חשודים בפרשת רצח אברהם בן זקן (38), תושב חדרה, שגופתו נתגלתה ב־19 בדצמבר 1986 בגבעת אולגה.

מפקד משטרת מרחב חיפה, תת־ניצב יעקב חביב, מסר אתמול כי שלושת החשודים, תושבי תל חנן ומגדל העמק, שחזרו את פרשת הרצח.

בית משפט השלום בחדרה הסיר אתמול צו איסור פרסום שהוטל על הפרשה. ראש הצוות שחקר את הפרשה מסר במסיבת עיתונאים כי הרקע לרצח הוא חיסול חשבונות בין עברייני סמים.

שניים מן החשודים שמעון אבו־עזיז (28), ממגדל העמק ומיכה נזרי (22) מתל חנן, הובאו לפני שופט השלום בחדרה ומעצרם הוארך ב־15 יום. החשוד השלישי, תושב תל חנן בן 26, נלכד בשבת במקום מסתור באשדוד והוא יובא היום לבית משפט השלום בחדרה להארכת מעצרו.

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל

מועצת פועלי חיפה – המחלקה לתרבות ולחינוך
הועד הפועל – המרכז לתרבות ולחינוך

66 שנה להסתדרות
100 שנה להולדת דוד בן־גוריון
המזכיר הראשון של ההסתדרות הכללית

עצרת מרכזית

בהשתתפות: משה ורטמן – מזכיר מועצת פועלי חיפה
אריה גוראל – ראש העיר

ביום שלישי 6.1.1987 בשעה 7.30 בערב
באולם קולנוע "אורה" חיפה

אמנות:
★ מחזמר על דוד בן־גוריון "ברגלים יחפות". בהפקת בית ליסין.
★ חבורת הזמר של עובדי "בתי־הזיקוק" בהדרכת אפי נצר.

פירוט האירועים באגודות המקצועיות, במקומות העבודה, במועצות המשנה והסניפים, גימלאים, נעמ"ת, ותלמידי בתי־ספר – בפרסומים המקומיים

אזכרה במלאת שלושים
לפטירתו של
משה ברעם ז"ל
מי ששימש מזכיר מועצת פועלי ירושלים,
מזכיר מפלגת העבודה בירושלים ושר העבודה.

תתקיים מחר, יום שלישי, ה' בטבת תשמ"ז, (6 בינואר 1987)
בשעה 16.30 באולם מיטשל רח' שטראוס 17, ירושלים.

טקס גילוי המצבה יתקיים בו ביום בשעה 15.00 בחלקת הנשיא (הפנתיאון) בהר המנוחות, גבעת שאול, ירושלים.

נפגשים ברחבה, שבכניסה להר המנוחות בגבעת שאול בשעה 14.45.

מוקירי זכרו מוזמנים.

אנו משתתפים בצער
על פטירתו של חברנו
זאב שמיס
ז"ל
ומשתתפים בצער המשפחה
בית שיכון עובדים
ההנהלה והעובדים

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של בעלי, אבינו, אחי וסבנו היקר
קלמן מורדקוביץ
הלויה תצא היום, יום שני ד' טבת תשמ"ז 5.1.87 בשעה 1.30 אחה"צ מבית הלוויות העירוני רח' דפנה 5 תל־אביב לבית העלמין הדרום בגבול חולון בת־ים.
אוטובוס יעמוד לרשות המלווים.
אבלים: אשתו, ילדיו, אחיו
נכדיו, ניניו
וכל בני המשפחה

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של
זאב שמיס ז"ל
איש העליה השלישית ומחלוצי בניין הארץ.
הלויה תתקיים ביום שני ד' בטבת תשמ"ז (5.1.87)
שעה 14.00 אחר הצהריים, בבית העלמין
בקרית שאול, תל־אביב.
באספים ליד השער
נא להמנע מביקורי תנחומים.
אשתו – אסתר שמיס
בניו – יוסף ורחל שמיס
גיורא ודיאנה שמיס
אחותו – בתיה ודוד רחמני
נכדיו – גילת, גלרון, גיא,
עמית, שרון ואסף

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של בעלי אבינו אחי וסבנו היקר
שלמה מאושר
מותיקי ההגנה
הלוויה תתקיים היום יום שני ד' טבת תשמ"ז 5.1.87 בשעה 2.00 אחה"צ
בבית העלמין בחולון.
נפגשים בבית העלמין.
אוטובוס יעמוד לרשות המלווים ליד בנין עירית גבעתיים בשעה 1.15.
השבעה בבית הבת דינה יגר רח' המייסדים 25 נוה רסקו רמת השרון
המשפחה האבלה
וארגון חברי ההגנה

ביום השלושים לפטירת חברינו יקירנו
עמליה גולן ז"ל
(לבית ישראלי)
חנן זרזיף ז"ל
בת־שבע זרזיף ז"ל
נעלה לקברם להתייחד עם זכרם
ביום חמישי ז' בטבת תשמ"ז 8.1.87 בשעה 3.30 אחה"צ
בבית העלמין של הקבוצה
בערב בשעה 21.30 תתקיים אזכרה בחדר האוכל
המשפחות
בית קבוצת כנרת

לחברנו יהושע שור
מנהל הסניף
אתך באבלך במות
אמא ז"ל
בנק הפועלים בע"מ
סניף אלנבי
ההנהלה והעובדים

אנו משתתפים באבלו של חברנו לעבודה
תורג'מן שמעון
במות
אחותו ז"ל
ומביעים תנחומינו למשפחה
בית זקוק אשדוד
ההנהלה וציבור העובדים

מוניה זסלבסקי
איננו
הלויה תצא מביתו, היום, יום שני 5.1.87 בשעה 14.00
לבית העלמין שעל־יד שיכון הותיקים בנתניה
המשפחה

במלאות שלושים לפטירתה של אחותי היקרה
פֶּלָה אלישיב ז"ל
תתקיים אזכרה וגילוי מצבה,
מחר, יום שלישי, ה' בטבת, 6.1.87, בשעה 3.00 אחה"צ.
נפגשים ליד השער הישן של בית העלמין
דרום גבול חולון בת־ים.
בוריס כרמי
ומשפחתו

דבר היום

בין הידברות לעימות

ככל הנראה הפתיע שר האוצר מן ההתנגדות הרחבה לתכנית הכלכלית שהציע, אף כי יש משהו מפתיע גם בהפתעה. אין לנו ספק כי שר־האוצר מעדיף הידברות על עימות ומעוניין במדיניות כלכלית שיש לה תמיכה רחבה וממילא גם שיתוף פעולה בביצועה. הנסיונות בכיוון זה, בהשתתפות מ"מ ראש הממשלה שמעון פרס, עשויים להניב פרי רצוי לא רק מבחינת "שלום בית", אלא בהחלט לגופו של עניין.

נוסף למערכת הפוליטית, זקוק שר־האוצר לשיתוף הפעולה של ההסתדרות ושל המיגזר היצרני במשק. אתמול החליטה ההסתדרות על תנאי המינימום שלה להידברות ועל נכונותה להסכם כולל. בעניין הרפורמה במס מציעה ההסתדרות חלופה בין הקמת ועדה ציבורית־מקצועית לגיבוש רפורמה לבין תיקון ההצעה המוצעת, תוך ביטול הכוונה לבטל את הפטורים הקיימים – שביטולם גם יקפח את החלשים, וגם יעלה את עלות הייצור. נראה לנו כי הקמת ועדה ציבורית עדיפה, והיא תוכל לסיים עבודתה בפרק זמן קצר יחסית. אך ודאי שההצעה הקיימת איננה קבילה.

אומנם שר־האוצר סבור כי החלשים לא ייפגעו, אך הנחה זו חסרה ביסוס. מכל מקום, גם לפי גירסתו היא תגדיל את הפערים לטובת החזקים באופן מעוות – וזה לא רק עיוות חברתי. בתנאים הנתונים, זה גם אבסורד כלכלי. אם הכוונה היא לריסון, בתקציב ובשכר, לא ייתכן להטיל גזירות על חלק מהציבור ולהיטיב עם חלקו האחר. זה לא צודק וזה לא יעבוד. הידברות הגיונית יכולה להשיג את המטרה של ייצוב־אמת ושל תחילת צמיחה, ולהעניק לשלב ב' של ההבראה הכלכלית את התשתית הציבורית שבזכותה הצליח השלב הראשון. הידברות היא עדיין אפשרית. האלטרנטיבה היא מאבק חברתי וכשלון כלכלי.

בזווית חדה / חגי אשד

עכשיו מדברים אחרת

בעבר סירבו האמריקאים שנייצר "אף 16" בארץ. כשיש לנו "לביא" הם מדברים אחרת

עכשיו, שיש לנו "לביא", אפילו רק כאב־טיפוס ועוד רבה הדרך עד שיהיה מטוס תקיפה שלם ומושלם בכל, באים האמריקאים ומציעים לנו כל מיני חלופות. לפני כן הם לא הציעו לנו לייצר את "אף 16" בארץ. עובדה. רצינו לייצר אותו. ביקשנו, כמעט התחננו. הם הסבירו לנו שזה תלוי גם באירופים והם לא יסכימו ועוד כל מיני סיפורים דומים. עכשיו פתאום אין בעיות. אם אנחנו רוצים לייצר אותו – בבקשה. זה הפני שיש לנו "לביא".

עם ה"לביא" המריאה מדינת ישראל כולה לשחקים. היא עלתה למדרגה גבוהה יותר כמדינה, כחברה, כעם שיש לו מטרות, שאיפות ויעדים לאומיים והוא מסוגל למאמץ לאומי מרוכז, שרק עמים מעטים בעולם כולו מסוגלים לשכמותו. זו עובדה. אנחנו ושוודיה. אנחנו ואנגליה וצרפת וגרמניה ואיטליה. זאת ה"ליגה" שאנחנו שייכים אליה. לא מדובר על היכולת הכלכלית, שאין לנו – ואולי אפילו להם אין – אלא על היכולת האנושית, השכלית והמעשית.

זה מה שהוכיחה המראת ה"לביא" בלשון פשוטה, בלשון בני־אדם יום־יום, שיש לנו, לעם ישראל במדינת ישראל, שכל, ויש לנו יכולת מדעית, טכנולוגית, ניהולית וארגונית, ויש לנו כוח רצון והחלטה נחושה ודמיון יוצר וחזון לעשות מטוס הכי מתקדם והכי משוכלל, כמתוקנים וכמתקדמים שבהם. זה משהו. זה אומר שאנחנו על המפה. מפת הארץ ומפת השמיים. עכשיו מדברים איתנו אחרת.

הם ידברו איתנו ואנחנו נדבר איתם ונגייס לעזרתנו את כל ידידינו הרבים בארצות־הברית ואת כל המעוניינים, אולי, בייצור ה"לביא". גם בקונגרס וגם בקרב חברות הייצור האמריקאיות הגדולות, שמתחרות זו בזו, ושאולי עם כמה מהן יש מקום לשותפות.

עד שיוסכם על המשך פיתוחו וייצורו של ה"לביא" בשותפות אמריקאית גדולה יותר, או בלית ברירה, עד שנקבל חלופה שתהיה הטובה ביותר מבין כל החלופות הקיימות והמוצעות לנו עכשיו, ושתהיה זאת חלופה שתשאיר אותנו על המפה, מפת הארץ ומפת השמיים, של הפיתוח והייצור המתקדם ביותר. ודאי שאין לזלזל בהבדלים בין החלופות השונות שמציעים לנו, אבל בסך־הכל ובכל מקרה זה יהיה הרבה יותר טוב ממה שלא הציעו לנו לפני שהיה לנו "לביא". והיות והוא ישנו, והוא כבר המריא, יתכן מאד שלא ייצא דבר מכל החלופות האחרות וה"לביא" הוא שיישאר על המפה.

זה הלקח העיקרי שאפשר ללמוד מה"לביא" כבר עכשיו. ערב ההכרעה בגורלו. הלקח הוא, שמאמץ לאומי גדול מסוג זה תמיד משתלם, בצורה זאת או אחרת. זה הדבר שאנחנו זקוקים לו שוב ושוב, יותר מכל דבר אחר – מאמץ לאומי קונסטרוקטיבי ששואף אל על, שאינו מסתפק בקיים, שמעלה אותנו ברירוג הבין־לאומי, לא לארדווקא בכדורסל או בטניס, עם כל הכבוד להם, אלא ברמה של יכולתנו המדעית, הטכנולוגית והכלכלית ומאפשר לנו לעמוד ברשות עצמנו ולהתמודד עם הטובים שבעמים, לא רק להתגונן מול אויבינו הקרובים והרחוקים. זה הסיפור האמיתי של ה"לביא." ה"לביא" הוא כבר עובדה. יחד אתו המראנו כולנו אל על.

עכשיו מדברים איתנו אחרת. וגם אנחנו יכולים לדבר עם דב זקהיים אחרת. עכשיו אנחנו יכולים לבדוק טוב טוב את כל החלופות שלו ולעמוד על המקח ואולי אפילו להישאר לבסוף בשלנו. בהנחה, כמובן, שאמריקה היא איתנו ולא נגדנו. אם זה לא כך, אין על מה לדבר בכלל, לא על ה"לביא" ולא על הלופותיו. אבל אנחנו מניחים ומקווים שאמריקה תמשיך להיות איתנו, גם בגלל היכולת שהוכחנו עם המראת ה"לביא", ושהיא תמשיך לחפש ולמצוא יחד איתנו את הטוב ביותר האפשרי, לנו ולהם.

האומנם יש חלופה

מאת אריה אורד

"הלביא" הוא אכן יריב מסוכן לתפיסה שביקשה מלכתחילה למנוע ייצור עצמי של מטוס קרב בידי "הלקוח הישראלי"

ועכשיו באות ההדלפות הסלקטיביות מן הפנטגון. תחילה מדליפים את החלופות, כדי ששר־הבטחון הישראלי יקרא עליהן בעתון; אחר־כך מדליפים את דו"ח מבקר המדינה האמריקאי, המונח זה ששה שבועות במגירתו של עוזר־תת־שר־ההגנה האמריקאי בר זקהיים. והכל באמצעות כתבים ישראליים, השוללים את פרוייקט ה"לביא", ובלי לאפשר גם לאחרים לבחון את הנתונים.

אין זה נראה כדיון ענייני בין ידידים, במגמה למצוא פתרון אופטימלי להצטיידות חיל־האוויר בעשור הבא; זה דומה הרבה יותר למערכת יחסי ציבור שמנהלים נגד יריב מסוכן. אכן, ה"לביא" הוא יריב מסוכן מאד לתפיסה פוליטית, שביקשה מתחילה למנוע ייצור עצמי של מטוסי־קרב על־ידי "הלקוח הישראלי", בדיוק כפי היא מנסה למנוע ייצור עצמי של כלים לחיל־הים. תפיסה זו של הפנטגון אינה נחלת הכלל בארה"ב ולכן הוא מבקש, בדרך של הדלפות המכוונות לדעת־הקהל הישראלית, לערער את התמיכה ב"לביא". רק אם יצליח בכך יוכל להציג את ביטול את פרוייקט בארה"ב כ"החלטה ישראלית".

לא בכדי מונח דו"ח מבקר המדינה האמריקאי במגירתו של זקהיים זה ששה שבועות, בלי שיטרח לענות עליו; לא בכדי הוא מדליף אותו סלקטיבית לכתבים ישראליים השוללים את הפרוייקט. הממצא המרכזי של הדו"ח נראה כמאשר את טענת ישראל זה כחצי שנה, כי זקהיים מעוות את הנתונים כך, שיעידו על אי־כדאיות ה"לביא". בעוד שזקהיים טוען, כי כל מטוס "לביא" יעלה 22 מיליון דולר, בא מבקר המדינה האמריקאי וקבע, כי יעלה רק 17 מיליון דולר. נתון זה קרוב הרבה יותר לתחשיב הישראלי, שעל־פיו יעלה המטוס 15 מיליון דולר, והוא תואם את התחשיב של "גרומן".

יתר על כן, זה בדיוק מחירו של "אף 16" מהמדף של "ג'נרל דיינמיקס" בטקסאס, 17 מיליון דולר. זה מחירו של "אף 16", המיוצר בארה"ב ללא כל מערכת ישראלית. אפילו הדיוט מבין, כי אין זה יכול להיות מחירו של מטוס שייוצר בארץ ברשיון, תוך השתלת מערכות ישראליות בו. משום כך מציגים "נתונים" סלקטיביים, למי שמוכן לקבלם מלכתחילה.

על־פי ההדלפות, יציע זקהיים למערכת הבטחון חמש חלופות ל"לביא":

★ ייצור "אף 16" כמות שהוא בארץ, על־פי רשיון מהיצרן "ג'נרל דיינמיקס";

★ שילוב מערכות ה"לביא" ב"אף 16" וייצור משותף של המטוס בתעשיה האווירית וב"ג'נרל דיינמיקס";

★ רכישת מטוסי "אף 18" ושילוב מערכות ה"לביא" בו;

★ רכישת מטוסי "האורייר" ושילוב מערכות ה"לביא" בו;

★ רכישת מטוסי "האורייר" בתוספת מספר מטוסי "אף 15".

מבדיקת החלופות הללו מסתבר, כי כל אחת מהן יקרה בהרבה אפילו מן האומדן המופרז של זקהיים לגבי עלות ה"לביא". מטוס "אף 18" עולה 25 מיליון דולר, בעוד שה"לביא" יעלה, על־פי ההערכה הישראלית, רק 15 מיליון. ה"האורייר", יעלה 20 מיליון דולר לפי תחשיבי זקהיים. בשל אי־התאמת המטוס לצרכי ישראל מציע זקהיים לשלב עיסקה זו ברכישת מספר ניכר של מטוסי "אף 15" במחיר 26 מיליון דולר כל אחד.

השר משה ארנס, השולל לחלוטין הצטיידות במטוסי "אף 16" במקום ה"לביא", אומר, כי המטוס הישראלי יהיה "טוב ומתקדם בהרבה" ממטוסי "אף 16". "ה'לביא' הוא תמצית הדרישות המבצעיות של חיל־האוויר־הישראלי ותפור לצרכיו", הוא אומר. פרופסור ארנס מגלה, כי בהיותו שר־בטחון הורה לבחון את האפשרות לייצר "אף־16" בארץ. "הבדיקה העלתה, כי אם ייצרו אותו בארץ ירקיע מחירו לשחקים". נשיא הטכניון והיו"ר בפועל של התעשיה האווירית, פרופסור לאווירונאוטיקה יוסף זינגר אומר, כי מן הבדיקה הזאת עלה, שרק מחירו של "אף 16", שייוצר בארה"ב, משתווה למחיר ה"לביא": אם ייצרו את "אף 16" בארץ יעלה מחירו "בעשרות אחוזים".

ארנס וזינגר שוללים גם את ההצעה להשתיל את מערכות ה"לביא" במטוס אחר. אומר פרופסור זינגר: "כדי להשתיל את מערכות ה'לביא' במטוס אחר, צריך לתכנן אותו מחדש. זה יעלה כסף רב מאד, ויימשך זמן רב מאד". אשר ל"אף 18", זה מטוס יקר מאד, אומר פרופסור ארנס, "ולא בקלאסה של ה'לביא'". לדברי פרופסור זינגר, "אף 18" נועד להיות מטוס של עליונות אווירית, בעוד שה"לביא" אמור להיות בראש וראשונה מטוס תקיפה.

ה"האורייר" הממריא ונוחת אנכית הוא אחד המטוסים המוצבים על נושאות־מטוסים אמריקאיות ומשמש כמטוס תקיפה של חיל־הנחתים. בתיכנונו הובא בחשבון, כי יצטרך לנחות ולהמריא בזירות שבהן פועלים הנחתים, ושאין בהן שדות־תעופה. אולם לצה"ל אין בעיה כזאת. על היכולת להמריא אנכית – אומר פרופסור זינגר – משלם המטוס בביצועים פחות טובים. פרופסור ארנס מוסיף, כי השתלת מערכות ה"לביא" ב"האורייר" – "מטוס מיושן, שתוכנן לפני 20 שנה" – תהיה עוד יותר מסובכת מאשר במטוסי "אף 16", שכן בגלל היכולת להמריא אנכית, בעיית המשקל היא כאן קריטית. "ואחרי ככלות הכל נקבל מטוס הרבה פחות טוב מה"לביא"", הוא אומר.

אפילו מתנגדי ה"לביא" מודים בפה מלא, כי שלוש מתוך חמש "החלופות" של זקהיים אינן ראויות כלל לדיון. נותרה בעינה היריבות הישנה בין "אף 16" וה"לביא". אבל זו אינה רק תחרות בין התעשיה הישראלית והתעשיה האמריקאית, אלא גם בין "ג'נרל דיינמיקס" וספקיה ובין "גרומן", גם היא אמריקאית.

אילו אמרו שישראל לא תזדקק לאותם 300 מטוסי־קרב בעשור הבא, היה אפשר להבין את הטיעונים הכספיים נגד ה"לביא". אולם גם זקהיים מודה, שחיל־האוויר יזדקק למטוסים אלה. האם רק ה"לביא" עולה כסף ואילו את "אף 16" נקבל בחינם?

ועוד תמיהה: ביטול הפרוייקט יעלה 200 מיליון דולר – תשלום פיצויים על הפרת חוזים בארץ ובחו"ל. פיצויים אלה צריך לזקוף לחובת מחירו של המטוס, שייבחר במקום ה"לביא". "אף 16" מייצור אמריקאי עלה עד כה 17 מיליון דולר. עכשיו מבטיח זקהיים לתיתו בהנחה של שני מיליון דולר, אולם תוספת החלק היחסי של הפיצויים שוב מעלה את המחיר ל־16 מיליון דולר. ומה שנוגע לקו הייצור, אפשר לומר, כי כל מה שיעלה הקו של ה"לביא", הקמת קו של "אף 16" יעלה "עשרות אחוזים" יותר.

יתירה מזאת. אם תתקבל ההצעה להרכיב "אף 16" בארץ, יעברו לפחות שנתיים, עד שעבודה זו תחל: אולם פרוייקט ה"לביא" ייסגר מיד. מה ייעשה בזמן זה ב־10,000 עובדים, הקשורים לפרוייקט בתעשיה האווירית ומחוצה לה?

מתנגדי ה"לביא" הרבו לכתוב בימים האחרונים, כי שר־הבטחון יצחק רבין יתקשה לדחות את הצעות זקהיים. ניתוח המצב לאמיתו מלמד דווקא את ההיפך: רבין כמעט שאינו יכול לקבלן.

עוד חצי דבר

סליחה, תקלה!

מאת יצחק בדנר

אני יודע שהדברים כבר נאמרו ונכתבו, אבל כל עוד לא ייקלטו במוחות־היעד ולא יפעילו אותם, מן הראוי לשוב ולומר אותם, לשוב ולכתוב אותם, לשוב ולדרוש אותם ולא להניח להם.

כי כל הפרשה הזאת מוטב היה לה, במבט לאחור ועל־פי המצוי והגלוי, לו מתה עם מות המחבלים. כלומר, עם כל הבאורות, הרי קשה להבטיח טיפול של צמר־גפן לטירוריסטים שמשתלטים על אוטובוס שליו. קשה להבטיח שבמהלך ההשתלטות החוזרת של כוחות הבטחון על האוטובוס לא ייפגעו המחבלים או לא יוכו בחקירה, בלהט הרגע, ואפילו שמירת חייהם אינה מובטחת. משום שבעת כזאת, נרצה או נמאן, עקרונות נאורים לא־תמיד נשמרים. במלחמה כמו במלחמה. הכל היה מת עם המחבלים, אילו מי שהופקד על פעולת ההשתלטות היה דואג, קודם כל, למנוע נגישות של כל עדי הראיה, הצילום והשמיעה מקירבת המקום ומונע הפיכת האירוע למולטימדיה־פומבית.

אבל משהתרחשו הדברים במלוא אכזריותם ואווילותם ועבריינותם מול המצלמות והעיניים הרואות, נוצר מצב חדש לחלוטין. כאן היתה צריכה לעמוד למשפט האמת ולא להכחיש, לטפל, לדחות, לשקר, לבדות ראיות, להסוות, להעליל. ומכיוון שהרבה אנשים אמיצים ויקרים, עם רקורד מופלא, רעדו מפחד האמת, החל מאבק־הישרדות של היות־שרוף, שצידיהן הולכים וסוגרים עליהן. כל האנשים הטובים נלחמו על הישרדותם עם בדלי כבודם, והכל היה כשר כדי להינצל. גם השלכת אחרים לגורלם. גם פגיעה באמת ובצדק, או מצד אחד השקרים, הראיות הבדויות, העלילות – ומהצד האחר, חשיפתם של אלה, חשיפת הרמיה הגדולה, שפרס ושמיר דחו אותה בנסיון לפוטש פנימי בשב"כ ו"אינטריגות פנימיות. חושפי האמת נשלחו בבוז הביתה. אחר־כך היה גם קל לרוחות כל כוונה להוציא את הדברים מרשות החשיכה המגוננת ("סיכון בטחוני"), להתנגד לחקירה חוקית, לפעול לסילוקו הבוטה של היועץ המשפטי ("הוא התכוון בין כה וכה להתפטר"), לחשוש מנקיטת עמדה אמיצה בין הצדדים, לסוכך זה על זה (פרס ושמיר) ולסרב לשאת באחריות מיניסטריאלית לסאמאטוכה. פרשיה שנהפכה לפרשה ולסופה, שטילטלה את כולנו.

במדינה שמודל הגיבור האידיאלי שלה התעוות בין גיתית לוועננו ובין נקש לעירא – לא יישכח ולא ייסלח למנהיגיה, ברשימת ההיסטוריות לפחות, אם לא יתוקן העוול הזה.

ועכשיו, כשלכאורה הכל כבר גלוי וידוע, ברצונם או שלא ברצונם של אלה שחשבו שמוטב שהכל ישאר עלום: עכשיו, כשכבר נקבעה הקביעה לגבי נקיים־מחוסר־הוכחות ואשמים וחנונים, עכשיו מדברים על שיקום השב"כ והעלאת המוראל של אנשיו. בשב"כ אמנם יש ראש חדש, אבל הידיים עדיין ידי עשיו. והרגליים, והעיניים. הכל חנון ורחום. רק השלושה שחשפו – חזק, רדי, מלכה – ושנקראו לגנאי "אינטריגנטים" ו"פוטשיסטים" ושנשלחו הביתה, רק הם נשארו מחוץ לפאסטוראלה. לשב"כ כבר אינם יכולים לחזור, כי מקומותיהם נתפסו, גם על־ידי החנונים, שהיו שותפים למסכת השקר, ובמציאות שמחוץ לשב"כ, עדיין כתם הגנאי דבוק למצחם, משום שלא הוסר רשמית. אריק שרון ידע לדאוג להגן ממקורביו, שהכל ידעו להצביע על חלקו בקושט דברי הלא־אמת. אז מה אתם, מר פרס ומר שמיר, שיצאתם איכשהו בשלום (!) מן העניין הקשה הזה, עושים כדי לתקן את המעוות? לא מתנצלים בפה מלא לפני היועץ המשפטי זמיר, שניסה להגן באומץ־לב, מול גינויים, גידופים וביזויים, ובלי גיבוי, על שלטון הצדק? לא מציגים אותו כמופת של חברה המיוסדת על חוק־ואמת? לא אומרים לשלושת המודחים סליחה? לא באים אצלם ואומרים, צדקתם ואנחנו טעינו? מדוע אינכם מוחלים על כבודכם ואומרים להם, תשמעו, אנו באמת מצטערים על העוול שנגרם לכם, על ההכפשות וההשמצות והביזוי. ואף־על־פי שראויים אתם ללא ספק לחזור לשורות השב"כ, שהועזבתם ממנו שלא ברצונכם, ואף־על־פי שנמנע מאיתנו להחזירכם, כי השורות כבר מאוכלסות, בעוונותינו – הרשו לנו להציע לכם חלופות מתאימות, כדי שאנשים כמוכם ימשיכו לתרום לאומה, כדי שתחושת העוול הכוססת בכם תרוכך, גם אם לא תימחה לגמרי, וכדי שיוסר הצל הכבד המרחף מעל הקרוי "שלטון הצדק" שלנו?

במדינה ההולכת ומחלפת במהירות את הנורמות הבסיסיות שלה בהתאמות למצב, בוותרנות, בפשרות ובהתמקחויות; במדינה שנבחריה נותנים שוב ושוב דוגמה אישית נחרצת לבוחריהם איך להפוך עיקר לטפל ולהיפך, איך להלבין את השחור ולהשחיר את הלבן, איך להעלות אינטרסים אישיים לראש הרשימה, איך לא להבחין בין אמת לשקר ובין התחסדות לצביעות, ואיך להטיל ספק בכל ערך הומאני ועקרוני; במדינה שבעיני רוב תושביה המבולבלים כל העניין כולו מופרך, משום שהמדובר בסך־הכל בשני מחבלים ערבים, שטוב שחיסלו אותם, ושום נימוק ערכי ומשפטי לא יזיז את ההמון ממחשבתו; במדינה שמודל הגיבור האידיאלי שלה התעוות, בין גיתית לוועננו ובין נקש לעירא: במדינה כזאת, השוקעת לאדישות נהנתנית מנוונת, שהכל בה אפשרי והכל זהה בחשיבותו, לא יישכח ולא ייסלח למנהיגיה, ברשומות ההיסטוריה לפחות, אם לא יתוקן העוול הזה.

ומשום־כך צריך להמשיך ולדבר, ולכתוב ולדרוש בנושא הזה, עד שייעשו הדברים.

למרות הכל – פיחות

מאת טדי פרויס

לטווח ארוך תהיה גלולת הפיחות מרה יותר מהוויתור על הסכם תוספת־היוקר. כי ללא פיחות ועיקור תוספת־היוקר יהיה גרוע יותר.

אף־כי היצואנים מסתמכים בנימוקי־הבל האמת היא שרווחיותם פחתה ושרכבם של היבואנים צלחה. היבוא התרחב אשתקד בתשעה אחוזים ואילו היצוא בששה אחוזים בלבד. על־פי התכנית הכלכלית, אין צפויה מהפכה בשנה שנכנסה זה עתה. להיפך: מגמת ההרעה במאזן החיצון עלולה לצבור תנופה אחרי הפחתות המכס, שנכנסו לתקפן זה עתה ושמוזילות את מחירי הסחורות מחו"ל.

בניגוד לאיידס, לבצורת ולנזלת, יש למגמה כלכלית זו תרופה בדוקה: פיחות. פיחות מוזיל יצוא ומייקר יבוא ולכן אין כמוהו לשיפור המאזן החיצון. אלא שכמו לכל תרופה, גם לשינוי שער המטבע יש תופעות־לוואי שצריך לנטרל אותן. למשל, תעסוקה מלאה. פיחות מגביר את הפעילות הכלכלית ולכן גם יעורר ביקוש תוספת כוח־אדם. המשק הישראלי, בניגוד לטענות בדבר אבטלה, שרוי בתעסוקה מלאה, ואם מביאים־בחשבון את עובדי השטחים (כ־110,000), אפילו בעודף תעסוקה. פיחות בעת כזאת עלול להביא להתחממות־יתר, שתתבטא בעליית מחירים. ההתחממות הצפויה לאחר פיחות תתבטא כמובן במערכת השכר הכללית. ייקור היבוא יביא לעליית מחירים שתתבטא שוב בתוספות יוקר שהמעסיקים יצטרכו לשלם, כך, שבתוך חדשים מעטים ייאכלו שולי הרווחיות שגדלה בגלל גידול היצוא.

כדי למנוע את תופעות הלוואי הבלתי־רצויות של התרופה ההכרחית, צריך יהיה ללכת בדרך שהציע נגיד בנק ישראל – לנטרל, לפחות זמנית, תשלומי תוספת־היוקר. מי שיאמר כי זו תהיה פגיעה בשכר הריאלי לא יהיה אלא צודק, אולם אם רוצים לשפר את המאזן החיצון, וכולם אומרים שבכך הם רוצים, אין דרך אחרת. גידול היבוא, עלית רמת־החיים במידה חסרת־תקדים כמעט, מלמדים, שהתכנית הכלכלית מיולי 1985, יותר משהיטיבה עם המשק שוב היטיבה עם העם. מסתבר שהיתרונות שהפיק הציבור הרחב מעצם עצירת ההתייקרות היו גדולים יותר משיערו מעבדי התכנית. במעט הגוזמה ובקמצוץ של ראיה מעוותת אפשר לומר, שהייצוב הצליח יותר מדי. ביולי אשתקד הבהירו ראשי האוצר ובנק ישראל, כי התכנית תהיה "כוללת", כלומר ילחמו באינפלאציה ובגרעון במאזן החיצון בעת ובעונה אחת. עתה מסתבר כי כל הכוחות הועתקו לחזית המחירים ואילו ליחסי יבוא־יצוא הוקדשה תשומת־לב מעטה מדי.

בלהט הוויכוח "בן פיחות לא פיחות" נעזרים היצואנים בנימוקים המחלישים את טענתם הבסיסית הצודקת למשל, גידול עלויות העבודה. בסקטור העסקי נרשמו העלאות שכר, שחרגו מהמדיניות המקצועית המוסכמת. זה קרה לא מפני שהפועלים והמהנדסים התנפלו על הקופות והגזברים במפעליהם; זה קרה משום שהגזברים והקופאים הידבו לשלם מרצונם. התירוץ "היו לחצים" אינו תירוץ; לחצים מופעלים בכל התחומים ואחד ממבחניו המכריעים של מנהל הוא היכולת לעמוד בלחץ, ובכך נכשלו המעסיקים. גם כמה מטענותיהם לגבי הרעת תנאי הסחר הם עורבא פרח. נכון שהדולר נחלש ועמו פחתה התמורה ליצוא, אך מה עם המייצאים לאירופה? העולם הישן הוא עדיין הלקוח החשוב ביותר (עם קניות של כ־2.5 מיליארד דולר) ורק אחריו (כ־2.25 מיליארד) גוש הדולר. יש איפוא איזון מסויים בתנודות המטבע בעולם. מכאן שממוצע אינו מסייע בידי המייצאים לארה"ב, אך אם, מדברים במונחים כלליים ואין הרעה בתנאיי היצוא להיפך, מחיריו עלו בשלושה אחוזים ועלו מחירי היבוא באחוז אחד בלבד.

לפיחות יהיו עוד תוצאות־לוואי בלתי־רצויות לבד מהנ"ל, כמו שיבה להתעשרות של בעלי נכסים, פיננסים ודלא־ניידי, ובעלי מלאים גדולים, אך לאור ההטבה הגדולה עם העם בשנה שעברה יצטרכו השכירים לבלוע גלולה מרה זו, שלטווח ארוך היא מרה יותר מהוויתור ההכרחי על תוספת־היוקר. כי ללא פיחות ועיקור תוספת־היוקר יהיה גרוע יותר. היבוא יגדל והיצוא יקטן, עם כל ההשלכות הנובעות מכך על המשק והתעסוקה. לכן יהיה זה גם מעניינם של השכירים לתרום משהו למען מאמץ ההבראה והצמיחה שטרם החלו בו. קרבנם בסתיו 1985 היה רגעי, כמו צום יום־כיפור כשמיד אחר צאת הכוכבים ואמירת "נעילה" מתיישבים אל השולחן הערוך. להבראה הכלכלית דרושה דיאטה ממושכת יותר.

הלב במערב

מאת נתן רוטנשטרייך

עלינו להיפתח לתפיסתם של יהודי המערב את דמותה של דת ישראל ואת מה שהם רואים כגווניה הלגיטימיים. מדינה יהודית אינה יכולה להינתק מן הפירושים השונים של היהדות

ההבחנה בין נימוקים לבין מצב־נפש כוחה יפה גם לגבי הדיונים על מדיניותה הכלכלית של מדינת ישראל. נימוק פירושו ביסוס טענה בתחום שבו מדובר ומתוכו. אם מדברים על צמיחה כלכלית, כלומר על משאבים ועל הפעלתם, יהיו הנימוקים של הדברים כלכליים ועניינם התחום הכלכלי. אך אם מדברים על צמצום המס השולי משום שזה הנוהג במערב, או אם טוענים שצמצומו ימנע ירידה מן הארץ ויעורר אנשים מארצות המערב – מארצות־הברית בעיקר – לעלות לארץ, הרי עניין לנו במניעי נפש, לסבכיהם ולמיניהם. אל נשכח שהרעיון של מדינת הרווחה נולד במערב וחרף כל הקשיים, הרעיון הזה נמצא בתהליכים של מימוש נמשך והולך. את מימוש הרעיון מדרבנת ההכרה, כי החברה, בארגונה המדינתי, אחראית לרווחת בניה, משום שבנים אלה אין ביכולתם להוסת את חייהם בלי סיוע של החברה ומדינתה בתחומי התעסוקה, החינוך, הבריאות וכו'. אמנם גדולים הקשיים במימוש רעיון מדינת הרווחה ואנו עצמנו נוכחנו לדעת שאנשים מעדיפים סיוע של המדינה על־פני התפרנסות מעבודתם, אולם הקשיים הם רק הצד האחר של המטבע, צד הטעון תיקון. אין בהם כדי לפסול את עצם הרעיון ומימושו.

אף־על־פי־כן אנו שומעים את הטענה, כי אם יימצאו אצלנו אנשים שבידיהם יותר כסף משהיה בידיהם לפני־כן, יתמתן דחף הירידה מן הארץ. האומנם? האם אפשר להתחרות עם משכורות הנהוגות בארצות־הברית, למשל? האין פותחים בכך פתח ליועץ רע, אם לא לומר לשטן? נביא דוגמא מן התחום האוניברסיטאי. באוניברסיטאות של ארצות־הברית נהוג, כי איש איש ומשכורתו. ולעתים קרובות מושכת אוניברסיטה ללא מוניטין אדם בעל מוניטין, על־ידי שהיא מקצה לו שכר גבוה, כדי שאיש בעל מוניטין, הבא מאוניברסיטה בעלת מוניטין, יוסיף מוניטין לאוניברסיטה שאינה מצויינת בכך. אין אנו יכולים להתחרות עם הגישה הזו. אנחנו חותרים לבניית חברה הבנויה על עבודתם של אנשים בתחומים שונים ולא על ייצור הרווח. במדינת רווחה מרוויחים, אולם אין פירוש הדבר רדיפה אחרי רווח ויהי מה. המדובר הוא בעניינים של השקפה, אולם לא רק בהם. גם באחריותה של מדינת ישראל, שנועדה להיות מדינת עליה. בתור שכזו היא אחראית לשילובם של עולים במערכת חיה. אין היא אמורה לפתותם בהצעות־שכר, מתוך נסיון להידמות למה שמקובל בחברות שטעם קיומן שונה מטעם קיומה של החברה הישראלית.

עליה מן המערב לא בהכרח מונעת על־ידי שיקולים של רמת השכר או הרווח. החברה הישראלית, אם היא דבקה בהנחותיה הציוניות, אין לה ברירה אלא לפנות לאנשים ולהציע להם לבוא ולחיות בתחומיה לא לשם המשך צבירת רווחים אלא מתוקף צו של אחריות לאומית. סברה נפוצה היא, כי מעטים הם האנשים שההיענות לצרכי הכלל היהודי היא הגורם המניע בחייהם. גם אם נכונה סברה זו, עלינו לראות את ההיענות של מעטים אלה כעניין העומד לעצמו, שיש בו אולי להשפיע על אחרים. עלינו להיפתח לתפיסתם של יהודי המערב את דמותה של דת ישראל ואת מה שהם רואים כגווניה הלגיטימיים מדינה יהודית אינה יכולה להינתק מן הפירושים השונים של היהדות או היהדויות. הדבקות שלנו בסדרי החיים שירשנו מיהדות אירופה המזרחית אינה מעודדת עליה, ושום רווח לא יוכל לבוא במקום פתיחות לב ומחשבה. את מקום הליבראליזם הכלכלי, מן הדין שיתפוס ליבראליזם השקפתי, לרבות דתי.

הוויכוח על סדרי החיים המעוגנים בכלכלה מן הדין שיפקח את העיניים לנושאים שאינם כלכליים, אך משפיעים גם על הכלכלה.

השקט שלפני החקירה

מאת אמיר אורן

הפרוטוקולים הסודיים של מפגשי ראש־הממשלה וראש השב"כ – בלי מלים

ראש השב"כ הארפו מארקס נכנס לחדרו של ראש־הממשלה מארסל מארסו ונעל מאחוריו את הדלת. ראש־הממשלה קידם אותו בסיבוב קצר ורוטס של כף־ידו והבעה של סימן־שאלה. היה זה מנהג נאה, עוד מימיו של אברהם שלום בראשות השב"כ, כאשר המחווה לעבר שלום שימשה תחליף נוח לשאלה "מה שלומך". ראש השב"כ השיב בחצי־קידה והינהון.

כעת פנו השניים לנושאים שעל סדר־היום. ראש השב"כ הצביע לעבר התצוגה המתמדת של אמצעי־לחימה, שבאחת מפינות החדר. בתצוגה הונחו בשתי שורות רימון־יד, אקדח, תת־מקלע, רובה ודגמים שונים של טנקים, תותחים, טילים ומטוסים. היא איפשרה לראש־הממשלה לסכם עם שר־הבטחון הפעלה מבוקרת של נשק, בלא צורך בפטפטת מיותרת. בפגישות השבועיות עם ראש ה"מוסד" הרבה ראש־הממשלה להתרוצץ מתצוגת־הנשק למפת העולם שבסמוך ולהתוות יעדים ואמצעים למיבצעים. המפה הקלה גם על אישור מכירות־נשק למדינות ולגורמים ברחבי תבל, כשהוזמנו מתווכים והרפתקנים אל ראש־הממשלה.

מכל הפרסים שבתצוגה בחר ראש השב"כ בחבל. הוא החביאו מאחורי גבו ושלפו כשם רק לאחר שהימהם בשפתיו "מממם..." ראש־הממשלה התקשה תחילה להבין. הוא הקיף את צווארו באצבעו, בתנועת־תלייה, אך ראש השב"כ הונד לשלילה. לבסוף קלט ראש־הממשלה: ההימהום סיפק את הקידומת "מ" ויחד עם החבל רמז לו בכך ראש השב"כ כי בדעתו לדווח על אירוע שבו מעורב מחבל. ראש־הממשלה הניף אצבע, בהבעת שאלה. ראש השב"כ שלל והניף מולו שתי אצבעות. ראש־הממשלה העביר את אצבעו למצב אופקי ושיסף את האוויר שמול צווארו, משמאל לימין. ראש השב"כ ענה לו בשריקה. שפתיו הפיקו מילון נכבד של צלילים, לכל הזדמנות. הפעם היתה זו שריקת התפעלות והסכמה. הוא חדל רק למראה צניחת גבותיו המיוערות של ראש הממשלה, אות להסתייגות.

ראש־הממשלה החל לחשוש מהסתבכות. חלפו ימיהן של אמירות רב־משמעיות כ"אללה ירחמו" בכפר־קאסם ו"נקמת דם ילד קטן עוד לא ברא השטן" ערב מיבצע ליטאני. עברה גם התקופה שבה די היה בשפת־גוף בכינוסים עם הפלאנגות להלל טבח המוני. היכן אותו שר־בטחון שעווית עצבנית באפו התפרשה כהיתר למחיקת כפרים שלמים, התרפק ראש־הממשלה בגעגוע, עד שהתעשת ונזכר מה מיועד לו בתיכנוני בעל־העווית.

גבותיו שבו להתרומם וידיו דיברו אל ראש השב"כ. באחת מהן התווה קו אווירי ובשנייה זקף שלוש אצבעות ועיגל את מיפגש האצבע והבוהן לאפס, פעמיים. ראש השב"כ מיהר לפענח: קו 300. חיוך סלחני האיר את פניו. הפרשה ההיא הרבתה לכרוך את ראש־הממשלה, למרות שתקנותו הזהירה. מאז נחשפה, לא הסתפק ראש־הממשלה בדיווחי חוקריה כי פגישותיו עם ראש השב"כ, במיוחד בנובמבר 1983, היו משולות להידברות בין חרשים־אילמים. הוא ידע כי החוקרים לא העמיקו לבדוק בקרב שותפים מתבקשים נוספים למדיניות כלפי מחבלים המשתתפים בפיגוע־מיקוח: הם לא תשאלו את שר־הבטחון, הרמטכ"ל, ראש אמ"ן, יועץ ראש־הממשלה ללוחמה בטרור ומשתתפים שכמותם בעיצוב המדיניות ולא חיפשו ראיות מוסמכות, לאורך המערכות ולרוחבן. בפעם הבאה עלולה החקירה להיות יסודית יותר.

ראש השב"כ פרש את שתי כפותיו בתנועה מרגיעה. הנה, בעקבות אותה פרשה נאלץ ראש־הממשלה לשתף קצרנית בהתייחדויותיו עם ראש השב"כ, אף שראש־הממשלה חשד בכל קצרנית, גם אם בנה לא היה נשוי לבתו של שר ויריב פוליטי. ראש השב"כ התפעל מהדרך שבה הצליח ראש־הממשלה למצוא את הלן – כך מיהרו הכל לכנותה, לזכר הלן קלר – ולמנותה לקצרנית הקבועה בפגישותיהם. ראש השב"כ לא שכח מעולם את עברו המחתרתי של ראש־הממשלה, אך בקושי כבש גניחת־הערצה בהיזכרו ביום שבו נתקל בהלן לראשונה. תחילה נדהם, כיחכח והתכונן לדבר, לראשונה זה שנים. אך ראש־הממשלה היסה אותו מיד, שלף מארנקו תצלום דהוי של חיים קופמן וכיסה את עיניו, פיו ואוזניו. הלן – נרגע ראש השב"כ – לא תראה, תשמע או תספר יותר משלושת הקופים.

ליתר בטחון, המשיכו ראש־הממשלה וראש השב"כ לנהל את דיוניהם בקריצות ובמיצמוצים, בגניחות ובאנחות, במשיכות־כתפיים ובתנועות־ידיים. שוב לא נזקקו לכתיבת מסרים נחקים על כפותיהם, נוסח ועינונו. מסרים סבוכים במיוחד השתרבו רגעית על לוח־המשחקים, בהפסקת־הקפה. השניים השתלמו בחיבור מלים בגירסתם הפרטית ל"שבץ־נא", שאותה כינו שב"כ־נא.

אצל מל ברוקס ב"סרט אילם" אמנם השמיע הפנטומימאי את המלה היחידה, "לא", אבל ראש־הממשלה הקפיד להימנע מכל סטייה פזיזה מאווירת העמימות שבמיפגשיו עם ראש השב"כ. הוא לא אמר "לא", הוא לא אמר "כן" ובמיוחד לא אמר "כן ולא". לעתים מאס ראש השב"כ במעמדים מוזרים אלה, שבהם נהגו שני אנשים בריאים כאילו איבדו כל שליטה בשרירי־פניהם, בגרונותיהם ובידיהם, ובלבד שיוכלו תמיד להכחיש כי דיברו על האסור בדיבור. לעתים אחרות קטעה את ציפצופו הארוך הידיעה כי שיטתם לא תארך ימים: לאחר חקירת הפרשה הבאה, כשיסתבר כי לא היה די בקצרניה, יוסיפו תקן למתעדת חזותית ומתורגמנית משפת־הגוף, הלא היא קרצנית.

מכתבים למערכת דבר

חכמי התורה נגד השמש

ידוע הוא שהשמש זורחת בקיץ מוקדם יותר, ובכך היום, בימי הקיץ החמים, מתחיל גם־הוא מוקדם יותר. האם לא ברור כשמש, כי גם בני־אדם, בכל מקום בו שורר לאחר החורף קיץ, ירצו להתחיל את יומם מוקדם יותר, ולו רק על־מנת להספיק חלק מעבודת יומם מוקדם, לפני תחילת החום המתיש?

ועוד, ידוע גם כי בקיץ שוקעת השמש מאוחר יותר (והיום ארוך יותר על־כן), וכך יכולים אנשים רבים לחזור מעבודתם ועדיין להוסיף וליהנות מאור־יום, אור שמש, אור ללא שימוש בחשמל, ובשעות קרירות יותר, וזאת דווקא בגלל־כך שהם מתחילים את יומם מוקדם יותר, כלומר בשל הנהגת שעון קיץ, כפי שהדבר נעשה בחפץ־לב וללא וכחנות מיותרת בכל מקום בעולם. וכל זאת לטובת כולם: מבוגרים וילדים, עובדי שדה וחרושת ועובדי משרדים, בכפר ובעיר, נהגים ומתרחצים בים, ללא הבדל השקפה ודעה בענייני מדיניות או אמונה דתית.

ואמנם – ועתה לאנשים שאמונתם אמונת־אמת: אם השמש זורחת מוקדם יותר – וגם־אם חלק מהם מתקשים לקבל את השקפתו של ברוך שפינוזה, כי אלוהים והטבע, במובן מסויים, היינו־הך הם, כלומר, אם השמש זורחת מוקדם יותר הרי זה רצון אלוהים, יקבלו־נא אולי אנשי אמונה אחרים ביתר קלות את דברי הרמב"ם: "הפעולות האלוהיות, רצה לומר, הפעולות הטבעיות" (מורה נבוכים, ג, ל"ב). דהיינו, אם מעשה־הטבע הוא, כי השמש זורחת מוקדם יותר, זהו הרי, באותה מידה, מעשה אלוהים. למה, אם כן, דווקא אנשי תורה, ולא כל שכן חכמי תורה, יוצאים נגד השמש המקדימה לצאת בקיץ? והרי כבר הוכח והתקבל, כי אין הדבר מפריע לתפילתם של בני כל דת שהיא, כולל כמובן בני־דת יהודים, בכל מקום בעולם, כולל בישראל, ואין הוא אפילו נוגד כל הלכה בדת ישראל.

ומה עוד בשאר? כן. שהשבת יוצאת אז מאוחר יותר... כלומר, המוני בית־ישראל יוצאים החוצה טרם יצאה השבת: וכל זאת בגלל מעשי השמש, כלומר, מעשי הטבע, כלומר, כביכול, בגלל מעשה אלוהים... יתחשבו־נא, אם כן, לרגע חכמי התורה הלוחמים בשמש – האם כך, על־ידי קביעת (או השארת) שעון־החורף בקיץ, חושבים הם לעשות את המוני בית ישראל למקיימי מצוות כביכול?

הייתי מציע לשר האנרגיה ולאחרים ולכל אלה המבינים, אפילו באינסטינקט בלבד, את הקשר ההכרחי והרצוי שבין היקום לסדרי החיים היום־יומיים: אל־נא תבזבזו אנרגיה בוויכוח־סרק עם שר הפנים דהיום ושולחיו על מידת החיסכון באנרגיה, על שיעור תאונות הדרכים באור ובחושך (בין כך הוא הרי מתיימר לדעת את הסיבות לקטל בדרכים, גם במקרים מסויימים, גם בחורף, גם בקיץ – השכחתם?).

כל אלה, דברים חשובים, כמובן, וברור מאליו, כי יימצאו נשכרים כאשר השעון יפעל בהתאם לפעולות השמש, ולא להיפך. אלא ששר הפנים דהיום לא זקוק להשתכנע בכל אלה: אם שולחיו מורים לו להילחם בהשפעת מעשי־השמש על־אדמות, הוא לוחם כחייל ממושמע. סטאטיסטיקות, עובדות, החיים עצמם, סדרי היקום – מה לכל אלה ולו? מוטב תישאלו את שולחיו, חכמי וגדולי תורה – למה כה תילחמו בשמש, המיטיבה כל־כך לזרוח בקיץ מוקדם יותר כאשר בחורף?

אדם דורון

ה"תכתיב" של שולץ

שלוש הנקודות במכתבו הידוע של שר החוץ שולץ מלפני זמן לא רב הסעירו את הרוחות: רפורמה בשוק ההון, מכירת חברות ממשלתיות ומתן הקלות ליוזמה הפרטית.

שר הכלכלה והתכנון לא נרעש ולא נסער. מרבית הנקודות אינן שנויות במחלוקת כלכלית, לדידו. ואין הוא מתייחס לאספקט המהותי של מיבנה הכלכלה בארץ: חתירה למשק מתוכנן תוך כדי קיום פלורליזם כלכלי.

אשר לצורך ברפורמה של שוק ההון – נכון, שלאחר ועדת בייסקי יש מקום לכך, אבל גם בלעדיה אין שוק ההון שלנו "נורמלי". החיסכון הוא מבחינה טכנית רק הקצאה אדמיניסטרטיבית וכן גם להשקעות. היש כאן "שבירת מוסכמות?" השוק, בעיקר שוק הגמיות, התפרנס מאינפלציה ומהצמדה. הפעולות היו מהיד לפה או מהיד לכיס. ולא היתה פעולה ארוכת־טווח להשקעות.

הוויסות היה נחוץ למטרות של הגנה מפני תנודות שערים. אמנם הבנקים השתמשו בו לפי האינטרסים שלהם ולא של הלקוחות אולם כל זה היה מתואם עם האוצר. ספק, אם אפשר להקטין מעורבות של בנקים בבורסה, באשר זה עיקר פעולתם של הבנקים, שתפחו לעשרות אלפי עובדים.

וכאשר למכירת חברות ממשלתיות הנושאות רווחים – נכון, שגד יעקבי הציע את זה, אבל טרם הוחלט דבר במוסדות של מפלגת העבודה. אין להניח, כי מרבית מהחברים, אשר ידם רב להם בענייני כלכלה ומשק, ישקלו את הבעייה רק מבחינת השקפת־העולם של המפלגה הגורסת: משק פלורליסטי לעת־מעבר וחתירה למשק עצמאי, קואופרטיבי ביסודו. השיקול יהיה גם כלכלי: האם מסירת משאבים ותשתית חיונית היא ערובה לניהול כלכלי סביר? ולמה לא להפשיר קרקעות לאומיים?

אברהם רבן
תל־אביב

חוק אחד ליהודים – ואחר לערבים

בשטחים הכבושים נוקט המימשל הצבאי בשיטה קבועה: כאשר נהרגים פלשתינים בהתנגשות עם כוחות צה"ל מתקיימת הלוויה באישון לילה ובהשתתפות בני המשפחה הקרובים בלבד, הכל על מנת שההלוויה לא תיהפך להפגנה. כך נהגו בסטודנטים שנהרגו בביר־זית ויתר הקורבנות של גל האלימות האחרון.

מעניין, כי כאשר המדובר בהלווייה של יהודי אין כוחות הביטחון זוכרים כלל זה. הם התירו לאנשי כהנא וגוש אמונים להפוך את מסע הלווייתו של אליהו אמדי ז"ל לפוגרום אנטי־ערבי, וגם אז לא למדו לקח ולאחר שבוע התירו לקיים מסע אזכרה שהפך מיד לפוגרום נוסף.

מסתבר, שקיים חוק אחד ליהודים וחוק אחר לערבים – אפילו אחרי המוות...

מאיה טרכטנברג
גבעת שמואל

אורי גורדון – מגיע לו

הביטוי "מגיע לי" הפך יותר ויותר שגור בפינו וככל שנרבה להשתמש בו נשחק הוא.

ברם, כשמדובר באורי גורדון ומחלקת הנוער החלוץ בסוכנות היהודית – מגיע לאורי גורדון לקבל את ניהול המחלקה – בדין ובצדק ולא בחסד.

צדק זה נובע משנים ארוכות בהן פועל אורי גורדון, ללא ליאות, לבניית גשרים בין הנוער היהודי בתפוצות ובין ישראל.

הצדק נובע ממאבקים חסרי פשרה שמנהל אורי בביורוקרטיות נפתלות, בתפיסות מיושנות שאבד עליהן הכלח. הוא מתריע, הוא מבקר, אך גם יוצר ומחדש, הוא הוגה פרוייקטים אך גם דואג לביצוע.

עתידנו הוא הנוער, אמנם הדבר נשמע כקלישאה שחוקה ובכל זאת אותו נוער לו אנו זקוקים כל כך מתרחק מאיתנו. הנוער היהודי בתפוצות, מותקף בנישואי תערובת, הוא מתרחק מאידיאלים של חלוציות, הוא נוטש ציונות מגשימה.

יותר מאי פעם זקוקה עתה מחלקת הנוער והחלוץ לטלטלה רצינית, לתפיסות חדשניות ולניהול נמרץ.

על כן יש לתת את ניהול מחלקת הנוער והחלוץ לידיו של אורי – מגיע לו.

רזיאל צונג
חולון

סיפור התזמורת הראשונה

חגיגות יובל החמישים לתזמורת הפילהרמונית מחזירות אותנו כמעט מאה שנה אחורה, אל הימים שאליעזר בן־יהודה הציע לציבור את חידושו "תזמורת". בתחילה התכוון במלה זו – תזמורת – לקונצרט, סיפרה לי בריאיון מטעם "קול ירושלים" חמדה, רעייתו, ב־1941.

והנה בתחילת שנות התשעים למאה שעברה ייסדו צעירי ראשון לציון "אורקסטרה" וביקשו לאורקסטרה זו – שנקראה בפי המשכילים בשם המסורבל בעיני בני ראשון "מקהלת נוגנים" – שם עברי קצר ו"מצלצל", וכך הגיעו למלה "תזמורת", שביצבצה פה ושם בעיתון "הצבי" של א' בן־יהודה, בייחוד ברשימותיה של חמדה, שאהבה לפרסם בהן, כלאחר־יד, בלי פירושים, את חידושי הלשון של בעלה.

המלה מצאה חן בעיני צעירי ראשון ומבלי לחטט במשמעה המדוייק התחילו לפרסם את דבר התזמורת של ראשון לציון "ובראשה האדון אוסוביצקי". אז נועצו ביניהם אליעזר וחמדה והחליטו שלא לעמוד על דעתם, והסכימו לשימוש במלה תזמורת ל"אורקסטרה", ולאו דווקא ל"קונצרט". ההגדרה למלה "תזמורת" בכרך האחרון (טו) של מילון בן־יהודה דו־משמעית היא. בכל אופן ל"קונצרט" אין מונח עברי עד היום הזה.

ד"ר ראובן סיוון
ירושלים

יוזמה ברוכה

יוזמתו של שמעון פרס להטלת מס מחזור על רווחי הבורסה ראויה לברכתה ותמיכתה של מפלגת העבודה.

סוף סוף יעז נציג של מפלגת העבודה לשלוח חץ באותו עגל זהב של ספקולציה, שהפך סמל לישראל הבורחת מעבודה ורודפת רווחים קלים. גם מפלגת העבודה ראויה לברכה על שלא יצאה בקולי קולות נגד יוזמתו של שמעון פרס.

כאשר הציע נפתלי בלומנטל הצעה דומה בשנת 1981 אולץ לחזור בו על־ידי ההנהגה המבוהלת, בטענה של "מה יאמר הבוחר?" גם כאשר הגיש התנועה מטה בכנסת העשירית הצעת־חוק למיסוי רווחי הבורסה נפסל החוק על־ידי הנהלת סיעת המערך בכנסת בטענה שזה חוק "לא פופולרי".

מוטב מאוחר מאשר לעולם לא.

מיכאל בר־זוהר
תל־אביב

התמוטטות

ישראל כחברה הולכת ומתמוטטת ואין שום מעצור להליך. להיפך, הוא צובר תנופה. הסכנות האורבות לישראל ניתנות לתיאור כללי בשתי קבוצות עיקריות 1. התמוטטות המדינה מבפנים מסיבות שונות. 2. התגשמותו של איום חיצוני במלחמה שתשמיד את המדינה.

שני סוגי הסכנות הפכו בזמן האחרון למציאותיים ביותר, אך אנו כחברה לא עוסקים בנסיון להתמודד עם הסכנות. לא הימין הרוקם תוכניות חדשות איך לרושש את הפועלים, ולא מפלגות השמאל העסוקות בריב מתמיד ואינן מסוגלות להתאחד.

אין מבחן אחר לחוזק החברה הישראלית אלא היכולת שלה להתאים את עצמה למציאות ולגלות דרך ריאליסטית לפיתרון בעיות קיומה, אך נראה הדבר, שרעיונות לאומניים מצד אחד ונוקשות שמרנית אטומה מצד אחר מונעים מהחברה הישראלית את היכולת להתמודד עם בעיותיה הקשות.

ישי באור
שער העמקים

מחיר מדיניות הדו־קיום

מנסיוננו המר ולצערנו הרב שיהיה ברור לכולנו, שהרצח של תלמיד הישיבה אליהו עמדי ז"ל הוא רק "על חשבון" מחיר מדיניות הדו־קיום שלנו. זאת ועוד. שר החינוך והתרבות ואנשי משרדו הרואים ברכה בהעלאת הצגות על בעיית הדו־קיום בין יהודים לערבים, מעודדים מחזות מהסוג של "הפיצרץ ברחוב אהל"ך" של התיאטרון הממלכתי לילדים ונוער.

לעומתם, אנשי חינוך נכבדים, רבנים, מורים ומחנכים שמסתייגים וחוששים מההשפעה השלילית של מחזות מסוג זה על הילדים, מחזות המעודדים נישואי תערובת בין יהודים וערבים, השפעה שלילית על הילדים ועל המבוגרים כאחת. וביחוד עם הגידול הטבעי הגדול של שכנינו הערבים והשינוי הדמוגרפי הזוחל שלהם, ואין ספק שהזמן פועל נגדנו, הרי שמדיניות הדו־קיום אכן תוביל אותנו לאובדן הרוב היהודי, לנישואי תערובת ול"שמד", חס וחלילה.

אכן, הדמוקרטיה, הליברליזם והמתירנות כלפי שכנינו הערבים, יורידו אותנו ביגון שאולה. עובדות אלה צריכות להדיר שינה מעינינו. טעות פטאלית היא להישאר שאננים, לא לעשות מאומה ולחכות שהדבר יקרה. מכאן, שאין ברירה. הניתוח הוא בלתי־נמנע, אם חפצי חיים אנו ואיננו רוצים להיעלם מעל פני השטח. וטובה שעה אחת קודם, מכיוון ש"המציל נפש אחת מישראל כאילו הציל עולם ומלואו". לכן אינני מבין למה עוד מחכים? זאת לא "גזענות". זאת היא מלחמת הקיום שלנו.

מתי אלון
ירושלים

לא שלמה אלא אמיליה

ב"דבר" מ־13.11.86 בכתבה "חסידי אומות העולם שבתוכנו: דו"ח מעקב" נפלה טעות: לא שלמה גרסון הוא חסיד אומות העולם אלא אשתי המנוחה אמיליה גרסון היא היא חסידת אומות העולם.

יחד עם זאת אני מודיע, שאין אני מתקיים ממכירת ציורים – בזמנים קשים כאלה אין קונים ציורים.

שלמה גרסון
ירושלים

נתן רועי מעיר:
התבססתי על דו"ח שהגיש משרד העבודה והרווחה באורח רשמי. על פי החוק זכאים שארי בשרו של חסיד אומות העולם לתמיכה של מדינת ישראל, וכך גם אתה, קורא יקר.

טלוויזיה

5.30 "עליזה בארץ הפלאות" – שם הפרק: "תמונה משפחתית".
5.55 קונצרט לנוער בביצוע התזמורת הפילהרמונית הישראלית. המנצח: זובין מהטה. הצ'לן הצעיר מאט חיימוביץ מנגן קונצ'רטו מספר 1 מאת סן־סאנס.
6.15 פרס מצויר.
6.30 קיצור החדשות (ערבית).
6.32 סקירת תכניות – בליווי שקופיות (ערבית).
6.35 תכנית ספורט (ערבית).
7.30 חדשות (ערבית).
8.00 כותרות מבט.
8.02 "המירוץ אחר הגלימה" – פרק שביעי: "עצת חינם".
8.50 נקודת חן.
9.00 מבט לחדשות.
9.30 "שלושה למעלה, שניים למטה" – סדרה אנגלית משעשעת חדשה, בהפקת הבי־בי־סי. תינוקם הבכור של ניק ואנג'י מכניס אנדרלמוסיה לא רק בחייהם של הוריו אלא גם בחיי סבו וסבתו. הסבתא מצד האם והסב מצד האב, שני טיפוסים שונים לחלוטין שלעולם לא תהיה להם שפה משותפת, נאלצים לחיות זה במחיצת זה, בביתם של ילדיהם, בבואם לעזור לטפל בתינוק. בסדרה: על־פי תסריט של ריצ'ארד אומאני, מככבים אנג'לה תורן, הסבתא, מייקל אלפיק, הסבא וליזה אנתוני וריי ברדיס, אנג'י וסם, ההורים הצעירים. פרק ראשון: "אצלך או אצלי".
10.00 זה הזמן – מנחה רם עברון.
10.50 "ספנסר: בלש להשכיר" – פרק רביעי: "זה קורה במשפחות הכי טובות".
11.35 חדשות.

טלוויזיה לימודית

08.00 טלטקסט: עד כאן.
08.03 שעת כושר.
08.15 אורחות, המה"ב: כלכלה: כלכלון.
08.40 בלי סודות: בינים 5.
09.00 אנגלית ה'.
09.20 חשבון פשוט ד': המבנה העשורי (כ).
10.00 שעת כושר.
10.10 אנגלית ז'.
10.30 רגע עם דודלי.
11.00 ערבית מדוברת (ד־ה).
11.15 אנגלית ו'.
11.30 ארץ מולדת: אל מחוץ לגדר (כ).
12.00 אנגלית ה'.
12.25 תלמוד: שניים אוחזין.
1.00 מדעי הטבע (ו'–י"ב): זאבים.
1.30 צרפתית: העשרה
2.00 טלטקסט: עד כאן.
2.03 שעת כושר.
2.15 מאה ציורים מפורסמים: ציד.
2.25 קסים קסם: מעגלים וקפיצים.
2.50 רכבת ההפתעות: סרט אנימציה.
3.15 קשר משפחתי: משפחת יצחק משוחחת עם דודית אברמסון על קנאה בין אחים ואחיות.
4.00 הפונרק בערוץ חמשת המייל: פרק 8.
5.00 ערב חדש. מנחה רפי רשף.

רדיו

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה בינתה – היידן: סימפוניה מס' 88 בסול מג'ור (הסימפונייטה מבורנמות בנצוח רונלד תומס). מוצרט: קונצ'רטו ברה מג'ור לחליל, נבל ותזמורת ק. 299 (ו. שולץ/ב. זבלטה/התז. הפילהרמונית של וינה/ק. בהם). מנדלסון: שישייה ברה מג'ור לפסנתר, כנור, שתי ויולות צ'לו וקונטרבס אופוס 110, (חברי קולגיום קון באסו); מוסורגסקי/ראבל: תמונות בתערוכה (התז. הסימפ. הלונדונית/ק. אבאדו).
09.00 קונצרט בוקר
12.00 מן הפרטיה – שושנה רודיאקוב, פסנתר – היידן: וריאציות בפה מינור לפסנתר; מוצרט: פנטסיה ברה מינור ק. 475; שופן: 3 מזורקות אופוס 59 מס' 3,2,1; רחמנינוב: וריאציות על נושא של קורלי.
13.05 בהאזנה בינתה – היידן: סינפוניה קונצרטנט בסי במול מג'ור לחליל, אבוב, בסון כנור וצ'לו (להקת קולגיום אאורום). כנור: שוברט: רביעייה בסול מג'ור, לחליל, גיטרה, ויולה וצ'לו (רביעייה בהדרכת הגיטריסט לאסלו סנדרי־קרפרי'א) שומאן: "תמונות אגדה", אופוס 113 (עקר עדי, ויולה + אבלין בראונקאר, פסנתר); רחמנינוב: סויטה מס' 2 לשני פסנתרים אופוס 17 (מ. ארהריך' + ג. פריירה); ראבל: סויטה מס' 2 מתוך הבלט "דפניס וכלואה" (תז. מינסוטה + מקה. סינט־אולף/ס. סקרובצ'בסקי).
15.00 הסברה מוסיקלית – מאוסף התקליטים של עו"ד שלום הורוביץ (1954 – 1881) מי. שעור לב. הוברמן ביסוד התזמורת הפילהרמונית.
16.00 מאולמי הקונצרטים שלנו
18.00 דגש על הביצוע – "על אות במה וכמה".
19.00 תזמורות כלי נשיפה – תז. הוירטואוזים הלונדונים לכלי נשיפה/ר. הול: מיצירות: ווהן וויליאמס, ב. בריט/ג. הולסט ואחרים.
20.05 אינטרלוד.
20.30 מאולמי הקונצרטים בעולם – התזמורת הסימפונית של רדיו פרנקפורט/אלכסנדר דה בארי – מוצרט: סינפוניה קונצרטנטית במי במול מג'ור ל־4 כלי נשיפה; שוסטקוביץ: סימפוניה מס' 10.
22.30 פעם ועוד – קלאס דה וריז: דיסקנטוס (1982) (תפילה. של רדיו הולנד/ק. מנגוטרי).
23.00 מחזורי יצירות – בטהובן: הסונטות לכנור ולפסנתר.

רשת א'

11.30 השכלה ודעת לכל – "בעיות פתוחות ברפואה" הפעם: "האם צריך ואפשר ללמד אתיקה לרופאים?"
2.05 שיר ומזמור.
14.06 תכניות לילדים – "קוקי הבקוקי" – מאת טובה הרשקוביץ; "השלושים מכפר עליה" – מאת מיכאל ריבבי; ספור השבוע – "משחק מחבואים" – מאת משה הייכמן.
14.45 לילדים הגדולים – תיבת ההפתעות – שעשועון בשידור חי.
15.25 הכדור עגול.
16.05 מקום באמצע.
17.20 האוניברסיטה המשודרת – "התמוטטות משטרים דמוקרטיים": "האם מובטחת יציבות הדמוקרטיה בישראל?"
19.05 עיונים בפרשת השבוע – "ויגש".
22.05 לכל אדם כוכב.

רשת ב'

18.06 שעה חפשית – ענייני הנקר.
19.35 דין ודברים – ענייני חוק ומשפט.
20.05 סלום המזרחית.
22.05 פינת הג'ז.
23.05 משחקי לילה.

רשת ג'

18.06 היה היו.
20.05 לי ולך – שיר וברכה.
21.05 קצת אחרת.
23.05 הלילה הוא שירים.

גלי צה"ל

15.05 מה יש.
16.05 ארבע אחרי הצהריים.
18.05 ספרא וסייפא.
19.05 מוזמנים לכולכם.
20.05 לאור הזכרונות עם המוזמנאית שמרית אור על אביה המשורר יעקב אורלנד (ש.ח.).
20.05 סבבבבסים (f.m.).
21.30 אוניברסיטה משודרת על תפיסת הנס במקרא – נס וגמול.
22.05 על הדבש ועל העוקץ – שירים שהחבר'ה אוהבים. עורך: מאיר לחיאני.
23.05 לילה לילה (f.m.).
23.55 שיחת חצות – עם ד"ר אריק כרמון מנהל המכון ליחסי ישראל והתפוצות באונ' בת"א.

בתי קולנוע

תל־אביב
אסתר: עיסקה ללא רחמים 5, 7.15, 9.40
אורלי: הורה לנעורים 4.30, 7.15, 9.30
פאר (אלנבי לשעבר): ואיפה העדינות... לעזאזל 5, 7.30, 9.40
בן־יהודה: משפט הנשרים 4.30, 7.15, 9.30
גורדון: אוונטי פופולו 7.15, 9.30
גת: קטיפה כחולה 4.45, 7.15, 9.40
דיזנגוף 1: מבבטה יפהפיה שלי 11־1.30 4.45, 7.15, 9.40
דיזנגוף 2: מונה ליזה 11־1.30 4.45, 7.15, 9.40
כלבת הים המוזהבת 3, 1, 11
דיזנגוף 3: זכרונות אהבה מפירנצה 11־1.30 4.45, 7.15, 9.40
דקל: פרנקנשטיין הצעיר למבוגרים בלבד 7.15, 9.30
דרייב־אין: גבור מגוע אחר 7.15
חופשה מסורפת באירופה 9.30
סקס 12.00
הוד: עוץ לי גוץ לי 4.30
גבור מגוע אחר 7.15, 9.30
בית ליסין: מלחמה ואהבה 11.15 בלילה
חן 1: חטיפה נעימה 5, 7.30, 9.45
חן 2: ג'ושוע אתמול והיום 5, 7.25, 9.45
חן 3: בשורת האל 7.30, 9.40
תעתועי שוחד הזקן 5.00
חן 4: דונה פלור נשואה לשניים 11, 2.30, 5, 7.30, 9.45
חן 5: שובו של הנוסע השמיני 11, 2.30, 4.45, 7.05, 9.45
לימור: בלגן מאורגן 7.15, 9.30
לב 1: גבר ואשה 7.30, 9.40
לב 2: הנבל הבורמזי 7.30, 9.40
לב 3: בעקבות הכרך 7.30, 9.30
לב 4: מסע לאושר 7.30, 9.30
מוגרבי: סגור לרגל שיפוצים
מקסים: שתי אצבעות מצידון 7.15, 9.30
סינמה 1: אהבה בשחקים 4.30, 7.15, 9.30
סינמה 2: מחיר הסקופ 4.30, 7.15, 9.30
סטודיו: סגור לרגל שיפוצים
פאר: ג'ינג'ר ופרד 7.15, 9.30
פריז: את מכוכב אחר 7.15, 9.30
פרס: סרט אילם 11.30
צפון: המשימה 6.50, 9.30
תמוז – רמת־אביב: כל אהבותי 7.30, 9.40
שחף: חנה ואחיותיה 7.00, 9.30
תבלת: כולם נפלו על הראש 5, 7.15, 9.30
תל־אביב: שוטר ללא חוק 5, 7.15, 9.30
הקולנוע: אהבה במחתרת 4.30, 7.15, 9.30

ירושלים
אדיסון: המשימה 4.30, 7.00, 9.15
אורדון 1: ג'ינג'ה איש העם 4.30, 7.00, 9.00
אורנע: עסקה ללא רחמים 4.30, 6.45, 9.00
בית אגרון: הרוסים באים הרוסים באים 4
מאחורי הסורגים 6.15
שכונת עזמורות בתור 8.00
האולם הקטן בבנייני האומה: סגור
הבירה: אוונטי פופולו 4.30, 7, 9.15
אור 3: כל אהבותי 4.30, 7, 9
אור 4: שתי אצבעות מצידון 4.30, 7, 9
אור 5: הצבע ארגמן 5.30, 8.30
שגעון של אבא 4
גיל אור: חטיפה נעימה 4.30, 7.15, 9.30
כפיר: חנה ואחיותיה 5, 7.15, 9.15
עוץ לי גוץ לי 5.30, 4.00
מקדה: הקפקן המבוהל 7, 9.15
עדן: שוטר ללא חוק 4.30, 7, 9
רון: גבור מגוע אחר 4.30, 7.00, 9.00
מיטשל: משפט הנשרים 7.00, 9.15

חיפה
אורה: המשימה 4.00, 6.30, 9.00
אורלי: הנבל הבורמזי 6.45, 9.00
אמפיתיאטרון: רעם הבינג'ה 4.30, 7.00, 9.15
ארמון: עיסקה ללא רחמים 4.30, 6.45, 9.00
עצמון 1: הורה לנעורים 4.30, 7, 9.15
עצמון 2: אוונטי פופולו 4.45, 7.15, 9.30
חן: כולם נפלו על הראש 4.30, 6.45, 9.00
פאר: חטיפה נעימה 4.00, 7.15
רון: משפט הנשרים 6.45, 9.00
עוץ לי גוץ לי 4.30
רב גת 1: אהבה מכושפת 9.15
כל אהבותי 4.30, 7
רב גת 2: גבר ואשה 20 שנה אחרי 7.00, 9.15

קרית־ביאליק
כפיר: קול הרעם 7.00, 9.15
כביון: חטיפה נעימה 7, 9.15

קרית־חיים
בית העם: אהבה בשחקים 7.00, 9.15
היובל: שובו של הנוסע השמיני 7

קרית־ים
ביתן: גבור מגוע אחר 7.00, 9.15

קרית־מוצקין
אורות: חנה ואחיותיה 7.00, 9.15

קרית אונו
מרכז קהילתי: צבע הארגמן 6, 9

אשדוד
אסתר: אהבה בשחקים 7.15, 9.30
אשדוד: שובו של הנוסע השמיני 7, 9.30

אשקלון
אסתר: מעריץ אלמוני 7.30, 9.30
מאור: גשר צר מאוד 7.30, 9.30
רחל: עיסקה ללא רחמים 7.30, 9.30

באר־שבע
קרן: שוטר ללא חוק 4.30, 7.30, 9.30

בת־ים
אורניה: צ'יינה טאון 4.30
עצמאות: עוץ לי גוץ לי 4.30
משפט הנשרים 7.15, 9.30

הרצליה
היכל: משפט הנשרים 7.15, 9.30
עוץ לי גוץ לי 4.30

חולון
אלמגור: צבת גדולות
בצ'יינה טאון 4.30, 7.15, 9.30
מגדל: חטיפה נעימה 7.15, 9.30
מתנ"ס קרית שרת: הסמבה ושודדי הסוסים 4
אל נורסה 7.15, 9.30
מבוי: עוץ לי גוץ לי 4.30
שוטר ללא חוק 7.15, 9.30
רינה: שבט דב המערות 5, 7.15, 9.30

טבריה
אביב: שתי אצבעות מצידון 7.15, 9.15

כפר־סבא
עמל: אהבה בשחקים 7, 9.15
עוץ לי גוץ לי 5
תן: מונליזה 7.00, 9.15

לוד
אורלי: עיר ללא רחמים 7.15, 9.15
בית זית: שתי אצבעות מצידון 7.15, 9.15

נהריה
הוד: תעלול קטלני 6.45, 9

עכו
אודיטוריום: יפה בורוד 7, 9

נתניה
סטודיו: שבט דב המערות 5, 7, 9.15
אסתר: אהבה בשחקים 7, 9.15
שרון: איש הנצח 5, 7, 9.15

עפולה
כופתרון: לאורך כל הלילה 8.30

פתח־תקוה
שלום: ארבע מקצוענים בשליחות הקברה 4, 7.15, 9.15
היכל 1: עוץ לי גוץ לי 4.30
משפט הנשרים 7.00, 9.30
היכל 2: אוונטי פופולו 4.30, 7.15, 9.30
היכל 3: הורה לנעורים 4.30, 7.15, 9.30

קרית־שמונה
שניר: שתי אצבעות מצידון 7, 9

קרית אונו
מתנ"ס: 9, 6 הצבע ארגמן

ראשון־לציון
נעמן: אהבה במחתרת 7, 9.15
ראשון: משפט הנשרים 7.00, 9.15

רחובות
בית העם: יחיד נגד כולם 8
הוד: חנה ואחיותיה 7.30, 9.15
חן: ג'ושוע אתמול והיום 7.00, 9.15

רמת־גן וגבעתיים
ארזים: המשימה 7, 9.40
ארמון: עיסקה ללא רחמים 5, 7.15, 9.40
לילי: חנה ואחיותיה 7.15, 9.30
הדר: משפט הנשרים 4.30, 7.15, 9.30
רב גן 1: חטיפה נעימה 5, 7.25, 9.45
רב גן 2: גבר ואשה 20 שנה אחרי 7.10, 9.40
תעתועי שוחד הזקן 5.30
רב גן 3: קטיפה כחולה 5, 7.15, 9.40
רב גן 4: ג'ושוע אתמול והיום 7.20, 9.40
שביט: שבט דב המערות 7.15, 9.30

רמת־השרון
כוכב: זאב צעיר 7
זכרונות מאפריקה 9.15

רעננה
אורות: גבור מגוע אחר 4.30, 7, 9

רמלה
אורן: שובו של הנוסע השמיני 5, 7.30, 9.30
היכל התרבות: שתי אצבעות מצידון 7.30, 9.30

בתי מרקחת

תל־אביב
הבימה – דיזנגוף 17 – 288465
זיוה – אצ"ל 52 שכונת התקוה – 378403
ירושלים
מרפאת רוממה – הנ"ג 28 – 523191
חיפה
יבנה – אבן סינא 7 – 672288
פתח־תקוה
אסותא – ברון הירש 21 – 911710
בתי־ים – [illegible]
קופת חולים – עין יהב 4 חולון – 884854
אהרון – הפירץ 52 חולון 889153

מידען
מוקד מידע טלפוני
של קופת חולים הכללית המוסר אינפורמציה על מרפאות קופת חולים של ההסתדרות, בתי חולים, עזרה ראשונה, מרפאות הפתוחות בשבת ובחג וכן אינפורמציה על התורנים הרפואיים בישראל.
בתל־אביב
בימים א' – עד ה'
מ־8.00 בבוקר עד 20.00 בערב
ביום ו' ובערב חג
מ־8.00 בבוקר עד 15.00 אחה"צ.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
אזור תל־אביב
רחוב בר כוכבא 49 – 03־284649
בימים א' – ה' מ־21.00 עד 23.00
בימי ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00
שבתות וחגים מ־15.00 עד 21.00
חיפה
הנמל 26 קומה ג' 04־523566
כל יום כולל ערבי חג, שבת ושבתות חגים מ־20.00 עד 23.00

ער"ן – עזרה ראשונה נפשית
תל־אביב
קו למבוגרים 03־261111
קו לילדים ונוער 03־261113
בירושלים – 02־227171
בחיפה 04־672222/3

קו פתוח – אוזן קשבת לילדים ובני נוער
בתל־אביב 03־221680 (24 שעות)

למכירה מגרש חקלאי
בשטח 14,271 מ"ר, גוש 6286
חלקה 8 בראשל"צ.
הצעות לרכישת המגרש בצירוף ערבות בנקאית ע"ס 5% מסכום ההצעה תתקבלנה עד לתאריך 11.1.87 במשרד הח"מ, ברח' הירקון 315 ת"א.
עו"ד בנימין קריתי
בתפקידו כמפרק של חב' קלרין דירות בע"מ – בפירוק

הועדה המקומית לתכנון ולבניה "שרונים/לב השרון"
רחוב שטמפפר 5, נתניה טל: 053־36575 ת.ד. 2171
חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965

א. הודעות בדבר הפקדת שינוי תכניות מתאר מקומיות.
1. שינוי תכנית המקרא "שינוי תכנית מתאר מקומית הצ/1־4/49 יחד עם התשריט המצורף אליה.
עיקרי הוראות השינוי: יעוד מגרשים לצורכי ציבור ביטול דרך קיימת, חלוקת מגרשים באיזורי מגורים א' ושינוי יעוד מגורים למסחרי.
קביעת הוראות הגבלות בניה. ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 8036 חלקות 92־94, 96, 99, 100, 101, 109, 110, 127־132, גוש 8037 חלק מחלקות 29, 30, 57, 99, 101 קיימת.
2. שינוי תכנית מתאר מקומית מס' הצ/1־5/49 ביחד עם התשריט המצורף אליה. עיקרי הוראות השינוי: הקמת יחידת דיור נוספת על כל חלקה, קביעת הוראות שינוי זכויות בניה. ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 7799 חלקות 66, 65 – תל מונד.
כל המעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך ע"פ סעיף 100 לחוק האמור, רשאי תוך חודשיים מיום פירסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות במשרדי הועדה המקומית האמורה, ועליה לכלול פרוט הנמקות להתנגדות ולהיות מלווה בתצהיר חתום ע"י עו"ד המאמת את העובדות שעליהן היא מתבססת.

ב. הודעות בדבר אישור שינוי תכניות מתאר מקומיות
1. שינוי תכנית מתאר מקומית מס' צש/2־20/21 ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית:
גוש 7747־7749 גוש 7746 חלקות 75, 78, 81, 86, 89,
גוש 7750 חלקות 4־6, 8־6 וחלק מחלקה 5,
גוש 7751 חלקות 1, 2, 4, 11־47, 49־80 וחלק מחלקות 7, 8,
גוש 7725 חלקות 9, 17, 20, 32, וחלק מחלקות 7, 14, 6, 19,
גוש 7740 חלקות 39־44, 27 וחלק מחלקות 45, 46 מושב חירות.
עיקרי הוראות שינוי התכנית:
שינוי יעוד מאיזור מגורים חקלאי לאיזור חקלאי, ומאיזור מגורים לאיזור ציבורי פתוח, הרחבת דרך, קומפילציה של תכניות מאושרות, הכללת שטח בית אריזה בתכנית. ההודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליו, פורסמה בילקוט הפירסומים מס' 3207 התשמ"ה ע"מ 2543 ובעתון בוקר "על המשמר" מתאריך 15.5.85 ובעתון ערב מעריב מתאריך 15.5.85 בשפה העברית ובעתון בוקר נוסף הצופה מתאריך 16.5.85.
2. שינוי תכנית מפורטת מס' צש/4־7/21 ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 7802 חלקה 107 (חלק) כפר הס.
עיקרי הוראות שינוי התכנית: קביעת איזור ציבורי פתוח עבור מקלט.
ההודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליו פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3101 התשמ"ד עמ' 3572 ובעתון בוקר הצופה מתאריך 9.9.84 ובעתון ערב מעריב מתאריך 9.9.84 בשפה העברית ובעתון בוקר נוסף על המשמר מתאריך 9.9.84.
3. שינוי תכנית מתאר מקומית מס' הצ/1־1/57 ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 8024 חלקות 31, 32 אבן יהודה.
עיקרי הוראות השינוי: שינוי יעוד מאיזור חקלאי לאיזור מגורים ושינוי קו בנין קדמי.
ההודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליו פורסמה בילקוט הפירסומים מס' 3275 התשמ"ו עמ' 838 ובעתון בוקר הצופה מתאריך 15.12.85 ובעתון ערב מעריב מתאריך 15.12.85 בשפה העברית ובעתון בוקר נוסף על המשמר מתאריך 15.12.85.
4. שינוי תכנית מפורטת צש/6־3/21 ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית גוש 7670 חלק מחלקה 3, מגרשים 27, 26 משמרת.
הוראות שינוי התכנית: קביעת תוואי לתעלת ניקוז. ההודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליו, פורסמה בילקוט הפירסומים 3193 התשמ"ה, עמ' 2183 ובעתון בוקר הצופה מתאריך 21.4.85 ובעתון ערב מעריב מתאריך 18.4.85 בשפה העברית ובעתון בוקר נוסף על המשמר מתאריך 18.4.85.
שינויי התכניות האמורות בצורה שבה אישרה הועדה המחוזית, ביחד עם התשריטים המצורפים אליהם, הופקדו במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, וכל המעוניין רשאי לעיין בהם ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

ג. הודעות ע"פ סעיף 149 לחוק.
נמסרת בזה הודעה לציבור כי לועדתנו הוגשו בקשות לאשר תכנית בניה חוקית.
1. גוש 7863 חלקה 44 מגרש 41 – בקלנסוואה בהקלה ע"פ קו רחוב קיים.

ד. שיש
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז

בכבוד רב
צבי חרות
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה "שרונים"

על שם האיש ולא על שמה

מאת אראלה ראוך

על שולחן הכנסת מונח התיקון ה־69 לפקודת מס הכנסה. תיקון זה, כקודמים לו, אינו נוגע במעמד האשה במס הכנסה. עדיין העקרון המנחה את נציבות מס ההכנסה הוא עקרון פטריארכלי, על־פיו אין לאשה נשואה מעמד חוקי ואישה הוא האפוטרופוס שלה.

ד"ר ניצה שפירא־ליבאי, יועצת ראש הממשלה למעמד האשה, הכינה תזכיר על מעמד האשה במס־הכנסה ובו הצעות מפורטות לתיקון הפקודה כדי להעמידה על התייחסות אישית ושווה לכל אחד מבני הזוג החיים בצוותא.

נקווה שבתיקון הבא לפקודה תוכר זכותה של האשה הנשואה למעמד עצמאי ושווה־ערך גם במערכת מס ההכנסה

שופט בית משפט השלום, יצחק בראו"ן, גזר בתקופת משפטי עונש מאסר בפועל על בני הזוג ברכה. הזוג ברכה נמצא אשם בהעלמת הכנסות ואי תשלום מס אמת, למרות שבמקרה שלהם לא מדובר במיליונים, הרי דין פרוטה כדין מאה ועליהם לרצות עונש מאסר. השופט גם קבע, כי לטובת המשפחה ירצו בני הזוג את עונש המאסר בתורנות. פסיקת השופט זכתה לדיווח נרחב בכלי־התקשורת והרגש הושם על החידוש שבריצוי עונש מאסר בתורנות. נטען גם, שבפסיקה זו גם המשפחה וגם הצדק ייצאו נשכרים. שני בני הזוג, ללא הבדל מין, ישאו במידה שווה בתוצאות מעשיהם. ההנחה היא כמובן שהעבירות היו זהות. לפי עקרונות הצדק המקובלים, הרי על עבירות זהות מטילים עונשים זהים. לכן, אם העונשים זהים, אנו מניחים שהעבירות היו זהות.

האמנם זה המצב במקרה של בני הזוג ברכה?

האם העומד כאן לדין שני בני אדם שווי־זכויות ושווי־חובות? הרי לאשה נשואה אין זכות לתיק על שמה במס הכנסה. עליה לא חלה חובת דיווח על הכנסותיה, והיא גם לא זכאית בהחזרי מס. אם נגבה ממנה מס יותר, החזרי המס יועברו לאישה, שעליו גם מוטלת חובת הדיווח.

יתכן שהאשה רצתה לדווח על הכנסותיה ואף ביקשה מאישה לעשות זאת. היא לא פנתה אישית לשלטונות מס ההכנסה, כיוון שמהתנסותה נוכחה לדעת שעל כל פניה שלה היא נדרשת להביא אישור מבעלה והחוזר לה שבעיני שלטונות מס ההכנסה היא אינה אדם בוגר אחראי למעשיו. אם כן, האחריות היא על הבעל בלבד.

יתכן גם, שהבעל לא ידע על הכנסות אשתו, כפי שטענה הגב' ברכה בנסותה לגונן על בעלה. אולם, במקרה כזה, זו הבעיה שלו. היה עליו לדעת. הוא האחראי בדיווח.

העקרון המנחה, לגבי אשה נשואה בפקודת מס ההכנסה הוא סעיף 65: "הכנסתה של אשה נשואה החיה עם אישה תיראה, לעניין הפקודה, כהכנסתו של האיש והיא תתחייב על שם האיש ולא על שמה ולא על שם הנאמן שלה". התיק במס הכנסה מתנהל בשם האיש, אפילו אם הוא אינו עובד כלל.

אולם, אם שופט קבע שאשה נשואה חייבת בדין, האין מקום לשנות את הפקודה? יועצת ראש הממשלה למעמד האשה, ד"ר ניצה שפירא־ליבאי, הגישה באוקטובר השנה תזכיר לראש הממשלה דאז, שמעון פרס, ובו הצעות לתיקון הפקודה. התזכיר מפרט את המצב המשפטי בישראל ובוחן אותו לעומת המצב במדינות מערביות. בהשוואה למדינות המערביות הנסקרות בתזכיר, ישראל היא הנחשלת ביותר בגישתה למיסוי נשים.

תמונת המצב המתקבלת מהתזכיר שהוגש ומהחוברת "מעמד האשה" מס' 13 הדנה בנושא, שהוציאה לאור לשכת היועצת לראש הממשלה למעמד האשה היא, שבתחום אחד בלבד – מעמד האשה – לא חלה רוויזיה בפקודת מס ההכנסה. פקודת מס ההכנסה מקורה בחקיקה־מנדטורית שאליה נוספה שורה ארוכה של תיקונים, 68 במספר, כולל רפורמה בשיטת המיסוי, ועל סדר־יומה של הכנסת מונח עתה תיקון מס' 69. על אף שכמעט כל אחד מסעיפי הפקודה המקורית שונה, הרי ההוראות שדנות בחבות המס של הכנסת נשים והדרך חישובה עברו את כל השנים האלה ללא רוויזיה משמעותית. פקודת מס ההכנסה מתייחסת עדיין אל ההכנסה של אשה נשואה כאל הכנסת האיש.

על־פי סעיף 66 לפקודה, יכולה האשה לתבוע שייעשה חישוב נפרד של המס על הכנסה מיגיעה אישית. ההכנסה מיגיעה אישית מוגדרת באופן צר ביותר, רק כאשר בני הזוג מנהלים עסקים נפרדים לחלוטין. אשה המנהלת חברה משפחתית וכיזה מרבית המניות בה, תהיה המייצגת את החברה כ"נישום" על־פי סעיף 64 לפקודה אולם, על פי סעיף 65 לעיל, הכנסות אלו שייכות לאישה.

על־פי סעיף 131 לפקודה יכולה אשה להגיש דו"ח על הכנסותיה ישירות לשלטונות המס, אך דו"ח זה מצורף לתיק האיש ועל שמו נערכת השומה. אם שילמה האשה מס יותר, יקוזז העודף כנגד חובו של אישה, או יוחזר לו. אשה נשואה אינה יכולה לקבל החזרי מס, כי היא פשוט לא קיימת כישות עצמאית לגבי שלטונות מס ההכנסה.

בתיקון 69 לפקודה, המונח בימים אלה על שולחן הכנסת, מציעה נציבות מס ההכנסה לאפשר לאשה נשואה לעיין גם בהצהרת ההון של אישה. הבעל אינו זקוק להיתרים כאלה, הוא ממילא מקבל את כל ההודעות מפקיד השומה, גם על הכנסת אשתו, ואין דרך לפיה יכולה אשה להסתיר מפני אישה את הכנסותיה וגובהן.

המצב המשפטי הקיים גורם להרבה נשים נשואות לא רק צער ועגמת נפש, אלא גם הפסדים כספיים ופגיעה בזכויות הפנסיה והפיצויים שלהן. הסיפורים האישיים המובאים להלן והלקוחים מחוברת "מעמד האשה" ממחישים את האפליה והקיפוח שבהן נתונות הנשים.

הסיפור הבא הוא סיפורם של שני בני זוג העובדים ביחד בבית־מרקחת. הוא בתפקיד המנהל האדמיניסטרטיבי של העסק, והיא – בהיותה רוקחת מוסמכת – בתפקיד הרוקחת האחראית. תפקיד האשה הוא הכרחי לעצם קיום בית המרקחת, כי לפי פקודת הרוקחים חייב להימצא בכל עת בבית־מרקחת רוקח מוסמך. אולם בעיני שלטונות מס ההכנסה, האשה היא על תקן של "אשה העוזרת לבעלה". היא אינה מופיעה בשום מקום כאשה עובדת. על כן היא אינה מבוטחת מכוח עבודתה בביטוח הלאומי וההוא הדין בביטוח לעת זיקנה.

היחס הפטריארכלי של שלטונות מס ההכנסה, המונעים מאשה נשואה לפתוח תיק נפרד, מביא נזקים גם באופן הבא: אשה נשואה, ללא תיק במס־הכנסה, אינה מופיעה במחשב של מס ההכנסה. לכן היא אינה מקבלת אוטומאטית אישור לניכוי מס־הכנסה במקור בשיעור של 10% כפי שקבע החוק לכל עוסק אחר. כתוצאה מכך מוטרדת האשה, בתחילת כל שנה תקציבית בהגשת בקשה לקבל אישור זה. כל עיכוב בקבלת האישור גורם לה לבעיות בגביית שכר מהלקוחות. בנוסף לכך, כיון שהתיק במס־הכנסה הוא רק על שם הבעל, רושמים שלטונות המס את האישור הנ"ל על שם הבעל עם שם האשה בסוגריים. מצב זה גורם לאשה הרגשת בושה והשפלה בכל פעם שעליה להמציא העתק של האישור ללקוחותיה. ופונה האשה בשאלה: האין זו התעללות באדם המנהל פנקסים על פי החוק, המשלם מיסים כחוק, כאזרח בוגר ואחראי? האין זו אפליה רק בגלל העובדה שמדובר באשה נשואה?

אולם הקיפוח אינו מסתיים כאן. לפי סעיף 45 לפקודה "בחישוב המס של היחיד, תושב ישראל, [illegible] מהעובדה, שיכולה להוכיח מצב שלאשה יש בעל נטול יכולת, ובשל כך תהיה זכאית לנקודת זיכוי נוספת. במצב של היום, אין היא זכאית. גם תמיכה של אשה בהוריה אינה מזכה אותה. זיכוי כזה מגיע רק לבעל. כלומר, גם תמיכה בחותן וחותנת מזכה את הבעל והאשה אפילו על הוריה שלה אינה זוכה.

ובסעיף 47 ב' כתוב "יחיד ששילם בשנת מס סכומים בעד ביטוח רפואי ... שלו או של בני משפחתו התלויים בפרנסתו, יותר לו ניכוי הסכומים ששילם". נציבות מס ההכנסה מפרשת "יחיד" – כבעל. כלומר, בעלים זכאים לקבל את הניכוי. אשה ששילמה תשלומים כנ"ל אינה זכאית לקבל ניכוי זה.

ומה המצב בארצות אחרות?

בבריטניה, ממנה קיבלנו את הפקודה המקורית, המצב המשפטי דומה, אולם קיימים הבדלים משמעותיים. האשה זכאית להגיש דו"ח נפרד מאישה. במקרה זה שולחים שלטונות המס שומות נפרדות לבני הזוג. שהם (א): האשה אחראית על תשלום המס שלה והיא שומרת על הפרטיות לגבי גובה הכנסותיה ומקורן; (ב): ההגדרה של יגיעה אישית כוללת כל הכנסה מעסק או ממשלח־יד או מעבודה, ללא קשר למקור הפרנסה. כלומר, אשה יכולה להיות שותפה לבעלה בעסק, להיות שכירה בעסק שלו או להעסיק אותו בעסק שלה, ובכל מקרה ליהנות מחישוב מס נפרד.

המצב המשפטי בארה"ב שונה מזה שבארץ. בני זוג יכולים לבקש שהכנסתם תחולק ביניהם בחלקים שווים לצורך חישוב המס, והם גם יכולים להגיש דו"חות נפרדים ואז הם נישומים כרווקים. הבחירה היא שלהם.

בשוודיה כל אחד מבני הזוג חייב להגיש דו"ח נפרד. הכנסות שאינן מיגיעה אישית מצורפות יחד לשם חישוב המס. גם באוסטרליה ובהולנד נערכת שומה נפרדת לכל אחד מבני הזוג. בצרפת ההתייחסות למשפחה היא כאל יחידה כלכלית אחת. הדו"ח מוגש על ידי האיש והאשה ביחד. בחישוב המס נחשב כל אחד מבני הזוג כיחידה וכל ילד כ־½ יחידה. לדוגמה, כאשר לזוג שני ילדים, ההכנסה מתחלקת לשלוש יחידות, וגובה המס הוא בהתאם.

לעומת המדינות האלו, ישראל היא הנחשלת ביותר בגישתה למיסוי נשים. לאשה נשואה אין כלל מעמד חוקי. אישה הוא האפוטרופוס שלה. אם דוגלים אנו בשוויון ואם ברצוננו לעודד נשים לפתח יכולת כלכלית עצמאית, יש לפעול למען שינוי המצב המשפטי.

יש להביא לכך, שהוראות המס יהיו נייטראליות מבחינה מינית ויימנעו מהפליה. מכאן שיש להביא את הפקודה להתייחסות אישית ושווה לכל אחד מבני הזוג החיים בצוותא. עיקרי ההמלצות שהוגשו לראש הממשלה הם:

(א) הכנסות האשה מכל מקור שהוא ייחשבו כהכנסותיה שלה לצורך מס. (ז.א. כל אחד מבני הזוג, ייחשב ליחידה כלכלית עצמאית).

(ב) האשה תהיה אחראית להגשת הדו"ח השנתי על הכנסותיה ולתשלום המס על־פיו.

(ג) תיק מס ההכנסה יתנהל על שם שני בני הזוג במשותף אך תישמר הסודיות, אלא אם כן הסכימו בני הזוג אחרת.

(ד) לאשה, כמו לבן זוגה, יינתן זיכוי ממס עבור הוצאות רפואיות ועבור נטולי יכולת.

ניתן לקוות שבתיקון הבא לפקודה תוכר זכותה של האשה הנשואה למעמד עצמאי ושווה־ערך גם בנפתולי מערכת מס ההכנסה.

יובל רביד, אופנאי חדש

מאת ורדה צימרמן

יובל רביד. שם חדש. בן 28, מאז ראש השנה בעל עסק משלו לעיצוב אופנה וכבר עכשיו אפשר לומר: עסק משגשג עם דעות מגובשות ולקוחות קבועות. הבסיס לעבודת עיצוב הבגד הוא האשה המסויימת. הקונה. על כן הוא מבקש להכיר אותה, לראות אם נוצרת כימיה בינו לבינה. "אני לא בוטיק ואני לא בנוי לאיזור," הוא אומר. (בית האופנה נמצא בתל־אביב, מול תחנת מגן־דוד־אדום. איזור מגורים שקט שלא רבים בו בתי העסק, לבד מכמה חנויות מכולת, ירקות ופירות, חשמלאים וכיו"ב.) הוא רצה "מקום צדדי, שייראה נעים, נוח וביתי. שנשים תבואנה אליו במיוחד".

הדגמים כולם מבדים תוצרת חוץ ובתפירה שהוא מבטיח כי היא דקדקנית. בגדים שמיועדים לכל שעות היום ובמערכות המשתלבות ביניהן – צמר, כותנה, פשתן, ג'רסי וגם ג'ינס וסריגי כותנה. מערכות המזכירות במקצת את שנות העשרים: מעילי פעמון המתקצרים לפנים, צווארוני ורשי קטיפה, חצאיות ארוכות מאוד, ז'קטים ארוכים. גזרות מחמיאות לגוף, נשיות. הוא מתאים לקונה גם את הנעל, מאלה שיש לו במקום או שראה בחנות מסויימת. גם מפנה אותה לספר. המראה השלם. לא סובל פייאטים ומלמלות ועל כן האריג השולט בבגדי הערב הוא הקטיפה, חלקה ומודפסת.

וגם לגברים הוא תופר, אבל רק בהזמנה. וכאן אנחנו מגיעים למחירים. הפריט הזול ביותר שמצאנו הוא צעיף המלווה מערכות. מחירו 70 ש"ח. דוגמאות נוספות למחירים: חליפת סריג אנגורה: חצאית וחולצת־דקט – 600 ש"ח. חליפת ג'ינס: חצאית שמונה חלקים וז'קט – 650 ש"ח; חליפת פלנל – 460 ש"ח; חליפת סריג כותנה – 290 ש"ח; שמלת קטיפה – 1200 ש"ח; מעיל גשם – 450 ש"ח וכך הלאה.

עסקים מסוכנים

איך תוכל להשיג את הביטוח המתאים ביותר בתנאים הקיימים

הסל של מרתה

מאת מרתה מיילס

באחד מסרטי וודי אלן החביבים עלי ביותר, "קח את הכסף וברח", נשפט הגיבור לשהות כמה ימים בתא סגור יחד עם סוכן ביטוח. רוב הצופים יכולים להזדהות עם זה.

"אנשים אינם קונים ביטוח. מוכרים להם ביטוח", בזאת מודה הארולד סטאצן, יו"ר לשכת סוכני הביטוח בישראל, שחברים בה 2000 איש. הוא גם אינו חושב שהביטוי "לחץ גבוה" פירושו עלבון, כאשר מדובר בסוכני ביטוח. זהו תפקידם.

תפקידו של הצרכן להחליט כמה ביטוח ימכרו לו – ומי יהיה זה שימכור. ואין זה קל. הרשות להגנת הצרכן של ההסתדרות לוחצת לשינוי חוק חוזה הביטוח תשמ"א – 1981 מנקודת מבטו של המבוטח. הצעה אחת – שאומצה, כמדווח, על־ידי תת־ועדה של הכנסת המטפלת בנושא זה היא, להכליל במועצת הביטוח של משרד האוצר נציגים של ארגוני צרכנות, ייצוג שנעדר ממנה לחלוטין כיום.

אבל שינויי חוקים זה דבר שזז לאט מאוד, כידוע. בינתיים, אתה ואני צריכים לבטח את עצמנו – אלא אם כן אנו כה עניים שאין לנו דבר לבטוח, או עשירים עד כדי כך שנוכל לשאת בכל אבדן שהוא. מאמר זה, מכל מקום, יתרכז במה שאפשר לשפר בחוק הקיים ובאיך להשיג את הביטוח המתאים ביותר, בתנאים הקיימים.

בישראל יש כ־100 חברות ביטוח מאושרות, מתוכן 30 עוסקות בביטוח חיים. איך יבחר הצרכן בין אלה? ברוב המקרים, אין הוא בוחר. הוא מוצא סוכן ביטוח – או שסוכן הביטוח מוצא אותו, ורוב סוכני הביטוח עובדים עם חברת ביטוח אחת או יותר.

הארולד סטאצן מאמין, כי אם ייעשה סקר יתברר ש"רוב הצרכנים יודעים את שמו של סוכן הביטוח שלהם אבל מעטים ידעו מי החברה המבטחת אותם."

הקשר בין הסוכן לחברה

האם סוכן הביטוח הוא נציג של בעל הפוליסה או שהוא מייצג החברה – או החברות – שאת הפוליסה שלהן הוא מוכר? זוהי שאלה מסובכת אבל אם נדבק ברוח חוק חוזה הביטוח הרי הסוכן הוא שליח של חברת הביטוח ועל כן כל סכום כסף שנמסר לסוכן הביטוח נחשב כאילו שולם לחברת הביטוח.

פירושו של דבר: ברגע שהצרכן מסר כסף לסוכן הוא מבוטח, ולא משנה אם הסוכן מסר את הכסף לחברה אם לאו. כאשר מדובר על שירות – רואים בסוכן את נציגו של הלקוח, שכן, אחרי ככלות הכל הצרכן הוא זה שמשלם את הפרמיות. הזיהוי הפיננסי של הסוכן עם החברה חשוב במיוחד, כיון שסוכני ביטוח אינם חייבים בקשר אישי, כלומר, אין להם ביטוח פיננסי משלהם. שלוות נפשו של המבוטח צריכה לבוא מיציבותה הפיננסית של חברת הביטוח, לא של הסוכן.

ביטוח החברות נגד התמוטטות

אין זה אומר שחברות הביטוח עצמן מציעות ללקוחותיהן בטחון מוחלט כנגד התמוטטות שלהן עצמן. הסיבה של הגנה כזו היא אחת מדאגותיה העיקריות של הרשות להגנת הצרכן של ההסתדרות. במקרה של פשיטת רגל, מבוטחי החברה נמצאים בתחתית רשימת התובעים המנסים לזכות במשהו מהנכסים שנשארו. היוצאים מן הכלל במקרה זה, לפי החוק, הם בעלי ביטוח חיים, שיקבלו עם התמוטטות החברה את הכספים ששילמו לקניית הפוליסה, אבל לא בהכרח יקבלו את המשכה. הרשות להגנת הצרכן מעוניינת במיוחד בהכנת תכנית לביטוח קבלני בניין, כדי להגן על סכומי העתק שמשקיעים אנשים שבתיהם נמצאים בתהליכי בנייה.

חברות ביטוח מקומיות מבוטחות אמנם בחברות ביטוח גדולות יותר, בדרך כלל בחו"ל, אולי לא תמיד הדבר משתלם. פה ושם מדובר בחובת הקמתה של קרן פנימית של ביטוח לחברות ביטוח שתיתמך על־ידי תוספת אחוז קטן לכל פרמיה.

חברות הענק הפועלות בשטח מנסות לטעת בציבור רושם שהן נתונות פחות לסכנות משבר התמוטטות מן החברות הקטנות. יו"ר התאחדות חברות הביטוח ומנהל "הסנה", אלפרד גולק, ניסה לשכנע אותי כי מוטב ללקוחות להעדיף את החברות הגדולות. הוא עומד על כך שעל הלקוח לבדוק גם את החברה הנבחרת, לא רק את הסוכן.

עד לאחרונה היתה התחרות בין חברות הביטוח הישראליות עזה, בעיקר באשר להנחות בפרמיות לביטוח רכב מקיף. כיום – טוענת הרשות להגנת הצרכן שבהסתדרות – ממתן המפקח על הביטוח את התחרות בכך שקבע שיעורי מינימום ומקסימום לעסקי ביטוח. הוא עשה זאת ע"י הגבלת אחוזי ההנחה המותרים. לדוגמה: "נהג זהיר", אשר לא גרם שום נזק לרכבו, היה זכאי להנחה עד 60 אחוז מן הפרמיה. כיום – אין ההנחה יכולה לעלות על 20 אחוז. גם סוגים אחרים של הנחות הוגבלו.

גולק מגן על הגבלה רישמית זו: "ביטוח הוא תחום שיש בו עניין ציבורי. הלקוח קונה מוצר ארוך־טווח שחייב ביסודו להיות מוגן ע"י הממשלה".

הוא מצביע על כך שפוליסות הביטוח בישראל מבוססות על סטנדארד מינימאלי בעל סטאטוס רישמי, כלומר: ניתן להוסיף להן אך לא לגרוע מהן.

"אינך יכול למכור אותה פוליסה סטנדארטית בהפרשים של עשרות אחוזים. יכולים להיות הבדלים הנעים בין 5–10 אחוזים אולי, זה הכל," טוען גולק. אחרת, הוא קובע, תתמוטטנה החברות המוכרות במחירי הפסד.

האם בפוליסות הסטנדארטיות המבוקרות בבסיסית על־ידי הממשלה נותר ללקוח טווח בחירה? התשובה, ברוב המקרים, היא עדיין – כן. אפילו כאשר אין הבדל רב במחירים בין פוליסות דומות של חברות שונות, יש עדיין תחרות בין הסוכנים ומעניין עוד יותר – יש כר נרחב של בחירה, בהתאם לצרכים הפינאנסיים והפסיכולוגיים של כל אחד. וכאן נכנסת לתמונה עצתו של הסוכן המוכשר.

אין כמובן כל חופש בחירה בביטוח חובה צד שלישי של כלי רכב. כל בעל־רכב חייב שתהיה לו פוליסה כזו והממשלה היא הקובעת את גובה הפוליסה בהתאם לגודל המנוע ולגיל הרכב. כל חברות הביטוח מספקות פוליסות כאלה אולם הן התאחדו למטרה זו לחברה רישמית־למחצה – אבנר – המחלקת את הסיכון.

באופן רישמי מעריכים כי ל־80% מבעלי הרכב יש גם ביטוח מקיף לרכב. מעט מאוד נהגים יכולים להרשות לעצמם את המותרות הכרוכות באי־ביטוח הרכב, אלא אם כן הוא ישן מאד, שאז סוכני הביטוח עצמם ימליצו בד"כ לא לבטח אותו פרט, כמובן, לביטוח צד שלישי.

איך לבטח בתים ותכולתם

כאשר הדברים מגיעים לביטוח בתים ותכולתם, המודעות של ביטוח בישראל היא נמוכה בהרבה. לכמחצית ממשקי הבית בישראל אין ביטוח כלל. ע"פ הרשות להגנת הצרכן של ההסתדרות, אנשים מן העשירון התחתון בד"כ אינם מבוטחים כלל (חוץ מאשר, אולי, ביטוח חיים מסוג כלשהו, הקשור בתכנון פנסיה של מקום העבודה).

פוליסות ביטוח ביתיות מבוססות על ערך המבנה, גם כאשר מדובר בדירות. לדוגמה, פוליסות לביטוח דירות נדרשות לבטח גם נגד רעידות אדמה. סטאצן אומר, כי הפרמיות על מבנים עלו בשנתיים האחרונות בכ־20% "משום שהפקידים (השמאים) בלונדון טוענים שישראל היא אזור בעל סיכון גבוה לרעידות אדמה, כפי שקורה בכל סביבותינו: בתורכיה, ביוון וכיוב'.

גודל הפרמיות וההשתתפות העצמית

דרך אחת להפחית פרמיה על בתים, הוא מסביר – כפי שמסבירים גם מומחים אחרים – היא להגדיל את סעיף "האבדן הראשון" שלך או את "ההשתתפות העצמית". בחוזה הסטנדארטי של ביטוח דירות אין פיצוי לאבדן או לנזק של 40 הדולאר הראשונים. על־ידי הגדלת סכום ההשתתפות העצמית של כל תביעה תוכל להנמיך את גובה הפרמיה השנתית ב־30%־40%.

חברות הביטוח עצמן הן מליצות היושר הגדולות ביותר של הפחתת הפרמיה ע"י הגדלת ההשתתפות העצמית. אלפרד גולק מהתאחדות חברות הביטוח מסביר מדוע הרעיון נראה להם: 70% מכל התביעות הן על עניינים קטנים שמעורבים בהם סכומים קטנים.

בד"כ, האדמיניסטרציה הקשורה בכך עולה יותר מערך התביעה. לדעתו, ביטוח דירות אסור שיעסוק באבידות קטנות. "לא בכיורים שבורים, קצרים חשמליים או תכשיטים חסרי־ערך". אנשים צריכים לבטח את בתיהם נגד גניבות גדולות ואסונות אחרים, הוא אומר, לוותר על תשלום נזקים של עד 500 דולר ובתמורה לזכות בהנחות של "50% מסכום הפרמיה" (למרות, שכמוזכר לעיל, אין מדובר בהנחות כה גדולות).

ברור שעל הלקוח לבדוק אצל סוכן הביטוח שלו את ההשוואה בין ההנחה בפרמיה לבין ההשתתפות העצמית. אולם קודם עליך לחקור על אודות שאר ההנחות האפשריות. הוא עשוי להיות זכאי להנחה בשל היותו עובד מדינה או בשל היותו חבר בקבוצת זכאים אחרת, בגלל מערכת נעילה בטוחה במיוחד של הבית, בגלל הסכמתו לעריכת שומה לרכושו, או פשוט משום שהסוכן מאוד רוצה בו כלקוח. אני מכירה מקרה אחד, שבו קיבל קונסול אמריקאי ברימוס 10 אחוזים הנחה המיועדת בד"כ לקציני צה"ל.

ישבתי ערב אחד עם סוכן ביטוח וניסיתי להבין מה משמעות ההשתתפות העצמית בכסף מזומן. לקחנו כדוגמה דירה בערך של 40 אלף דולר שערך הרכוש שבה 25 אלף דולר. לקחנו בחשבון 10% הנחה בשל מערכת נעילה יעילה ומוגנת. הפרמיה השנתית תגיע לכ־400 דולר.

אם בעל הבית ירצה הנחה נוספת של 20%, יהיה עליו להסכים להודיה של 130 דולאר על כל תביעה שיתבע. במושגי כסף: על הזכות לשלם רק 340 דולר לשנה במקום 400, חלקו שלו בכל תביעה יגדל מ־40 דולר ל־130.

בקצרה: על הלקוח לדון בזהירות רבה עם סוכן הביטוח שלו על התועלת שתצמח לו מהשתתפות עצמית גדולה. סוכן אחד אמר, שלעולם לא יציע זאת אלא אם כן מתלונן הלקוח על גובה הפרמיה. ההנחה נראית אולי מפתה בתחילת השנה, אולם יש להם, למחזיקי הפוליסה, דרך לשכוח את ההסכם כאשר צצה ההזדמנות לתביעה. אז, זהו הלם לא נעים לגלות שאינם יכולים לקבל בחזרה אף ערך שרשרת הזהב או המנוע השרוף של מכונת הכביסה.

הצרכן נגד חברת הביטוח

סיבה נוספת לכך שחברות הביטוח מעודדות "השתתפות עצמית מוגדלת" קשורה ברצונן להפחית בתביעות קטנות כזוזבות, או אלו המבוססות על שקרים "לבנים", שלעיתים מוצעים, בעצם, על־ידי סוכני הביטוח עצמם. דברים כמו הבאת החשמלאי לכתוב "קצר" כגורם לנזק במכשיר, אפילו אם לא זה היה הגורם.

פרופ' סיני דויטש, היועץ המשפטי של הרשות להגנת הצרכן מטעים: גם אזרחים ישרים מרמים את חברות הביטוח בלא נקיפות מצפון. מנהג זה הוא חמור מאוד, לדעתו, אבל – מודה דויטש – אם היו חוקי הביטוח קשובים יותר לזכויות הצרכן, היה הפיתוי לנסות לקבל משהו בחזרה מחברת הביטוח קטן יותר.

שלא כבעבר, היום ביטוח משקי־בית מבוסס על עקרון ערך הקניין, כלומר על מחירו של הפריט בשוק. בשיטה הישנה, היתה לחברת הביטוח אפשרות להוריד מערך החפץ בשל בלאי. הדרך הטובה ביותר להימנע מויכוח עם חברת הביטוח על ערכו של פריט כלשהו היא הערכת כל פריטי תכולת הבית. יש פוליסות שהערכה כזאת היא תנאי מוקדם שלהן. אם אין הפוליסה מחייבת זאת, על הלקוח לעמוד על כך שתיעשה. ההערכה הזאת מקנה 5 אחוזים הנחה בפרמיה. אין צורך לעשות הערכה מחודשת כל אימת שמחדשים פוליסה. די בהערכה אחת לשלוש שנים. אך או על המבוטח להודיע לסוכנו על כל רכישה של חפץ בעל ערך, כמו תכשיט, מצלמה או מכשיר־חשמלי.

הערכה זו היא הדרך הטובה ביותר למנוע את חברת הביטוח מלטעון שהרכוש מבוטח בפחות מערכו. במקרה של טענה כזו, החברה תשלם באופן יחסי על כל תביעה. אפשר כמובן להיאבק בחברות הביטוח, אבל הלקוחות בד"כ אינם ששים לכך אם משום שהם נבהלים מעסקי הביטוח, או פוחדים מההוצאות הכרוכות בהליכים משפטיים או משום שאינם יכולים לחכות לתשלום הנזק עד לתוצאות המאבק המשפטי הארוך.

אחת הדרכים של "האיש הקטן" לעמוד כנגד חברות הביטוח היא התאגדות לצורך ביטוח. בארץ עושות זאת בד"כ קבוצות עובדים, המשיגות באמצעות הביטוח המשותף תנאים טובים יותר לחבריהן מאלה שהיו הללו מסוגלים להשיג במשא־ומתן עצמאי. כך נוהגים, למשל, חברי התאחדות יוצאי אמריקה וקנדה בישראל.

זהירות בביטוח חיים

אם ביטוח תכולת דירה צריך להתאים לצרכיו האישיים של המבוטח – ביטוח חיים על אחת כמה וכמה, סבור הארולד סטאצן. הוא מייעץ לצרכן לשבת עם סוכנו ולעשות מיפוי של המצב הכספי של המשפחה, כולל כל נכסיה וצרכיה. על תכנית הביטוח שתוכן על סמך מיפוי זה לקחת בחשבון: א. מוות; ב. נכות; ג. פרישה לגימלאות.

"במשפחות רבות שוכחים לבטח את האשה כמפרנסת שניה – וזה חשוב ביותר כשיש ילדים קטנים", מציין סטאצן.

רוב ביטוחי החיים הנמכרים בארץ משמשים בעצם כביטוח נוסף שתפקידו להשלים מה שמקבלים רוב העובדים בארץ בתכניות הפרישה שלהם.

"באופן כללי," אומר סטאצן, "המודעות לביטוח חיים בארץ מפגרת אחרי זו שבארצות דוברות אנגלית. נדיר מאוד למצוא בארצות אלה אדם בן 25, נשוי המקים משפחה, שאין לו ביטוח חיים. בארץ אפשר לפגוש על כל צעד ושעל בני 30 ו־40 שאין להם כלל ביטוח חיים או שהם מבוטחים בתכנית מהסוג הגרוע ביותר", וכוונתו: פוליסה הנותנת למבוטח הרגשה שהוא מבוטח כראוי, ולא היא.

[illegible]

מעונות ובעיות שכר

מאת נעה גל

[illegible] עובדות מעונות ויצ"ו בקשר ללכת בעקבות עובדות המיטפלה של מסורות ויצ"ו ולקצר את שבוע העבודה שלהן. משלא נענו פתחו בשביתה. עובדות מעונות היום של נעמ"ת באזור גוש דן הכריזו על יום שביתת הזדהות עם מטפלות ויצ"ו. מתוך 23,000 ילדי המעונות בגוש דן הושבתו 3000 ילדים.

כל ארגוני הנשים משתפים פעולה בקביעת עלויות האחזקה של ילדי המעונות. גם הסכמי השכר מתואמים. עובדות ויצ"ו חתומות על הסכם השכר המקובל בקרב עובדי הסוכנות היהודית. עובדות נעמ"ת חתומות על הסכם הנהוג בקרב הסיעת עובדי מוסדות ההסתדרות. בדצמבר 85' נחתם הסכם עם עובדות מעונות נעמ"ת, ותוקפו עד פתיחת הסכמי השכר הכלליים באחד באפריל. בעוד עובדות ויצ"ו נהנות מתשלום עבור ביגוד והבראה בסכום גבוה יותר, נהנות עובדות מעונות נעמ"ת מפריסת מדרגות השכר כלפי מעלה ומתוספת קיץ, נוסף על זו המקובלת.

מאשה לובלסקי, מזכירת נעמ"ת, מקשיבה שאם על פי הסכמי הסוכנות יקצר יום העבודה למטפלות, בנעמ"ת לא יישארו מאחור וינהגו בהתאם.

ובינתיים לא מורגשת תסיסה כלשהי בקרב עובדות נעמ"ת אם כי, מודה לובלסקי, "לא כל העובדות שלנו מרוצות מהסכמי השכר הקיימים". הדבר נכון במיוחד באזור גוש דן שבו הביקוש למטפלות גבוה וההיצע נמוך, משום שישנן עבודות משתלמות יותר למטפלות פרטיות.

בעיירות הפיתוח בעית האבטלה והשכר הכללי הנמוך מביאים לרגיעה יחסית בכל רמת שכר. מיכל מודעי, יו"ר ויצ"ו העולמית, הסבירה כי תקציבו הגרעוני של הארגון בראשו היא עומדת לא יאפשר העלאת שכר כלשהי, מה גם שהאוצר אינו מאפשר העלאה זו על אף שהכל מסכימים כי שכר עובדות המעונות, בכל ארגוני הנשים, נמוך.

צ'יק־צ'אק

מאת ע. בן

לגמור עוד לפני שמתחילים (לבשל)

"פלאי המיקרוגל" – ספר חדש

במיקרוגל, עוד לפני שאת מתחילה לבשל, את גומרת. או אל תשאלי אותי, איפה כאן העונג הבישולי? אין זמן. אין זמן.

בספר מתכונים לאשפי הבית במיקרוגל, זה נראה כך:

קדרת אורז, כבדי עוף ושקדים (4 מנות)

מצרכים

1½ ק"ג כבדי עוף, 2 כפות שמן, קורט מלח, פלפל לבן לפי הטעם, 25 גר' מרגרינה, 1 כוס אורז שטוף ומסונן, 1½ כוסות מים, 1 כפית אבקת מרק עוף, (עוד) 20 גר' מרגרינה, 100 גר' שקדים חלוטים וקלופים, 50 גר' צימוקים שטופים ומיובשים.

הכנה

מפשירים את הכבדים, שוטפים ומכשירים, חותכים לקוביות.

מחממים כלי השחמה ב־500 ואט 2 דקות, מוסיפים את הכבדים ובוחשים בכלי ההשחמה. מכסים ומבשלים ב־500 ואט 6 דקות. מוסיפים את השמן, מעט פלפל ומלח לפי הטעם, מכסים ומבשלים 2 דקות.

שמים את המרגרינה בקערה חסינת־חום עמוקה. מחממים ב־500 ואט 1 דקה. מוסיפים את האורז, המים ואבקת המרק. מכסים ומבשלים ב־500 ואט 13 דקות. בוחשים פעם אחת כמשך הבישול ומכסים שנית לאחר הבחישה.

במחבת קטנה ממיסים את המרגרינה, מוסיפים את השקדים והצימוקים ומטגנים עד שהשקדים יזהיבו. מוסיפים את הכבדים ואת תערובת השקדים אל האורז, בוחשים קלות, מכסים ומבשלים ב־500 ואט 3 דקות.

בתום הבישול משהים למשך 3 דקות.

...אז כמה יש לנו עד עכשיו? 27 דקות לתבשיל מסובך. וזה עוד אחד הבישולים הארוכים שבספר החדש, פלאי המיקרוגל, שערכה מדריכת התזונה של תנובה־אסם, טובה ארן, לפי ספרו של התזונאי גרמני בשם ד"ר אוסקר (הוצאת מודן. יעוץ והתאמת מתכונים – קרה לוינסון). ראגו חזה עוף מוכן תוך 22 דקות, קישואים ועגבניות ברוטב – 19 דקות, רוטב עגבניות למאכלי פאסטה – 11–12 דקות; מרק תירס ואילתית מעושנת – 12 דקות וכך הלאה. הלא כתבנו כבר: צ'יק־צ'אק. ואלה שמחפשים להם את ההתענגות ליד הכיריים והתנור, בבישול שמרני ארוך ומפורט, שלא יקנו מיקרוגל.

הם יישארו במיעוט, בלי ספק. ההירה אל המיקרוגל, שהפך לסמל לרווחה המדומה שבין תכנית כלכלית א' לתכנית כלכלית ב', נמשכת במלוא העת. 70 אלף מיקרוגלים נרכשו בארץ עד כה, מרווחים המו"לים של ספר זה (שיצא ביוזמת חברה ידועה לייצור מיקרוגלים) – ועד לכתיבת שורות אלה ולהדפסתן בוודאי נמכרו ונרכשו עוד כמה אלפים. וכמובן יש כבר מוצרי לוואי, כמו ספרי מתכונים למיקרוגל וקורסים לבישול ומדורי מתכונים בעיתונים.

הספר שלפנינו אין בו שום דבר מסעיר ויוצא דופן. כיפצה את עקרת הבית המיקרוגלית על אובדן האשליה שהנה־הנה היא הופכת, לאחר שעות של בישול ואפיה, לאשפית בישול גדולה. הוא יותר ספר יסוד לבשלני המיקרוגל. אלה שעתותיהם אינן בידיהם. אבל הם לא מוותרים על מה שנראה כארוחה עשויה היטב. הם יקבלו כאן מנות ראשונות וחטיפים כמו עלי גפן ממולאים ושזיפים במעטה חזה אווז מעושן, מרקים (תירס, קישואים, מסמסים, אפונה), תבשילי קדרה (בשר ואורז בעגבניות, תבשיל אפריקאי והתבשיל שהובא לעיל), מאכלי דגים, מאכלי בשר ועוף (נתחי חזה עוף באגוזים, בשר עגל מוגש), מאכלי ירקות (גזר גמדי באילסרים, כרוב כבוש בתפוחי עץ), תוספות, רטבים, ריבות, משקאות ומיני קינוח. ה"גרעיניות" של המקור נשארת למרות ההתאמה, פה ושם. בכמה מן המתכונים או בצילומים – אבל בסיכומו של דבר, הכל סביר, מהיר, לא מסובך. קל להכנה וחסר השראה. מלאכת מדריכים מלומדה.

ובניגוד לדעה שהבישול במיקרוגל פוגע בטעם המזון ובערכו התזונתי, טוענת טובה ארן, שאם מקפידים על זמני הבישול רוב הערך התזונתי והטעם נשמרים. היא מעניקה שורה של עצות לבשלני המיקרוגל, כולל מה לא לבשל בו (ביצים, חביתות, איטריות, פיצפצות, פודינגים וטיגון בשמן עמוק) וכולל איך להפשיר בו מזון קפוא ואיך להיזהר בו מתיבול המלחה מיותרים (להפחית ב־30 אחוז לעומת בישול רגיל, כי כמות הנוזלים המועטה גורמת לכך שטיפת מלח תספיק). וגם איזה כלים מותרים לבישול (כלי חרס, כלי נייר!!!) לבישול מהיר או בעוצמה נמוכה, כלים מיוחדים למיקרוגל, כלי השחמה וכו') ואילו אינם מותרים (כלי מתכת וכלים המכילים חלקי מתכת, כלים מחומר, זכוכית וחרסינה שהודבקו בדבק וכו'). בקיצור, קורס־יסוד בספר אחד את כאכינה שהעתיד הוא במיקרוגל. אני לא קניתי את זה (את האמונה ואת המיקרוגל).

טוב שכן קרוב מאח רחוק

כך אומרים אנשי הכפר העלווי רג'ר, השוכן סמוך למפגש הגבולות ישראל־לבנון־סוריה, לשואלים על קשריהם האמיצים עם הקיבוצים בגליל העליון. רכז התרבות והחברה בכפר טווה בחריצות רבה מערכת מסועפת של קשרי הבנה וידידות עם קיבוצי אצבע הגליל ובהם שניר ודפנה, הגושרים, כפר־בלום ודן. אחת הסיבות לקשרים אלה, כנראה העיקרית, היא בוודאי הנתק בין רג'ר ובין הכפרים הערביים מעבר לגבול

כתבה: רונית יהל
צילם: איתמר גלס

הכפר רג'ר שוכן על מצוק. למרגלותיו זורם הווזאני, הנבלע בסופו של דבר בחצבאני. הנוף עוצר־נשימה. מצפון – החרמון, ומדרום־מערב – הרי נפתלי. אדמותיהם של תושבי הכפר גובלות באדמות הקיבוצים. אבל חלק מאדמותיהם נמצאות מעבר לגבול.

ברג'ר גבנים בתים, המועצה המקומית מתפקדת היטב, יש עבודה לכל דרוש. אבל פעם, בתקופה הראשונה לאחר מלחמת ששת הימים, היו כאן זמנים אחרים. לאחר שצה"ל כבש את הכפר, התכוונה ישראל להעבירו לידי ממשלת לבנון, אבל זו לא קפצה על המציאה. הכפר שייך לסוריה, טענה, והוא מהווה חלק בלתי־נפרד מרמת הגולן – ובכך הטילה את האחריות לטיפול בו על ישראל.

זמנים קשים עברו על התושבים: רעב, מחסור בתרופות, בדידות. כאשר נפלה ההחלטה על סיפוח רג'ר לישראל, השתנה המצב. הכפר חובר לרשתות החשמל והטלפון של ישראל והונח קו ביוב.

הצורך הדוחק בפרנסה יצר את הקשר בין הכפר הערבי ובין הקיבוצים, סביב קפה הבוקר במטע התפוחים של כפר־בלום, שם עובדים צעירים מרג'ר, החלו להירקם קשרים חבריים.

פיני אלמוג (כפר־בלום), מאדריכלי הקשר עם רג'ר ואיש אהוב ומכובד בכפר: "בשנה הראשונה לעבודתם איתנו במטע הגיעו אנשי רג'ר יחפים, בסרמפים וברגל. מאז נוצרו קשרים אישיים בין אנשי המטע ואנשי רג'ר. הקשרים התרחבו והתהדקו. אנו מקיימים ביקורים הדדיים לעיתים מזומנות".

נאצר באדר מרג'ר, גדול קבלני הגליל העליון בגיוס עובדים, מארח אותנו בביתו. על משקוף הכניסה חרוט: "ברוכים הבאים, אנשי כפר־בלום", ונאצר אומר לנו, שמלים אלה חרוטות גם על לוח ליבו.

ביתו של באדר מפואר ונישא מעל בתי הכפר, עושרו נראה היטב. אבל לא בקלות בא לו עושר זה. בן 15 יצא עם בני גילו לחפש עבודה ומצאה לראשונה בכפר־בלום, ומאז – לא מעט הודות לתושייתו מצאו אנשי הכפר מקורות פרנסה גם בקיבוצים אחרים באיזור קריית־שמונה.

יש לו הרבה דברים טובים לומר על הקיבוצניקים כנותני עבודה. הוא זוכר להם לטובה את התנהגותם בימי המחסור ההוא ומשיב להם כגמולם היום, כאשר בעקבות המצב הכלכלי הקשה בקיבוצים ירד הביקוש לעובדיו ב־40 אחוז. "אני מתחשב במצב, מוריד מחירים ומאפשר לקיבוצים לפגר בתשלום. הרווח שלי נמוך, אך ככה זה במשפחה, ואני מרגיש אליהם קשר הם ממש כמו במשפחה", יסכם באדר את הנושא.

עזרת המועצה האזורית לבית־הספר

אחמד חטיב הוא מנהל בית־הספר ברג'ר. בוגר מגמת חינוך וספרות ערבית באוניברסיטת חיפה, מארח למופת ואיש שיחה הבוחר מלותיו בקפידה.

"מדוע חשובים לכם כל־כך הקשרים בין ילדי רג'ר ובין ילדי הקיבוצים?" – אני שואלת. תשובתו: "ידידות והבנה הנוצרות בגיל הילדות – יהיו להם השלכות חשובות בעתיד. לא בקלות הוולו הקשרים. בהתחלה היו חשדנות, אי הבנה. היום באים ילדי הקיבוצים לביה"ס שלנו, מתארחים בו ובבתי התלמידים. הם מוצאים קשר זה לזה בשפת הילדים הבין־לאומית. שיחות טלפון ומכתבים הם חלק מהעניין".

עוד הוא מספר שהכפר מבקש את עזרת המועצה האזורית גליל עליון בהסעת תלמידים וברכישת מחשבים. השנה עומדים לבנות בי"ס חדש. בביה"ס הנוכחי צר המקום ואנו שוכרים חדרים בכפר לכיתות לימוד. כאשר ייבנה ביה"ס החדש, נבקש שוב את עזרת המועצה האזורית ברכישת ציוד לימודי".

חטיב מספר, שרוב ילדי הכפר מסיימים את ביה"ס העממי ברג'ר, חלק גדול (מעט הבנות) מהם

הבנות נשארות בבית עם אחיהן הקטנים

ממשיכים בלימודים בתיכון מקיף לילדי הדרוזים במסעדה. בתום י"ב ממשיכים בודדים במסלול אקדמי במכללת תל־חי, באוניברסיטת חיפה או בטכניון. אולם המסיימים מסלול אקדמי יוכלו להשתלב בכפר רק בתפקידי הוראה. גם הקושי העצום לצאת מרג'ר למוסדות להשכלה גבוהה מחוץ לאיזור מכביד ומרתיע.

אחמד חטיב נזהר בניסוחיו, כאשר הוא נשאל לטיב הקשרים של הכפר עם בני המשפחות בסוריה. "לצערנו", הוא אומר, "אין לנו קשרים איתם". מכתב העובר דרך "הצלב האדום" מטייל בין סוריה לישראל חמישה חודשים לפחות. גם עם שכניהם בלבנון אין קשר. זו בוודאי אחת הסיבות לנטיה לפתח הבנה וידידות עם השכנים מישראל.

כדי להיכנס לכפר צריך לעבור ביקורת גבולות. "אנו בישראל או מהוצה לה?" – נשאל חטיב ומשיב: "מי שעבר את גדר המערכת, הוא מחוץ לישראל, הוא בלבנון. אבל אנו חלק ממדינת ישראל. זה המצב. מקווים לטוב, מתגעגעים למשפחותינו ולא רואים פתרון קרוב", אומר חטיב וממצה בכך את הבעייתיות של רג'ר, המנותקת ומבודדת מסביבה ערבית.

אנשי רג'ר חיים ומתפקדים כחלק מן החברה המודרנית בקשריהם החיצוניים. אך בביתם פנימה הם שמרנים ביותר. מעמדה של האשה – ללא שינוי זה מאות בשנים. אחמד הטיב: "בנות רבות נושרות מהלימודים בסוף כיתה ח'. הן מסתגרות עם אמותיהן ולומדות את רזי הבישול והחזקת הבית. עד עתה לא יצאה אף בת מן הכפר ללימודים גבוהים".

חטיב טוען, כי אין לבנות הכפר עניין בכך.

עדה מבודדת ומנותקת

תושבי רג'ר הם מוסלמים עלווים. העלווים הם העדה השלטת בסוריה, ועימה נמנה, למשל, הנשיא אסד. בישראל יש עלווים רק ברג'ר וכן בכפר ערבי אחר בגולן, עין־קיניה. לכן קיימת בעיה של נישואין: הצעירים והצעירות של רג'ר מתקשים למצוא בני זוג מעדתם בגבולות מדינת ישראל.

בתום מלחמת ששת הימים מנה הכפר 300 תושבים. כיום חיים ברג'ר 1,250 נפש. פרנסתם על חקלאות זעירה, מלאכה, נהגות ועוד, ועבודות חוץ. הארגון מסורתי. משפחות מורחבות קשורות ביניהן בקשרים אמיצים וגרות זו ליד זו.

העובדה, לא היו פניות. אם תהיינה בעתיד, הוא מבטיח [illegible], יסע אתן לתל־חי ויעזור להן בדרכן זו. גם על חוגי המלאכה, מכונת כתיבה, מחשב ופגישות חברתיות מוותרות נערות רג'ר. חוג המשפחה מכסה על הכול. חטיב יחזור ויטען, כי בנות רג'ר שמחות בחלקן. "יש להן הרבה עבודה בבית", מסכם מנהל ביה"ס את הנושא.

מוכתאר ערבי ומוכתאר יהודי

סולימן האמד חטיב הוא מוכתאר הכפר 26 שנים. התושבים רוחשים לו כבוד רב, אסיפת הנכבדים היומית המתכנסת בבית העם היא שהחליטה על המפגש עם קיבוצי הגליל. סולימן חטיב קובל על שירותי בריאות מצומצמים ועל תקציבים שאינם מספיקים. בתכניתו לבנות את ביה"ס החדש ומפעל מים להשקיית שדות הכפר. הוא מקווה, כי המועצה האזורית גליל עליון תעזור לו להקים מגרשי ספורט לילדי הכפר.

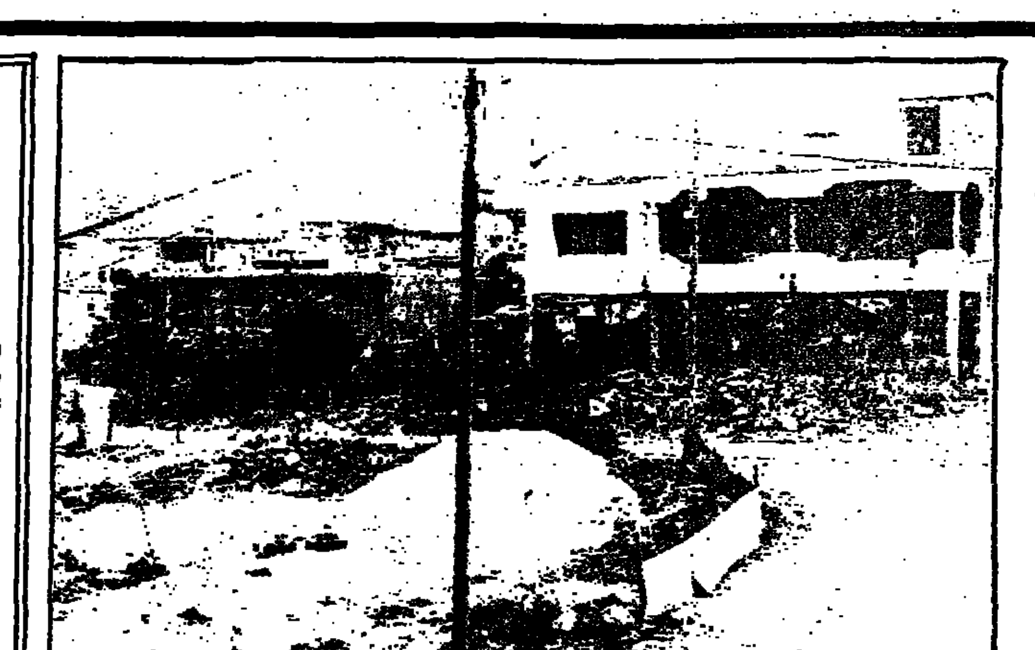
הבניה החדשה ברג'ר – פונקציה של מצב התעסוקה בקיבוצים

סטופה תמיר ממנרה התמנה ל"מוכתאר" היהודי של הכפר על־ידי המועצה האזורית, והוא שמקיים את הקשר עם הכפר: "בעזרת קשרינו הטובים במוסדות ובממשלה היינו לפה לתושבי רג'ר והועלנו להם לא במעט. אין המועצה מתכוונת לצרף את רג'ר ליישוביה, אך קיים רצון עז להמשיך בעזרה ובתמיכה. עזרנו בהנחת קו ביוב, בתיקון כביש ובפתרון מסויים בבית־הקברות. אין באפשרותנו לעזור להם בכספים. עיקר עזרתנו הוא בייעוץ על־ידי מומחים שלנו ובפתיחת דלתות". סטופה מעריך מאוד את קשרי הידידות בין הקיבוצים ובין הכפר.

אירוח למופת

על ביקור חברי כפר־בלום ברג'ר מספרת *רות ששון*, חברת הקיבוץ: "מארחינו בכפר היו בני 30־40. נשאלנו ושאלנו. טיפלו בנו וכיבדונו בפירות ואגוזים. לאחר ארוחת ערב טעימה מאוד התכנסנו בבית העם, ראינו איך רוקדים דבקה. בנות שרו והיה שמח. היה ערב לא סתם מהנה. הוא פתח לנו צוהר ורצון להכירם עוד".

ומוסיף בעלה *דני*: "ההיכרות הקרובה והארוכה עם חברי כפר־בלום מחזקת את הקשר בינם לבין היישובים היהודיים. העובדה שרג'ר מבודדת מיישובים ערביים תורמת לכך. יש למצוא דרך לשמור ולפתח את הקשר עימם בדרכים שונות: מפגשים בחגים, סיוע קהילתנו לרג'ר, תחרויות ספורט משותפות ועוד. הביקור "קילף" הרבה דעות קדומות".

גם חברי קיבוץ דן אירחו והתארחו ברג'ר. "חבל שחיכינו שנים רבות כל־כך", כותבת בעלון קיבוצה פנינה. על המפגש היא מספרת כי האירוח היה נפלא: רוח טובה ליוותה את הביקור במשפחות והאירוע התרבותי המשותף היה בהחלט מקרב לבבות, נמצאה שפה משותפת.

טובה דן (דן), עורכת העלון בקיבוצה, היתה בין מי שאירחו משפחה מרג'ר בביתם. "הילדים מצאו נושאים משותפים ועניין זה בזה למרות מגבלות השפה", היא אומרת. "גם ארוחת הערב והמסיבה בערב תרמו לא מעט לקשר ולהיכרויות החדשות שנוצרו".

מבצבצים
עלון תל־צבימים

וקודם כל ברצוננו להודות – לחשמלאים. על הכל. המון =המון תודה.

תודה גם לחנה א. שהעלתה את הרעיון שכיתה=חוחית תקשט השנה את הכניסה לחדר=האוכל =החדש בחנוכיות מעשי ידיהם. ומכל הלב תודה לחנה ב. שהדריכה את ילדי=חוחית ביצירת חנוכיות שממש=ממש הכניסו את כולנו לאווירת החג.

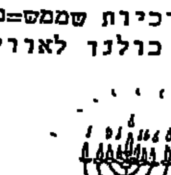

קישוט הבמה נעשה השנה על ידי האחים והאחיות של כיתת=חוחית בהמון=המון נבונות והמון=המון טוב =טעם. נברך אותם בשם כולנו – שאו ברכה מעם כולנו.

סביבון הענק שקישט את הבמה – עוצב על ידי חנה ג. הביצוע – ממש=ממש בכוחות עצמים – על ידי הנגרים שלנו. בן=לולו מפועלי הבניין תלה אותו על תקרת הבמה. את כולם נברך: יבורכו העושים במלאכה.

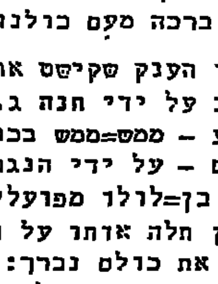

ויעמדו על התודה הורי=חוחית על התעמלות הלפידים הנאה שהוכיחו במסיבה. גם שפע של המון כה=לחי לחנה ד. אשר ליוותה את הורי=חוחית באקורדיון (שחנה ה. השאילה לה ואנו מודים לה על כך מקרב לב).

לחנה ו. שהיתה יהודה=המכבי בפנטומימה ולחנה ז. שהיתה אנטיוכוס בפנטומימה ולחנה ח. שהיתה בפנטומימה הפיל של היוונים ולמשפחות: שאקי, בן=סינידר, בן=שבת, וקסטיאל – שנאותו להיות יוונים גם בחנוכה (ואנו יודעים עד כמה אין הדבר נעים ודוקא בחנוכה) – ממש=ממש חן=חן על ההופעה (ואל תכחישו פתאום שהסכמתם להופיע בקטע חוני=המעגל=והעץ בט"ו=בשבט הממשמש ובא והציבור מתבקש להכנס כבר לאווירת=החג והשנה בלי לסחוב מעדרים מסככת המשתלה בגלל המצב).

ולא נשכח מעל דפי עלון חגיגי זה להודות לחנה ס. שהזעיקה את מכבי האש וכך לכבאים עצמם (שלא הצליחו אמנם להציל את חדר=האוכל=החדש מאש החנוכיות הנפלאות של כיתת=חוחית) אבל זאת היתה חוויה=חוויה לראות איך הם משקיעים ומשתדלים.

ערך את העלון עמוס ר. עזרה נורא=נורא תמר ד. (מקודם י.) ותודה לתמר ר. (י.) על הציורים לעלון זה.

נ.ב. ערב הלביבות (עם הריקודים=של=פעם) – יתקיים כמובטח – מיד כשיבנו מחדש את חדר=האוכל=החדש.

חדר האכילה: כל יום תיאטרון בחינם

פעם היה בשבילי חדר האכילה מקום מפחיד ומאיים. כל אדם חדש הבא למסגרת החברתית שקוראים לה קיבוץ יודע את ההרגשה הזאת, מי יותר ומי פחות.

אין זה פלא – שהרי חדר האכילה בקיבוץ, הבניין החשוב ביותר אינו אלא עולם של תיאטרון חברתי מיוחד במינו, בו כל אחד הוא שחקן וצופה גם יחד, וכל זה שלוש פעמים במשך 365 ימות השנה.

לא כל אחד רגיל לשחק על הבמה, ודאי לא בתדירות כה גדולה ומתישה כמו פה; ויש מי שזקוק אפילו לכמה שנים כדי לאזור אומץ להציג בפני קהל גדול זה לבדו.

כאן, במקום המרכזי שבו גם אוכלים, גם מלמדים כמעט את הכול, מספרים על מקום העבודה, המעמד במשק, הסביבה החברתית, המצב המשפחתי, תפקידים ועוד.

לכל ענף השולחן שלו, ויש גם שולחן לארוחת הבוקר ושולחן לארוחות הצהריים. יש שולחן לבני המשק ושולחן למתנדבים ושולחן לקבוצת ההכשרה ושולחן לגרעין נח"ל ושולחנות למשפחות עם הילדים לארוחות הערב, יש שולחן לצמרת ושולחן ליושבי הגדר. הכול קבוע ומסודר למופת כאילו איזה במאי עקשן היה חוזר עם שחקניו על אותה סצינה שוב ושוב.

לשחקנים, כך נראה, ככה יותר קל. כל אחד יודע את מקומו ואת תפקידו, אך איזו מהומה ואיזו מבוכה יכולות להתעורר, כאשר זר שאינו שייך לשולחן בא ומתיישב בו... השחקנים מתבלבלים, נבוכים ולעיתים אף שוכחים את שורותיהם!

ומה קורה לבן משק זה או אחר, יציב ומושרש במקום בדרך־כלל, כאשר לפתע אין לו מקום בשולחנו? כאשר – נגיד – הוא צריך לשבת בשולחן אחד לבדו? זוהי סיטואציה מסובכת בהחלט שדורשת יכולת אימפרוביזציה!

או תאר לך חבר ותיק, את הבחור החדש שהגיע אמש ועדיין אינו יודע את תפקידו במחזה – לאן הוא יפנה, עם מי ישב? לבדו? מובן שלא: הרי הוא רוצה לפתח קשרים חברתיים ולא ליצור רושם של מתבודד! אז יש רק ברירה אחת: להיכנס באומץ לתוך הסצנה ולהצטרף לקבוצת שחקנים שכבר משחקת שנים ביחד.

למרות היותנו חברה אחרת, שולטות גם אצלנו דמויות מוכרות: גיבורים ואנטי־גיבורים, ליצנים למיניהם, מצליחנים ומפסידנים.

יש הגיבורים שעל כתפיהם מוטל משא כבד תמיד, שחקנים ראשיים שמסתובבים בין השולחנות בסבר פנים רציניות, כאשר הם בחיפוש מתמיד אחרי מישהו או משהו. תפקידם הוא להציל, להזעיק ולעזור, לסדר וללחום על הצדק.

יש הבוקרים הקשוחים, הפופולאריים מאוד אצל הנוער, וייתכן שיש אפילו כמה אינדיאנים וגם מוקיונים, שדונים קטנים שנהנים לבלבל את הסדר הטוב, מתרוצצים בין השחקנים, מקפצים ממקום למקום, מחליפים תחפושות כמו מקומות ישיבה, עד כי לא ברור לאיש לאן הם שייכים ומה טבעם.

הקהל ער לכל שינוי, קולט כל דבר שחורג מן הרגיל והמוכר. שינויים קלים בסדרי הישיבה, או בתד[illegible] ואורך הביקורים בחדר־האכילה, מסמלים שינויים במעמד החברתי או המשפחתי ומסוגלים לתת למחזה המוכר תפנית מפתיעה ומרתקת.

מדי פעם נפלט שחקן בודד מתוך תפקיד שהוא שיחק עד כה, מתוך מסגרת שהיה שייך אליה, ואז הוא נע ונד בין השולחנות לזמן מסוים בחיפוש אחר מקום חדש ותפקיד אחר.

אחת לשבוע, במועדים מסוימים בשנה, עולה בשעות הערב על הבמה הצגה מיוחדת – מין נשף מסיכות מלכותי, בו משתתפים רוב אנשי החצר. בהופעות אלה לבושים השחקנים בתחפושותיהם היקרות ביותר ומשחקים את תפקידם במסירות מיוחדת. באותן סעודות חגיגיות אפשר לפגוש את המשפחות המלכותיות מאוחזות סביב יורשי העצר: בנים ונכדים, נסיכים מדור שני ושלישי; גברות יפהפיות זקופות קומה, אשר מקבלות את פני העם ברוב חסד, את שרי החצר העסוקים תמיד, נסיכים ונסיכות בעלי דם כחול, אשר מסתודדים יחדיו עליזים ושלווים, את כל המי ומי בתפקידם האהוב ביותר.

מובן שלא חסרים, גם ליצני החצר והמורדים המסורתיים – יחפים, לבושי בלויים, המציגים את זלזולם במימסד בהפגנתיות המוכרת.

ערבים אלה, ערבי השבת, הם יהלום בכתר של שבוע מלא בהופעות. למחרת בשבת בצהריים, יושבים נסיכים ונסיכות, מלכות ושרים, כולם מיוחדים, מסביב לנקניקיות עם חרדל.

חוגגים, גם רוקדים, גם עורכים אסיפות, הרצאות ודיונים – כאן מתרחשות הדראמות שהן לב ליבה של החברה, טרגדיות וקומדיות, לעיני כול: כאן מועברת רכילות היום, מתפשטים רחשים והתרגשויות כמו בזרם של חשמל. כמו במחזות המוכרים לנו, שולטים גם בתיאטרון שלנו טקסים וסמלים קבועים: מקומות הישיבה, תחפושות, נורמות של התנהגות, מסיכות, סגנון דיבור. סדרי הישיבה וההתנהגות בחדר האכילה

גבי מדר
עלון ניר־אליהו

גם בשדרות תקום קומונה

מאת דני צדקוני

רעיון ההגשמה החלוצית בעיירות הפיתוח הגיע גם לאיזור שער־הנגב. בקיץ הקרוב, כך מקווים שם, תקום בעיירה שדרות קומונה עירונית. אם יצמח מזה קיבוץ חדש, עירוני – דבר זה עדיין אינו ידוע. אבל האופציה קיימת.

דוברש מכפר־עזה הוא המרכז מטעם התק"ם את שיתוף־הפעולה "שדרות–שער־הנגב", יחד עם חבריו *דרור דגן ודן בקיזון*, לפעולה בשדרות. הם גיבשו, יחד עם גרעין "עודד־גשר" הפועל בשדרות, תכנית להקמת גרעין של "הנוער העובד והלומד", שייעודו בהגשמה הוא בשדרות.

הרעיון איננו חדש. במעלות פועל זה עשר שנים גרעין צופים, שחבריו אמורים להשתקע בעיירה הצפונית, וחלק מבוגרי הגרעין אכן עשו כן. גרעינים כאלה מצויים או מתכוננים גם בעיירות אחרות. במועצת הנוע"ל, שהתקיימה לפני חצי שנה ב"בית ברל", הוחלט לכלול את ההליכה לעיירות פיתוח כיעד של הגשמה. בין השאר הוחלט להקים גרעין שיתיישב לאחר שירותו הצבאי בשדרות. מגמות דומות קיימות, ב"בני עקיבא" וב"מכבי הצעיר", לגבי קרית־שמונה, בית־שאן, שלומי וירוחם.

החבר'ה משדרות אומרים, כי "חשוב לחפש יעדים חדשים בתנועה. רעיון הגרעין לעיירת פיתוח יגוון וישלים הגשמה תנועתית בהתאם לצרכי השעה".

ארגון הגרעין לשדרות כבר החל בקרב חברי התנועה בני כיתות י"א, הוא כולל את בני העיירה עצמה: לא כמו בגרעיני התנועות האחרות, הוחלט בנוע"ל שבגרעין יהיו מספר חברים גם משדרות. את הגרעין ירכז בן העיירה, ומדריכיו יהיו סטודנטים משדרות הלומדים באוניברסיטאות שונות בארץ. הגרעין יעבור, ככל גרעין תנועתי, את מסלול הנח"ל הרגיל, אך חבריו יתרמו על שנת שירות נוספת, שתתקיים בעיירה לאחר הטירונות בצורת עבודה עצמית, כדי לקיים את עצמם, בהדרכה עצמית ובמשימות קהילתיות. עם השתחרור מן הצבא, כלומר ארבע שנים לאחר הגיוס, יתיישב הגרעין כקבוצה בעיירה. כדי להבטיח את הנסיון יהיה לגרעין הראשון רצף של חמישה גרעינים עוקבים לפחות.

עדיין לא גובשה – והעניין הזה יכול להמתין – צורת החיים הקבועה של הגרעין כאזרחי שדרות. האם תהיה זו קומונה עירונית? ואולי קיבוץ כמו הקיבוץ העירוני "ראשית" בירושלים?

בינתיים, ללא כל קשר להחלטת הנוע"ל, מתארגנת קבוצה בת כ־25 בני קיבוצים ובני עיר בני 23–30 בריכוזו של *ניתאי שרייבר*, בן קיבוץ נירים, המבקשת להקים קיבוץ עירוני. אנשי הגרעין בדקו מספר יישובים והחליטו, כי שדרות היא המקום המתאים למטרתם. ראש המועצה המקומית, *אמיר פרץ*, תומך בלהב של רעיון הגרעין של הנוע"ל, כבר הבטיח דיור לגרעין של ניתאי. ראשוני הקיבוץ העירוני של שדרות, שיהיה "קיבוץ פתוח ומעורב בקהילה", עומדים להגיע לעיירה באפריל השנה.

רעיון מעניין אחר בתחום ה"קומוניזציה" בעיירות הפיתוח הוא זה העומד להתגשם באופקים ובאיזור מרחבים הסמוך לה. *יוחי שטיינהרט* מקיבוץ בארי, הפעיל בשיתוף האזורי, אומר שהגיעה העת לתת לו פנים אחרות. לדעתו אפשר יהיה להגיע לשילוב מוגבר, אם ייווצרו התנאים ל"מכנה משותף סביר". הכוונה ליצור בעיירה מקבץ שיתופי. המדובר במתן פתרון קואופרטיבי למצוקות ערי הפיתוח ואזורי הספר: הקמת קבוצות קטנות של חברים בעיר ובמושב המוכנים להתגבשות ברעיון השיתוף.

הנושא איננו רק חברתי: נוכח נטישת ערי הנגב ומושביו הוא אתגר לאומי ממדרגה ראשונה – אומר יוחי. "המניע הראשוני הוא ההיאחזות באיזור", כלומר ההתמודדות בתופעת הנטישה של הנגב, על־ידי יצירת כלים התיישבותיים שיאפשרו להיאבק בקשיי עיירות הפיתוח ובמשבר החקלאים במושב. בשלב זה עדיין נמצא הרעיון בתהליך של גיבוש ראשוני. הכוונה היא לרכז בקומונה בעיירה תלמידים מכיתות י"ב באופקים ובמושבי הסביבה הלומדים במקום. לצבא ייצאו כגרעין נח"ל תנועתי של הנוע"ל. הם יעברו מסלול נח"ל מקוצר. במסגרת הסל"ה הם ייכללו בתכנית "סלע" (סטודנטים לומדים עובדים), ילמדו מקצועות טכנולוגיים במכללת הנגב ויעבדו למען קידומם באופקים הסובלת, כפי שאומר ראש המועצה שלה, יחיאל [illegible], בבריחת בנים, בעיקר המשכילים שבהם. המטרה היא, שהגרעין יקים מפעל תעשייתי בעיירה. התק"ם ומחלקת ההתיישבות של הסוכנות מוכנים לתת לפרויקט גב וסיוע ועל־ידי כך לא רק לצמצם את מספר הבנים העוזבים את העיירות, אלא גם לפתור את בעיית "הבנים השניים" במושבים.

נורה שרופה ומדרכות בקועות

פנתה אלי חברה (השם שמור במערכת) ובפיה תלונה עליכך, שהפנס במבואות מחסן הבגדים אינו מאיר. פשוט כך. נורה נשרפה. לא סיפור כל־כך גדול – אבל העמוד גבוה ועובדות המחסן טרם עברו קורס מזורז לטיפוס על עמודי חשמל.

הדרך לחשמליה אינה חשוכה, גם אוזניהם של החשמלאים אינן אטומות, ובכל־זאת חושך.

היה. הרבה זמן. יותר מדי. עכשיו כבר תיקן מי שתיקן. כבר יש אור בדרך שלך לקחת את חבילת הבגדים הנקיה, שהיה מי שטרח ועמל שתהיה מונחת אצלך בתא. הרבה־הרבה קודם היה צריך לתת להן, לעובדות המחסן – אם קשה לתת יחס של כבוד ומלת תודה – לפחות קצת אור בדרכן לעבודה.

וזה עוד לא הכל. גם מדרכות, מספרת לי אותה

חברה, יש פה ושם עם הגבהות והנמכות בלתי־צפויות, בקיעים שאותה ואני הרוכבים על אופנינו לא חשים בהן באותה עוצמה, אך מי ששוקה דרכו ברגל ועגלתו מלפנים או מאחור חש בכך, ועוד איך.

והאם צריך להרים מבט לשמים? אפשר לפנות לוועדת תכנון. אם יוכלו, יתקנו. ובינתיים, את אותה מדרכה המתווה לפני ביתה של אותה חברה "דוחים" עד שיעשו שיפוצים בכל שורת הבתים, ועד אז יתרונן המטען שבעגלה וחברי ועדת תכנון ובניה יוטרדו בדברים יותר חשובים.

הצעתי לאותה חברה: למה לך ללכת דווקא דרך המדרכות הפגומות? סיפרתי לה, שבחלום האנשים פשוט היו מחרימים את המדרכות הבקועות והולכים רק באלו המסודרות. הנה, לפני הבית שלך חצי מדרכה מרוצפת לפי הצעקה האחרונה ורק חצי הוא שארית, זכר [illegible] בארץ.

אז מה? תלכי רק בחצי השמיש. מיד תרגישי בהבדל. העקרון הוא בדיוק אותו עקרון של חצי הכוס: להסתכל במחצית המלאה.

ותאמיני – כשיוכלו, אז יתקנו.

זיוה שילה
עלון שער־הגולן

המשחק באורתז – מבחן כה ליכולת ולעצבים של מכבי

מאת שמואל טל

אלופת צרפת בכדורסל, קבוצת אורתז, היתה אמורה להיות מלכתחילה „בשר התותחים" של בית הגמר לאלופות. אולם המציאות, נכון לעכשיו, שמה ללעג את כל התחזיות. לאחר שני מחזורים, אורתז היא היחידה שצברה שני נצחונות. היא גברה בביתה על טרסר האיטלקית, זו שהביסה את מכבי ת"א ביד־אליהו, והגדילה לעשות כשמוטטה את ריאל מאדריד הגאה במגרשה של האחרונה.

אורתז מהווה ללא ספק תופעה מיוחדת בצמרת הכדורסל האירופי. זו קבוצה המייצגת עיירה קטנה לרגלי הפירנאים, ואשר כמעט את כל תושביה אפשר לדחוס לתוך היכל הספורט ביד־אליהו. אך למרות שהיא נציגת פרובינציה, ממוקמת הקבוצה כבר תקופה די ארוכה בצמרת ארצה. בעונת 1984 זכתה הקבוצה בגביע קוראץ' לאחר נצחון על הכוכב האדום מבלגראד. אשתקד היא הצליחה לזכות באליפות.

הקלף החזק של אורתז הוא קהל אוהדיה הקנאי, הממלא בכל משחק ביתי את אולם „לה מוטס", מרעיש עולמות ומטיל מורא על היריב. לכדורסלני מכבי המנוסים, תהיה ההופעה באורתז מבחן כה לא רק ליכולת השחקנים על המגרש, אלא גם מבחן לעצביהם מול הקהל הרעשני היושב קרוב לקווי המגרש.

שני כדורסלנים היוו את הסמל המסחרי של הקבוצה. האחד מאתייה ביסני בן ה־35, שפרש בעונה שעברה. השני הוא מאמן הקבוצה, ג'ורג' פישר, שנטל את שרביט האימון לאחר תקופה ארוכה בה לבש את מדיה כשחקן מהשורה.

פישר הוא רק מארבעת האמריקאים של הקבוצה. בנוסף לו מופיעים בשורותיה טום שפלר (32, 2.08) בשנתו הראשונה בקבוצה, לאחר שהופיע בעבר בשורות פזארו וסרוויזו האיטלקיות ולוגאנו השוויצית; האוורד קארטר (25, 1.92) שלבש בעבר את מדי דנבר ודאלאס בליגה המקצוענית בארה"ב ופול אנדרסון (30, 2.01) שאינו מופיע בגביע אירופה.

דניאל האקה – הגיע מאנטיב

בין־לאומי שהצטרף העונה לקבוצה הוא הצרפתי דאניאל האקה (29, 2.02) המצטיין בקליעות כדורים מתחת לסל ובקליעות מטווחים בינוניים. הוא משתף פעולה עם בין־לאומי נוסף, פרדי הופנגאל (26, 1.89) אהוב הקהל המקומי, בעל "יד־הזהב" המופיע בשורותיה מגיל 11 והסנגלי באנקל קאבה, שחקן־העור (27, 1.99) ששיתק את בוב מקאדו במשחק נגד טרסר.

עוד מופיעים בקבוצה כריסטיאן אורטגה (25, 1.89), פראנק ביטר (23, 2.10) שהופיע בלימוז'.

אורתז לא אוהבת להפסיד בביתה. אשתקד נוצחה רק פעם אחת מול קאורטה האיטלקית. אם יש לאלופה הישראלית שאיפות להיות השנייה, היא תצטרך להיות מתוחיים בשיאה.

רומיניגה המעופף. כוכבה המערב־גרמני של אינטר מתעופף לאחר תיקול חריף עם קרלו אוסטי מאטלאנטה

שער של מראדונה לא הספיק לנאפולי נגד פיורנטינה 3:1

דייגו מאראדונה הבקיע אתמול שער לזכות נאפולי אך לא הצליח למנוע את הפסד הבכורה של קבוצתו העונה. המוליכה נוצחה ע"י פיורנטינה 3:1 ואיבדה מקומה בטבלה לאינטר מילאן שגברה על אטאלאנטה 0:1.

פיורנטינה הכינה מארב לדייגו ומנעה ממנו לסכן את שערה. מאידך היתה ההתקפה המקומית בשיאה והטילה מצור על שער האורחים החל משריקת הפתיחה. כבר בדקה השישית העניק הארגנטיני ראמון אנחל דיאז יתרון לפיורנטינה. בדקה ה־28 העלה חברו הוותיק ג'יאנקארלו אנטוניוני ל־0:2 בבעיטה חופשית ממרחק.

מאראדונה הצליח להקטין בדקה ה־51 ונטע תקוות בלב חבריו, אולם המקומי פאולו מונלי סתם את הגולל על תקוות אלה בהבקיעו שער שלישי לקראת הסיום.

אינטר נזקקה לשער של פייטרו פאנה בדקה ה־18 כדי לגבור על קבוצת התחתית אטאלאנטה, ולהעפיל למקום הראשון בזכות הפרש שערים עדיף.

גם האלופה יובנטוס, נהנתה מהפסדה של נאפולי. היא גברה בביתה על ורונה בשיעור 1:2, וצימקה הפער בינה לבין המקום הראשון לשתי נקודות. ורונה עלתה ליתרון בדקה ה־27 משער של הדני הבין־לאומי פרבן אלקייאר. אולם במחצית השנייה הצליחו מאנפרדוניה להשוות ואנטוניו קאבריני הבקיע את שער הנצחון שתי דקות מהסיום.

מילאן שגברה במשחק חוץ על קומו 0:1 מדורגת במקום השלישי ולזכותה 18 נקודות.

יתר המשחקים: אסקולי – ברשיה 0:0; אמפולי – אוולינו 0:1; סמפדוריה – רומא 0:0; אודינזה – טורינו 1:1.

צמרת הטבלה

1. אינטר	14	5 – 18	20
2. נאפולי	14	10 – 20	20
3. מילאן	14	7 – 15	18
4. יובנטוס	14	13 – 20	18
5. רומא	14	12 – 19	16
6. ורונה	14	13 – 15	16
7. סמפדוריה	14	11 – 16	15
8. קומו	14	8 – 9	14

מאסור זוכה באדלייד

הטניסאי האוסטרלי וולי מאסור, שניצח את עמוס מנסדורף ברבע הגמר, זכה באליפות דרום אוסטרליה באדלייד, כשגבר במשחק הגמר על האמריקאי ביל סקנלון 4:6,7:6.

סקנלון זכה לאחר מכן בתואר הזוגות יחד עם הצ'כי איוואן לנדל. השניים ניצחו במשחק את הצמד האוסטרלי פיטר דוהאן ולורי וורדר 4:6,3:6,7:6.

● במשחק ראווה במערב ברלין, גבר בוריס בקר על הנרי לקונט 3:6,4:6,4:6.

● הנה מנדליקובה זכתה בטורניר בבריסביין, כשגברה במשחק הגמר על האמריקאית פאם שריוור 4:6,6:2,2:6.

גרוס נוצח בארה"ב

אלוף ושיאן העולם ב־200 מטר פרפר, המערב גרמני מיכאל גרוס בן ה־22, נוצח בבוקה־ראטון על ידי האמריקאני מרטי מוראן במשחה למרחק 200 יארד בבריכה קטנה.

מוראן קבע זמן של 1:49.15 דקה והקדים בארבע מאיות את גרוס.

הונגריה – יפאן 2:3

נבחרת הכדורעף של הונגריה ניצחה במפתיע את יפאן 2:3, בטורניר הנערך בביישפינג, שוודיה.

שוודיה המארחת גברה אף היא במפתיע על קובה 0:3.

ליניקר העניק נצחון לברצלונה

צמד שערים של האנגלי גרי ליניקר העניק נצחון לברצלונה על קבוצת התחתית סאבאדל 1:3, במחזור ה־21 בליגה הספרדית בכדורגל.

לברצלונה בראש הטבלה 32 נקודות והיא מקדימה בשלוש נקודות את האלופה ריאל מאדריד, שסיימה בתיקו 2:2 עם סאראגוסה.

מיצ'ל גונזאלס ואמיליו בוטרגניו היקנו יתרון לריאל האורחת, אולם תוך שתי דקות הצליחו חואן סניור ומארציטו חוליה להבקיע שני שערים ולסחוט נקודה.

אספניול ממוקמת שלישית עם 28 נקודות, לאחר נצחון חוץ על ספורטינג גיחון 0:1 ומקדימה בארבע נקודות את אתלטיקו בילבאו, שנוצחה ב"דרבי באסקי" על ידי ריאל סוסייאדאד 2:1.

אתלטיקו מאדריד במקום החמישי (23) גברה על מאיורקה 1:3.

ג'ורדן קלע 47 נק' נגד ה"פיסטונס"

לאחר שנכשל בשני משחקיו האחרונים לשבור את מחסום 40 הנקודות, חזר אתמול מייקל ג'ורדן לסורו בשקלע 47 נקודות לזכות השיקגו בולס והוליכה לנצחון על ה"פיסטונס" מדטרויט 109:124.

ג'ורדן ממשיך להוביל את טבלת מלך הסלים עם ממוצע של 37.6 נקודות. הרוקי בראד סאלרס הוסיף 22 לבולס, ומהמנוצחים קלע 36 נק' לדטרויט וחברו אדריאן דנטלי הוסיף 22.

לואיס לויד קלע 25 נקודות והוליך את היוסטון רוקטס לנצחון על סיאטל סופרסוניקס 114:138.

במפגש בין שני האחים לבית וילקינס היתה ידו של הבכור דומיניק על העליונה. הוא קלע 28 נק' והוליך את אטלנטה הוקס לנצחון 92:104 על הניקס מניו־יורק. ג'רלד וילקינס קלע 20 נק' לניקס.

המערב־גרמני דטלף שרמף קלע 29 נק' והוליך את הדאלאס מאבריקס לנצחון על סאן־אנטוניו ספארס 89:106.

ריקי פירס (29) וטרי קמינגס (23) היו הקלעים הבולטים בשורות מילוואקי באקס שגברה על הקאבלירס מקליבלנד 95:104.

פורטלנד בלייזרס גברה על דנבר נאגטס 108:116 בזכות 30 נק' של קיקי ואנדווי. נג'רזי נטס הנחילה הפסד נוסף ללוס־אנג'לס קליפרס 97:98.

זאווארזב – "כדורגלן השנה" בברה"מ

אלכסנדר זאווארזב נבחר כ"כדורגלן השנה" בברה"מ. הוא 357 נקודות והקדים את "כדורגלן השנה" באירופה, איגור בלאנוב – 313 נקודות ואולג בלוחין 81 נקודות.

זאווארזב בן ה־25 משחק אף הוא בדינאמו קייב, כמו שני חבריו, בלאנוב ובלוחין.

הבחירה נעשתה על־ידי העתון "פוטבול־הוקי", בהשתתפות 175 עתונאים.

53 ניחשו 14 בטוטו

בשבת גשומה ללא הפתעות מיוחדות הצליחו 53 משתתפים לנחש את תוצאות כל 14 המשחקים של המחזור. כל אחד מהמנחשים יקבל כ־8570 שקלים.

1248 משתתפים ניחשו 13 תוצאות נכונות וכל אחד מהם יקבל כ־118 שקלים.

15541 משתתפים ניחשו 12 תוצאות נכונות וכל אחד מהם יקבל כ־10.50 שקלים.

לאור מספר המשתתפים הרב שניחשו 11 ו־10 משחקים לא יחולקו הפרסים הרביעי והחמישי והם יועברו למחזור הבא.

המינימום המובטח לפרס הראשון במחזור הבא הוא 450,000 שקלים. לכלל הפרסים הוקצבו מיליון שקלים.

מת קלמן מורדקוביץ

קלמן מורדקוביץ, מראשוני הוותיקים של אגודת הפועל ת"א וממייסדי אגודת ידידי הפועל ת"א מת אתמול בצורה פתאומית מהתקף לב. בן 78 היה.

עלה לארץ ישראל בשנת 1933 מפולין בה היה חבר בתנועת החלוץ. עם בואו לארץ החל לעבוד ברכבת והיה מפועלי הרכבת הראשונים במחוז תל־אביב. בשנות ה־50 נתמנה מזכיר סניף הפועל תל־אביב כאשר הסניף הגדול במדינה שכן בבית ברחוב נחמני. הוא היה בין אלה שהעבירו את הסניף למקומו החדש ברחוב אוסישקין.

יזם ואירגן במשך שנים את עובדי הפועל ונשפי הפועל. בשנים האחרונות לפני צאתו לגימלאות עבד בלשכת המס המרכזית ובהיותו גימלאי נטל על עצמו משימות רבות באירגון ידידי הפועל ותיקיו. הניח אשה ובן.

עקב מותו הפתאומי של מורדקוביץ נדחה כנס ותיקי הפועל במחוז ת"א שנועד להתקיים מחר בבית ליסין. על המועד החדש תבוא הודעה בתום ימי האבל.

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל

משחקי הפועל 4-11 במאי 1987 תשמ"ז

שוער בית"ר י־ם מזרחי: אצלנו נעים כולם לשער

מאת ניקו פרידמן

„אם קבוצה כמו הפועל פ"ת מנצחת ביבנה 2:5 ובנתניה 0:4, באה אלינו, לא רואים אותה על המגרש וסופגת מאיתנו 4:1, אז אני לא רואה איך עוצרים אותנו העונה", דברי שוער בית"ר ירושלים, יוסי מזרחי, אחרי השבת הראשונה של 1987.

★ יוסי, יש משהו שעוד לא שאלו אותך השבת?

„האמת שכבר שאלו אותי ואת כל שחקני בית"ר את כל השאלות, כולל מתי יבוא המשבר ואם אנחנו כבר בשלים לאליפות".

★ מה הגורם המרכזי ליכולת שאתם מציגים העונה?

„שאנחנו משחקים הרבה יותר פתוח. יש בעיה ליריב כי מי מאיתנו לשמור. פעם סגרו את אלי ואודי וזה הספיק. היום באים סמי מלכה, שוורץ וקדוש או המגינים אבי כהן ושירזי. כולם נעים לכיוון השער. הקרדיט מגיע למאמן דרור קשטן. הוא לקח את הסיכון ואם היינו נכשלים היו באים אליו בטענות".

★ העובדה שיצרתם פער גדול בצמרת תוריד את העניין בקרב הצופים?

„מי שלא בא לראות אותנו מפסיד. אנחנו נותנים הצגות טובות. הקהל הישראלי רעב ומחפש כדורגל יפה. אם שאר הקבוצות יציגו כדורגל טוב ויפה, כל הקהל יבוא".

★ משמע, שאר הקבוצות בליגה אינן כהבות?

„שאר הקבוצות משחקות כדורגל שמרני בשביל נקודות. אנחנו אטרקטיביים. הכדורגל שלנו מביא בסופו של דבר שערים, נצחונות וקהל. זה משתלם גם לכדורגל וגם לנו".

★ אם זה המצב אין מי שיסכן אתכם אפילו אם תפסידו כמה נקודות.

„בזווית העין אני עדיין מסתכל על בני־יהודה, מכבי ת"א, הפועל ת"א ומכבי חיפה. הן עלולות לסכן אותנו. הן לא בכושר עכשיו אבל אם יכנסו לתנופה הן קבוצות שמסוגלות לנצחונות רצופים רבים".

„פער של 9 נקודות, כשנותרו 16 מחזורים ו־48 נקודות בקופה עדיין לא מספיק. הכל עדיין פתוח והמתח בליגה עוד יימשך".

★ בכל זאת, נראה שרק הקהל הנאמן שלבם ממשיך לבוא למגרשים.

48 שעות אחרי שבת

בדרבי ה־100: ארסנל – טוטנהאם 1:2

קבוצת ארסנל ניצחה במפגש ה־100 את יריבתה הלונדונית טוטנהאם – 1:2, במשחק השלמה במחזור ה־14 בליגה האנגלית, שהיה בווייט־הארט־ליין.

בכך השוותה ארסנל את מספר נצחונותיה לזה של טוטנהאם, כשכל אחת מהשתיים ניצחה ב־39 משחקים. יתר המשחקים נסתיימו בתיקו.

לארסנל נמצאת בראש הטבלה עם 51 נקודות, לפני אברטון 47, ליברפול 42 וטוטנהאם 42. טוטנהאם נשארה במקום השביעי עם 38 נקודות.

ה"תותחנים" הוליכו 0:2 כבר בדקה ה־6 כאשר הבלם טוני אדאמס הבקיע את השער הראשון לאחר שקיבל כדור מן החלוץ נייל קווין. בדקה ה־40 הבקיע פול דייוויס מן הנקודה הלבנה.

את השער ל"תרנגולים" הבקיע מיצ'ל תומאס, לאחר שהארגנטיני אוסבלדו ארדילס "בישל" את השער, כשחמק מן המגינים והסיט את הכדור לתומאס שבעט לרשת העליונה.

יצויין, שקודם לכן הכשיל תומאס את דייוויס ברחבת העונשין וזה הבקיע את השער השני.

מגן הנבחרת אנגליה, קני סאנסום, הציל שער בטוח, כשהרחיק מקו השער, לאחר שמגן נבחרת סקוטלנד, ריצ'רד גוף, נגח לשער.

בליגה האנגלית

1. ארסנל	24	13-41	51
2. אברטון	24	20-47	47
3. ליברפול	24	24-42	42
4. נוטינגהאם	24	32-46	39
5. לוטון	24	23-26	39
6. נוריץ'	24	33-33	39
7. טוטנהאם	24	29-38	38
8. קובנטרי	23	24-26	36
9. וימבלדון	24	32-33	35
10. ווסטהאם	24	41-37	34
11. ווטפורד	24	31-40	33
12. שפילד	24	38-38	33
13. מנצ'. יונייטד	24	28-24	29
14. אוקספורד	24	38-28	29
15. ק.פ.ר.	24	31-24	27
16. מנצ'. סיטי	24	34-24	26
17. סאותהמפטון	23	46-37	25
18. צ'לסי	24	43-28	25
19. צ'רלטון	24	35-25	24
20. לסטר	24	43-31	24
21. אסטון וילה	24	50-30	24
22. ניוקאסל	24	42-25	21

בנפיקה–פורטו 1:3

במפגש הגדולות בליגה הפורטוגזית בכדורגל שנערך במחזור ה־16, ניצחה בנפיקה ליסבון את האלופה פורטו 1:3 ועלתה לראש הטבלה עם 27 נקודות.

גימאראש טיפסה למקום השני (26), תודות לנצחון על בראגה 0:4.

פורטו ממוקמת שלישית עם 25 נקודות, לפני ספורטינג ליסבון (20) שהפסידה לצ'אבס 2:1.

יתרון 5 נקודות לאולימפיאקוס

לאולימפיאקוס פיראוס בראש טבלת הליגה היוונית יתרון של חמש נקודות בתום המחזור ה־13, לאחר שגברה על יאנינה 2:3.

פאנאתינאיקוס ניצחה את אופי 1:2 ומדורגת רביעית עם 16 נקודות, אחרי אולימפיאקוס (22), אופי (17) ופאאוק סאלוניקי (16) שנוצחה על־ידי דיאגוראס 2:1.

ישראל גברה על יוון 87:101

נבחרת הצעירים של ישראל פתחה אתמול ברגל ימין את הופעתה בטורניר השנה החדשה בשוודיה, לאחר שניצחה את יוון בתוצאה 87:101.

בטורניר משתתפות גם נבחרות איסלנד ושוודיה.

נבחרת ישראל גילתה יתרון כמעט מוחלט על הנבחרת היוונית ובמחצית היא הובילה בתוצאה 42:50. במחצית השנייה הגבירו הישראלים את הלחץ ועד לסיום הגדילו את הפרש הנקודות ל־14 – 87:101.

הבולט בשורות נבחרת ישראל היה יורי גורדין שקלע 31 נקודות.

נקבעו שחקני הכדורעף לארה"ב

מאת אשר גולדשלגר

צמד מאמני נבחרת ישראל בכדורעף, מאיר כהן ונירוא הלמרין, קבעו את 12 השחקנים שיצאו מחרתיים למסע משחקים בארה"ב.

השניים ניפו ארבעה שחקנים: אלדד לזרוביץ' ודורון גלעד מהפועל מטה־אשר, יורם חמו וירון סרייבגר מהפועל קרית־אתא.

12 השחקנים שיצאו לארה"ב הם: יעקב הרשקו, רפי זולניק ורז בורר (הפועל בת־ים), אליעזר כגן ושמאי גלזר (הפועל המעפיל), אמיר אקרמן וארז שכטר (מכבי ת"א), אורן שר ואודי חבר (מטה־אשר), גיל פישל (הפועל כפ"ס), עמיחי כרם (קרית־אתא) ונציג הליגה הארצית דן פרידמן (מא"ס באר־שבע).

נבחרת הכדורעף תקיים כבר ב־8 בחודש משחק ראשון מול נבחרת אוניברסיטת סנטה־ברברה שבקליפורניה.

מסע הנבחרת, לשלושה שבועות, הוא על חשבון הקהילות המארחות בארה"ב.

האשדודים מובילים בקריקט הישראלי

מאת דני צרפתי

למרות ייחוסו האריסטוקרטי של ספורט־הקריקט, מתנהלת הפעילות האינטנסיבית בענף זה באשדוד, דווקא בקרב תושבי השכונה הנחשבת בסולם היוקרה של רובעי המגורים בעיר הנמל הדרומית לנחותה ביותר. מדובר ברובע המזרחי הצפוף ביותר שלה, המכונה „אשטרום" ע"ש החברה שבנתה אותו ואשר שמו הרשמי הוא „נווה־יהונתן" ע"ש יוני נתניהו ז"ל. הסיבה שהקריקט נפוץ בו, היא קהילת יוצאי הודו המתגוררת שם וברובע סמוך. אלה הביאו אתם ארצה את המשחק מתת היבשת שפעם היתה מושבה בריטית.

באותו רובע מתרכזת גם הקהילה היהודית הגדולה של אשדוד, שהספורט ממנה הולאה. בין ההודים שהם אנשים הדים בימות החול מעבודה ולא מלימוד תורה לבין ההודים היו כבר התנגשויות על רקע משחקי הקריקט בשבתות.

בשנת הקריקט שהסתיימה זה עתה, דהיינו שנת 1986, עשו הקריקטאים מאשדוד היסטוריה. שלוש הקבוצות שלהם (פעם הם הפעילו חמש) זכו במקומות הראשונים בליגה. קבוצת „מורדר" זכתה באליפות ישראל. „יאנג" במקום השני ו„אשדודיה" בשלישי. הקריקטאים, הסובלים מחוסר מגרש מתאים, קיבלו בעבר, בעיקר לפני שנערכו בחירות לעירייה, הבטחות שיוקצה להם מגרש מתאים לפעילותם. עכשיו מבטיח ראש העיר אריה אזולאי לבנות להם כזה עוד השנה.

שלושה מחברי המועדון, שהשתתפו בקיץ כשחקני נבחרת ישראל באליפות העולם שהיתה באנגליה, הביאו עמם מכתב מנזכר ההתאחדות העולמית שהוא יהודי, המתחייב לממן למועדון האשדודי בניית חדרי הלבשה והמועדון אם העירייה תעמוד בהבטחתה לבנות את המגרש. אגב, התמיכה העירונית בפעילות זו מסתכמת עתה בסכום של 250 שקל לחודש.

אימון יומי לנבחרת הנוער

נבחרת הנוער של ישראל בכדורגל תתכנס היום ליום אימון ותחדש בכך את הפעילות לקראת המסע לנידרלנד.

מחרתיים תקיים נבחרת הנוער משחק מבחן נגד נערי דארמשטאד ממערב־גרמניה. המשחק יערך במכון וינגייט.

מאמן הנבחרת, גיגי כהן, זימן להיום את 18 השחקנים שנטלו חלק בטורניר הנוער. לדבריו, כל ה־18 מיועדים לצאת ביום ראשון לנידרלנד, אלא אם כן יסתבר שאחד מהשחקנים אינו כשיר.

הנבחרת תתכנס בשבת בבוקר בפעם האחרונה לפני היציאה.

● מאמן הנבחרת הלאומית, מילנקו מיהיץ', ביטל את יום האימון שנועד לנבחרת הלאומית מחר באיצטדיון רמת־גן. לדברי המאמן אין טעם באימון בהעדרם של שמונה שחקנים שיהיו עסוקים במשחקי הליגה הרוויים בעוד שחקני בית"ר ירושלים קיבלו היתר לצאת לשלושה ימי נופש בעין־גדי.

צו יציבות מחירים במצרכים ובשירותים (הוראת שעה) (מחירים מרביים לזיתים המיועדים לכבישה) התשמ"ז–1986

בתוקף סמכותנו לפי סעיף 7 (א) לחוק יציבות מחירים במצרכים ובשירותים (הוראת שעה), התשמ"ו – 1985י אנו מצווים לאמור:

1. המחיר המרבי לטון זיתים המיועדים לכבישה בשער המשק יהיה 900 שקלים חדשים, לא כולל מס ערך מוסף.
2. תחילתו של צו זה ביום ד' בטבת התשמ"ז (5 בינואר 1987).

משה נסים, שר האוצר — אריה נחמקין, שר החקלאות

היתר להעלאת מחירי תפוחי עץ לתעשיה לפי חוק יציבות מחירים במצרכים ובשירותים (הוראת שעה) התשמ"ז–1986

בתוקף סמכותנו לפי סעיף 7 (א) (2) לחוק יציבות מחירים במצרכים ובשירותים (הוראת שעה, התשמ"ו – 1985 (1) אנו קובעים כי מותר להעלות את המחיר של תפוחי עץ המיועדים לתעשיה מעל מחירם הקבוע, בשיעור שלא יעלה על 22 אחוזים.

ד' בטבת התשמ"ז (5 בינואר 1987).

משה נסים, שר האוצר — אריה נחמקין, שר החקלאות

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב־יפו
תיק המרצה פתיחה 1371/86
רב וייס ואח'
ע"י ב"כ עו"ד הלל קרונפלד
מרחוב ארלוזורוב 192 תל־אביב
המבקשים
– נגד –
יעקב בוהדר
שכתובתו האחרונה הידועה: רחוב רוטשילד 43 ראשון לציון וכיום אינה ידועה.
המשיב
הזמנה בהמרצת פתיחה
אל המשיב
דע כי ביום 9.3.87 בשעה 8.30 או בסמוך לאחריה, יתבקש בית המשפט בטעם המבקשים הנ"ל, ליתן סעד כמפורט בהודעה המופקדת במזכירות ביהמ"ש.
אם הנך רוצה להגיש תצהיר בתשובה להמרצה, עליך להגישו לבית המשפט, ולמסור עותק ממנו למבקשים, לפחות שבוע ימים לפני הדיון בהמרצה.
עובדיה מאירי
מזכיר ביהמ"ש
4.1.87

הועדה המקומית לתכנון ובניה עמק חפר
הודעה על פי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה
ניתנת בזאת הודעה כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ובניה בקשה למתן הקלה בגוש 8322 חלקה 228 שכון רסקו / בתשבת העמקים.
ההקלה המבוקשת היא כדלקמן:
10% בקו בנין צדדי הקמת מחסן ביתי בעליית הגג.
כל מי שיש לו התנגדות למתן ההקלה רשאי להגיש לועדה את התנגדותו המנומקת בתוך 14 יום מפרסום הודעה זו.
ע. דגני
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ובניה עמק חפר

עיריית גבעתיים
העיר גבעתיים
המומה וכואבת יגון מלווה למנוחות עולמים את
יצחק וילדיו
איתי, עידית ויאיר
לבית ארואסטי
ומשתתפת בצער המשפחה
יצחק ירון, ראש העיר

לחברנו פואד ג'אבר
אתך באבלך במות
אמך ז"ל
בנק הפועלים בע"מ
מטה אזור ירושלים
ההנהלה והעובדים

לחברנו ד"ר ספירמן
משתתפים באבלכם הכבד עם פטירת רעייתך
פרידה ספירמן ז"ל
ומביעים תנחומים למשפחה
מוסדות מרכז רפואי כפיר
קופת חולים מחוז השרון
בית חולים מאיר
מרכז לבריאות הנפש שלוותא

במלאת שלושים לפטירת חברנו
מרדכי (מוטל) פומרניץ ז"ל
נעלה לקברו לגילוי מצבה ביום שלישי ה' בטבת תשמ"ז 6.1.87 בשעה 15.30 בבית העלמין בקבוץ גבעת השלושה.
המשפחה
ובית גבעת השלושה

במלאות שלושים לפטירת יקירתנו
רינה בראל ז"ל
לבית שנברג
נעלה לקברה לאזכרה וגילוי מצבה ביום רביעי ו' טבת תשמ"ז 7.1.87 בשעה 15.00, בבית העלמין צור־שלום.
הכניסה מצומת אפק קרית־ביאליק. אוטובוס ייצא מביתה ברעננה רחוב אוסטרובסקי 31 בשעה 13.00, ומבית הוריה בקרית־חיים רחוב משה שרת 87 בשעה 14.30.
המשפחה

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של
הח' רחל ג'רסי ז"ל
עובדת ותיקה במחוזנו
ומשתתפים בצער המשפחה
קופת־חולים מחוז תל־אביב
ההנהלה וועד העובדים

„הפועל" מחוז תל־אביב
אבל
על מותו הפתאומי של החבר הוותיק
קלמן מורדקוביץ
ומשתתף בצער המשפחה

אנו מודיעים בצער על פטירתה של חברתנו היקרה
שרה יוגב
הלויה תתקיים היום יום שני, ד' בטבת תשמ"ז, 5.1.87 ותצא מבית התרבות ביפעת בשעה 3.00 אחה"צ.
המשפחה
ובית יפעת

במלאת שנה לפטירת בתנו חברתנו
דליקה סולודר ז"ל
נעלה לקברה ביום ג' ה' טבת תשמ"ז 6.1.87 בשעה 2.30 אחה"צ בבית העלמין בקבוץ גשר
המשפחה
וקבוץ גשר

שיאים של חג יובל

שמונה ערבים מרגשים עם הפילהרמונית רק הדגישו את העדרה מהחגיגה של היצירה הישראלית, ששילובה ברפרטואר היה חלק מחזונו של ברוניסלב הוברמן

מאת יהודה כהן

שמונה ערבים רצופים (פרט לראשון) נמשכו ארועי היובל החגיגיים של התזמורת הפילהרמונית הישראלית בניצוחו זובין מהטה (פרט לקונצרט הראשון, עליו ניצח דניאל בארנבוים) במלאת חמישים שנה להיווסדה. הם נחתמו בקונצרט עממי, בו הושמעו יצירות וקטעי יצירות מאת מוצארט, ביזה, סרסאטה, קרייזלר, רימסקי־קורסקוב, פוצ'יני, דב זלצר (נגינות יהודיות חסידיות עם הכנר יצחק פרלמן והקלרניתן ישראל זוהר כ„כלייזמר") וסוזא. יצחק פרלמן הדליק את הנרות והמנצח זובין מהטה פנה בשרביטו אל הקהל, שהצטרף בזמרת „מעוז צור" לצלילי התזמורת.

מהטה, לא זו בלבד שהעלה את התזמורת לרמתה הגבוהה של היום וחיזק את שמה על פני תבל, השתלב גם אישית בחיי המוסיקה בארץ ורקם מגע הדוק עם הקהל. כמו לפני ארבע שנים ב„פסטיבל" לרגל מלאת מאה שנה להולדת הכנר ברוניסלב הוברמן, מייסד התזמורת, שיבץ גם הפעם, כמחווה לזכרו של הכנר הדגול, יצירות עם כנור סולו בכל התכניות, פרט לתכניות הקוליות. אפילו בסימפוניה השלישית של מאהלר יש קטעי סולו רבים לכבוד לנגן הראשי אותם ביצע יפה חיים טאוב. בהגשת סימפוניה זו התעלה מהטה כששמר בקפדנות על הוראות המלחין. אך העניק לה „עיצוב" אישי. בקונצרט שקדם לה הגיש באופן מרשים את האוראטוריה „בריאת העולם" עם מקהלת התזמורת הסימפונית של פאריס. מקהלה זו הגיעה לארץ להשמעת „התשיעית", סימפוניית השמחה של בטהובן, עליה ניצח דניאל בארנבוים שפרש את התבליל באורח שקוף ובהיר ובדייקנות מופתית.

בקונצרט היובל, שנערך בתאריך קונצרט הפתיחה של התזמורת בשנת 1936, העדיף מהטה, בצדק, לא לחזור על התכנית המקורית דאז עם טוסקניני, כפי שנעשה כבר פעמים אחדות בעבר, אבל שיבץ בה קטעים מתוכה ושילב את נגינתם של הכנרים שלמה מינץ, אייזק שטרן ויצחק פרלמן, שלושתם הצטיינו בנגינת יצירות שונות זו מזו באופיין.

שיאים נוספים שאפשר לציין בתכנית היובל הם הביצוע של „שלמה" מאת בלוך עם הצ'לן מסטיסלב רוסטרופוביץ', הקונצ'רטו בלה מינור לצ'לו מאת סן־סאנס עם לין הארל, וכן הקונצ'רטו השני של פרוקופייב וזה של בטהובן בנגינת הכנר יצחק פרלמן, ובתוך זה האחרון במיוחד הפרק האמצעי שהוגש ממש באווירה טרנסצנדנטלית.

למרבה הצער, מלבד קטע שחיבר פאול בן־חיים, קטע שהוא עצמו לא החשיב – „תרועה לישראל" – לא הושמעה יצירה ישראלית בחגיגה. אפשר אמנם לנחש מה הסיבה: קברניטי התזמורת חששו, כרגיל, פן יבוא פחות קהל. את הביקורת על כך יש להפנות אל התזמורת ואל מנהלה האמנותי שהרי לכל תזמורת הקהל שהיא מחנכת. אולם ברור שחגיגה שעבורה מוכרים כרטיסים יקרים אינה מתאימה לחינוכו של קהל. ואכן, האולמות היו מלאים מפה לפה בכל שמונה הערבים, והקהל, ששילם במיטב כספו, קיבל את התמורה לה ציפה. אילו קם היום הוברמן מקברו וראה את התזמורת המצויינת, היה מאושר שחזונו התגשם, אולי מעבר למה שציפה, פרט לדבר אחד: טיפוח יצירה מקורית ישראלית אותה ביקש בפירוש לשלב בתכניות הקונצרטים, עוד כשהיתה בתחילת צמיחתה.

בחגה הגדול תהא ברוכה התזמורת שלנו, שתזכה בעוד יובלים רבים ותוסיף להיות שגריר רצוי שלנו בארצות תבל. לה ולמנהל האמנותי זובין מהטה איחולים – מותר לי לומר – מקרב לבו של כל העם בציון; אך גם בקשה, שאליה יצטרפו ודאי כל המלחינים הישראליים ושוחרי מוסיקה מודרנית: אזרו אומץ! יש קהל גם ליצירה המוסיקלית החדישה. הרבו לנגנה וחזרו על יצירות שכבר השמעתם, ובהמשך יהיה הקהל אסיר תודה, כי ילמד להנות גם מן המוסיקה הזאת. כל תזמורת בעולם מקדמת את פרי עטם של מלחיני ארצה. ואת זה גם תזמורתנו יכולה להרשות לעצמה, אם תשקיע יוזמה מתאימה.

התזמורת הארץ־ישראלית
THE PALESTINE ORCHESTRA
אולם ארמון
חיפה
עונת 1936-37
ביום חמישי 31.12.36 בשעה 8
הקונצרט הראשון למנויים
טוסקאניני
עם התזמורת הארץ־ישראלית
התכנית:

הסטוריה: אחת הכרזות של קונצרט המנויים הראשון של התזמורת הפילהרמונית (מתוך הספר „הפילהרמונית", בהוצאת „כתר")

טלוויזיה

מאת מירי פז

אזרח טוב, אזרח מת

אזרח טוב הוא אזרח מת. זה הלקח המשכנע ביותר מן התוכנית, שהוקדשה למתריעים בשער („כניסה חופשית" יום א'). לא מדובר תמיד ובהכרח במוות קליני, אף שגם כזאת יקרה במקומותינו כגמול על מעשה של אזרחות טובה. רב אחד חשף כיצד מתגמלים־משחדים משגיחי כשרות במלון „הילטון" ומת. אפשר שהיה לו לב חלש באמת. ואפשר שסמיכות האירועים ומה שהיה ביניהם – הצידויים, החרמות, הסבל שסבלו ילדיו ואשתו – אומרת דרשני. אנשים הרי מתים מצער או מעוגמת נפש. זה כבר מימצא קליני, לא רק פואטי. אנשים שגילו אומץ לב אזרחי ופתחו במערכה נואשת נגד אידגוני החונק המהודקים שבראשות המוסדות הגדולים מצאו עצמם מוחרמים, מנודים, מושמצים, מחוסרי פרנסה. יש, כמו מהנדס עיריית רחובות, שנאלצו לגלות לחו"ל. גם אלה סוגי מיתה. יש מי שמעסיקים הוציאו עליהם חוזה כעל בלתי־שפויים, מקרים פסיכיאטריים, בועלי קסינות ומה לא. ואלה מיתות מסוכנות יותר. זה מה שעושים משטרים מסויימים מאוד נגד מי שאינו מתיישר עם הקו המוצהר. חוזה כזה הוציאו על פקידה אחת ב„תנובה" שהתלוננה על קילקולים במקום עבודתה. וחוזה כזה הוציאו על ד"ר עמנואל ולד. ואת רפי מלכא מהשב"כ כבר הזכרנו? דווקא היה אקטואלי להזמין אותו לתוכנית. אגב, שמענו שהוא מחפש עבודה. מישהו מוכן לערוב שגם ימצא? וזה לא כל מעיין המיתות, שהרי אנחנו, העיתונאים, מנועים לפעמים מלמנותן בשלמותן.

ההפך חיים ישמור על ראש קטן. ואם יאחז בו צל צלו של השר אמנון רובינשטיין האומר באופן הלא משכנע ביותר שאפשר להעלות על הדעת: קום ועשה מעשה, אל תחריש, היה אזרח טוב, ישיב: שמענו אותך, ספר זאת לילדיך. ואם יאמר לו מי: קום ועשה מעשה כדי שנהיה חברה מתוקנת יותר, כדי שנהיה ראויים לתואר דמוקרטיה, ישיב: גם הבולשביקים קראו למדינתם דמוקרטיה. דמוקרטיה־עממית, למען הדיוק. ואנחנו בציון יסדנו את הדמוקרטיה הבולשביקית.

★

טוב שהמופקדים על „כניסה חופשית" נעצו סוף־סוף שיניים בנושא חשוב ואקוטי שאינו יורד מסדר יומנו הציבורי. הרי מדובר בקומץ בודדים הלוחם (ואין זה חשוב מה המניעים הנוספים או התת־מניעים לפעולתם) נגד איום מוחשי ביותר על החברה הישראלית: התפוררותה מבפנים. זה האיום השני בחומרתו, אחרי האיום על קיומנו מבחוץ. לתקשורת, ולטלוויזיה בפרט, יש מה לתרום למודעות, לניקוי השטח, ולהגנה על המתריעים. מעט מאוד עיתונאים בעתונות הכתובה התמסרו לכך. יגאל גלאי ומוטי גילת הם הבולטים והבודדים־כמעט בתחום. נושא כזה, מטבע הדברים, לא יוכל להתמצות בתוכנית בודדת, מרתקת לכשעצמה. היו ב„כניסה חופשית" האחרונה דראמות אנושיות מספקות להכנת סידרה.

נכון שפורמאלית נעשה כבר משהו להגנה על המתריעים. יש חוק האוסר לפטרם רק משום שהתריעו. האגודה לזכויות האזרח נותנת יעוץ משפטי. אלא שהמעט הזה כמוהו כלא־כלום. סיפורם של רוב המשתתפים בתוכנית העיד כאלף עדים, שבשורה התחתונה, האזרח הטוב והמתריע הוא מחוסר הגנה וחסר ישע. מי יגן עליו? ועדי העובדים? אלה על פי הנסיון, עושים יד אחת עם ההנהלות להוקיעו. ההסתדרות אמורה היתה לשמש לכאורה כתובת טבעית לאנשים אלה. אלא שההסתדרות, באחוז ניכר של המקרים, היא גם המעסיק. לא שמענו שמאיה קוך מ„תנובה" קיבלה סיוע מן ההסתדרות שהיא חברה בה.

האזרח הטוב הוא הקורבן בעוד שהמעוותים, המקלקלים והמשחיתים, יכולים לסמוך תמיד על חולשת החוק ועל צביעותה של החברה. לא יאונה להם כל רע. לכל היותר יבָעטו כלפי מעלה.

דור שני לאופטימיסטים, מחמד בכרי.

סופר שנון, פוליטיקאי מובס

צל"ש לכתבתו של גיל סדן על „האופסימיסט" („על החזוקי", „מבט שני"). סדן עקב אחרי הביוגראפיה האישית של השחקן מוחמד בכרי והקבילה לעלילת „האופסימיסט" של אמיל חביבי (שבכרי מבצע בשכנוע רב כמחזה ליחיד על בימת תיאטרון חיפה). בכרי מגדיר „אופסימיסט" כמי שנולד לתוך הפשרה והוא וילדיו מחוייבים לחיות עמה. הגדרה כוללנית מדי, היפה לא רק למצבו של בן מיעוטים. במקרהו של בן מיעוטים, החיים עם הפשרה הם מציאות פוליטית, וגם בכזה הוא בר־השוואה. אביו של בכרי האומר בגילוי לב מחולט, שאין ערבי המזדהה עם מפלגה בשל עקרון אידיאולוגי כלשהו, אלא מתוך אינטרס אישי צר, מזכיר לרגעים את המשפט המהולל של סלאח שבתי „יברך אלוהים את כל המפלגות". הוא מזכיר רבבות ישראלים־יהודים שבשנות ה־50 נאלצו להצטייד בכרטיס מפלגה למטרות פרנסה, שיכון וכיו"ב. אלא שרובם לא יהינו להודות בכך גם כיום.

נוגעת ללב מצוקתו של בכרי עצמו, דור שני לאופסימיזם. הוא מתעב את הסתגלנות של אביו ובני דורו ובז לה, אך גם מבין במידת החמלה הראויה, שדרך אחרת היא מסוכנת יותר. הוא עצמו היה רוצה להינתק ממעגל זה, אלא שגם הוא נידון לחיות בתוכו. לתעב, לבוז ולהמשיך את שושלת האופסימיזם. עצובה הודאתו בסוף הסרט שגם הוא, למרות הכל, אופסימיסט. הוא ילחם, לדבריו, כנגד מציאות פוליטית שאין הוא יכול להשלים עמה באמצעים שלו: אמנות, תיאטרון, ספרות.

חביבי הוא מן הסופרים הערביים המועטים המוכרים לי המפנה את חיציו לא רק כלפי המרכאז, אלא גם כלפי המרוכאז. עצוב היה לראות אף אמיל חביבי, סופר שנון שכתיבתו באירוניה ובביקורת עצמית נוקבת את מצבו של המיעוט הערבי בישראל, והוא כיום פוליטיקאי מפוכח אך מובס.

ארץ קולטת עליה, צרפת

„על נהרות בבל", סרטו של הבמאי יעקב אסל (בהפקת אסתר סופר), הוקדש לקהילה היהודית הגדולה בצרפת, אולי הקהילה הרב־גונית ביותר בעולם היהודי בתפוצות. סיפור יהודי בין קהילות ישראל, שכן יהדות צרפת, בניגוד אולי לקהילות אחרות, לא ראתה בצרפת תחנת מעבר או מקלט זמני. לרובה, צרפת היתה ארץ היעד. כמי שקשורה לארץ הזאת, הקושרת את כל מי שהי בה – אפילו לתקופה קצרה – לשפתה, לתרבותה, ליופיה, ויודעת שגם במסע העשירי לחו"ל או זה שאחריו, אבחר בצרפת על פני ארץ אחרת, קל להבין את מי שמצאו בה משכן קבע. רובם משגשגים ובולטים בה בכל תחומי החיים: הכלכלה, המסחר, הפוליטיקה, הספרות והאמנות. כמובן ידוע אפשר לומר שצרפת היתה ארץ קלטת הגירה, יותר מישראל המשוועת לעליה. זה מחזיר אותנו לתורת הפערים: העליה לישראל היא ערך ויעד לאומי, אך במעשה ישראל לא הצטיינה בה, בלשון המעטה. צרפת, שהגירה אליה לא היתה בדיוק אידיאולוגיה מוצהרת, קלטה זרים שהעשירו והעצימו את תרבותה (הרי רבים שהיו כבר לסמלים צרפתיים מובהקים, אינם אלא מהגרים). כמובן, אין זה עניין חד־משמעי. החברה הצרפתית אינה ידועה כמחבבת זרים. שנאת הזר היא מחלה צרפתית ידועה, ואף על פי כן היא פתוחה ופלורליסטית. הזרים הם שתרמו ותורמים לתרבותה, הם הגורם הפעיל והמתסיס (במובן החיובי) בה. בתוכם יש ליהודים מקום של כבוד. די למנות את מספר היהודים המשמשים במשרות מפתח בכירות במימשל – מנדס־פרנס, פביוס, באדינטר, אטאלי – ואת גיבורי התרבות המפורסמים: שאגאל, ממי, לוי, גלוקסמן, פינקלקראוס, לויטס, מוסטאקי, ללוש (וספק רב אם מי מהם היה מגיע להישגים דומים, לו עלה לישראל) וזו רק רשימה מקרית וחלקית מאוד.

הסרט שיקף נאמנה הן את רב־גוניותה האנושית של הקהילה היהודית בצרפת, הן את המגמות – הסותרות לפעמים – הרווחות בה.

גיבור תרבות, ברנאר אנרי לוי

הנס היווני של חנוכה

מאז הסופגניה של „ממני" בליל שבת שעבר, יש לי קצת פחד לפתוח את המקלט בשעה הזאת. לך דע איזה שד יקפוץ ממנו. ללא כל הכנה מוקדמת עלולה להסתער עליך צִפּי שביט במיטבה, כְּלומר נוהמת, שואגת, מנבחת את ריאותיה בצרחות מחרידות חדרי בטן. אהה, אתה אומר לעצמך, מה למלחמות המכבים ביוונים ולספר הג'ונגל?

למודת־נסיון טראומתי גישׁשתי אל המקלט בזהירות. והזהירות, כידוע, מונעת קנס ולפעמים יש בצידה גם הפתעה נעימה. הופעתו של יהודה פוליקר ב„סינרמה" היתה סיום מרנין לימי חנוכה, נס קטן בחשכת משדרי ליל שבת בשבועות האחרונים. המוסיקה היוונית הבחוקי מתחברים היטב למלים העבריות של יעקב גלעד. פוליקר מפליא לפרוט עלי בוזוקי ומשכנע בשירה שאינה נשמעת כמו חיקוי. הופעה פשוטה, חסכנית במאניירות (בתקווה שהמחמאה לא תקלקל את השורה בעתיד, שהרי הצלחה היא לפעמים גם עניין מסוכן). יש משהו כן, חם ודווי

הופעה פשוטה, חסכנית במאניירות. פוליקר.

בגעגועים במוסיקה היוונית ופוליקר מצליח להעביר את הלהט הזה. האיחוד החד־פעמי של „בנזין" היה מרגש. על תרומתה של „סנגר" וניסויי האפקטים החשמליים ב„סינרמה", שלא התחברו לקצב ולא לשום דבר אחר, אפשר היה לוותר.

ליטורגיקה 86

מאת ישראל דליות

התזמורת הסימפונית ירושלים ורשות השידור, המקהלה הסקוטית הלאומית, 1.1.87

השנה האזרחית החדשה החלה, מבחינה מוסיקלית, בצעד מעודד, לפחות לגבי תזמורת ירושלים. מי שהאזין באולם „הנרי קראון", או ברדיו (בשידור ישיר), לסימפוניית תהלים של סטרווינסקי, בניצוח סרג'ו קומיסיונה, יכול היה להתנסות בחוויה המתרחשת רק בעת ביצוע פומבי מוצלח באולם הקונצרטים, כאשר נוצר הקשר המיסתורי, בין המבצעים לקהל, בעיצומה של השמעת יצירה. חדוות ההמצאה בשיר ההלל הגאוני של סטרווינסקי והתרוממות הרוח של המבצעים התמזגו כמעט באורח פלא וזכו לתגובת מענה ספונטאנית של המאזינים. התשואות היו כה רמות וממושכות עד שהמקהלה והנגנים „נאלצו" לחזור ולהשמיע קטע מהיצירה.

מאז ביקורו של סטרווינסקי בישראל, ב־1962 (במסגרת פסטיבל ישראל), לא זכור ביצוע כה מלהיב ומרגש. המקהלה הסקוטית המעולה, המאומנת כהלכה (בהדרכת רוג'ר בוואן ויליאמס), שרה במלוא כושרה. סידור הנגנים על הבימה, שלא כמקובל, השיג איזון משכנע למדי. הנגינה הגיעה אף היא לרמת השירה (בלי הכינורות, הוויולות והקלרניתות, בצירוף נבל ושני פסנתרים). עם הדגש על כלי הנשיפה. קומיסיונה, מוסיקאי רגיש ורב נסיון, ניצח באיפוק ובדייקנות, אבל גם עם השראה.

הסימפוניה, שחוברה במיוחד לשנת היובל של התזמורת הסימפונית מבוסטון (1930) אינה מיפגן ראווה תזמורתי, אלא מזמור־תודיה כביר לפי פסוקים מפרקים ל"ט, מ' וק"ן בתהלים. בחלק הראשון הושמע הרקוויאם המפורסם של פורה, בבימה מעודנת ומתונה, עם הסולנים לילי מונה ודיוויד־וילסון ג'ונסון.

הערב היה שיא ב„ליטורגיקה" השנה וקרוב לוודאי שגם משיאי העונה. גם הציוד הטכני המתקדם והמשוכלל שבעולם, להאזנה לתקליטים, אינו יכול לשמש כתחליף לחוויה מסוג זה. מן הראוי שיהיו להישג השלכות חיוביות, לגבי עתיד התזמורת במסגרת רשות השידור.

אופנת „השיבה של הבארוק" מעוררת יוזמה למופעים. מחר תתחיל באודיטוריום „רבקה קראוף" בירושלים סידרה של מפגשים מוסיקליים בנושא „הרנסאנס של הבארוק" (עורך ומסביר – החלילן מיכאל מלצר), בהשתתפות נגנים בכלים אופייניים. ב–17.30 קונצרט „לכל המשפחה", שיוקדש לנושא – „שירתה ותעלוליה של החלילית". ב־20.30 קונצרט בכותרת „החלילית באיטליה" (עם חליליות וצ'מבלו) מיצירות פרסקובלדי, סמרטיני, קורלי, סקרלטי וקסטלו.

ישראל דליות

עיר החטאים

...לקראת הצגת האופרה „עלייתה ונפילתה של העיר מהגוני", שתועלה, החל ממחר, בתיאטרון „הקאמרי"

מאת יהודה כהן

שנה אחת לאחר ההצלחה המסחררת של „אופרה בגרוש", שבה הביאו ברטולד ברכט וקורט וייל את הקברט אל תוך תיאטרון־המוסיקה, הרחיבו שני האמנים את עבודתם אל עבר שטח האופרה, וחיברו ב־1929 את „עלייתה ונפילתה של העיר מהגוני" (המבוססת על מערכון שחיברו שנים אחדות לפני־כן) שהוצגה לראשונה בלייפציג ב־1930. רעיונו של וייל, להפוך מוסיקה אופראית לשימושית, ולהיטים מן הסוג הזול לאריות־אופי מצא הד אצל ברכט, שחיבר לקטעי הזמרה חרוזים נוסח פיוטי־רחוב, המצליחים להעביר ביקורת אנושית־פוליטית אקטואלית.

„אופרה בגרוש" השפיעה על הקברט, על הקולנוע ואף על האופרטה, אך לא תרמה להתפתחות האופרה המודרנית. לרוע מזלם של ברכט וייל גם „מהגוני" לא הצליחה בכך, למרות שבה ניסה וייל להתקרב לסוג האופרה מבחינת הצורה, ולהלחינה ברציפות, ולמרות החלפת להקת הג'אז בתזמורת סימפונית. אבל דווקא משום שאין המשך להתפתחות של אופרות אלה, מרבים להציג אותן. הרוח ב„מהגוני" זהה עם זו שב„אופרה בגרוש". גם כאן מצייר ברכט את חברת הנוכלים והזונות, ולמרות ההלבשה האופראית שולט גם ב„מהגוני" הכזמון שנראה כאן תקיף יותר בשל הנוקשות בניסוח הטקסט ובשל החדגוניות של פיגורות־הלוזי. ב"מהגוני" אפשר אולי לראות את המקרה הקיצוני ביותר של „תיאטרון הזמן" באופרה, המציג תמונה בקורתית על החברה.

„עלייתה ונפילתה של העיר מהגוני" מתרחשת בעיר דמיונית שנבנתה בסביבה שוממה על ידי נוכלים המבוקשים על ידי המשטרה. היא גדלה מהר, כי יצאו לה מוניטין כ„גן־עדן עלי אדמות". בה מותר הכול, ואורח החיים בה כולל זלילה, שתייה, אהבה ובוקס. כמו סדום ועמורה גם מהגוני נדונה לכליה שנגרמת על ידי מקימיה.

רעיון של וייל

שמצא הד אצל ברכט

שאגאל בבולי גרנדה

בולים

מאת אריה לינדנבאום

מה שעשתה גרנדה וגרנדה־גרנדינס להנצחת היודאיקה בבולי דואר, לא עשתה שום מדינה עד כה. שתי הטריטוריות, לשעבר מושבות בריטיות באיי הודו המערביים באיזור הים הקאריבי, הנפיקו, ממש לקראת חנוכה, סידרת בולים וגליונות זיכרון שבולם קודש לאמן היהודי הדגול, מארק שאגאל. ואם המדובר במארק שאגאל, ברור שהרבה מן הבולים נושא יהודי מובהק וכן שמות היצירות, שלא לדבר על כך ששמו של האמן מופיע בכל בול.

משום מה לא תוארו היצירות בבולים, כלומר לא הודפס שמן בגוף הבולים או בגליונות הזוטא, אבל היצירות מוכרות בדרך כלל וחלק מפורסמות ביותר. כל הבולים – 12 בגרנדה ו־12 בגרנדה־גרנדינס ושלוש גליונות־זוטא, בכל אחת משתי הטריטוריות, הודפסו לפי שקפים שהוכנו על־ידי שאגאל ב־75 שנות יצירתו מאז עזב את ויטבסק, מקום הולדתו ברוסיה. הבולים והגליונות הודפסו בבית הדפוס הלונדוני הנודע "קוסטה" בשלל צבעים מקוריים של יצירת שאגאל.

עד כה הופיעו יצירות שאגאל בצרפת, ישראל ודואר או"ם. בצרפת – שני בולים, בישראל – 12 בולים עם חלונות ביהכ"נ בהדסה בירושלים ובול דוד המלך. בדואר או"ם – בול וגליון זכרון עם הויטראז'ים באו"ם.

בולי שאגאל החדשים הופיעו בשלוש הנפקות בגרנדה ושלוש בגרנדה־גרנדינס. בגרנדה ארבעת הראשונים: התרנגול, האוהבים לאור ירח, אישה בשחור, שלג מעל לכנסיה וגליון זיכרון עם "החוזרים מביהכ"נ". במנה השניה, ארבעה בולים: חיי איכר, ויטבסק, שיר השירים ומשה מקבל את לוחות הברית. בגליון הזיכרון היצירה "אלקו" – פנטזיה על פטרסבורג שצוירה ב־1942.

במנה השלישית – ארבעה בולים: שיר השירים, בריאת האדם (1956), אביב, ויעקב נלחם עם המלאך. בגליון הזיכרון היצירה "הבוסתן".

בגרנדה־גרנדינס מהדורה דומה של שלוש פעמים, ארבעה בולים: המראה, הרקדנית עם המניפה, האקרובט ועקדת יצחק, מוכרת הפירות, התרנגול, החתונה (1928), פרשית, סל הפרות, דיוקן עצמו עם שבע אצבעות, האריה הזקן ממשלי לה־פונטין (1926־27), הילד והסאטיר (חצי סוס חצי אדם מן המיתולוגיה היוונית). בשלושת גליונות הזיכרון מופיעה תמונת "יום הולדת של שאגאל", "אחר־הצהרים של קיץ" ו„העירום" בויטבסק.

כידוע יצירותיו של שאגאל פזורות בכל העולם והמפורסמים ביותר הם ציורי הקיר הגדולים שנעשו למען "המטרופוליטן אופרה" במרכז לינקולן בניו־יורק, (1965), המוזאיקה "ארבע העונות" בבנק הלאומי בשיקאגו, שטיחי הקיר בכנסת בירושלים, ציורי התקרה באופרה של פאריס, מוזיאון ציורי התנ"ך הנושא את שמו של שאגאל בניצה, הויטראז'ים בבנייני האו"ם בניו־יורק, הקתדרלות של מץ ורייס בצרפת, בנינים בצידוד האוניברסיטה העברית בירושלים.

התערוכה הישראלית־צרפתית

השנה היתה אמורה להתקיים תערוכת בולים ישראלית־צרפתית בבירת צרפת, אבל בימים אלה נודע על ביטולה. קומיסר התערוכה, קלמן בר־אילן, מעמותת בולאי חיפה, מסר לנו כי מארגני התערוכה בפאריס הפסיקו כל טיפול בנושא התערוכה ונודע כי התערוכה לא תתקיים.

ל„דבר" נודע שמארגני התערוכה ביקשו לקבל את עיקר ההוצאות הכספיות במשרד התקשורת הישראלי וכשזה סירב לאשר תקציב, נותקו המגעים בנושא התערוכה.

צלם יהודי בבולי בריטניה

בוליה הראשונים של בריטניה לשנת 1987 יהיו פרחים לפי צילומיו של הצלם היהודי אלפרד לאמר. בסדרת הפרחים הבריטית ארבעה בולים בערכים של 18, 22, 31 ו־34 פני. כולם הודפסו לפי צילומיו של לאמר בן ה־77, יליד אוסטריה שהגיע לאנגליה ב־1934 ולמד צילום, שירת בצבא במלחמת העולם השניה וב־1941 וקיבל אזרחות בריטית.

לוח ההנפקות בדואר או"ם

שש הנפקות נועדו לשנת 1987 בדואר או"ם: ● ב־30 בינואר שלושה בולים עם דיוקן מזכיר האו"ם המנוח טריגווה לי; שני בולים מן המניין ואיגרת אוויר אחת. ● ב־13 במארס שישה בולים בנושא "מחסה למחוסרי בית" וגלויית זיכרון אחת.

● ב־17 ביוני שישה בולי זיכרון במלחמה בסמים ושני בולים מן המניין.

● ב־18 בספטמבר 16 בולי דגלים עם דגלי מדינות או"ם.

● ב־23 באוקטובר שישה בולים ליום האו"ם.

● ב־20 בנובמבר – שישה בולים במבצע לחיסון ילדים וגלויית־זיכרון.

חותמת בית־לחם

ביום ד' 24.12.86 הוטבעו שתי חותמות־זיכרון מיוחדות לרגל חג המולד – אחת בנצרת ואחת בבית־לחם.

חותמת "קריסמאס" הוטבעה גם באוה"ב במקום בשם בית־לחם. ב־29 בדצמבר הוטבעה חותמת־זיכרון מיוחדת לציון מלאות 58 שנה להתיישבות חומה־ומגדל.